

საქართველოს პროკურატურის
2022 წლის 9 თვის საქმიანობის
ანგარიში

6 დეკემბერი 2022 წელი

სარჩევი

გამომიების საპროცესო ხელმძღვანელობის შედეგები	1
სისხლისსამართლებრივი დევნა	1
სრულწლოვანთა განრიდება	6
აღკვეთის ღონისძიებები	8
სახელმწიფო ბრალდების მხარდაჭერა	15
პენიტენციურ დაწესებულებებში მოთავსებულ პირთა რაოდენობა	23
არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულება	24
პროკურატურა, როგორც საგამომიებო უფლებამოსილების განმახორციელებელი ორგანო	40
გამომიების დაწყება.....	40
სისხლისსამართლებრივი დევნა.....	42
განაჩენები.....	45
ცალკეულ დანაშაულთა წინააღმდეგ ბრძოლა	45
უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაცია	45
ე.წ. „თაღლითური ქოლ-ცენტრები“-ს წინააღმდეგ ბრძოლა	51
კიბერდანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლა	54
კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლა.....	58
არასათანადო მოპყრობის წინააღმდეგ ბრძოლა.....	70
იძულებით ჩამორთმეული ქონების დაბრუნება	73
ქურდული სამყაროს წინააღმდეგ ბრძოლა	75
ნარკოტიკული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლა	77
ტრეფიკინგის წინააღმდეგ ბრძოლა.....	81
ქალთა მიმართ ძალადობა და ოჯახური დანაშაული	83
სქესობრივი თავისუფლებისა და ხელშეუხებლობის წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულები	87
შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილი დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლა	91
შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა უფლებების დაცვა	93
ნაფიცი მსაჯულების მიერ საქმეთა განხილვა	96
საპროკურორო საქმიანობის ხარისხის ამაღლება და ანალიტიკური საქმიანობა	99
გამამართლებელი განაჩენების ანალიზი.....	99
სასამართლოს გადაწყვეტილებების საფუძველზე გამოვლენილი გამომიების ხარვეზების ანალიზი	99

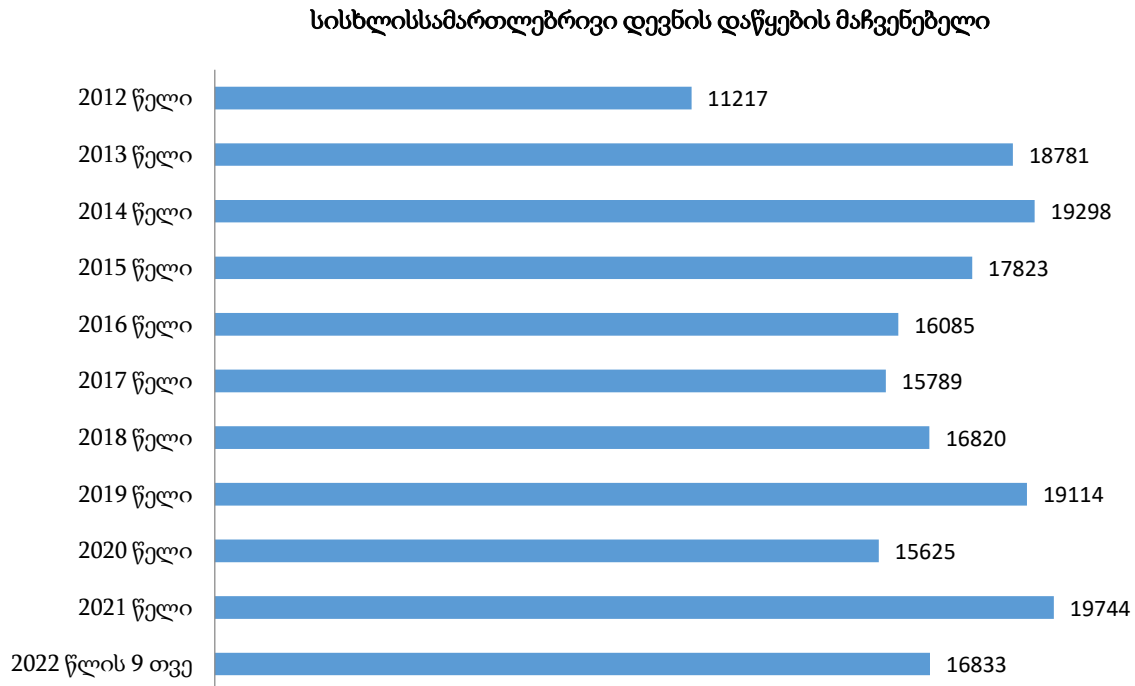
საქართველოს უზენაესი სასამართლოს და საკონსტიტუციო სასამართლოს განმარტებების სახელმძღვანელო	99
სამუშაოს წარმოებისას უსაფრთხოების წესების დარღვევის შედეგად ჩადენილ დანაშაულთა საქმეების ანალიზი	100
უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა მიმართ ჩადენილი დანაშაულების ანალიზი.....	100
საგამომიებო და საპროცესო მოქმედებების სახელმძღვანელო.....	101
საერთაშორისო კვლევები	101
ადამიანური რესურსები და პროფესიული განვითარება	102
გენდერული ორგანიზაციული პოლიტიკის გაუმჯობესება.....	103
სტაჟიორთა კონკურსი	104
პროკურატურის თანამშრომელთა გადამზადება და კვალიფიკაციის ამაღლება	104
საქართველოს გენერალური პროკურორის სათათბირო ორგანოები	115
კარიერის მართვის, ეთიკისა და წახალისების საბჭო.....	116
სტრატეგიული განვითარების და სისხლის სამართლის პოლიტიკის საბჭო.....	116
რანგირების საბჭო	117
გენერალური ინსპექციის მუშაობა.....	117
საერთაშორისო თანამშრომლობა	118
პროკურორთა საერთაშორისო ასოციაციის IAP 27-ე წლიურ კონფერენცია და გენერალური შეხვედრა ...	120
ევროკავშირის პროკურატურასთან EPPO ურთიერთთანამშრომლობის შეთანხმება	121
საერთაშორისო ორგანიზაციების რეკომენდაციები	122
ონლაინ მომსახურების მომწოდებლებთან თანამშრომლობა	123
ექსტრადიცია	124
საზოგადოებასთან ურთიერთობა.....	124
მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორის სამსახური	124
საჯარო ინფორმაციის გაცემა.....	126
საზოგადოებასთან ურთიერთობა და ინფორმაციის გავრცელება.....	127
სტუდენტებთან შეხვედრა	128
სოციალური გარანტიები და სამუშაო გარემოს გაუმჯობესება	128
საპროკურორო საბჭოს რეკომენდაციების შესრულება	129
2022-2027 წლების სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა	132

გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობის შედეგები

სისხლისსამართლებრივი დევნა

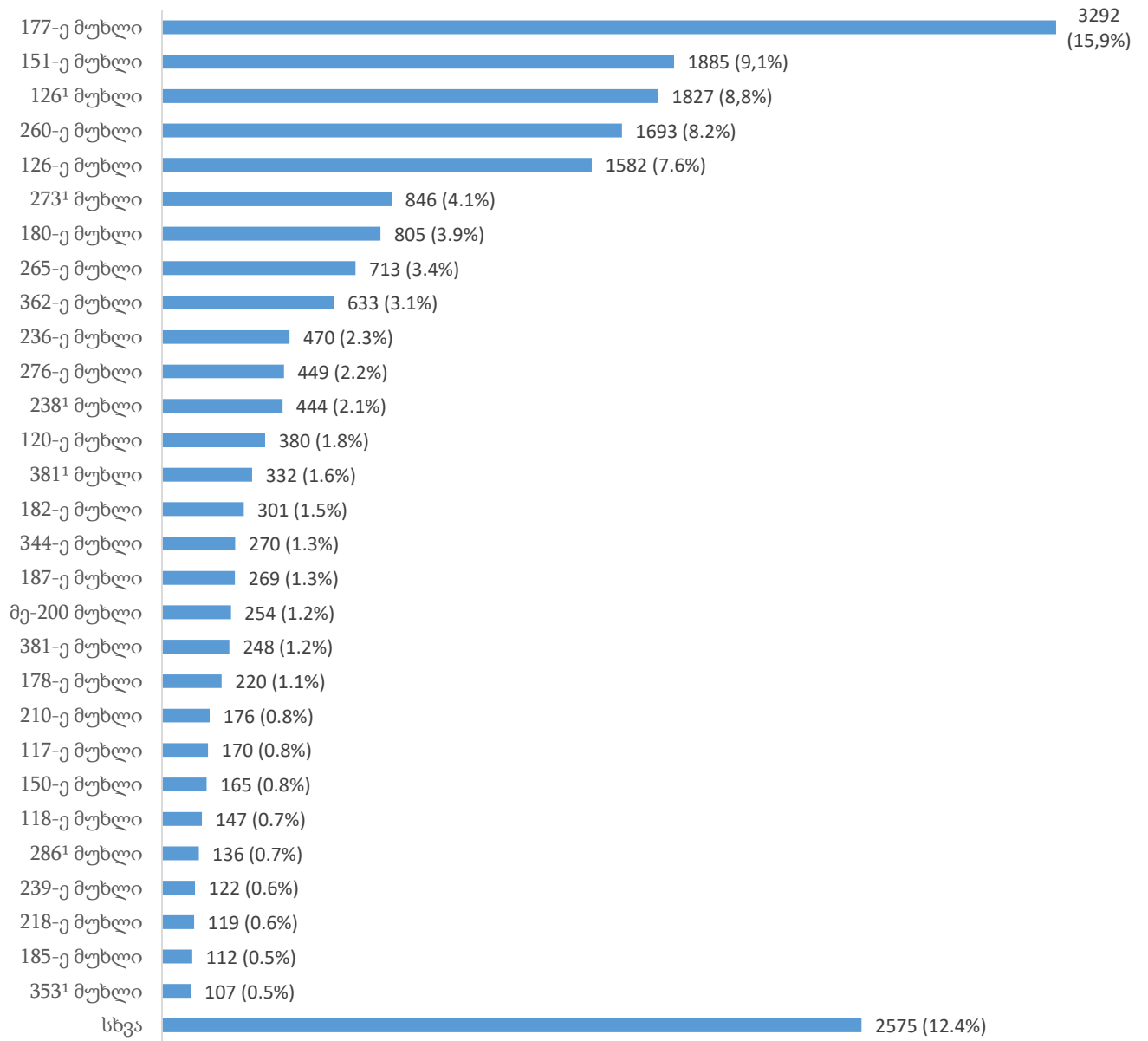
2022 წლის 9 თვეში სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 16 833 პირის მიმართ მათ შორის 41 იურიდიული პირის მიმართ.

სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების მაჩვენებლები წლების მიხედვით ასეთია:

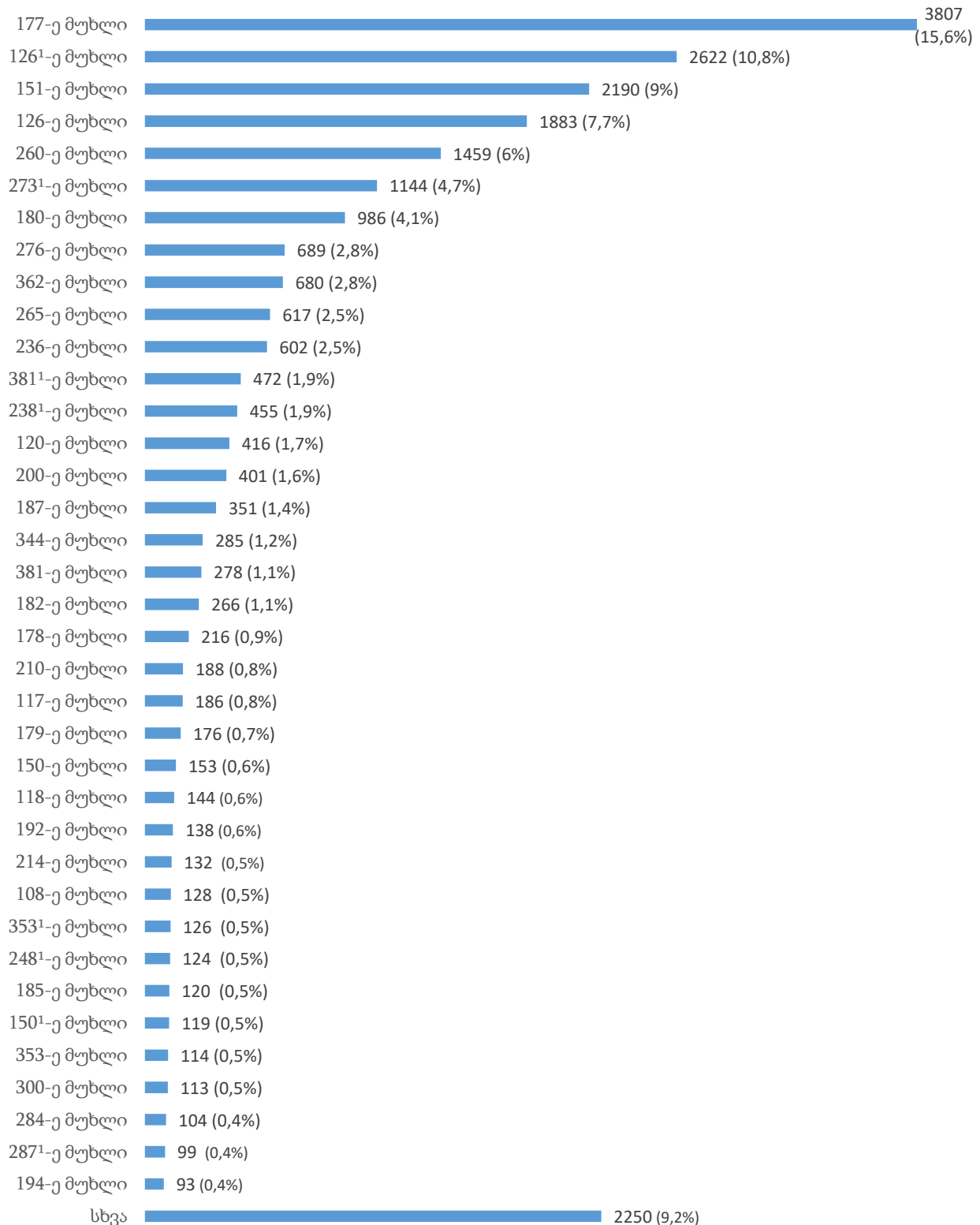

2022 წლის 9 თვეში სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 177-ე, 151-ე და 126¹ მუხლებით გათვალისწინებულ დანაშაულებზე. 2019 წლიდან 2021 წლის ჩათვლით კი პირველ და მეორე ადგილებზე საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 177-ე და 126¹ მუხლებით გათვალისწინებული დანაშაულები იყო.

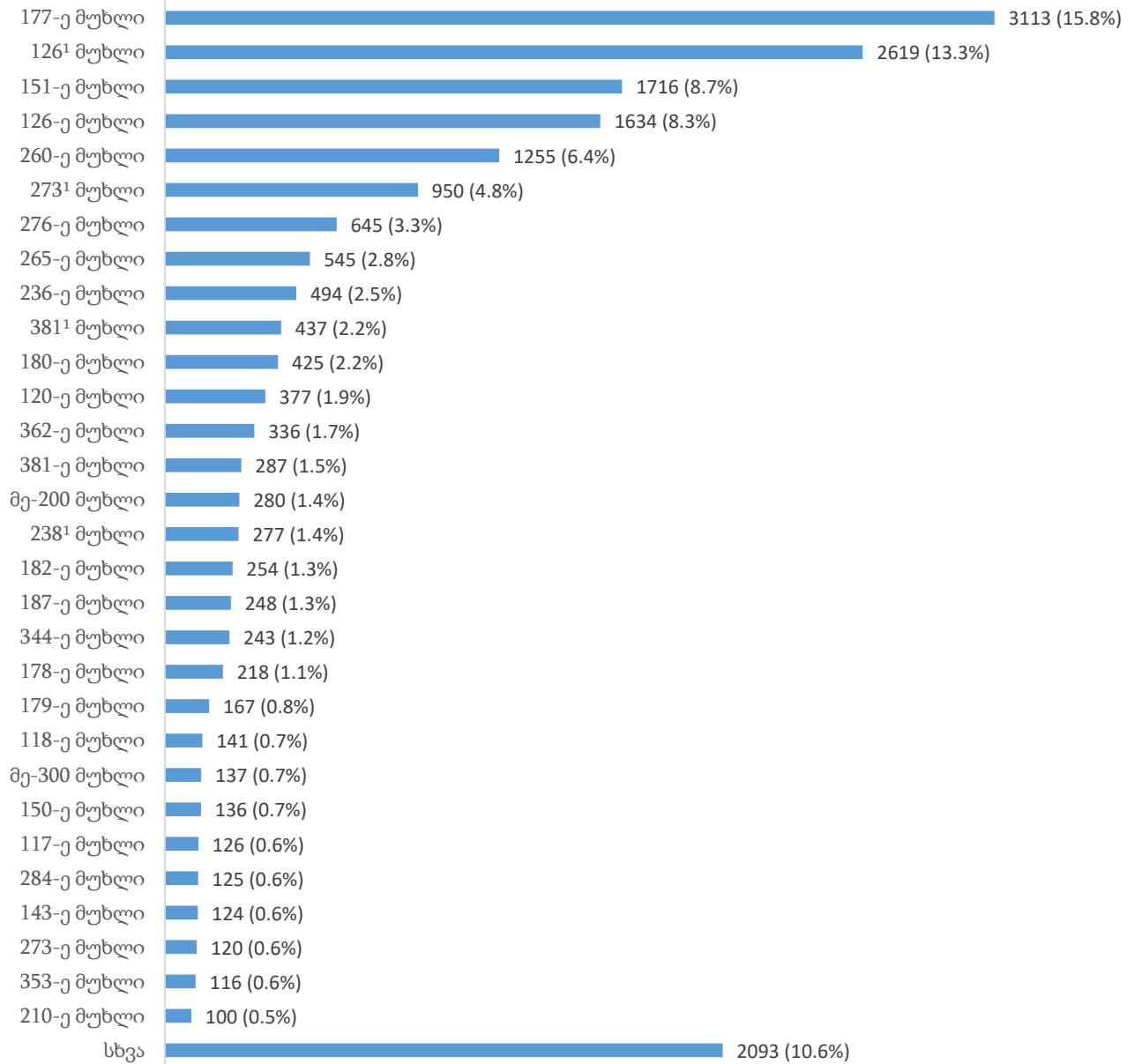
სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების მაჩვენებელი სსკ-ის მუხლების მიხედვით
(2022 წლის 9 თვე)

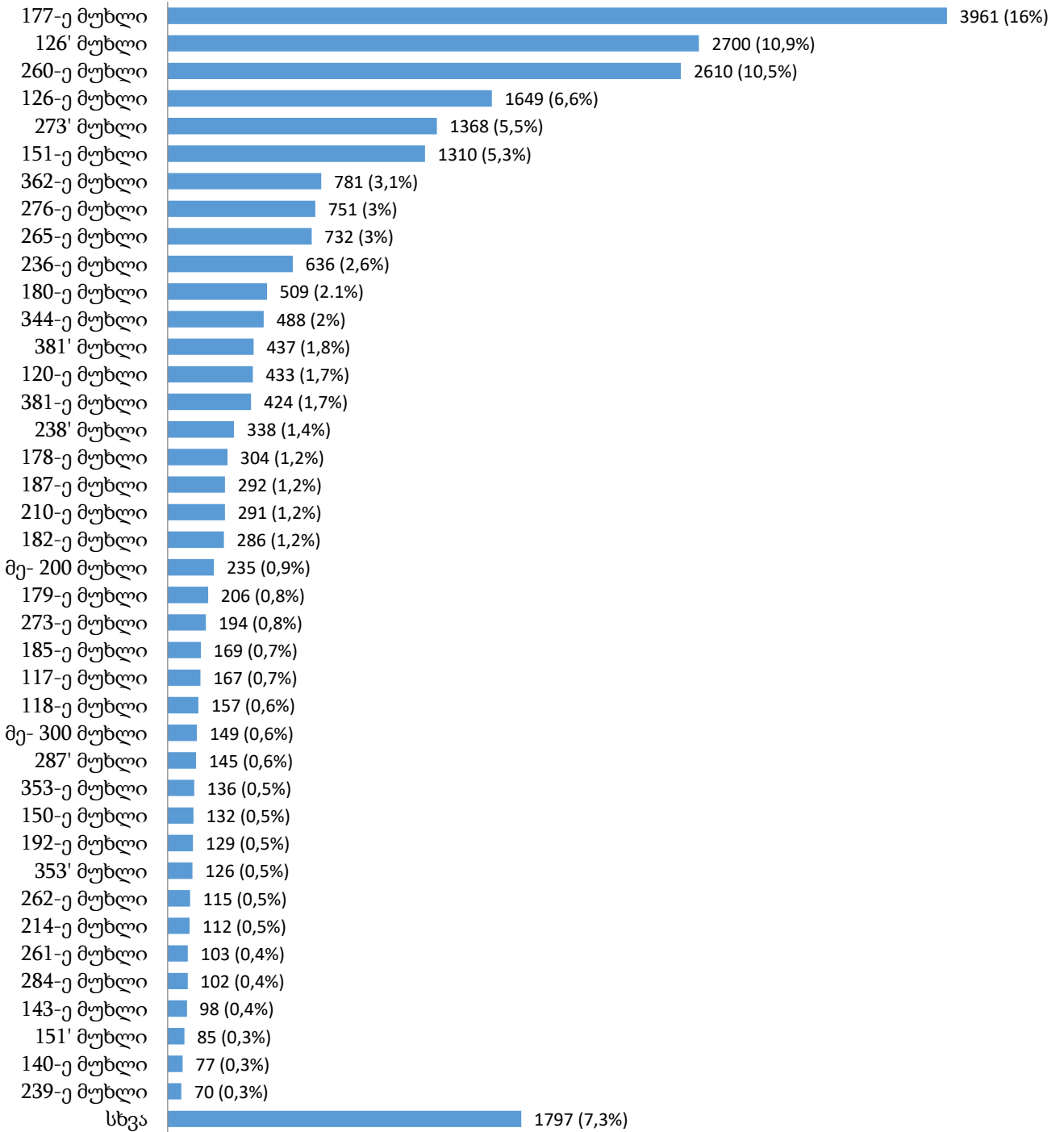
სისხლისამართლებრივი დევნის დაწყების მაჩვენებელი სსკ-ის მუხლების მიხედვით (2021 წელი)

სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების მაჩვენებელი სსკ-ის მუხლების მიხედვით (2020 წელი)

სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების მაჩვენებელი სსკ-ის მუხლების მიხედვით
(2019 წელი)

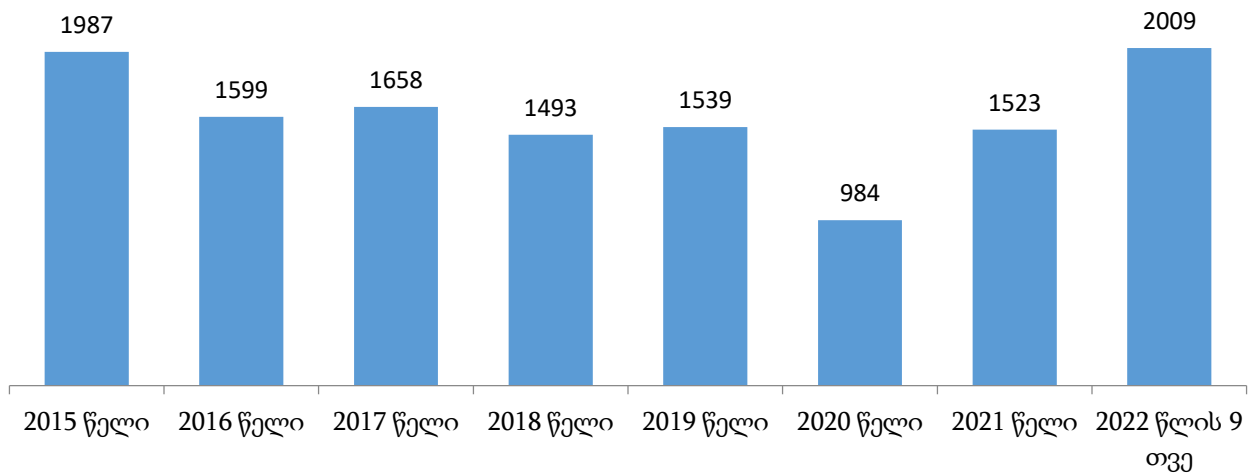
სრულწლოვანთა განრიდება

პროკურატურას განსაკუთრებული წვლილი შეაქვს კანონის უზენაესობის დაცვაში. პროკურორის თითოეული გადაწყვეტილება გავლენას ახდენს არამარტო ბრალდებულსა და სისხლის სამართლის პროცესის სხვა მონაწილეებზე, არამედ საზოგადოებაზე. აღნიშნულის გათვალისწინებით, საქართველოს პროკურატურა კანონით დაკისრებული ფუნქციების შესრულებისას ხელმძღვანელობს სახელმწიფოს და საზოგადოების ინტერესების შესაბამისად. პროკურატურა სისხლისსამართლებრივი დევნის განხორციელების თითოეულ შემთხვევაში აანალიზებს, არის თუ არა საჯარო ინტერესში დევნის დაწყება და გარკვეული დანაშაულის ჩამდენ პირთა მიმართ პრიორიტეტულად ხდება თუ არა სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის ალტერნატიული მექანიზმის - განრიდების გამოყენება.

განრიდება ძირითადად გამოყენებულია ნაკლებად მძიმე კატეგორიის, გაუფრთხილებელი, არაძალადობრივი დანაშაულების ჩამდენი სრულწლოვნების (21 წლის ზევით ასაკის) მიმართ. განრიდების მექანიზმის გამოყენებისას, უმთავრესად მხედველობაში მიიღება დანაშაულის ხასიათი, დამდგარი შედეგი, დაზარალებულის პოზიცია, დანაშაულებრივი ქმედების ჩამდენის პიროვნული მახასიათებლები და სხვა გარემოებები, რომლებიც კონკრეტულ სისხლის სამართლის საქმეს ახასიათებს.

განრიდება, როგორც წესი, არ გამოიყენება ისეთ დანაშაულებზე, რომელთა ჩადენამ გამოიწვია მძიმე და გამოუსწორებელი შედეგი.

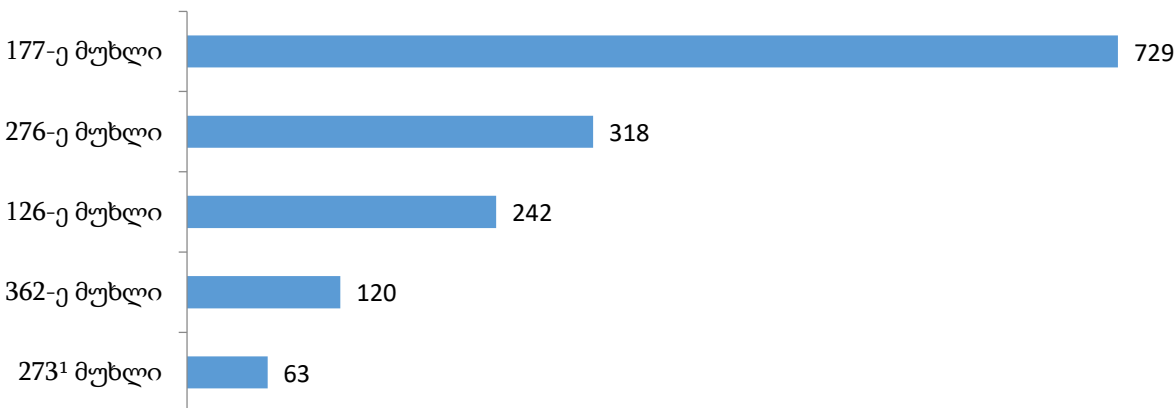
სრულწლოვან (21 წლის ზევით) განრიდებულთა რაოდენობრივი მაჩვენებელი წლების მიხედვით

2022 წლის 9 თვეში განრიდდა 2009 სრულწლოვანი (21 წელს ზევით), მათგან 1785 პირი - ნაკლებად მძიმე კატეგორიის დანაშაულის ჩადენისათვის, ხოლო 224 პირი - მძიმე კატეგორიის დანაშაულის ჩადენისათვის.

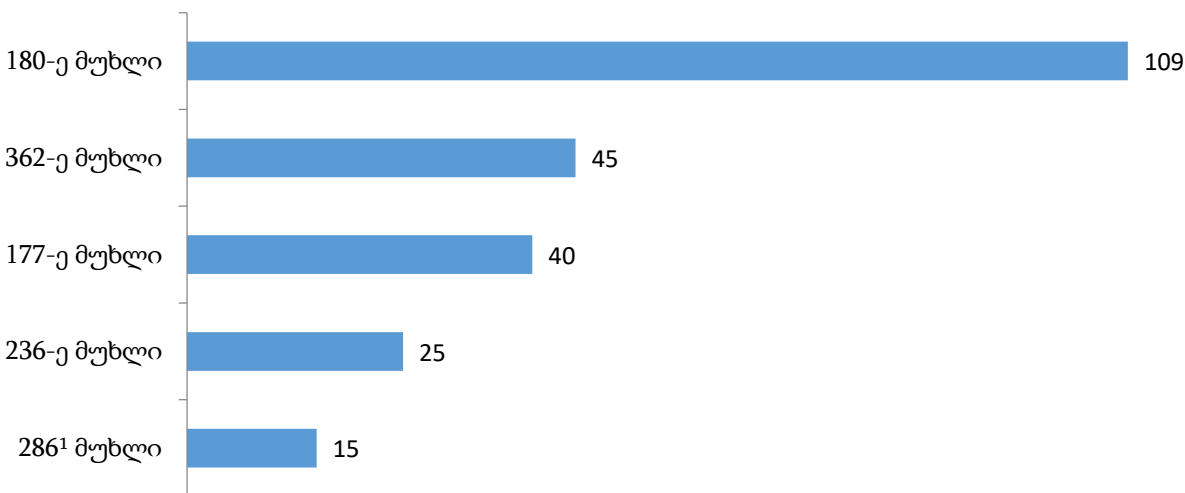
ნაკლებად მძიმე კატეგორიის დანაშაულები, რომლებზეც ყველაზე ხშირად გამოიყენება განრიდების მექანიზმი, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მუხლების მიხედვით ასე ნაწილდება¹.

ნაკლებად მძიმე კატეგორიის დანაშაულები, რომლებზეც ყველაზე ხშირად იქნა გამოყენებული განრიდების მექანიზმი (2022 წლის 9 თვე)

მძიმე კატეგორიის დანაშაულებზე განრიდება ყველაზე ხშირად შემდეგ მუხლებზე გამოიყენება:

მძიმე კატეგორიის დანაშაულები, რომლებზეც ყველაზე ხშირად იქნა გამოყენებული განრიდების მექანიზმი (2022 წლის 9 თვე)

აღკვეთის ღონისძიებები

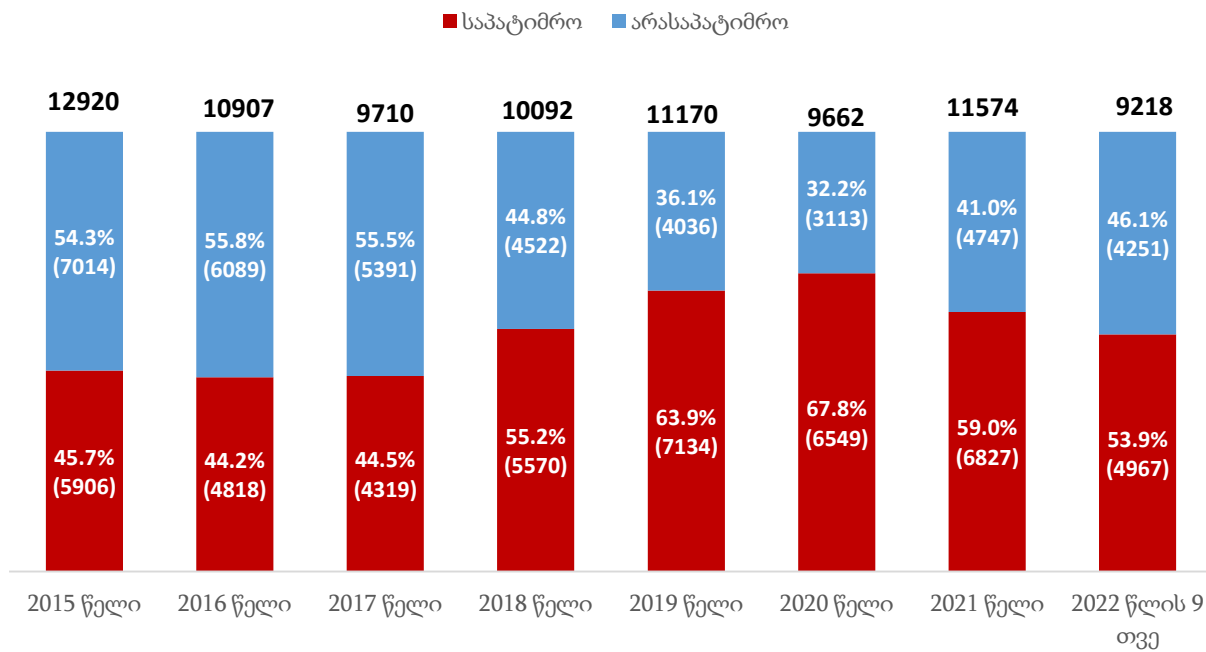
¹ განრიდებულ პირთა რაოდენობა სსკ-ის მუხლების მიხედვით დათვლილია შემდეგი პრინციპით: თუ საქმეში ფიგურირებს ორი და მეტი დანაშაული და განსარიდებელი პირი ერთია, თითოეულ მუხლზე პირთა რაოდენობა ფიქსირდება ცალ-ცალკე.

საქართველოს პროკურატურის მიერ 2015 წლიდან 2022 წლის 9 თვის ჩათვლით, სულ მოთხოვნილი საპატიმრო და არასაპატიმრო აღკვეთის ღონისძიებების რაოდენობრივი და პროცენტული მაჩვენებლების განსაზღვრის მიზნით დამუშავდა აღკვეთის ღონისძიებების მოთხოვნის შესახებ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მიერ მოწოდებული მონაცემები.

დათვლილი იქნა საქართველოს პროკურატურის მიერ საპატიმრო და არასაპატიმრო აღკვეთის ღონისძიებების შეფარდების შესახებ წარდგენილი შუამდგომლობები, რომელიც განხილულ იქნა სასამართლოს მიერ.

სასამართლოს მიერ განხილული აღკვეთის ღონისძიებების შუამდგომლობების რაოდენობა და მათ შორის საპატიმრო და არასაპატიმრო აღკვეთის ღონისძიებათა თანაფარდობა შემდეგია:

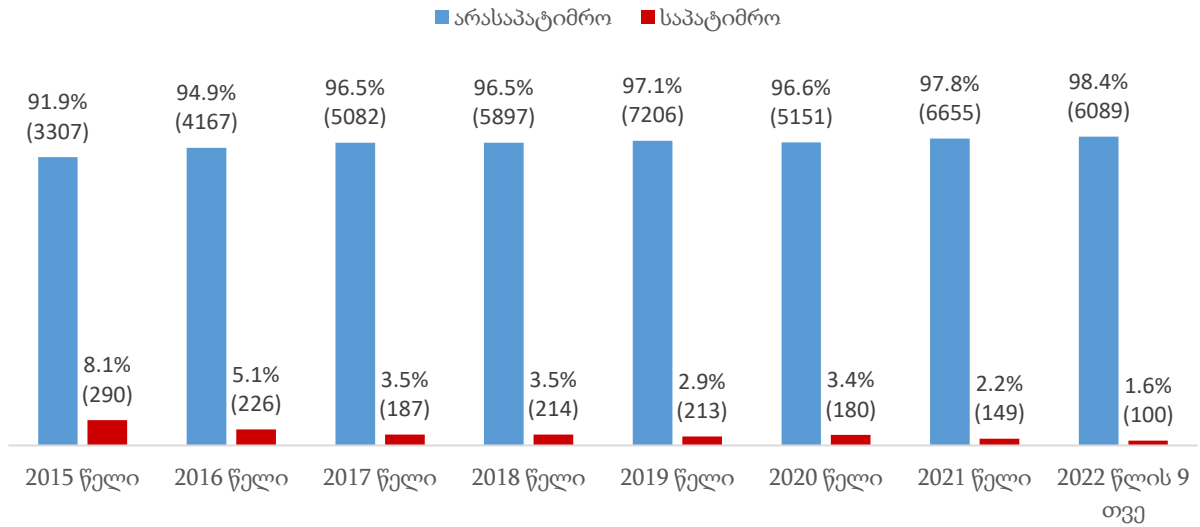
სასამართლოს მიერ განხილული შუამდგომლობებიდან საპატიმრო და არასაპატიმრო აღკვეთის ღონისძიებების მოთხოვნა

საქართველოს პროკურატურის მიერ ასევე დამუშავდა პროკურატურის მიერ აღკვეთის ღონისძიების შეფარდების შესახებ სასამართლოში წარდგენილი ის შუამდგომლობები, რომლებიც არ იქნა სასამართლოს მიერ განხილული ბრალდებულის პირველი წარდგენის სხდომაზე საპროცესო შეთანხმების გაფორმების გამო.

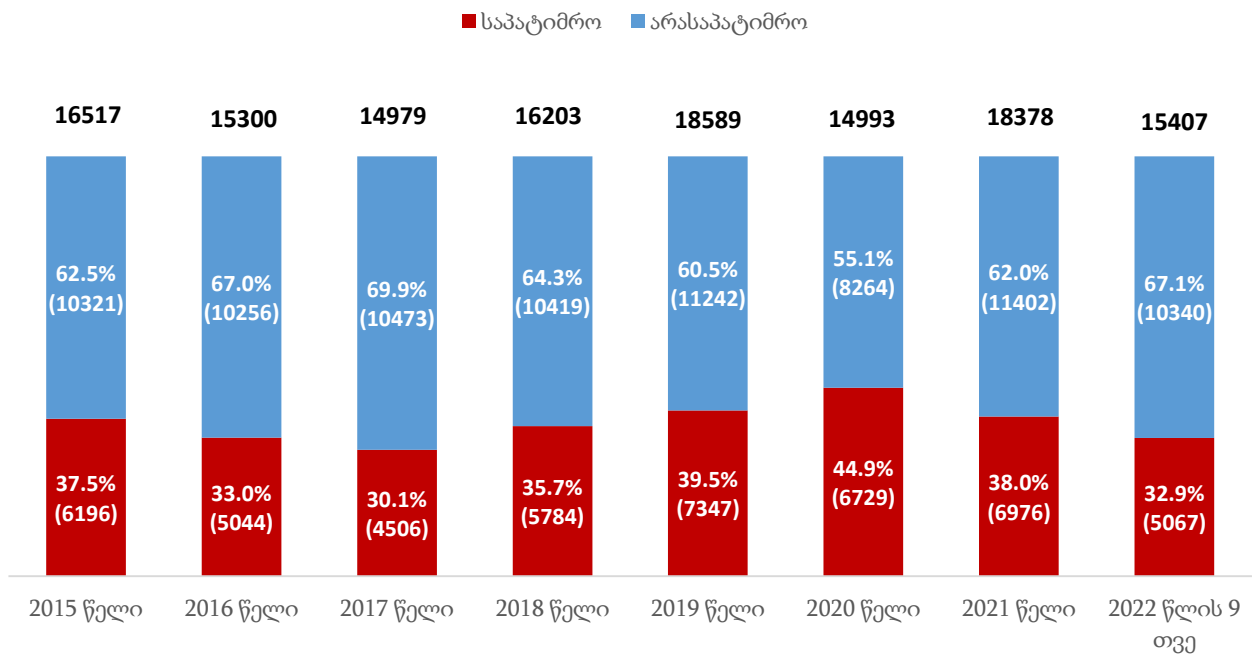
სასამართლოს მიერ საპროცესო შეთანხმების გაფორმების გამო განუხილველად დატოვებული შუამდგომლობებიდან საპატიმრო და არასაპატიმრო აღკვეთის ღონისძიებების შესახებ მონაცემები შემდეგია:

მოთხოვნილი საპატიმრო და არასაპატიმრო აღკვეთის ღონისძიებები
საპროცესო შეთანხმების გაფორმების გამო განუხილველად დატოვებული
შუამდგომლობებიდან

სასამართლოს მიერ განხილული და ასევე საპროცესო შეთანხმების გაფორმების მიზეზით განუხილველად დატოვებული შუამდგომლობების საერთო რაოდენობიდან საპატიმრო და არასაპატიმრო აღკვეთის ღონისძიებების მოთხოვნის რაოდენობრივი და პროცენტული მაჩვენებლები წლების მიხედვით შემდეგია:

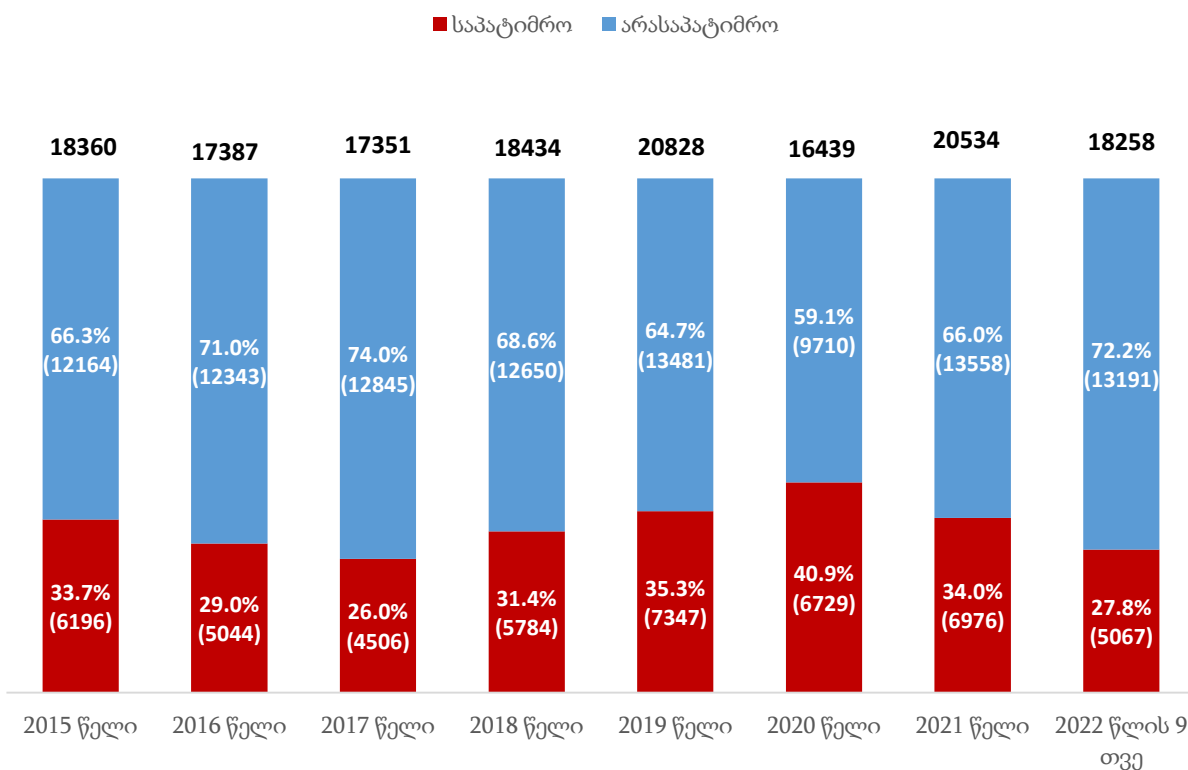
სასამართლოს მიერ განხილული და განუხილველი შუამდგომლობებიდან საპატიმრო და
არასაპატიმრო აღკვეთის ღონისძიებების მოთხოვნა

დამუშავდა ასევე 2015-2021 წლებსა და 2022 წლის 9 თვეში განრიდების სტატისტიკური მაჩვენებლები. კერძოდ, არასაპატიმრო აღკვეთის ღონისძიებათა რაოდენობას დაემატა იმ პირთა რაოდენობა, რომელთა მიმართაც განრიდების შესახებ გადაწყვეტილება მიღებულ იქნა სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების გარეშე, ასევე დაემატა იმ ბრალდებულთა რაოდენობა, რომელთა მიმართაც სისხლისსამართლებრივი დევნა განრიდებად დაიწყო, თუმცა აღკვეთის ღონისძიების შეფარდების მოთხოვნით პროკურატურას სასამართლოსთვის არ მიუმართავს.

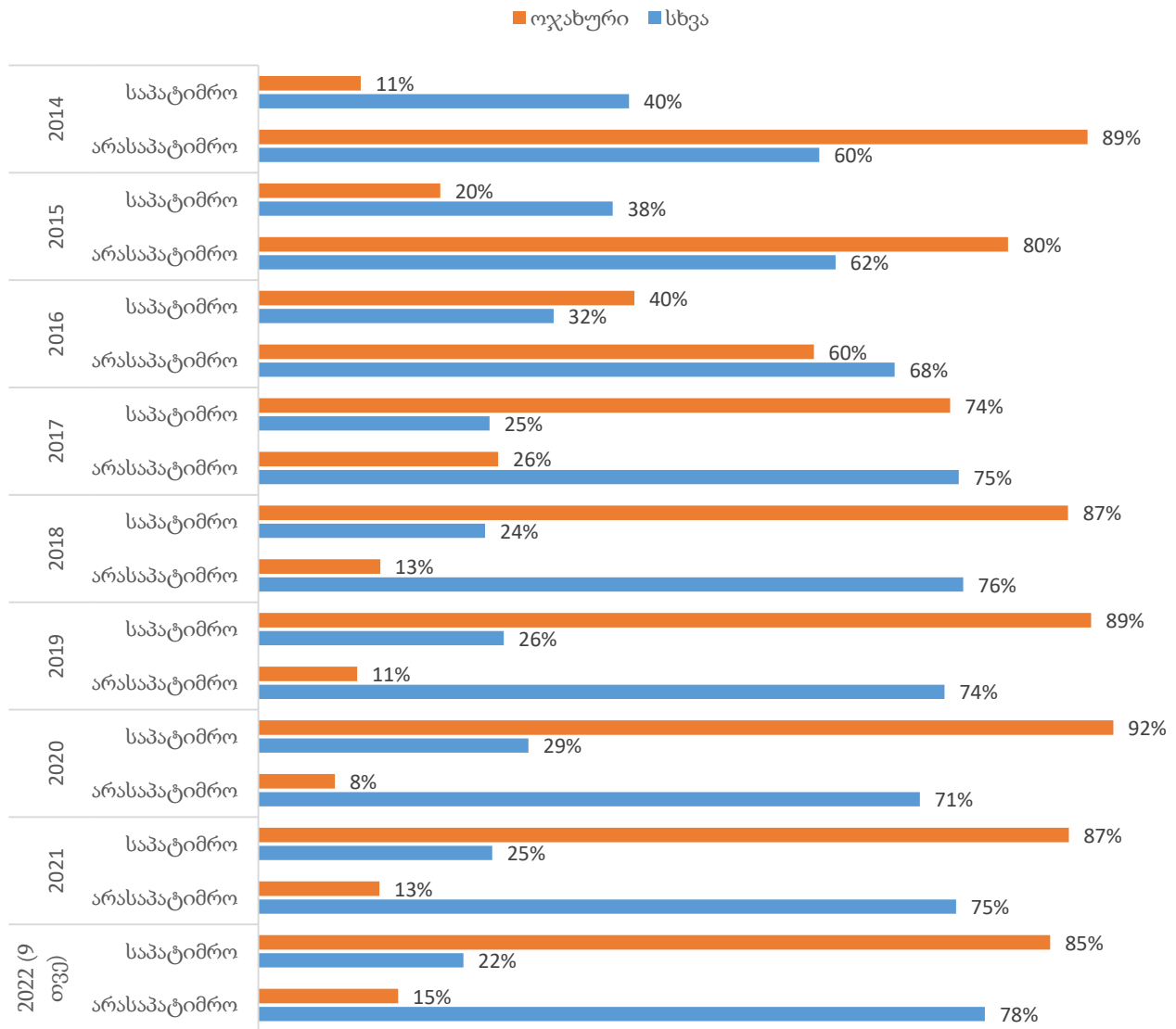
აღნიშნული სტატისტიკური მონაცემების შეჯამების შედეგად საპატიმრო და არასაპატიმრო აღკვეთის ღონისძიებების მოთხოვნის რაოდენობრივი და პროცენტული მაჩვენებლები წლების მიხედვით შემდეგია:

მოთხოვნილი საპატიმრო და არასაპატიმრო აღკვეთის ღონისძიებათა
მაჩვენებელი განრიდებასთან ერთობლიობაში
(არასაპატიმრო აღკვეთის ღონისძიების მაჩვენებელი მოიცავს ინფორმაციას
პირთა შესახებ, რომლებიც განრიდდნენ დევნის დაწყების გარეშე და დევნის
დაწყების შემდეგ)

გაანალიზდა ოჯახურ და სხვა დანაშაულებზე საპატიმრო და არასაპატიმრო აღკვეთის ღონისძიებების მოთხოვნის პროცენტული მაჩვენებლები, როგორც სასამართლოს მიერ განხილული შუამდგომლობების, აგრეთვე იმ შუამდგომლობების მიხედვით, რომლებშიც ბრალდებულის პირველი წარდგენის სხდომაზე გაფორმდა საპროცესო შეთანხმება და შესაბამისად, განუხილველი დარჩა აღკვეთის ღონისძიების შეფარდების შესახებ შუამდგომლობა. მონაცემები არის შემდეგი:

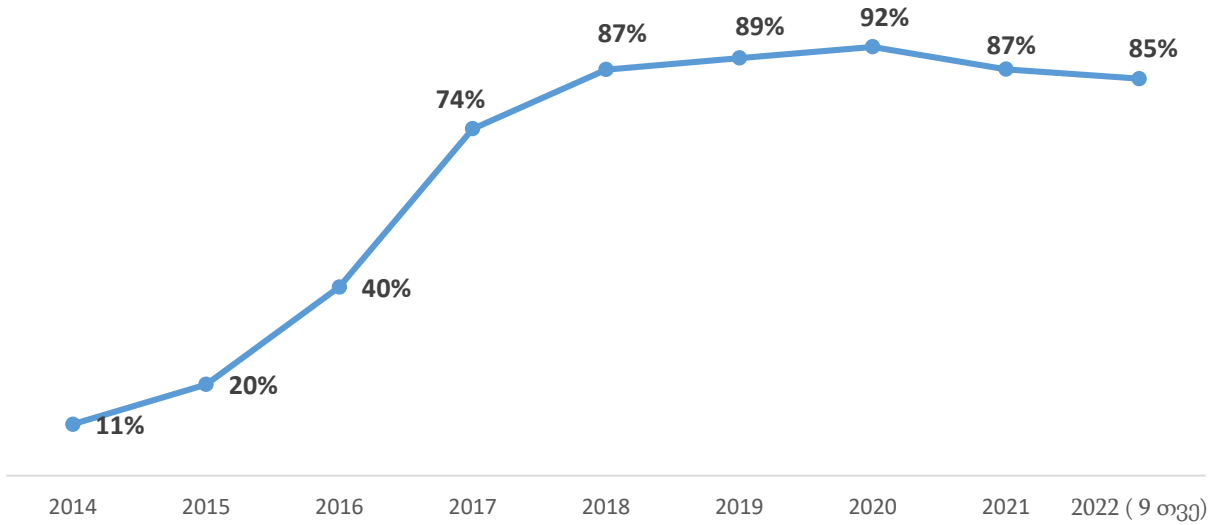
მოთხოვნილი საპატიმრო და არასაპატიმრო აღკვეთის ღონისძიებათა პროცენტული მაჩვენებელი ოჯახურ და სხვა დანაშაულებზე

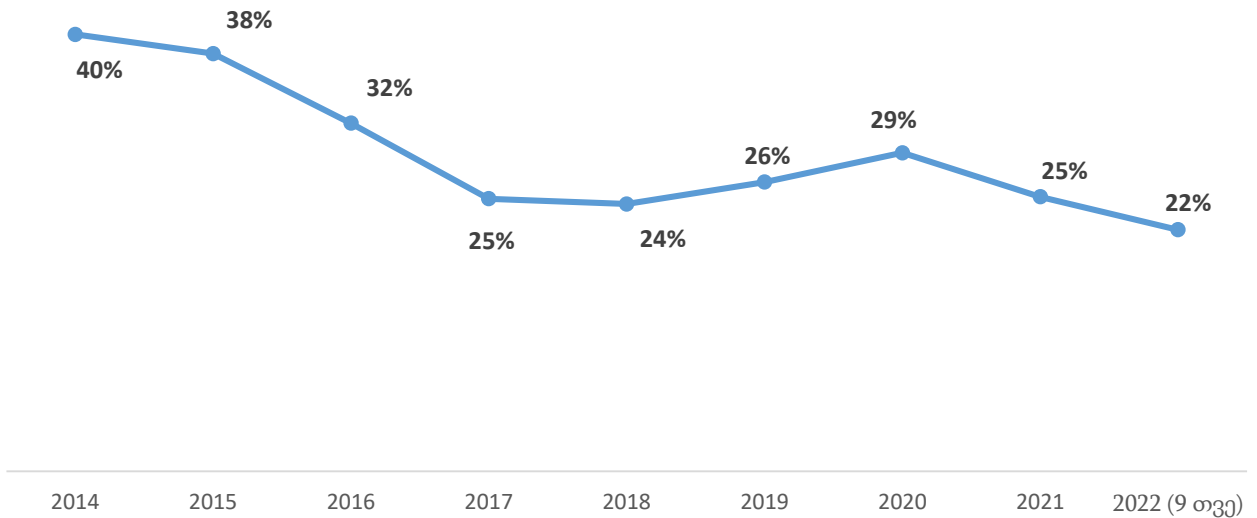
ანალიზის შედეგად დგინდება, რომ 2014-2020 წლებში ოჯახურ დანაშაულებზე მოთხოვნილი პატიმრობის პროცენტული მაჩვენებელი ზრდის ტენდენციით ხასიათდებოდა. 2021 წელს გასულ წელთან შედარებით პატიმრობის მოთხოვნის მაჩვენებელი მცირედით შემცირდა, ხოლო 2022 წლის 9 თვეში მოთხოვნილი პატიმრობის პროცენტული მაჩვენებელი წინა წელთან შედარებით 2%-ით არის შემცირებული.

რაც შეეხება სხვა დანაშაულებს, 2014-2018 წლებში სხვა დანაშაულებზე შეინიშნებოდა პატიმრობის მოთხოვნის კლება, 2019-2020 წლებში გამოვლინდა მცირედ ზრდის ტენდენცია, 2021 წელს ეს მაჩვენებელი შემცირებული იყო. საანგარიშო პერიოდის 9 თვეში კი არაოჯახურ დანაშაულებზე პატიმრობის პროცენტული მაჩვენებელი 2021 წელთან შედარებით კიდევ შემცირებულია (3%-ით).

ოჯახურ დანაშაულზე მოთხოვნილი პატიმრობის პროცენტული მაჩვენებლები დინამიკაში

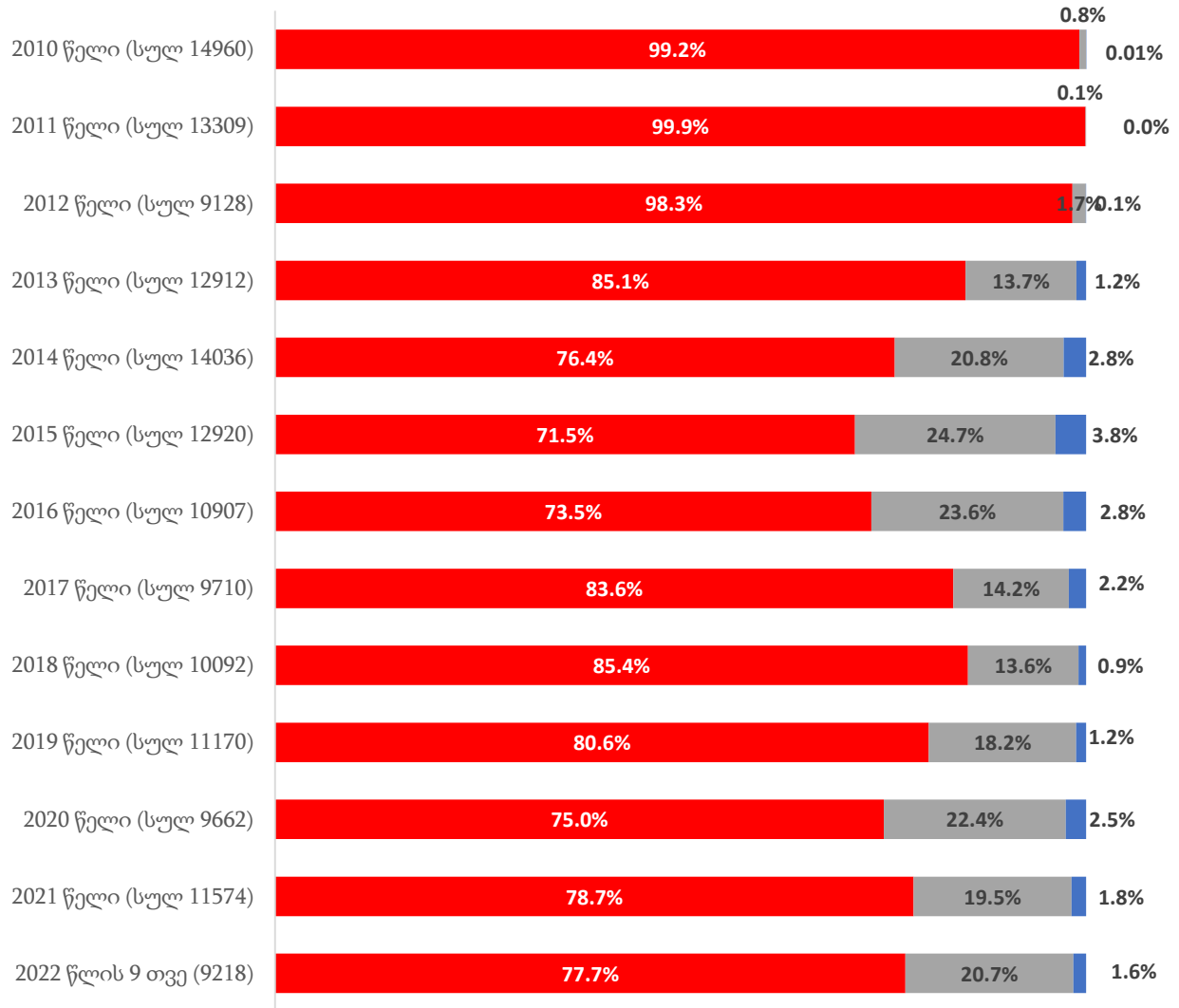
სხვა დანაშაულზე მოთხოვნილი პატიმრობის პროცენტული მაჩვენებლები დინამიკაში

რაც შეეხება პროკურორის მიერ მოთხოვნილი აღკვეთის ღონისძიების შეფარდების შუამდგომლობათა დაკმაყოფილების მაჩვენებელს, მონაცემები 2010 წლიდან შემდეგია:

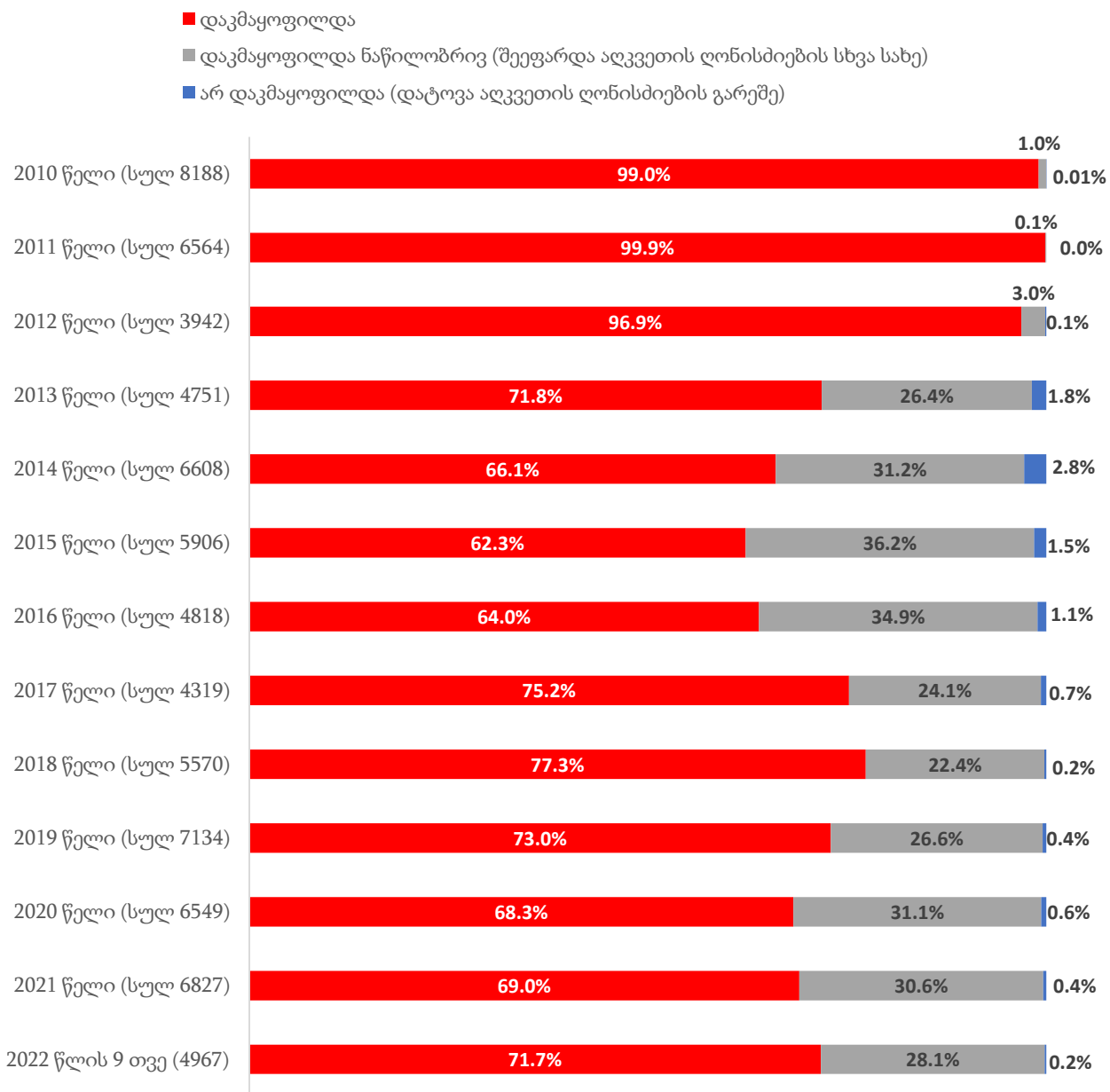
მოთხოვნილი აღკვეთის ღონისძიებების დაკმაყოფილების მაჩვენებელი

- დაკმაყოფილდა
- დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ (შეფარდა აღკვეთის ღონისძიების სხვა სახე)
- არ დაკმაყოფილდა (დატოვა აღკვეთის ღონისძიების გარეშე)

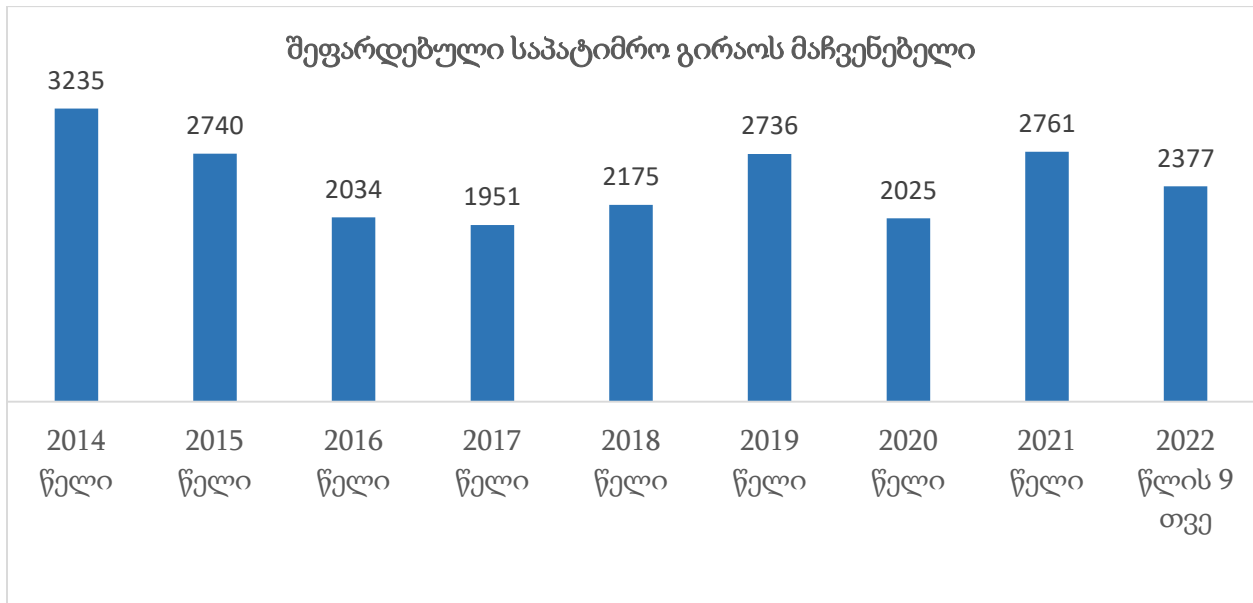

რაც შეეხება მოთხოვნილი პატიმრობის დაკმაყოფილების მაჩვენებლებს, მონაცემები 2010 წლიდან შემდეგია:

მოთხოვნილი პატიმრობის დაკმაყოფილების მაჩვენებელი

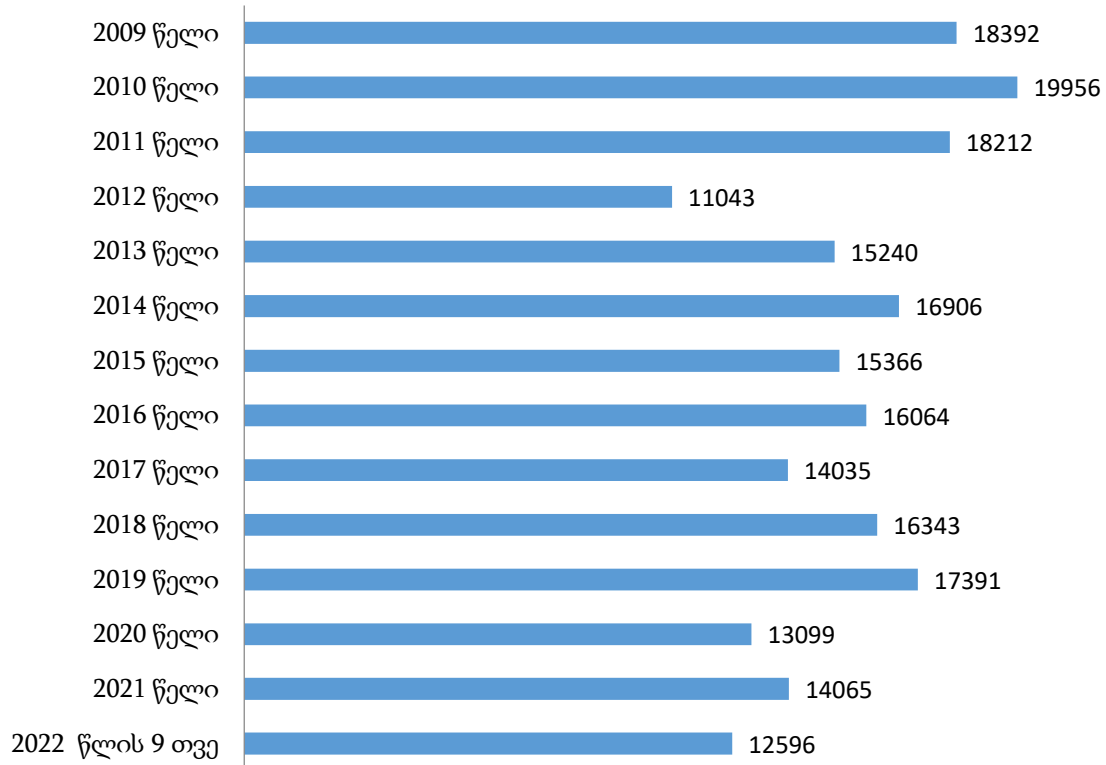
რაც შეეხება საპატიმრო გირაოს გამოყენების მაჩვენებელს, 2014-2022 წლებში მონაცემები ამგვარია:

სახელმწიფო ბრალდების მხარდაჭერა

2022 წლის 9 თვეში პირველი ინსტანციის სასამართლოების მიერ განაჩენი გამოტანილი იქნა 12 596 პირის მიმართ.

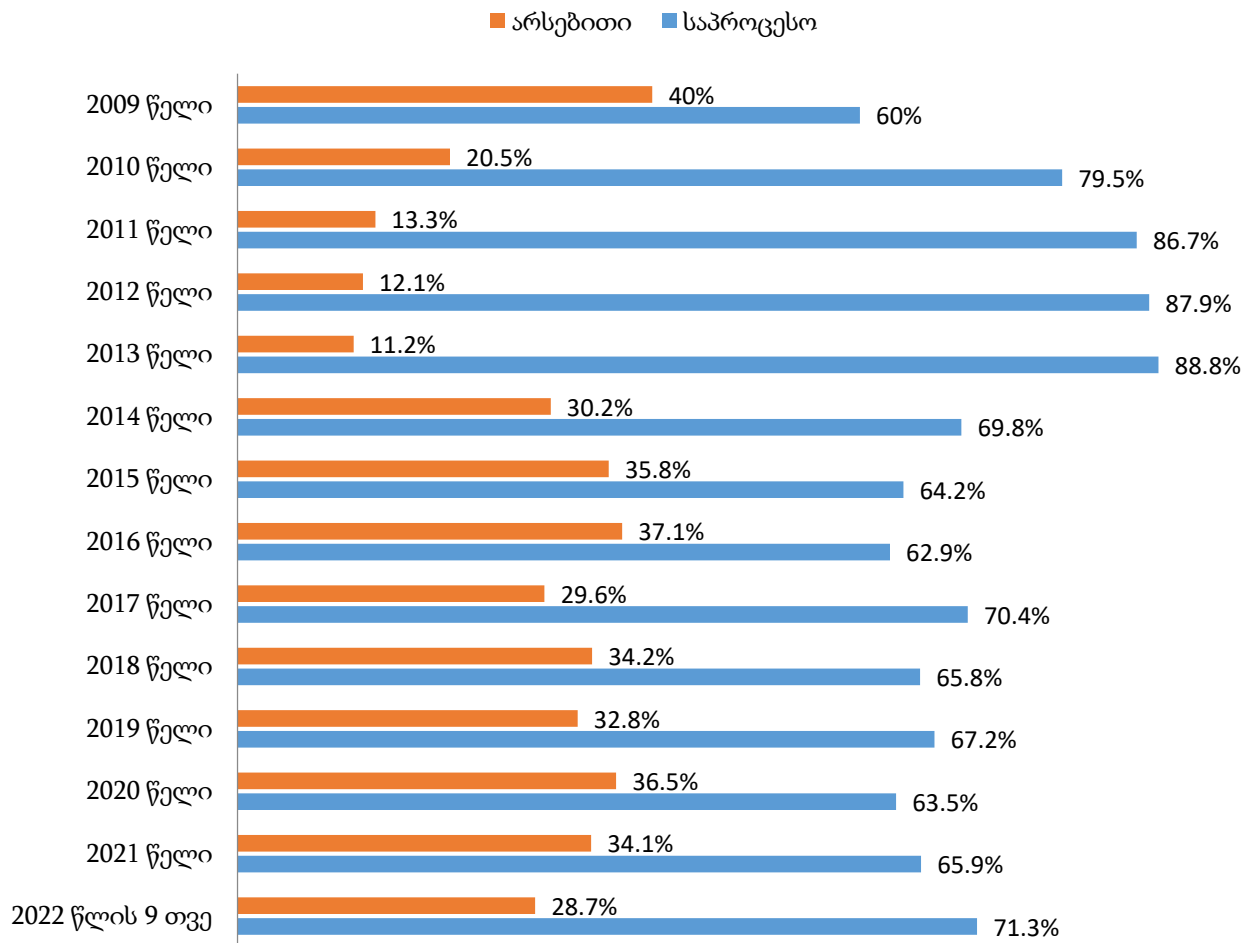
პირთა რაოდენობა, რომელთა მიმართაც გამოტანილი იქნა განაჩენი

2022 წლის 9 თვეში სულ 12596 პირის მიმართ გამოტანილი განაჩენიდან 71,3% დასრულებულია საპროცესო შეთანხმებით.

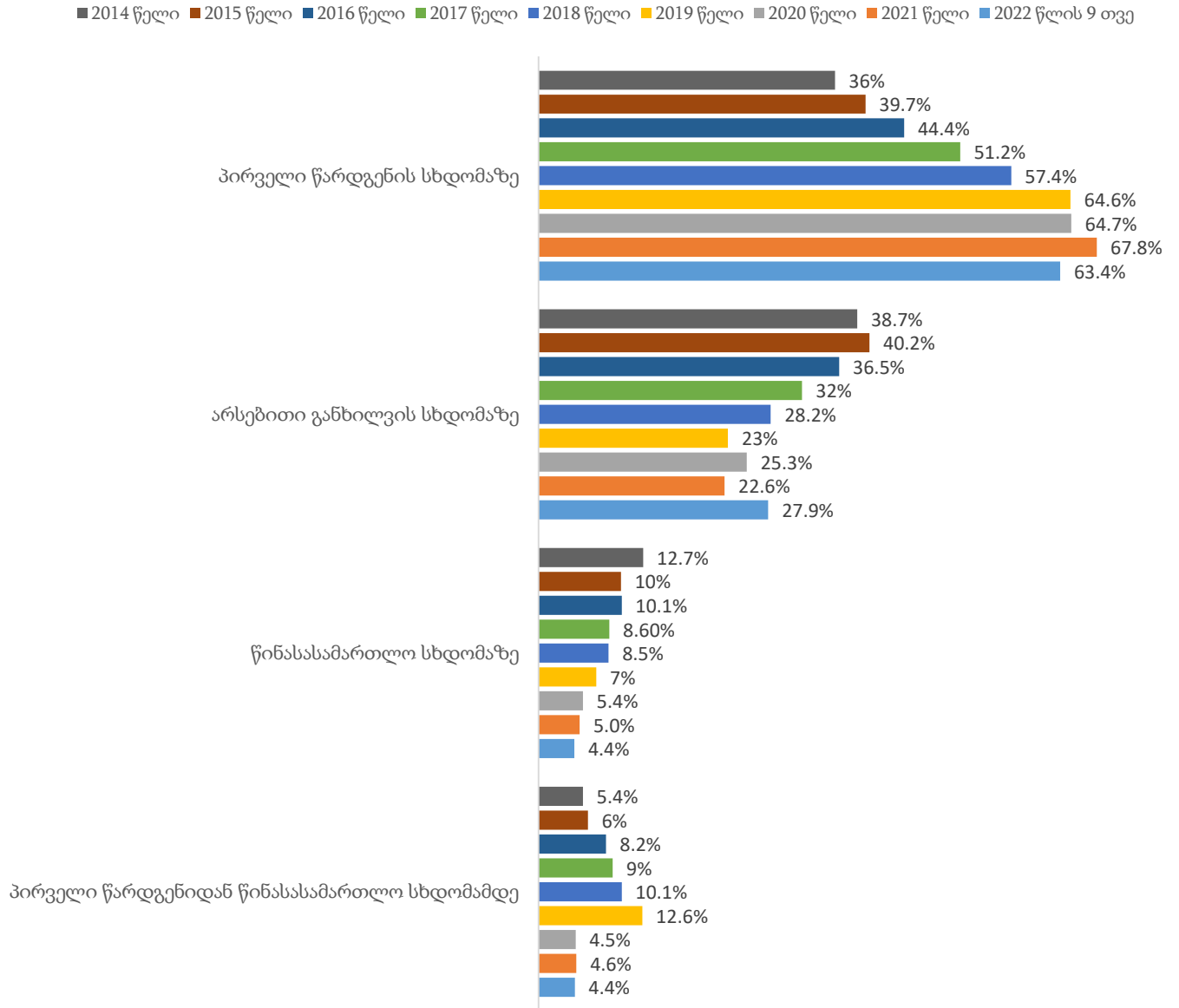
არსებითად და საპროცესო შეთანხმებით დასრულებულ საქმეთა დინამიკა წლების მიხედვით შემდეგია:

არსებითი განხილვითა და საპროცესო შეთანხმების საფუძველზე გამოტანილი განაჩენები

აღსანიშნავია, რომ 2022 წლის 9 თვეში, წინა წლების მსგავსად, მაღალია გამოძიების ადრეულ ეტაპზე საპროცესო შეთანხმების გაფორმების მაჩვენებელი. საპროცესო შეთანხმების სამართალწარმოების ადრეულ ეტაპზე (ბრალდებულის სასამართლოში პირველი წარდგენის სხდომაზე) გაფორმება და ამის საფუძველზე დასრულებული სისხლის სამართლის საქმეების პროცენტული მაჩვენებლის ზრდა ხელს უწყობს სწრაფი მართლმსაჯულების განხორციელებას და ზოგავს როგორც პროკურატურის, ისე სასამართლო სისტემის ძალიან დიდ ადამიანურ და ფინანსურ რესურსს.

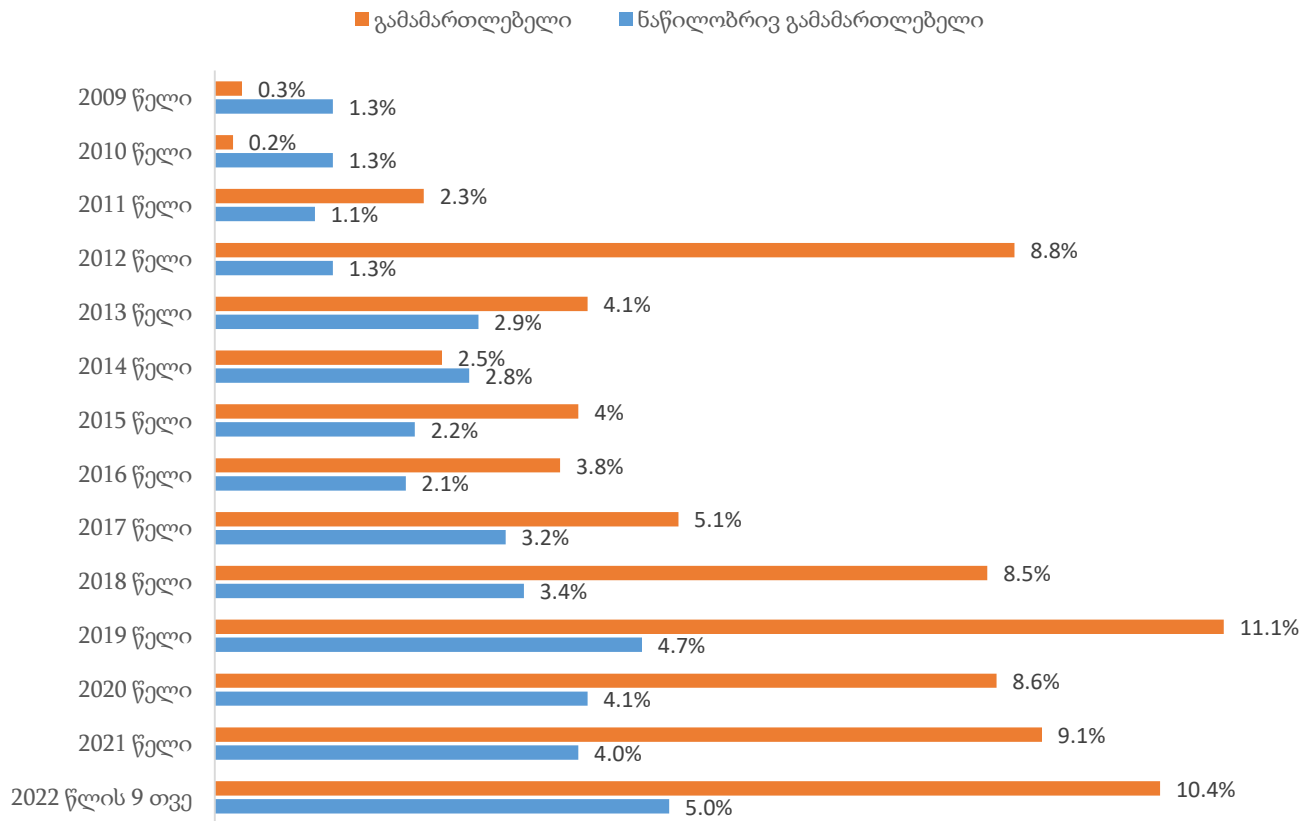
საპროცესო შეთანხმების გაფორმების სტადიები

2022 წლის 9 თვეში არსებითი განხილვის საფუძველზე გამოტანილი განაჩენებიდან 10,4%-ის მიმართ სასამართლომ გამოიტანა გამამართლებელი განაჩენი, ხოლო 5%-ის მიმართ – ნაწილობრივ გამამართლებელი განაჩენი.

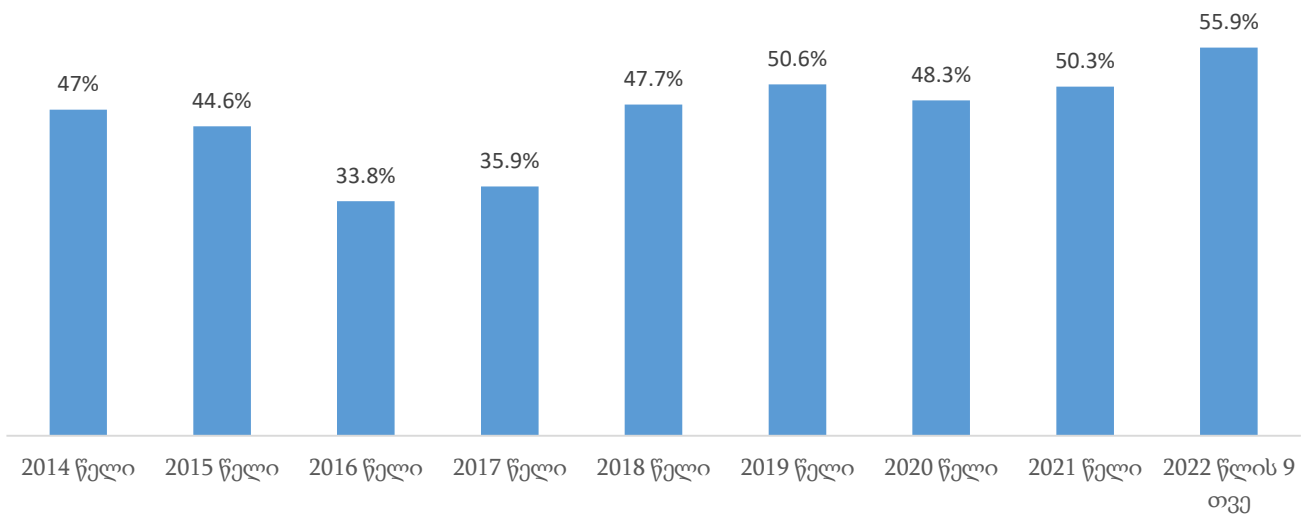
გამამართლებელი და ნაწილობრივ გამამართლებელი განაჩენების პროცენტული მაჩვენებლები წლების მიხედვით ამგვარია:

არსებითი განხილვით გამოტანილი გამამართლებელი და ნაწილობრივ გამამართლებელი განაჩენების სტატისტიკა

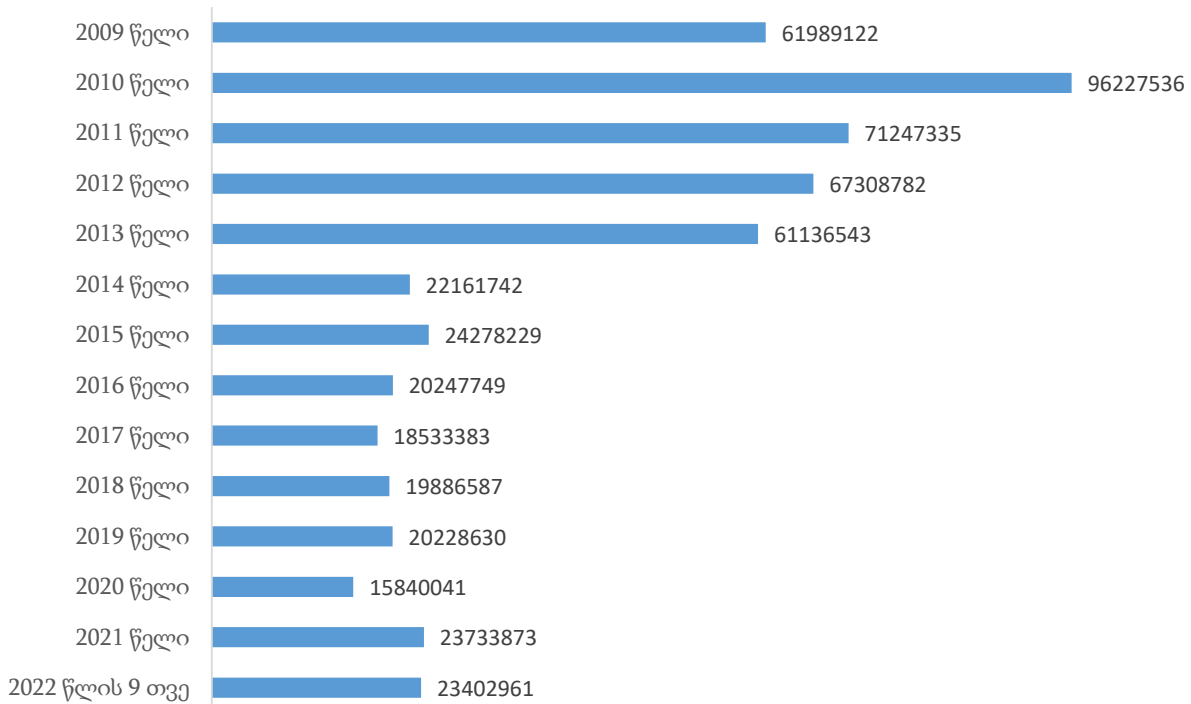
2022 წლის 9 თვეში საპროცესო შეთანხმების დადებისას, სასჯელის სახით ჯარიმის გამოყენების მაჩვენებელმა შეადგინა 55,9%.

საპროცესო შეთანხმების დადებისას ჯარიმის გამოყენების მაჩვენებელი

რაც შეეხება საპროცესო შეთანხმების დადებისას სასჯელის სახით შეფარდებული ჯარიმის ოდენობას, 2022 წლის 9 თვეში ამ მაჩვენებელმა შეადგინა 23 402 961 ლარი. ეროვნულ ვალუტაში გამოსახული მონაცემები წლების მიხედვით შემდეგია:

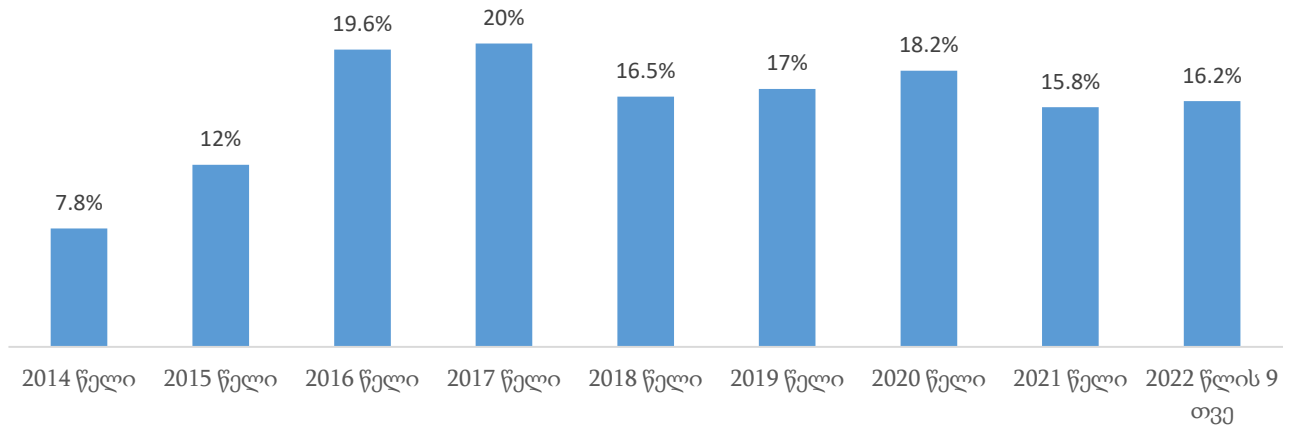
საპროცესო შეთანხმების საფუძველზე ბიუჯეტში ჩარიცხული ჯარიმის ოდენობა (ლარი)

2022 წლის 9 თვეში საპროცესო შეთანხმების გაფორმებისას, სასჯელის სახით საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომის გამოყენების მაჩვენებელმა შეადგინა 16,2%:

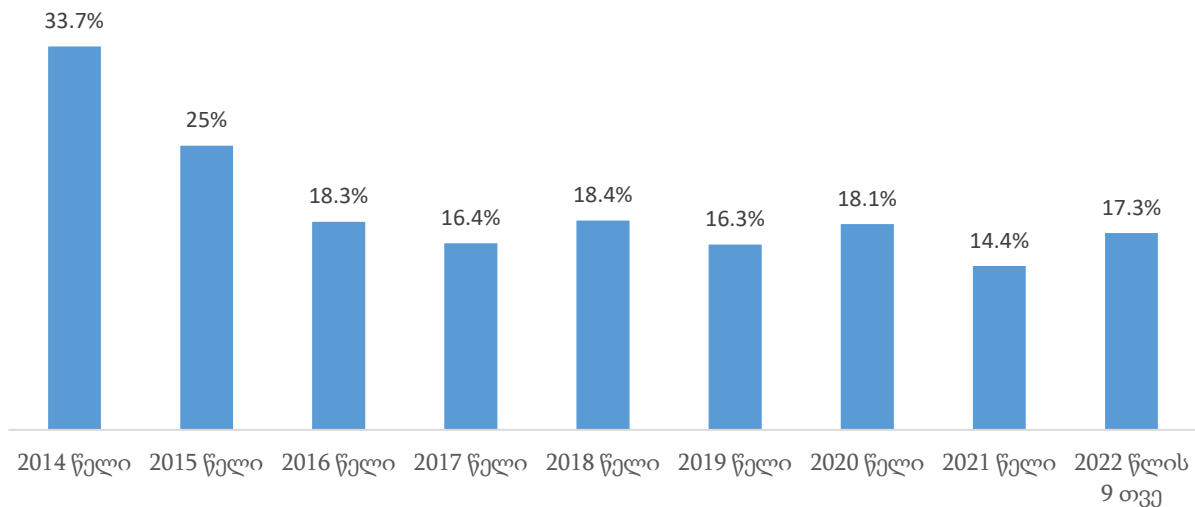
საპროცესო შეთანხმების გაფორმებისას სასჯელის სახით საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომის გამოყენების მაჩვენებელი წლების მიხედვით შემდეგია:

საპროცესო შეთანხმების დადებისას საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომის გამოყენების მაჩვენებელი

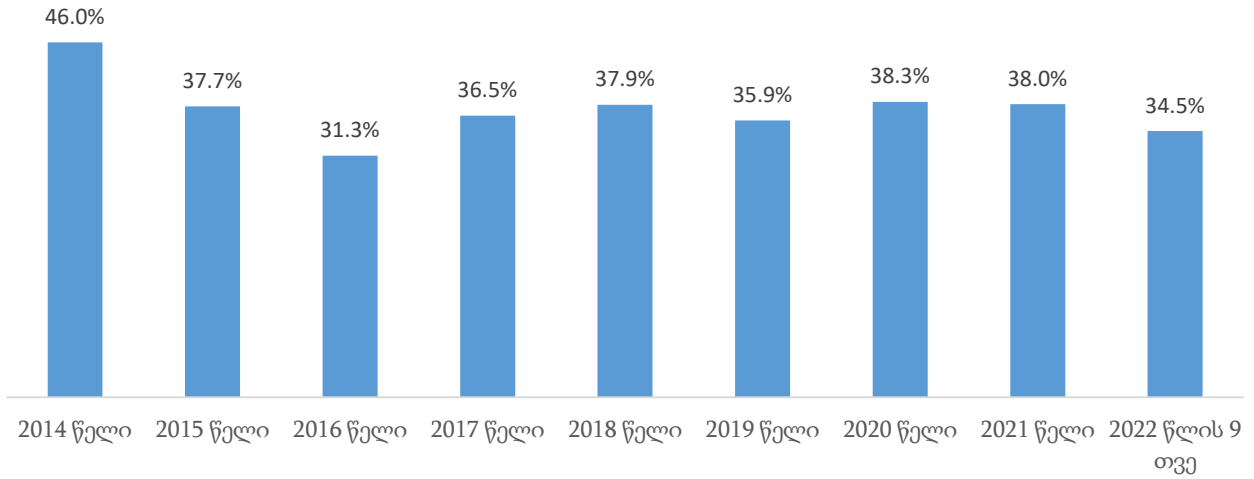
საპროცესო შეთანხმების გაფორმებისას სასჯელის სახით სასჯელადსრულების დაწესებულებაში მოხდით თავისუფლების აღკვეთა 2022 წლის 9 თვეში გამოყენებულ იქნა ბრალდებულთა 17,2% -ის მიმართ. ეს მონაცემები წლების მიხედვით შემდეგია:

საპროცესო შეთანხმების დადებისას სასჯელადსრულების დაწესებულებაში მოხდით თავისუფლების აღკვეთის გამოყენების მაჩვენებელი

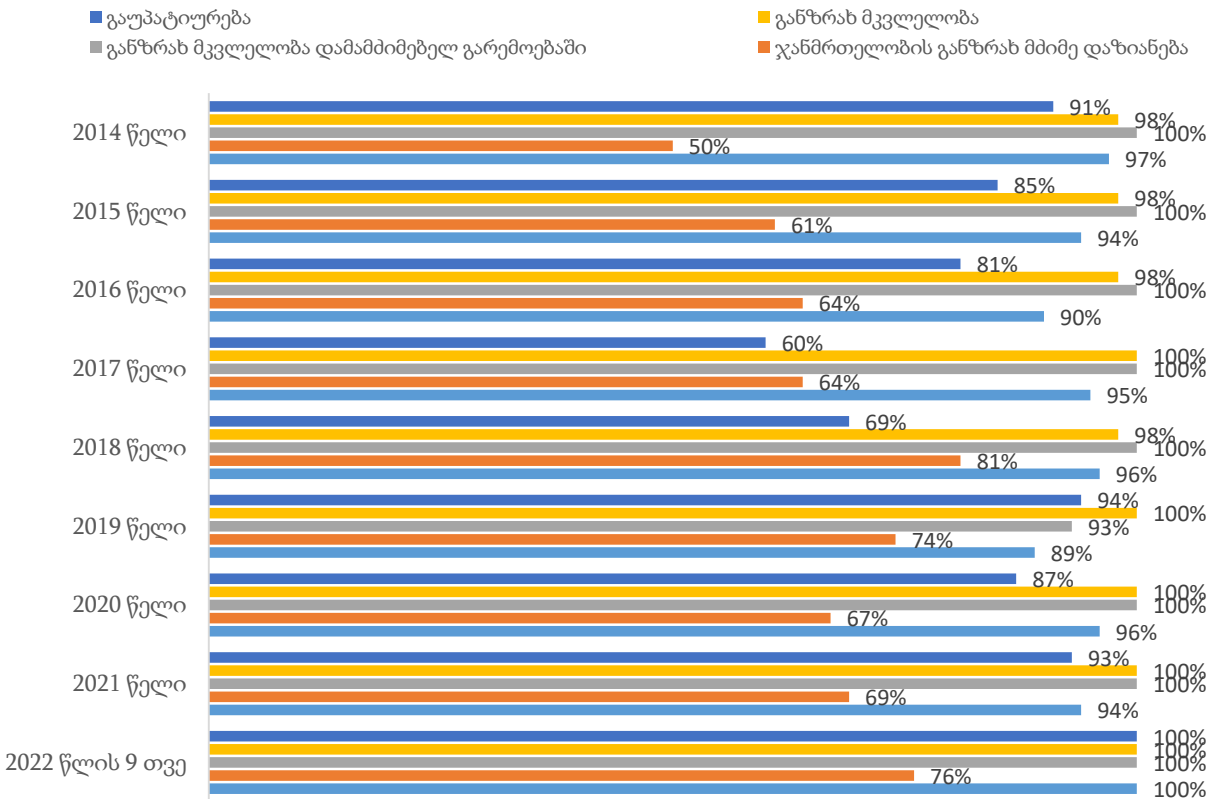
არსებითი განხილვისას, თავისუფლების აღკვეთა 2022 წლის 9 თვეში გამოყენებულ იქნა ბრალდებულთა 34,5%-ის მიმართ, ეს მონაცემები კი წლების მიხედვით შემდეგია:

არსებითი განხილვისას სასჯელადსრულების დაწესებულებაში მოხდით თავისუფლების აღკვეთის გამოყენების მაჩვენებელი

მკაცრია სისხლის სამართლის პოლიტიკა ძალადობრივი დანაშაულების ჩამდენი პირების მიმართ:

თავისუფლების აღკვეთის გამოყენების მაჩვენებელი

❖ მოიცავს მცდელობებს და დამთავრებულ დანაშაულებს

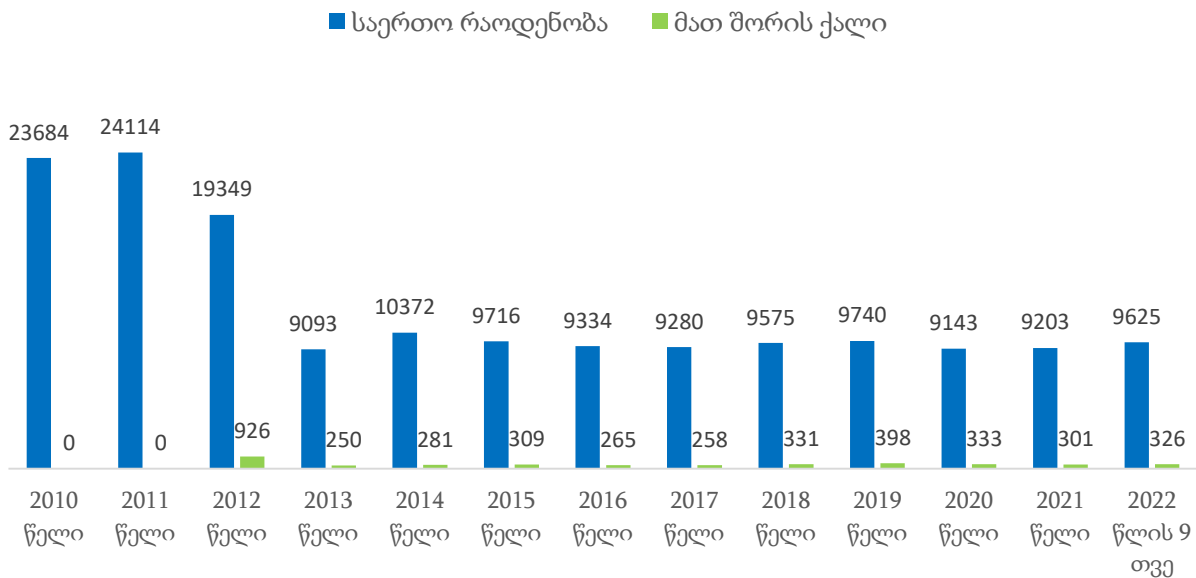
პენიტენციურ დაწესებულებებში მოთავსებულ პირთა რაოდენობა

სპეციალურ პენიტენციურ დაწესებულებებში მოთავსებული არიან ბრალდებულები, რომლებსაც აღკვეთის ღონისძიების სახით შეფარდებული აქვთ პატიმრობა და მსჯავრდებულები, რომლებსაც სასჯელის სახედ მისჯილი აქვთ თავისუფლების აღკვეთა.

სპეციალურ პენიტენციურ დაწესებულებაში მოთავსებული ბრალდებული და მსჯავრდებული პირების რაოდენობა 2022 წლის 30 სექტემბრის მდგომარეობით იყო - 9625 პირი, მათ შორის 326 იყო ქალი.

რაც შეეხება წინა წლებოს მონაცემებს შედეგები ასეთია:

ბრალდებულების/მსჯავრდებულების საერთო რაოდენობა

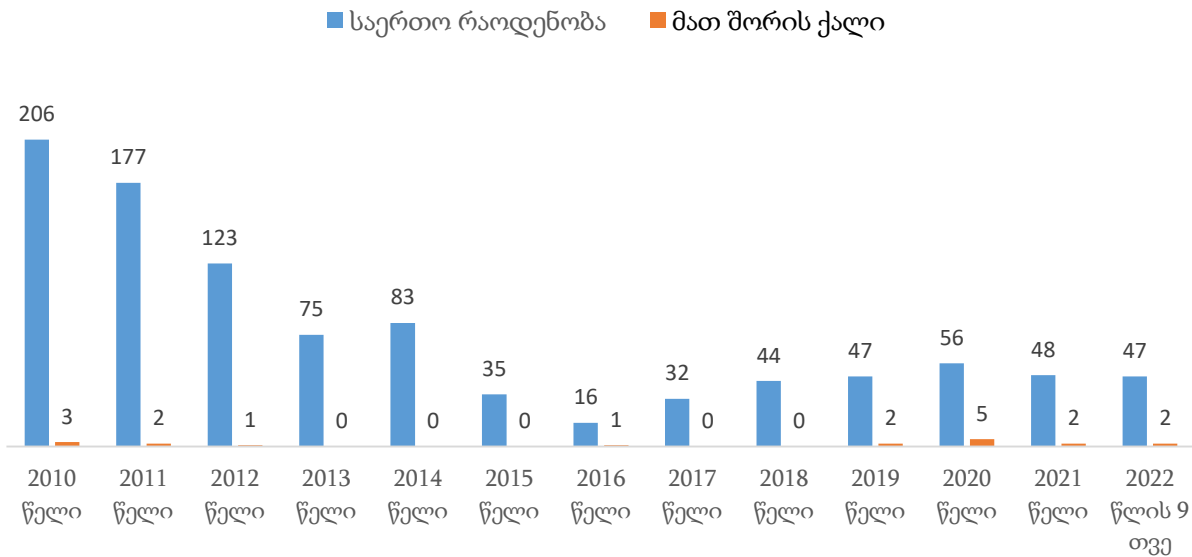
- ❖ *2010 და 2011 წლებში ქალი ბრალდებულების და მსჯავრდებულების შესახებ მონაცემები არ მოიპოვება.

როგორც მონაცემებით ჩანს, 2010-2012 წლების შემდეგ პენიტენციურ დაწესებულებებში მოთავსებული სრულწლოვან თავისუფლებააღკვეთილ პირთა რაოდენობა ფაქტიურად 50-60% არის შემცირებული.

რაც შეეხება პენიტენციურ დაწესებულებებში მოთავსებული არასრულწლოვანი პირების რაოდენობას, 2022 წლის 30 სექტემბრის მონაცემები ასეთია - 47 პირი, მათ შორის 2 ქალი.

წინა წლების მონაცემები კი შემდეგია:

არასრულწლოვანი ბრალდებულების/მსჯავრდებულების საერთო რაოდენობა

ამდენად, მონაცემები ცხადყოფს, რამდენად არის შემცირებული ბრალდებული პატიმრების და თავისუფლებადაღკვეთილი პირების რაოდენობა ბოლო წლების განმავლობაში.

არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულება

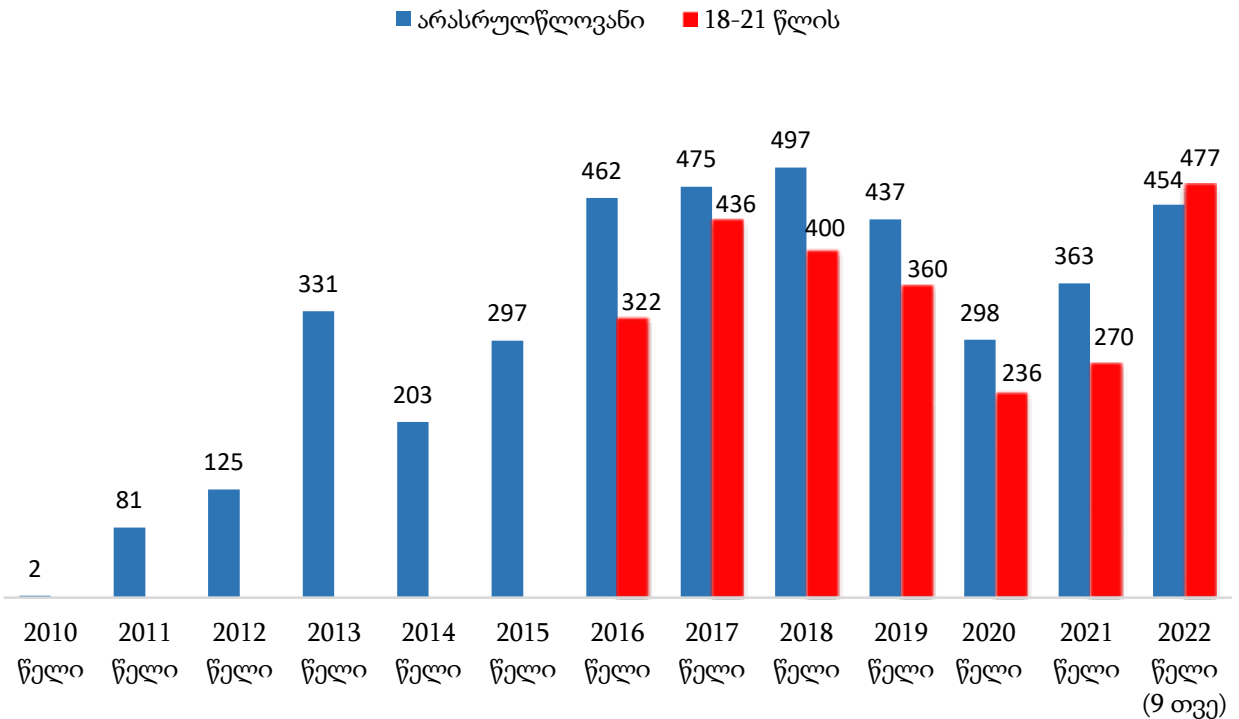
არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულება საქართველოს პროკურატურის ერთ-ერთი პრიორიტეტული მიმართულებაა. ამიტომ ბოლო წლებში ბავშვზე მორგებული და არასრულწლოვანის საუკეთესო ინტერესებზე დაფუძნებული მართლმსაჯულების უზრუნველყოფის მიზნით, საქართველოს პროკურატურის მიერ არაერთი ღონისძიება იქნა გატარებული.

გაუმჯობესებულია არასრულწლოვანთა მიმართ განრიდების პროცედურების და სისხლისსამართლებრივი დევნის განხორციელების ხარისხი. არასრულწლოვანთა მიმართ გადაწყვეტილების მიღება მაქსიმალურად შემჭიდროებულ ვადებშია უზრუნველყოფილი.

2010-2021 წლებში 14-დან 21 წლამდე ასაკის 6526 პირია განრიდებული, საიდანაც 4025 არის არასრულწლოვანი, ხოლო 18-დან 21 წლამდე ასაკის პირი არის 2501.

2022 წლის 9 თვეში სისხლისსამართლებრივი დევნის ალტერნატიული მექანიზმი გამოყენებულ იქნა 454 არასრულწლოვანის და 18-დან 21 წლამდე ასაკის 477 პირის მიმართ.

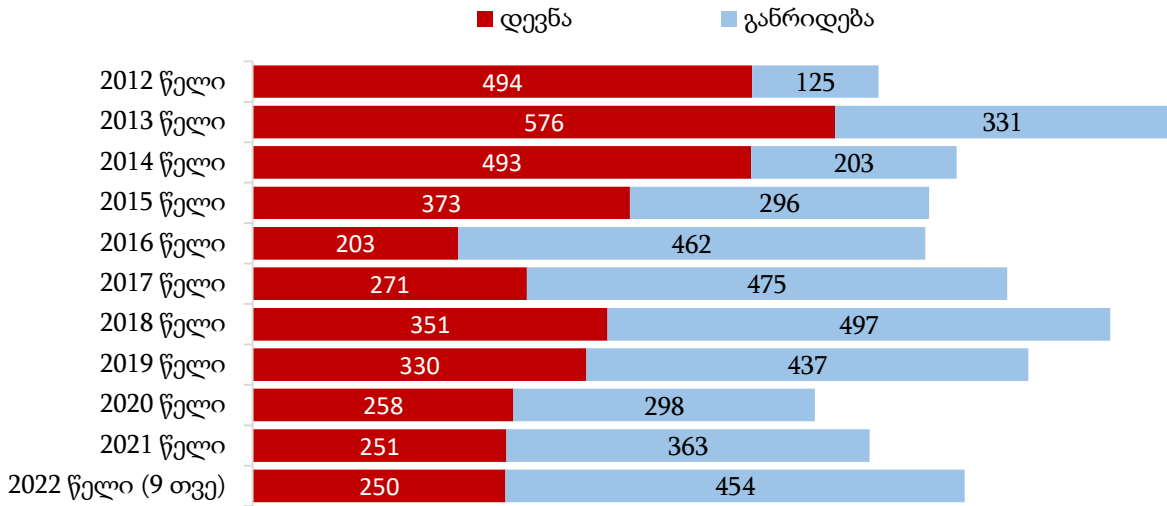
21 წლამდე ასაკის პირების განრიდების სტატისტიკა წლების მიხედვით

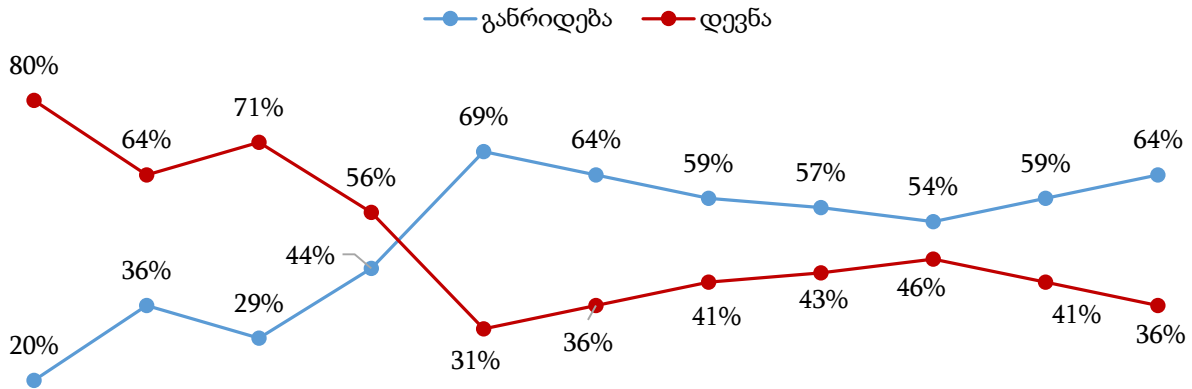
მნიშვნელოვანია, რომ კანონთან კონფლიქტში მყოფ არასრულწლოვანთა მიმართ პროკურორის მიერ პრიორიტეტულად სწორედ სისხლისსამართლებრივი დევნის ალტერნატიული მექანიზმები გამოიყენება, რაც კიდევ უფრო ეფექტურად უზრუნველყოფს არასრულწლოვანთა რესოციალიზაცია-რეაბილიტაციას მართლმსაჯულების პროცესში, რადგან განრიდების მექანიზმი ეფუძნება არასრულწლოვნის საჭიროებების მაქსიმალურ გათვალისწინებას და ხელს უწყობს კანონთან კონფლიქტში მყოფი პირის მართლშეგნების ამაღლებას.

2020 წელს, პანდემიით გამოწვეული მიზეზების გამო 2019 წელთან შედარებით არასრულწლოვანთა განრიდების მაჩვენებელი 3%-ით იყო შემცირებული არასრულწლოვანთა მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების მაჩვენებელთან მიმართებით. თუმცა 2021 წელს, მოხერხდა განრიდების გამოყენების ზრდის დინამიკის აღდგენა და რაოდენობრივ მაჩვენებელთან ერთად მოიმატა არასრულწლოვანთა განრიდების ხვედრითმა წილმაც სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების მაჩვენებელთან მიმართებით. 2021 წელს განრიდებულ და ბრალდებულ არასრულწლოვანთა საერთო რაოდენობა იყო 610, საიდანაც განრიდება-მედიაციის პროგრამაში ჩაერთო 363 (59%) არასრულწლოვანი, ხოლო 2022 წლის 9 თვეში განრიდებულ და ბრალდებულ არასრულწლოვანთა საერთო რაოდენობაა 704, საიდანაც განრიდება-მედიაციის პროგრამაში ჩაერთო 454 (64%) არასრულწლოვანი.

არასრულწლოვანთა განრიდებისა და სისხლისმართლებრივი დევნის რაოდენობრივი მაჩვენებელი

არასრულწლოვანთა განრიდებისა და სისხლისმართლებრივი დევნის პროცენტული მაჩვენებელი

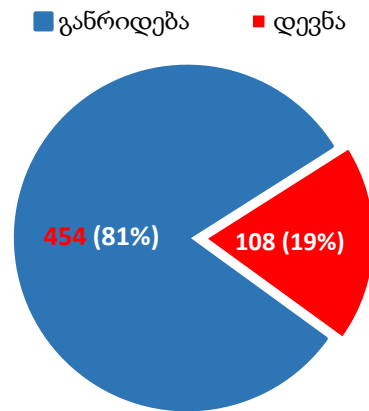

წელი	წელი	წელი	წელი	წელი	წელი	წელი	წელი	წელი	წელი	წელი	წელი (9 თვე)
2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2022

2022 წლის 9 თვის მონაცემებით განრიდებულ და იმ ბრალდებულ არასრულწლოვანთა საერთო რაოდენობა, რომლებიც განრიდების კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებს აკმაყოფილებდნენ 562-ია, საიდანაც პროკურორმა განრიდების გადაწყვეტილება 454 (81%) არასრულწლოვანის მიმართ მიიღო. აღნიშნული ცალსახად მიუთითებს, რომ პროკურორები არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსის მე-8 მუხლის საფუძველზე არასრულწლოვანთა მიმართ პრიორიტეტულად სწორედ სისხლისსამართლებრივი დევნის ალტერნატიული მექანიზმების გამოყენებას განიხილავენ და არასრულწლოვანის მიმართ

სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების შესახებ გადაწყვეტილებას იღებენ მხოლოდ მას შემდეგ, როდესაც შეფასდება, რომ სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის დაკისრებასა და სასჯელის გამოყენებაზე უკეთ განრიდება უზრუნველყოფს არასრულწლოვნის რესოციალიზაცია-რეაბილიტაციას და ახალი დანაშაულის თავიდან აცილებას.

2022 წლის 9 თვეში განრიდებულ არასრულწლოვანთა მაჩვენებელი იმ პირთა საერთო რაოდენობიდან (562), რომლებიც აკმაყოფილებდნენ განრიდების კანონმდებლობით დადგენილ ფორმალურ კრიტერიუმებს

2020 წელს ზემოაღნიშნული მაჩვენებელი 75% იყო. 2021 წელს 80 % და 2022 წლის 9 თვეში უკვე არის 81 % რაც ცალსახად აჩვენებს, რომ განრიდებულ და იმ ბრალდებულ არასრულწლოვანთა მიმართ, რომლებიც განრიდების კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებს აკმაყოფილებდნენ, სისხლისსამართლებრივი დევნის ალტერნატიული ღონისძიებების გამოყენების მაჩვენებელი გაზრდილია.

2022 წლის 9 თვის მონაცემებით კვლავ დაბალია განრიდებად სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების მაჩვენებელი. განრიდებული 454 არასრულწლოვნიდან, განრიდებად დევნა დაიწყო მხოლოდ 13 (3%) არასრულწლოვნის მიმართ.

2022 წლის 9 თვეში მაღალია მძიმე დანაშაულებზე არასრულწლოვანთა განრიდების მაჩვენებელი. კერძოდ 2022 წლის 9 თვეში განრიდებული 454 არასრულწლოვნიდან მძიმე კატეგორიის დანაშაული ჩადენილი ჰქონდა 256-ს ანუ განრიდებულ არასრულწლოვანთა 56%-ს.

რაც შეეხება მონაცემებს წლების მიხედვით ასეთია :

- 2017 წელს, სულ განრიდებული 475 არასრულწლოვანი პირიდან, მძიმე დანაშაულის ჩადენის გამო განრიდება გამოყენებული იყო 220 პირის მიმართ, რაც განრიდებული არასრულწლოვნების 46%-ს წარმოადგენდა.
- 2018 წელს 497 არასრულწლოვნიდან 199-ს წარმოადგენდა, რაც განრიდებულ არასრულწლოვანთა საერთო რაოდენობის 40% იყო.

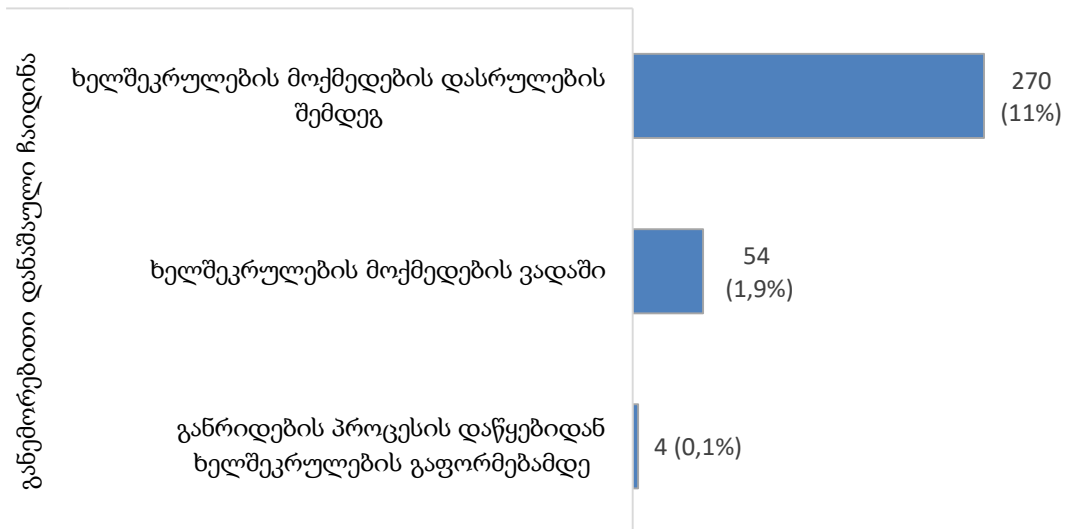
- 2019 წელს სულ განრიდებული 437 არასრულწლოვნიდან მძიმე კატეგორიის დანაშაული ჩადენილი ჰქონდა 197 არასრულწლოვანს, რაც განრიდებულ არასრულწლოვანთა საერთო რაოდენობის 45% იყო.
- 2020 წელს განრიდებული 298 არასრულწლოვნიდან მძიმე კატეგორიის დანაშაული ჩადენილი ჰქონდა 121-ს, რაც საერთო რაოდენობის 41%-ს წარმოადგენდა.
- 2021 წელს 363 განრიდებული არასრულწლოვნიდან მძიმე კატეგორიის დანაშაული ჩადენილი ჰქონდა 195 არასრულწლოვანს, რაც განრიდებულ არასრულწლოვანთა 54%-ია.

2022 წლის 9 თვეში, ისევე როგორც გასულ წლებში, განრიდება უმეტესად გამოყენებულ იქნა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 177-ე მუხლით გათვალისწინებულ დანაშაულზე. 454 განრიდებული არასრულწლოვნიდან სისხლის სამართლის კოდექსის 177-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაული ჩადენილი ჰქონდა 337 პირს (74%).

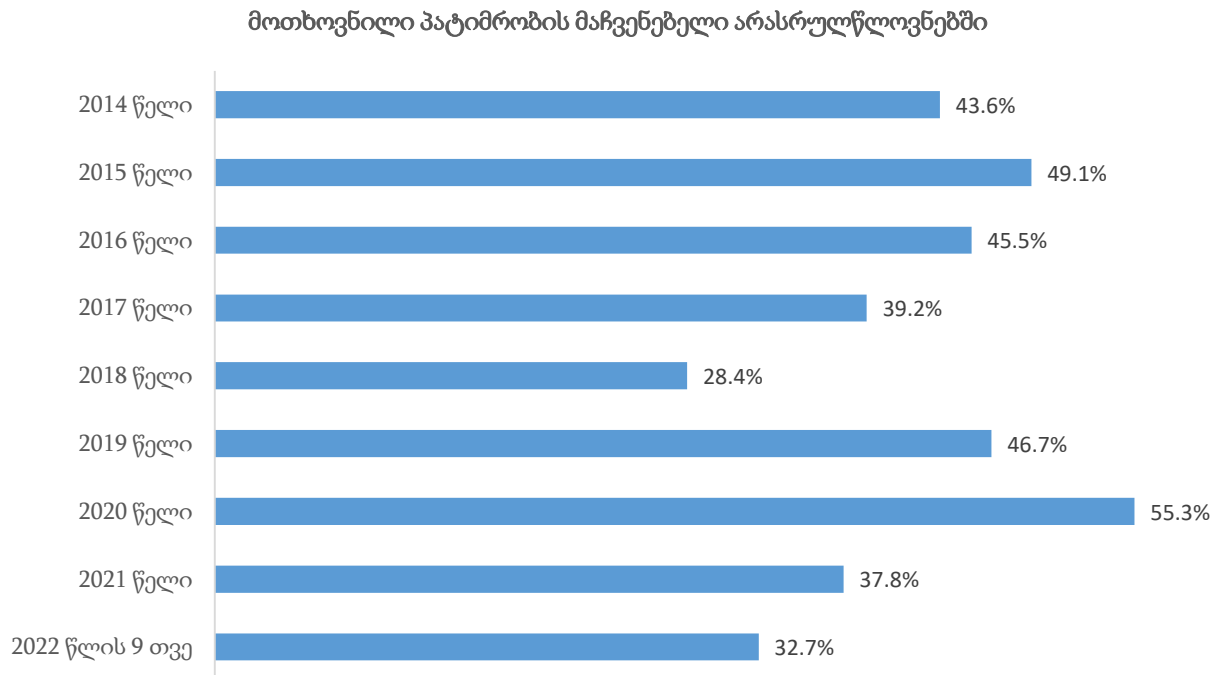
საქართველოს პროკურატურაში მოქმედებს ბრალდებულ და განრიდებულ არასრულწლოვანთა სისხლის სამართლის საქმეთა მონიტორინგის მექანიზმი, რაც გულისხმობს სისხლის სამართლის საქმეების დოკუმენტურ მონიტორინგს, გამოძიების დაწყების ეტაპიდან საქმეზე საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებამდე. მონიტორინგის შედეგები ცხადყოფს, რომ პროკურორები არასრულწლოვნის მიმართ განრიდების გადაწყვეტილებას დროულად იღებენ. დაბალია სასამართლოდან საქმეების განრიდების მიზნით დაბრუნების მაჩვენებელი. კერძოდ, 2022 წლის 9 თვეში განრიდებული 454 არასრულწლოვნიდან სასამართლოს მიერ საქმე განრიდების მიზნით მხოლოდ 11 (2%) შემთხვევაში დაბრუნდა.

განრიდება-მედიაციის პროგრამის ეფექტიანობის განმსაზღვრელი ერთ-ერთი მთავარი კრიტერიუმი განრიდების ხელშეკრულების პირობების დარღვევა და განმეორებითი დანაშაულის მაჩვენებელია. 2022 წლის 9 თვის მონაცემების მიხედვით განრიდებული 454 არასრულწლოვნიდან მხოლოდ 11-მა პირმა (2%) ჩაიდინა განმეორებითი დანაშაული.

განრიდების პროგრამის ეფექტიანობის განსაზღვრის მიზნით, საქართველოს პროკურატურა პერიოდულობით (სამ წელიწადში ერთხელ) ახორციელებს განრიდებულ არასრულწლოვანთა მიერ განმეორებითი დანაშაულის კვლევას. 2019 წელს ჩატარდა 2010-2018 წლებში განრიდებულ არასრულწლოვანთა მიერ განმეორებითი დანაშაულის კვლევა. კვლევის შედეგების მიხედვით, რეციდივის მაჩვენებელი ასეთია: 2010-2018 წლებში განრიდებული 2473 არასრულწლოვნიდან განმეორებითი დანაშაული ჩადენილი ჰქონდა 328 პირს (13%), მათ შორის:

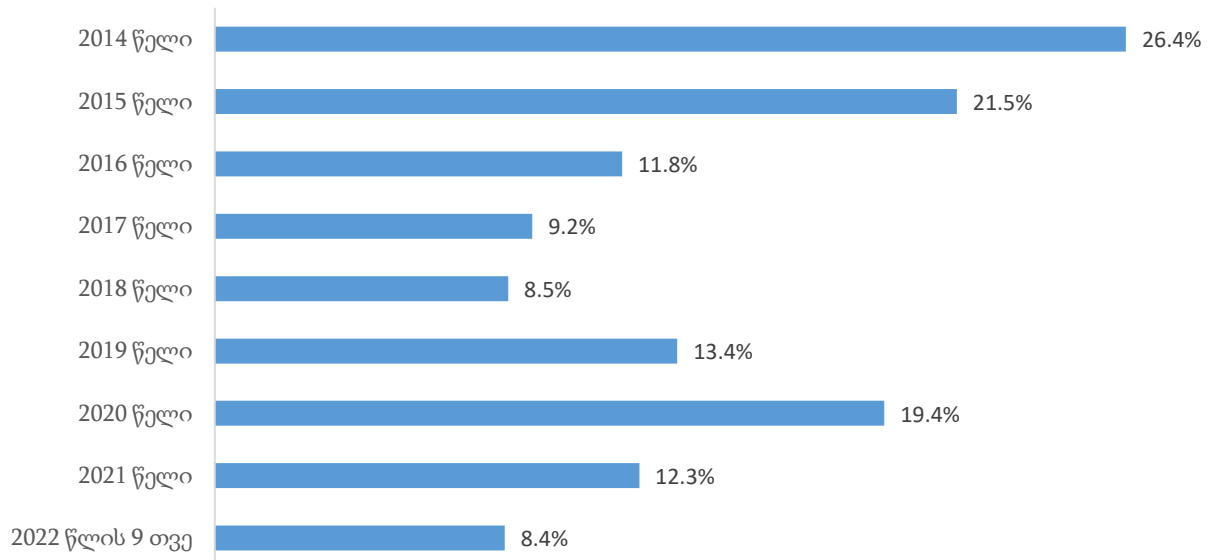

2022 წლის 9 თვეში არასრულწლოვანთა მიმართ სულ მოთხოვნილი აღკვეთის ღონისძიებებიდან პატიმრობის პროცენტულმა მაჩვენებელმა 32,7% შეადგინა:

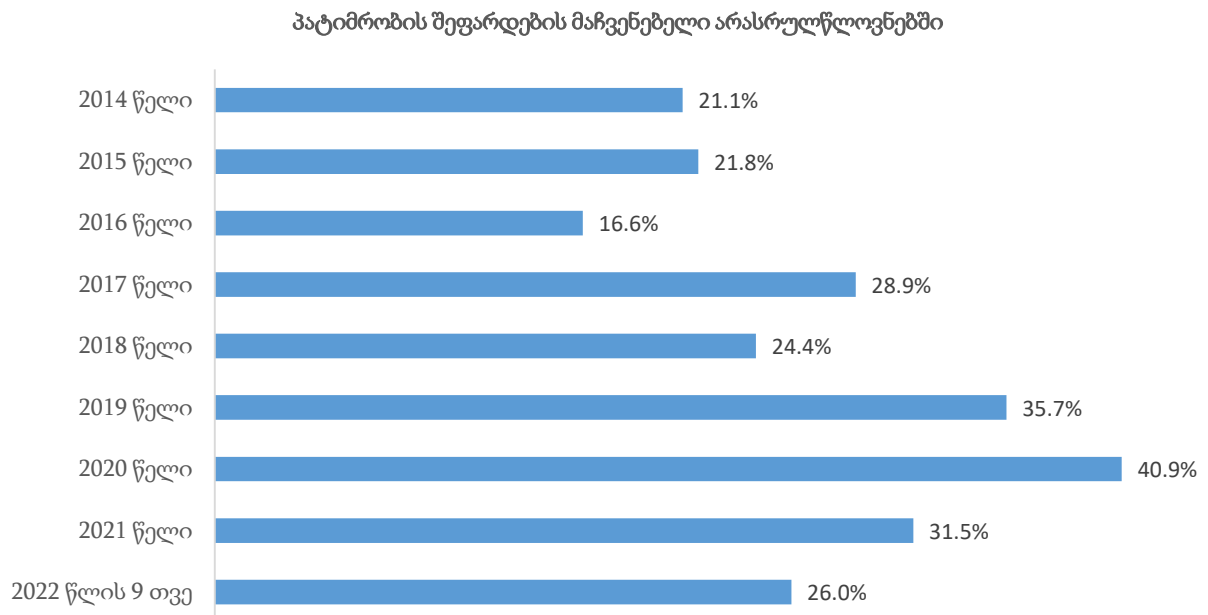

განრიდებული არასრულწლოვნებისა და პროკურორის მიერ არასრულწლოვანთა მიმართ მოთხოვნილი აღკვეთის ღონისძიებების ჯამური მონაცემებიდან, 2022 წლის 9 თვეში პატიმრობის მოთხოვნის პროცენტულმა მაჩვენებელმა 8.4% შეადგინა:

მოთხოვნილი პატიმრობის მაჩვენებელი არასრულწლოვნებში
(სულ მოთხოვნილი აღკვეთის ღონისძიებების მაჩვენებელი მოიცავს ჯამურ ინფორმაციას განრიდებულ პირებსა და პროკურორის მიერ მოთხოვნილ აღკვეთის ღონისძიებათა შესახებ)

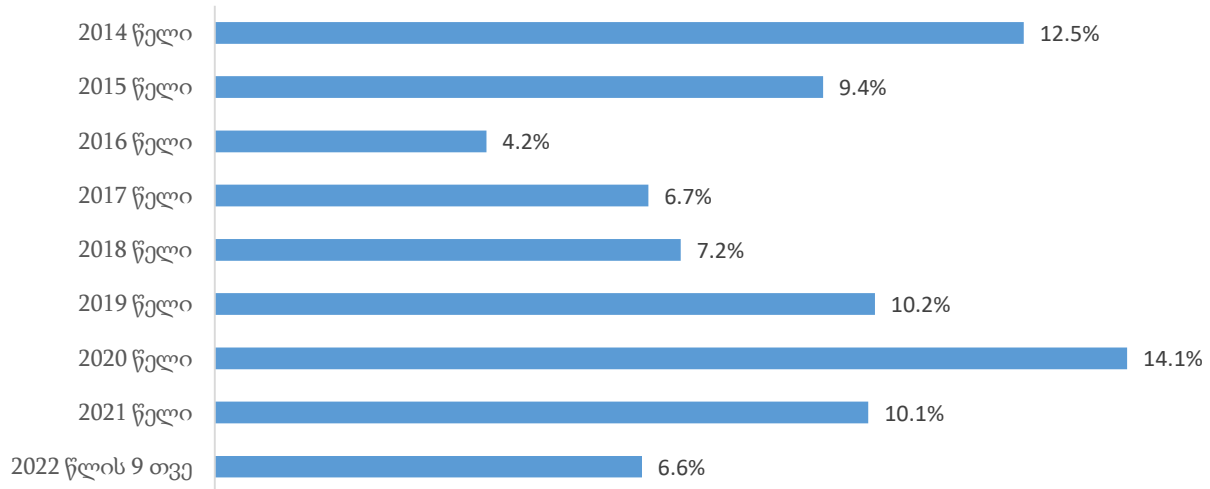

რაც შეეხება არასრულწლოვანთა მიმართ პატიმრობის შეფარდებას, 2022 წლის 9 თვეში არასრულწლოვანთა მიმართ აღკვეთის ღონისძიებების გამოყენების საერთო რაოდენობიდან პატიმრობის შეფარდების მაჩვენებელმა 26% შეადგინა:

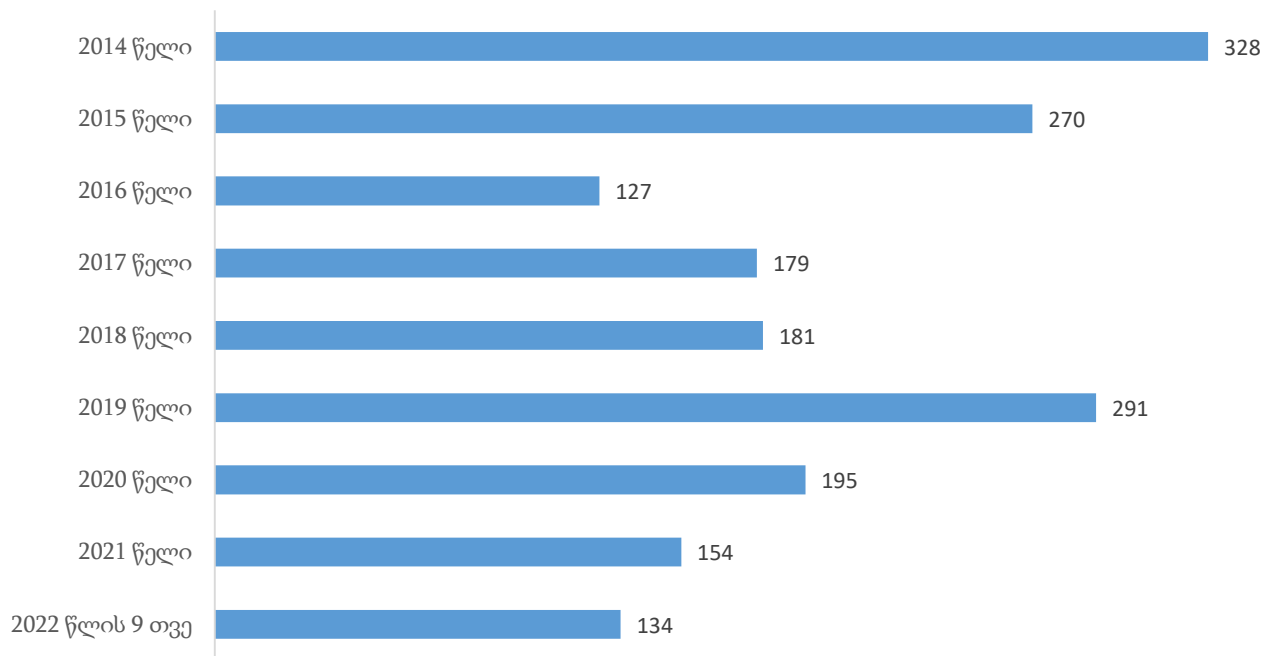
განრიდებული არასრულწლოვნებისა და იმ ბრალდებულ არასრულწლოვანთა ჯამური მონაცემებიდან, რომელთა მიმართაც გამოყენებული იქნა აღკვეთის ღონისძიება, 2022 წლის 9 თვეში პატიმრობის შეფარდების პროცენტულმა მაჩვენებელმა 6,6% შეადგინა:

პატიმრობის შეფარდების მაჩვენებელი არასრულწლოვნებში
 (შეფარდებული ალკვეთის ღონისძიების მაჩვენებელი მოიცავს ჯამურ ინფორმაციას განრიდებულ პირებსა და გამოყენებულ ალკვეთის ღონისძიებათა შესახებ)

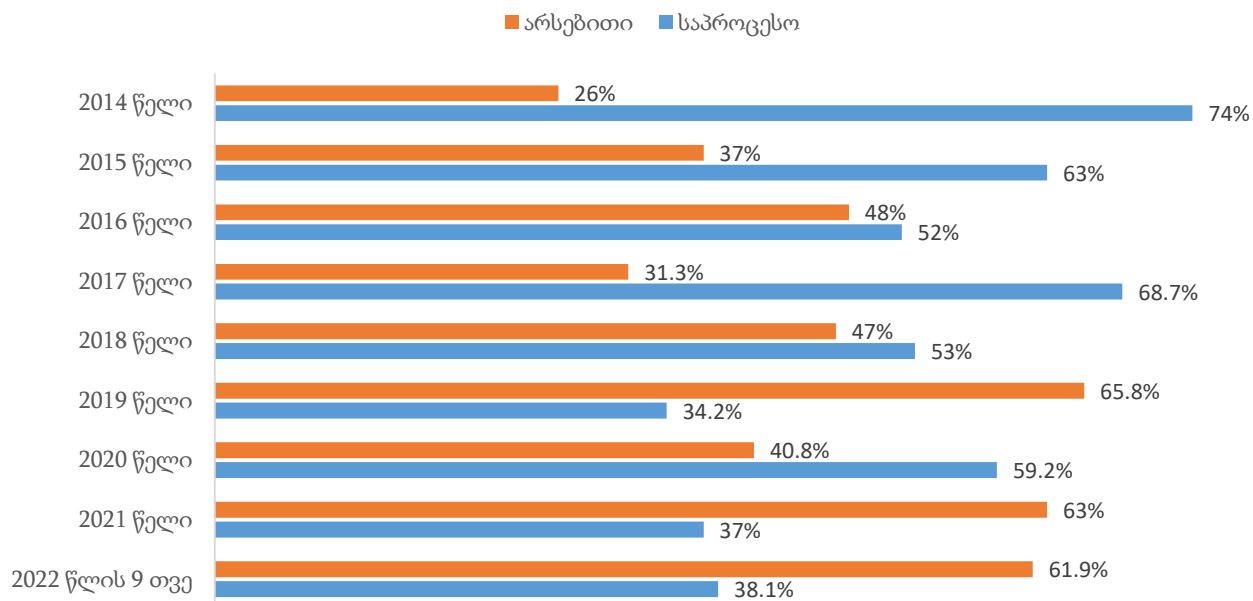
2022 წლის 9 თვეში განაჩენი გამოტანილი იქნა 134 არასრულწლოვნის მიმართ.

არასრულწლოვანთა რაოდენობა, რომელთა მიმართაც გამოტანილი იქნა განაჩენი

არასრულწლოვანთა მიმართ არსებითად და საპროცესო შეთანხმებით დასრულებული საქმეები წლების მიხედვით ასე ნაწილდება:

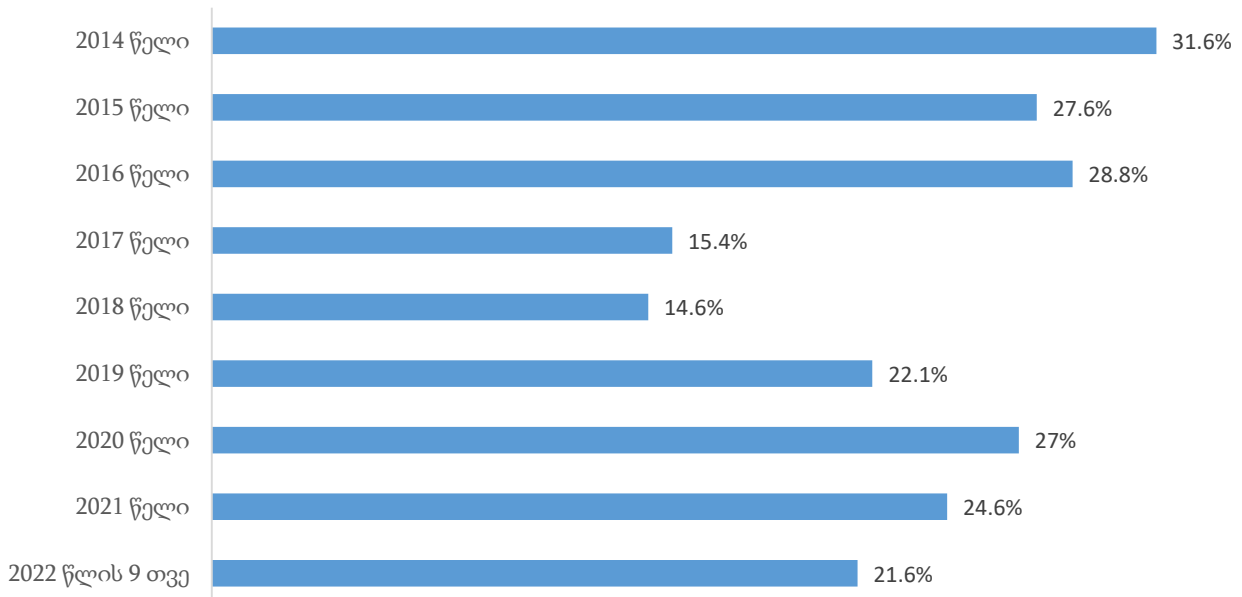
არასრულწლოვანთა მიმართ გამოტანილი განაჩენები

საინტერესოა არასრულწლოვანთა მიმართ გამოტანილი გამამართლებელი განაჩენების რაოდენობა. 2014 წელს სასამართლოს არასრულწლოვნის მიმართ გამამართლებელი განაჩენი არ დაუდგენია, 2015 წელს გამართლდა 10, 2016 წელს - 6, 2017 წელს - 3, 2018 წელს - 9, 2019 წელს - 10, 2020 წელს არასრულწლოვანთა მიმართ გამამართლებელი განაჩენი ასევე არ გამოტანილა, 2021 წელს გამამართლებელი განაჩენი გამოტანილი იქნა 3 არასრულწლოვანის მიმართ, ხოლო 2022 წლის 9 თვეში - 4 პირის მიმართ.

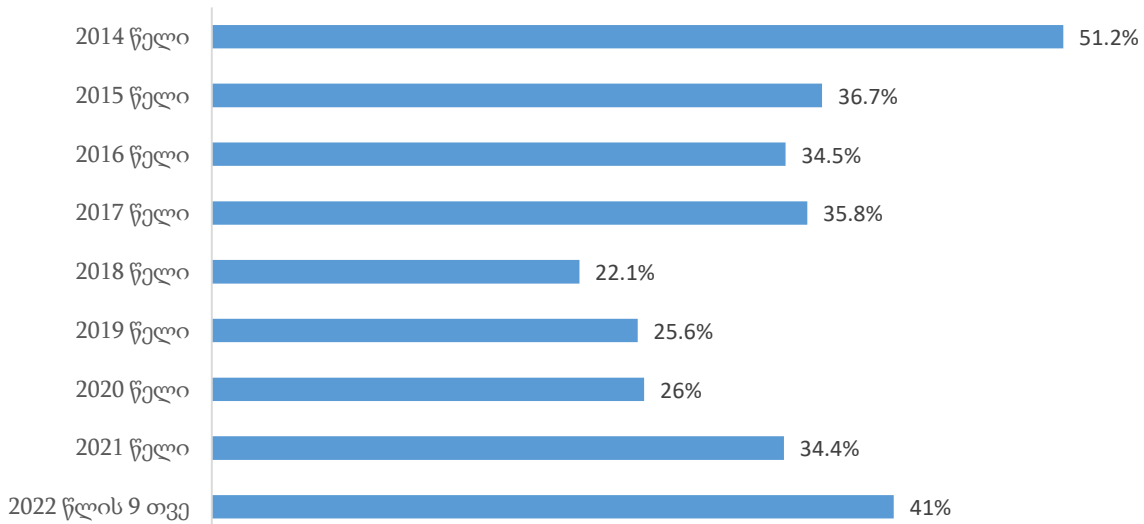
საპროცესო შეთანხმების საფუძველზე მსჯავრდებულ არასრულწლოვანთა მიმართ სასჯელის სახით სასჯელადსრულების დაწესებულებაში მოხდით თავისუფლების აღკვეთის გამოყენების მაჩვენებელი წლების მიხედვით შემდეგია:

საპროცესო შეთანხმების დადებისას სასჯელადსრულების დაწესებულებაში მოხდით თავისუფლების აღკვეთის გამოყენების მაჩვენებელი

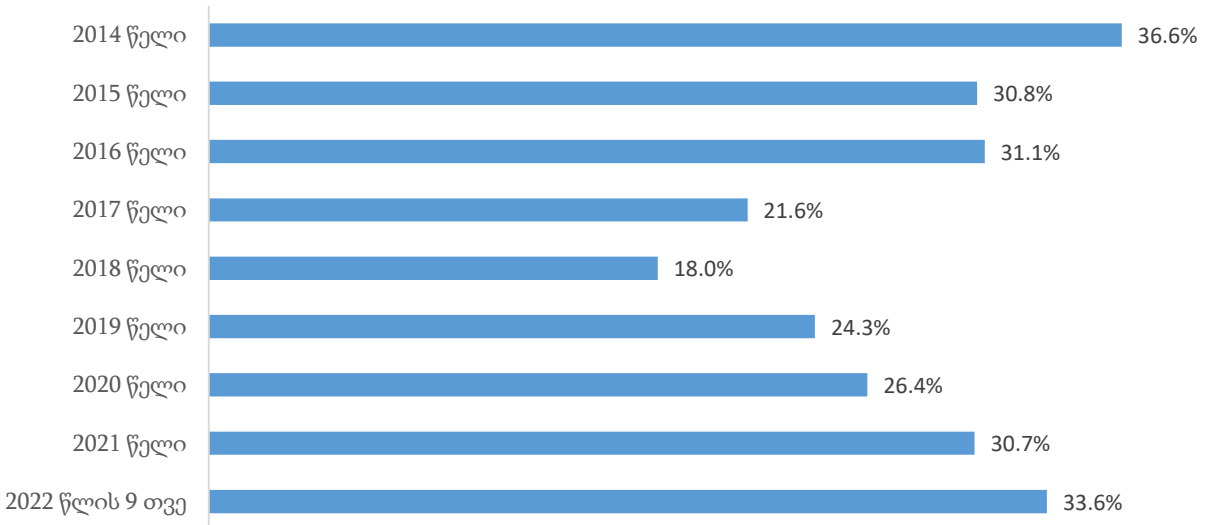
არასრულწლოვანთა მიმართ არსებითად განხილულ საქმეებზე გამოტანილი განაჩენებიდან სასჯელადსრულების დაწესებულებაში მოხდით თავისუფლების აღკვეთის გამოყენების მაჩვენებელი წლების მიხედვით შემდეგია:

არსებითად განხილულ საქმეებზე გამოტანილ განაჩენებში სასჯელადსრულების დაწესებულებაში მოხდით თავისუფლების აღკვეთის გამოყენების მაჩვენებელი

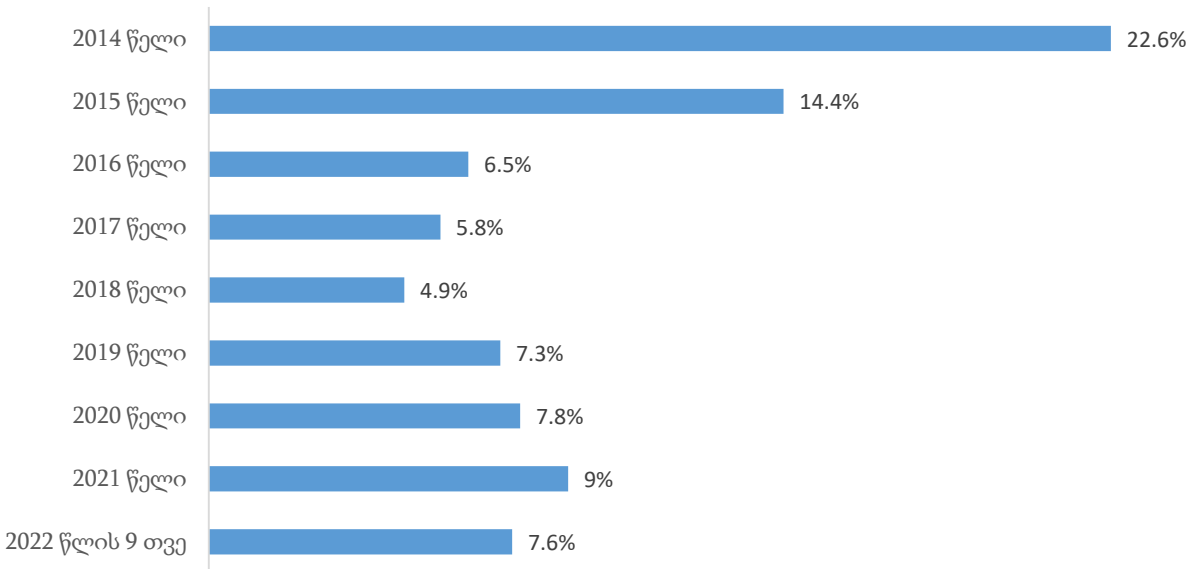
არასრულწლოვანთა მიმართ არსებითად განხილული და საპროცესო შეთანხმებით დასრულებული საქმეების საერთო რაოდენობიდან სასჯელადსრულების დაწესებულებაში მოხდით თავისუფლების აღკვეთის გამოყენების ჯამური მაჩვენებელი წლების მიხედვით შემდეგია:

სასჯელადსრულების დაწესებულებაში მოხდით თავისუფლების აღკვეთის
გამოყენების მაჩვენებელი
(მოიცავს ჯამურ ინფორმაციას საპროცესო შეთანხმებისა და არსებითად
დასრულებული საქმეების შესახებ)

რაც შეეხება არსებითად განხილულ, საპროცესო შეთანხმებით დასრულებულ და განრიდებულ არასრულწლოვანთა საერთო რაოდენობიდან სასჯელადსრულების დაწესებულებაში მოხდით თავისუფლების აღკვეთის გამოყენების ჯამურ მაჩვენებელს, აღნიშნული მონაცემები წლების მიხედვით შემდეგია:

**სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში მოხდით თავისუფლების აღკვეთის
გამოყენების მაჩვენებელი**
(მოიცავს ჯამურ ინფორმაციას კანონთან კონფლიქტში მყოფი პირების საერთო
რაოდენობიდან - საპროცესო შეთანხმება, არსებითად დასრულებული საქმეები
და განრიდებული პირები)

საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 31 დეკემბრის №681 დადგენილებით, საქართველოს პროკურატურა რთული ქცევის მქონე ბავშვების რეფერირების სისტემის მონაწილე უწყებაა. 2022 წლის 9 თვის მონაცემებით, საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სსიპ „დანაშაულის პრევენციის ცენტრის, არასაპატიმრო სასჯელთა აღსრულებისა და პრობაციის ეროვნული სააგენტოს“ რეფერირების ცენტრში პროკურატურის მიერ 14 წლამდე ასაკის კანონთან კონფლიქტში მყოფი 16 არასრულწლოვანი იქნა გადამისამართებული.

საქართველოს პროკურატურა აქტიურად არის ჩართული ძალადობის მსხვერპლ ბავშვთა რეფერირების მექანიზმშიც. 2022 წლის 9 თვის მონაცემებით, საქართველოს პროკურატურის მიერ საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალური უზრუნველყოფის სამინისტროს სსიპ „სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დახმარების სააგენტოში“ გადამისამართდა ძალადობის მსხვერპლი/სავარაუდო მსხვერპლი 39 არასრულწლოვანი, საიდანაც 7 არასრულწლოვნის მიმართ იკვეთებოდა ფიზიკური ძალადობის, ხოლო 2 არასრულწლოვნის მიმართ ფსიქოლოგიური ძალადობის ნიშნები, 15 არასრულწლოვნის მიმართ ადგილი ჰქონდა სექსუალურ ძალადობას, 3 არასრულწლოვანი ფიზიკური და ფსიქოლოგიური ძალადობის, ხოლო 2 არასრულწლოვანი ფიზიკური და სექსუალური ძალადობის მსხვერპლი იყო.

საქართველოს პროკურატურის წარმატება, არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების მიმართულებით გატარებულ ღონისძიებებთან ერთად ასევე განაპირობა არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულებაში პროკურორთა სპეციალიზაციის სტანდარტის უზრუნველყოფამ. არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულებაში პროკურორთა სპეციალიზაციას აქვს მუდმივი და

განგრძობადი ხასიათი. დღეის მდგომარეობით პროკურატურას ჰყავს არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულებაში სპეციალიზებული 106 მენეჯერი, 188 პროკურორი, 26 გამომძიებელი და 14 მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორი.

არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების სრულყოფის მიზნით 2022 წელს არაერთი მნიშვნელოვანი ღონისძიება გატარდა:

- **ბავშვზე მორგებული გარემო:**

პროკურატურა არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების სისტემის სრულყოფისთვის არაერთი მიმართულებით აგრძელებს აქტიურ მუშაობას. ბავშვზე მორგებული მართლმსაჯულების კონცეფციაზე მუშაობა პროკურატურამ გაეროს ბავშვთა ფონდის მხარდაჭერით 2017 წელს დაიწყო. ბავშვზე მორგებული გარემო 2018 წელს რუსთავის, 2019 წელს – ხელვაჩაურის, 2021 წელს კი სენაკისა და საჩხერის რაიონულ პროკურატურებში მოეწყო. იგეგმება ბავშვზე მორგებული გარემოს კონცეფციის ეტაპობრივი გაფართოება და ყოველწლიურად ერთ სტრუქტურულ ერთეულში შესაბამისი ინფრასტრუქტურის მოწყობა.

- **რეკომენდაციების კრებული არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულებაში**

ხელშეწყობისა და საპროკურორო ზედამხედველობის ხარისხის ამაღლების მიზნით, 2022 წელს განახლდა 2016 წლიდან დღემდე მოქმედი სახელმძღვანელო მითითებები და ინსტრუქციები, ასევე, შემუშავდა ახალი სახელმძღვანელო მითითებები, განხორციელდა მათი სისტემატიზაცია და მომზადდა კრებული. კრებული აერთიანებს არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების ისეთი აქტუალური საკითხების შესახებ სახელმძღვანელო მითითებებს, როგორცაა: სპეციალიზაცია, ნასამართლობა, დაცვის უფლება, ინდივიდუალური შეფასების განხორციელების წესი, არასრულწლოვნის პირველი წარდგენა სასამართლოში და პატიმრობის ვადა, არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების პროცესში კანონიერი/საპროცესო წარმომადგენლის მონაწილეობა, არასრულწლოვნის გამოკითხვა-დაკითხვისა და სხვა საგამომიებო მოქმედებების ჩატარების სპეციფიკა, განრიდება/განრიდება-მედიაცია, დისკრეციული უფლებამოსილების საფუძველზე ბრალდებაზე უარის თქმა, ბავშვთა დაცვის მიმართვიანობის პროცედურები, სექსუალური ძალადობის მსხვერპლ არასრულწლოვანთა სისხლის სამართლის საქმეებზე გასათვალისწინებელი საკითხები და რთული ქცევის მქონე არასრულწლოვანთა რეფერირება.

კრებულში შევიდა, როგორც უკვე მოქმედი რეკომენდაციები, რომლებიც გადაიხედა და განახლდა, ასევე შემუშავებულ იქნა რამდენიმე ახალი სახელმძღვანელო მითითება, მაგალითად: „უფასო იურიდიული დახმარებისა და სავალდებულო დაცვის შესახებ“, „არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების პროცესში საპროცესო წარმომადგენლის ჩართვის შესახებ“, „სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლით გათვალისწინებულ დანაშაულზე არასრულწლოვნის მიმართ ბრალდებაზე უარი დისკრეციული უფლებამოსილების საფუძველზე.“

- **სექსუალური ძალადობის მსხვერპლ არასრულწლოვანთა ფსიქოლოგიურ-სოციალური ცენტრის კონცეფციის დანერგვა**

საქართველოში ევროპისა და ჩრდილოეთ ამერიკის ქვეყნების საუკეთესო გამოცდილების გაზიარებითა და ადგილობრივი კანონმდებლობის გათვალისწინებით შეიქმნა და საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 17 სექტემბრის №1825 განკარგულებით დამტკიცდა „ძალადობის მსხვერპლი ბავშვებისთვის ფსიქოლოგიურ-სოციალური მომსახურების ცენტრის“ კონცეფცია. საქართველოში „ბარნაჰუსის“ მოდელის ცენტრის დაარსების მიზნით ჯერ კიდევ 2019 წელს შეიქმნა უწყებათაშორისი სამუშაო ჯგუფი, რომელსაც დაევალა ძალადობის მსხვერპლი ბავშვებისთვის ფსიქოლოგიურ-სოციალური მომსახურების ცენტრის კონცეფციის შემუშავება. ამ ეტაპიდან პროკურატურა ჩართული იყო ცენტრის შექმნის პროცესში. პროკურატურის წარმომადგენლები აქტიურად იღებდნენ მონაწილეობას კონცეფციის შექმნის და მისი იმპლემენტაციის პროცესის უზრუნველყოფის მიზნით ჩამოყალიბებული სამუშაო ჯგუფების მუშაობაში. სწორედ პროკურატურის თანამშრომელთა აქტიური ჩართულობით მიმდინარეობდა მუშაობა პროკურატურისა და სხვა უწყებებისთვის სტანდარტული ოპერაციული პროცედურების შექმნაზე. პროკურატურის თანამშრომელთა მონაწილეობით მოხდა სტანდარტული ოპერაციული პროცედურების შემუშავებისას პრაქტიკაში არსებული გამოწვევების გათვალისწინება, სტანდარტული ოპერაციული პროცედურების მისადაგება სისხლის სამართლის საპროცესო კანონმდებლობასა და არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსის ნორმებთან. ძალადობის მსხვერპლ არასრულწლოვანთა ფსიქოლოგიურ-სოციალური მომსახურების ცენტრის ამოქმედებამდე გენერალური პროკურორის 2022 წლის 2 მარტის N36-გ ბრძანებით დამტკიცდა სპეციალური ოპერაციული პროცედურები. აღნიშნული დოკუმენტი წარმოადგენს პროკურორებისა და პროკურატურის გამომძიებლებისთვის სახელმძღვანელო მითითებას, თუ როგორ უნდა წარიმართოს თანამშრომლობა სამართალდამცავ ორგანოებსა და სექსუალური ძალადობის მსხვერპლთა ფსიქოლოგიურ-სოციალური მომსახურების ცენტრს შორის.

ძალადობის მსხვერპლ არასრულწლოვანთა ფსიქოლოგიურ-სოციალური მომსახურების ცენტრის სამიზნე ჯგუფს სექსუალური ძალადობის სავარაუდო მსხვერპლი, მსხვერპლი და ზარალებული ის ბავშვები წარმოადგენენ, რომელთაც საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 137-141-ე, 143²-ე მუხლით (თუკი ამ მუხლით გათვალისწინებული დანაშაული მოიცავს სექსუალური მომსახურების გაწევის იძულებას ან პროსტიტუციაში/პორნოგრაფიაში ჩაბმას), 144¹-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით, 253-ე მუხლის მე-5 ნაწილით, 254-ე მუხლის მე-4 და მე-5 ნაწილებით, 255-ე მუხლის მე-3-მე-7 ნაწილებითა და 255¹ და 255² მუხლებით გათვალისწინებული დანაშაულების შედეგად მიაღვათ ან შესაძლოა მისდგომოდათ ზიანი.

გაეროს ბავშვთა ფონდის მხარდაჭერით პროკურორებსა და პროკურატურის გამომძიებლებს (4 ჯგუფი 26 მონაწილე) ჩაუტარდათ ტრენინგი, სადაც მიიღეს ინფორმაცია სექსუალური ძალადობის მსხვერპლთა ფსიქოლოგიურ-სოციალური მომსახურების ცენტრის კონცეფციის, ცენტრის მუშაობის პრინციპების, თანამშრომლობის პროცესში თითოეული პროფესიონალის როლის შესახებ და ა. შ.

ამდენად, ცენტრი სექსუალური ძალადობის მსხვერპლი ბავშვებისთვის მულტისექტორული მიდგომების საფუძველზე, „ერთი ფანჯრის პრინციპით“ ხელს შეუწყობს ბავშვზე მორგებული მართლმსაჯულების განხორციელებას, პროცესში ჩართული სამართალდამცავი და სხვა უწყებების კოორდინირებულ თანამშრომლობას და უზრუნველყოფს ბავშვის რეაბილიტაციას.

პროკურატურის სტანდარტული ოპერაციული პროცედურების შესაბამისად პროკურორი, პროკურატურის გამომძიებელი ვალდებულია სექსუალური ძალადობის სავარაუდო მსხვერპლი, მსხვერპლი და დაზარალებული ბავშვი გადაამისამართოს ცენტრში, ყველა საგამომძიებო და საპროცესო მოქმედება ბავშვის მონაწილეობით ჩატარდება ცენტრის ტერიტორიაზე, გარდა იმ საგამომძიებო მოქმედებებისა, რომლებიც თავისი შინაარსიდან გამომდინარე ცენტრში ვერ ჩატარდება. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რომ არასრულწლოვნის მიმართ ექსპერტიზის ჩატარება, ნიმუშის აღება (რაც ყველაზე უფრო მეტად მატრავმირებელია ბავშვისთვის) უზრუნველყოფილი იქნება ცენტრის ტერიტორიაზე, ბავშვზე მორგებულ სივრცეში, სათანადოდ გადამზადებული სპეციალისტების მიერ. ასევე მნიშვნელოვანია რომ საგამომძიებო მოქმედებების განხორციელებამდე ცენტრის ფსიქოლოგის მიერ მოხდებოდა ბავშვის პირველადი ფსიქოლოგიური შეფასება, რაც შესაძლებლობას მოგვცემს საგამომძიებო მოქმედებები ბავშვის მდგომარეობის გათვალისწინებით სწორად დაიგეგმოს. აღნიშნული ერთის მხრივ უზრუნველყოფს ბავშვისგან საიმედო, ობიექტური ინფორმაციის მოპოვებას, მაქსიმალურად შეუწყობს ხელს, რომ ბავშვისგან პირველივე ჯერზე მიღებული იქნეს სრულყოფილი ინფორმაცია და შეამცირებს ბავშვის განმეორებით დაკითხვების რიცხვს, ხოლო მეორეს მხრივ, მინიმუმამდე დაიყვანს სექსუალური ძალადობის მსხვერპლ არასრულწლოვანთა მეორეულ ვიქტიმიზაციის რისკებს.

პროკურორებს შესაძლებლობა ექნებათ სასამართლო პროცესზე დისტანციური დაკითხვის გადაწყვეტილების მიღებისას არასრულწლოვნის ჩართვა განხორციელდეს ცენტრის ტერიტორიიდან, ბავშვისთვის ნაცნობი, ნაკლებად სტრესული გარემოდან.

აღსანიშნავია, რომ ცენტრი მართლმსაჯულების განხორციელების პარალელურად ბავშვთა ფსიქო-სოციალური რეაბილიტაციის მიმართულებითაც იმუშავებს, რაც სექსუალური ძალადობის ბავშვის რეაბილიტაციისთვის, მისი განვითარებისთვის და მომავლისთვის უმნიშვნელოვანესია.

სექსუალური ძალადობის მსხვერპლ არასრულწლოვანთა ფსიქოლოგიურ სოციალური ცენტრის ეფექტური ფუნქციონირების, პრაქტიკაში არსებული გამოწვევების დროული იდენტიფიცირებისა და მათი გადაჭრის გზების დასახვის მიზნით საპროკურორო საქმიანობაზე ზედამხედველობისა და სტრატეგიული განვითარების სამმართველო ახორციელებს სექსუალური ძალადობის მსხვერპლ არასრულწლოვანთა სისხლის სამართლის საქმეების მონიტორინგს.

პროკურორები აქტიურად არიან ჩართული ცენტრის ინტერსექტორული ჯგუფის მუშაობაში, რომელიც ყოველთვიურად, პროცესში ჩართული ყველა უწყების წარმომადგენელთა მონაწილეობით, ბავშვის საუკეთესო ინტერესების დაცვის მიზნით განიხილავს ცენტრში არსებული შემთხვევებს, დაგეგმავს და განახორციელებს ცენტრის საქმიანობის სრულყოფისთვის გასატარებელ ღონისძიებებს.

- **ბავშვის უფლებათა კოდექსის იმპლემენტაცია**

საქართველოს პროკურატურის წარმომადგენლები ჩართული არიან ბავშვის უფლებათა კოდექსის იმპლემენტაციის მიზნით საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციის მიერ შექმნილ სამუშაო ჯგუფებში. საპროკურორო საქმიანობაზე ზედამხედველობისა და სტრატეგიული განვითარების დეპარტამენტის წარმომადგენელთა აქტიური მონაწილეობით გადაიხედა კოორდინაციის წესის დამტკიცების შესახებ საქართველოს მთავრობის დადგენილების პროექტი. კოორდინაციის დოკუმენტზე არაერთი მნიშვნელოვანი კომენტარი მომზადდა პროკურატურის წარმომადგენელთა მიერ, რომელთა განხილვის შემდეგაც დაიხვეწა შესაბამისი ნორმების ფორმულირება და მოხდა არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კანონმდებლობასთან და პრაქტიკასთან მისადაგება.

- **მულტიუწყებრივი შეხვედრები**

საქართველოს პროკურატურა ჩართულია გაეროს ბავშვთა ფონდისა და ა(ა)იპ წამების მსხვერპლთა ფსიქო-სოციალური და სამედიცინო რეაბილიტაციის საქართველოს ცენტრის (GGRT) ინიციატივით გამართულ მულტიუწყებრივ შეხვედრებში, რომელიც მიზნად ისახავს განრიდების პროგრამის გაძლიერებას - პროგრამაში ჩართულ პროფესიონალთა მიერ არსებული გამოწვევების იდენტიფიცირებას, მათი გადაჭრის გზების დასახვას, პროფესიონალთა დაახლოებას და მულტიდისციპლინური მიდგომების გაძლიერებას. შეხვედრებზე ხდება განრიდების 11 წლიანი შედეგების შეჯამება, მათ შორის განრიდების პროცესში საქართველოს პროკურატურის როლის, პროკურორის საქმიანობის სპეციფიკისა და მნიშვნელოვანი სტატისტიკური მონაცემების შესახებ ინფორმაციის წარდგენა. შეხვედრები დაგეგმილია ყველა რეგიონში. 2022 წლის 9 თვის მდგომარეობით გაიმართა 7 შეხვედრა თბილისის რაიონული პროკურატურების, აჭარის ავტონომიური პროკურატურის, ქვემო ქართლის, შიდა ქართლის, სამცხ-ჯავახეთის, სამეგრელო-ზემო სვანეთის, დასავლეთის საოლქო და რაიონული პროკურატურების მონაწილეობით.

- **მართლმსაჯულების საკოორდინაციო საბჭოს (Bench & Bar) შეხვედრა არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების თემაზე, მათ შორის მოწმე და დაზარალებულ ბავშვებთან დაკავშირებულ საკითხებზე**

მართლმსაჯულების საკოორდინაციო საბჭოს (Bench & Bar) ფორმატში, არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების თემაზე, მათ შორის მოწმე და დაზარალებულ ბავშვებთან დაკავშირებულ საკითხებზე, გენერალური პროკურატურის, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის პროკურორების, მოსამართლეების და ადვოკატთა ასოციაციის წარმომადგენლების მონაწილეობით შეხვედრა გაიმართა.

საქართველოს პროკურატურის წარმომადგენლების მიერ წარმოდგენილი იქნა ინფორმაცია არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების პრაქტიკაში გამოკვეთილი პრობლემებისა და მათი გადაჭრის გზებზე. მონაწილეებმა არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების პროცესში არსებული გამოწვევები განიხილეს როგორც ქვეყნის მასშტაბით, ასევე რეგიონულ ჭრილში. პროფესიონალთა შორის გაიმართა თემატური დისკუსია ნორმათა ერთგვაროვანი განმარტების შესახებ, აგრეთვე გაანალიზდა ადგილობრივი და საერთაშორისო საუკეთესო

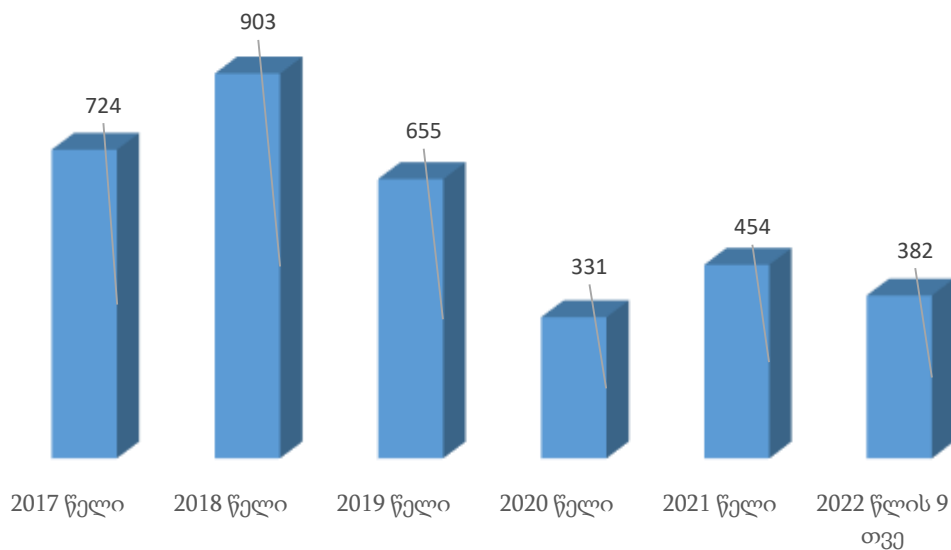
პრაქტიკა. შეხვედრის ფარგლებში, არსებული გამოწვევების გადასაჭრელად, არასრულწლოვანთა საუკეთესო ინტერესებზე დაფუძნებული და ბავშვზე მორგებული მართლმსაჯულების უზრუნველსაყოფად შემუშავდა რეკომენდაციები.

პროკურატურა, როგორც საგამომიებო უფლებამოსილების განმახორციელებელი ორგანო

გამომიების დაწყება

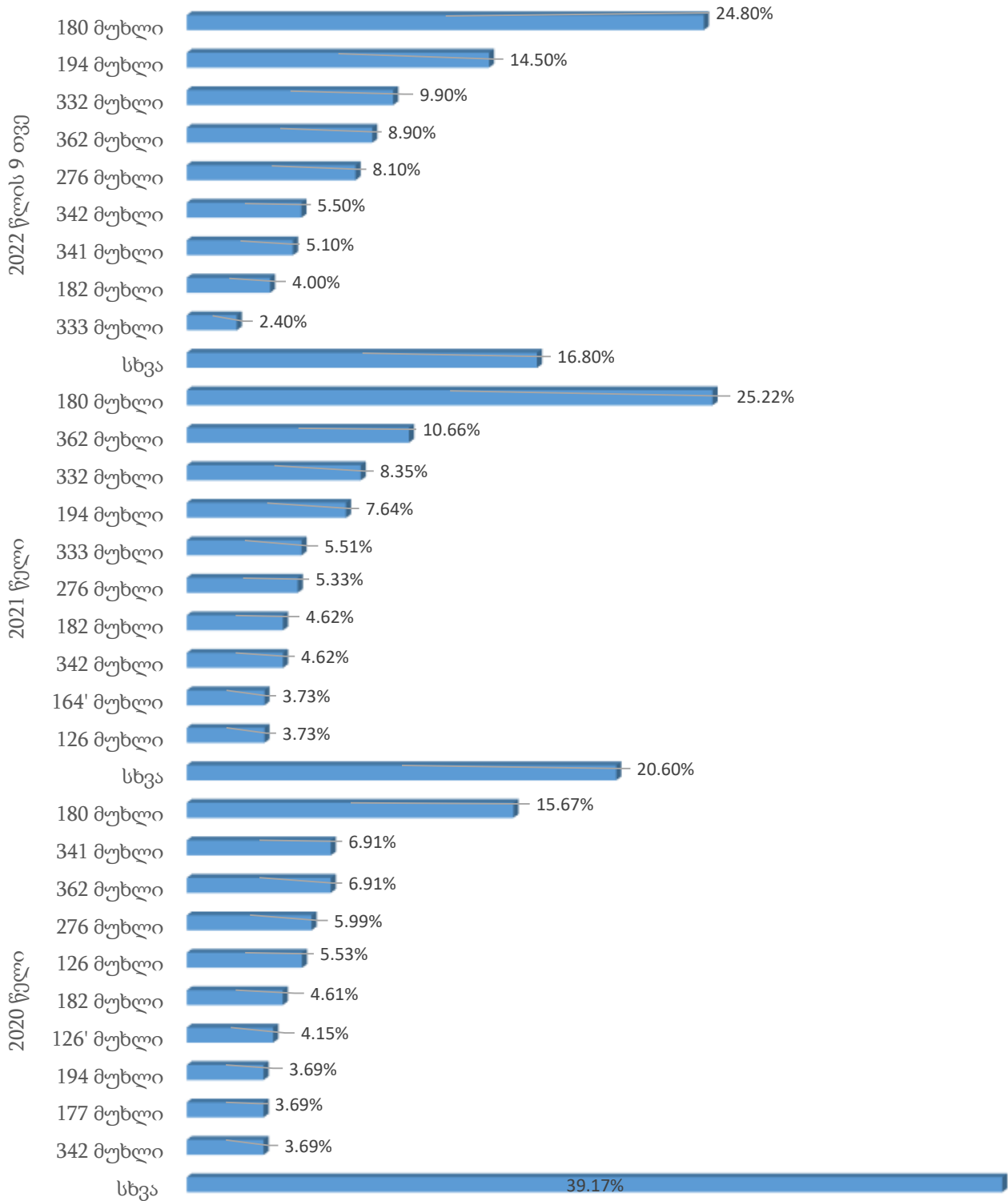
საქართველოს პროკურატურამ, როგორც საგამომიებო ორგანომ, 2017 წელს გამომიება დაიწყო 724, 2018 წელს – 903, 2019 წელს – 655, 2020 წელს – 331, 2021 წელს 454, ხოლო 2022 წლის 9 თვეში 382 სისხლის სამართლის საქმეზე.

გამომიების დაწყების მაჩვენებელი

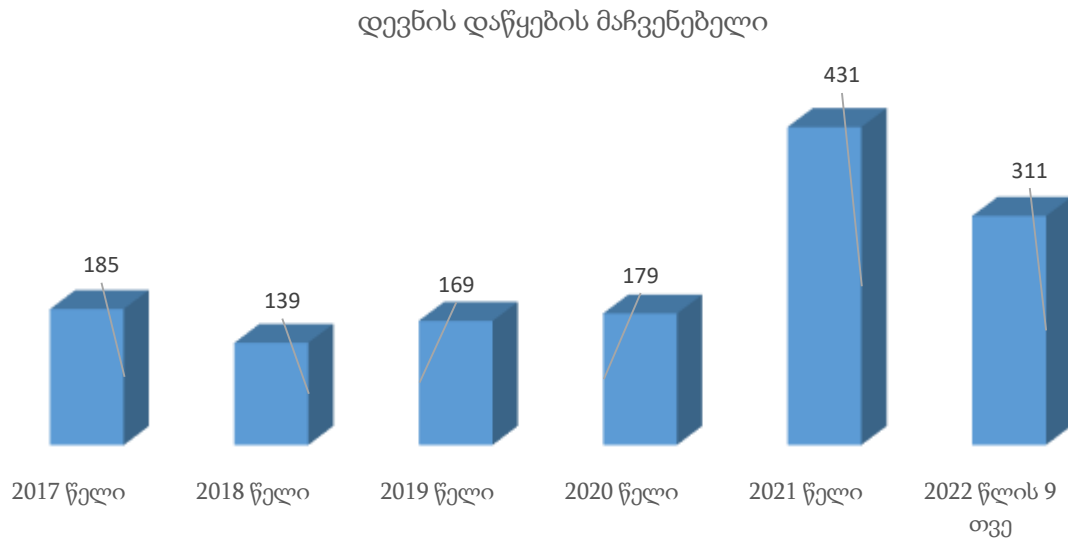
2022 წლის 9 თვეში, ისევე როგორც წინა წლებში, გამომიება ძირითადად დაიწყო საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე (თაღლითობა), 194-ე (უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაცია (ფულის გათეთრება), 332-ე (სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება), 362-ე (ყალბი დოკუმენტის, ბეჭდის, შტამპის ან ბლანკის დამზადება, გასაღება ან გამოყენება), 276-ე (ტრანსპორტის მოძრაობის უსაფრთხოების წესების დარღვევა), 342-ე (სამსახურებრივი გულგრილობა), 341-ე (სამსახურებრივი სიყალბე), 182-ე (მითვისება-გაფლანგვა) და 333-ე (სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტება) მუხლებით.

გამომიების დაწყების მუხლობრივი მაჩვენებელი

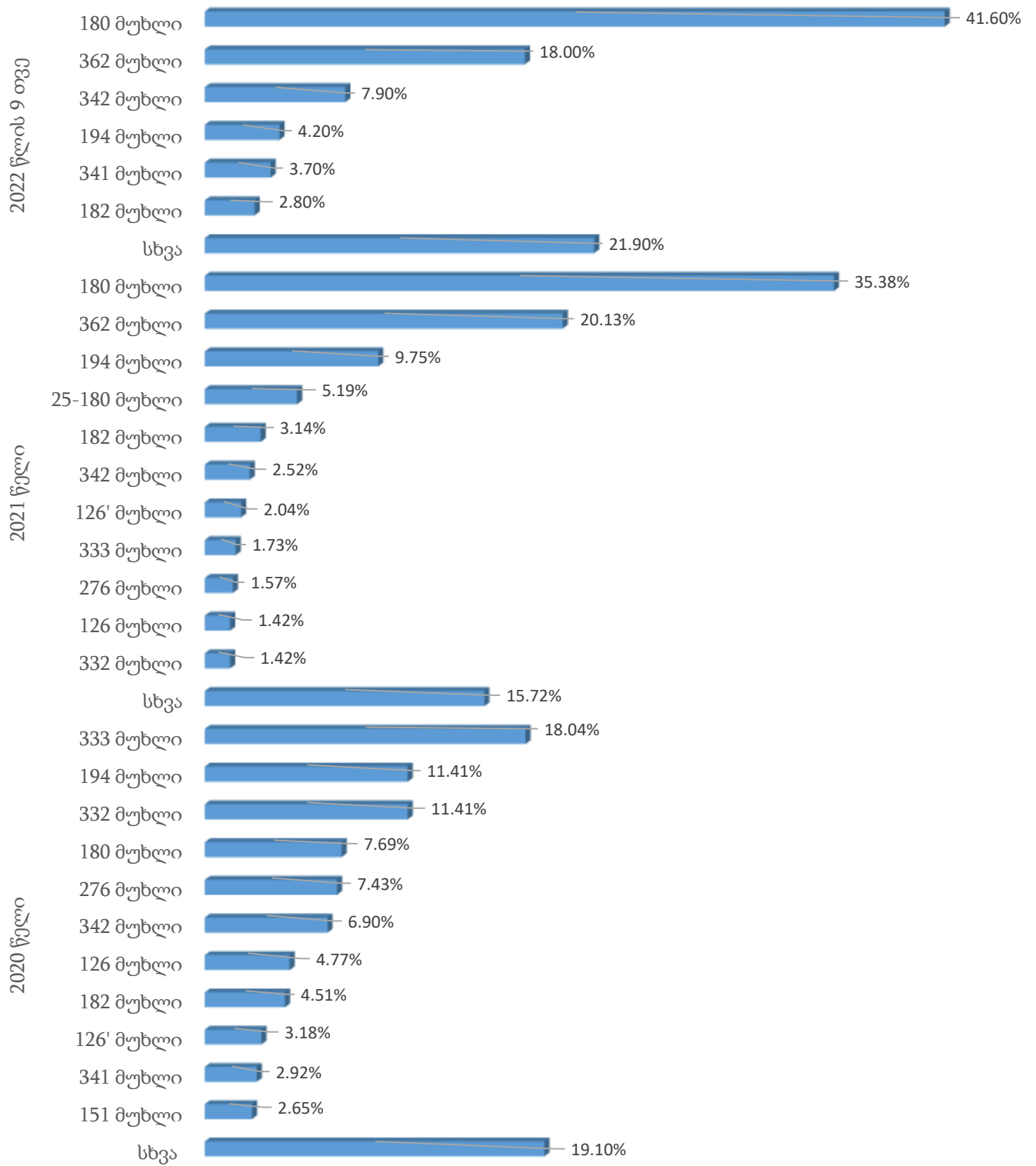
სისხლისსამართლებრივი დევნა

საქართველოს პროკურატურის მიერ გამოძიებულ სისხლის სამართლის საქმეებზე 2022 წლის 9 თვის მონაცემებით სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 311 პირის მიმართ.

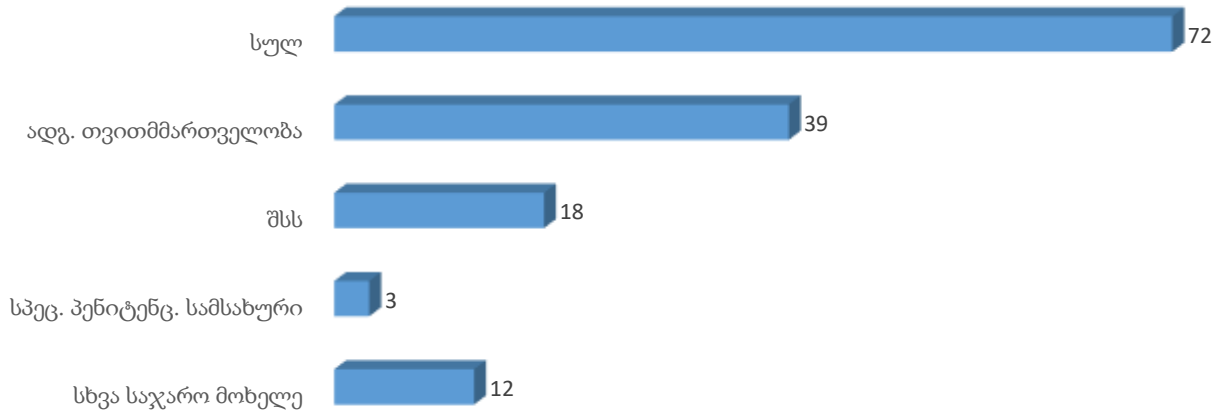
2022 წლის 9 თვეში, ისევე როგორც წინა წლებში, სისხლისსამართლებრივი დევნა ძირითადად დაიწყო საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე (თაღლითობა), 362-ე (ყალბი დოკუმენტის, ბეჭდის, შტამპის ან ბლანკის დამზადება, გასაღება ან გამოყენება), 342-ე (სამსახურებრივი გულგრილობა), 194-ე (უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაცია (ფულის გათეთრება), 341-ე (სამსახურებრივი სიყალბე) და 182-ე (მითვისება-გაფლანგვა) მუხლებით.

დევნის დაწყების მუხლობრივი მაჩვენებელი

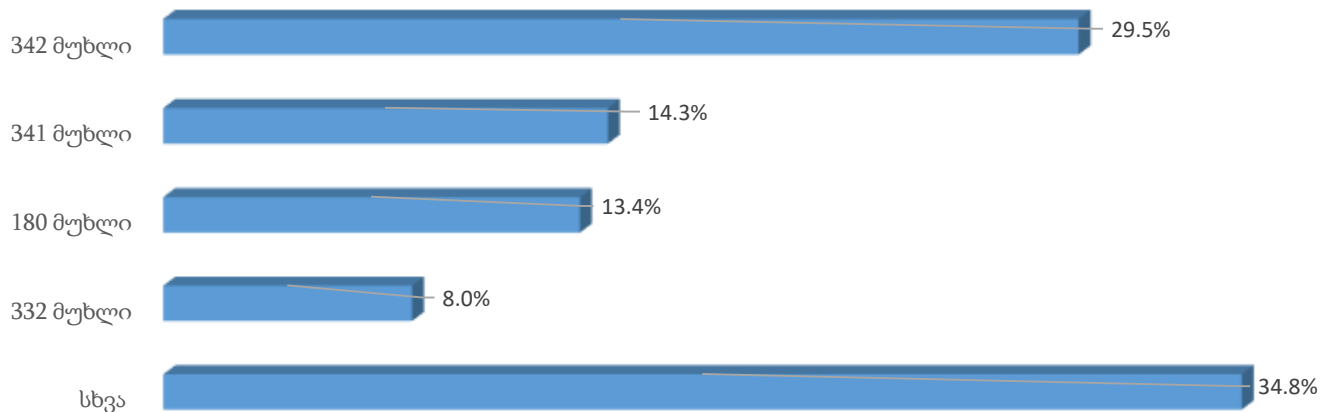

2022 წლის 9 თვის მონაცემებით, ბრალდებული 311 პირიდან 72 დანაშაულის ჩადენის დროს სხვადასხვა რანგის მოხელე იყო. წინა წლების მსგავსად, 2022 წლის 9 თვეში ბრალდებულ საჯარო მოხელეთაგან უმეტეს ნაწილს წარმოადგენდნენ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების წარმომადგენლები.

მოხელეთა მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების რაოდენობრივი მაჩვენებელი

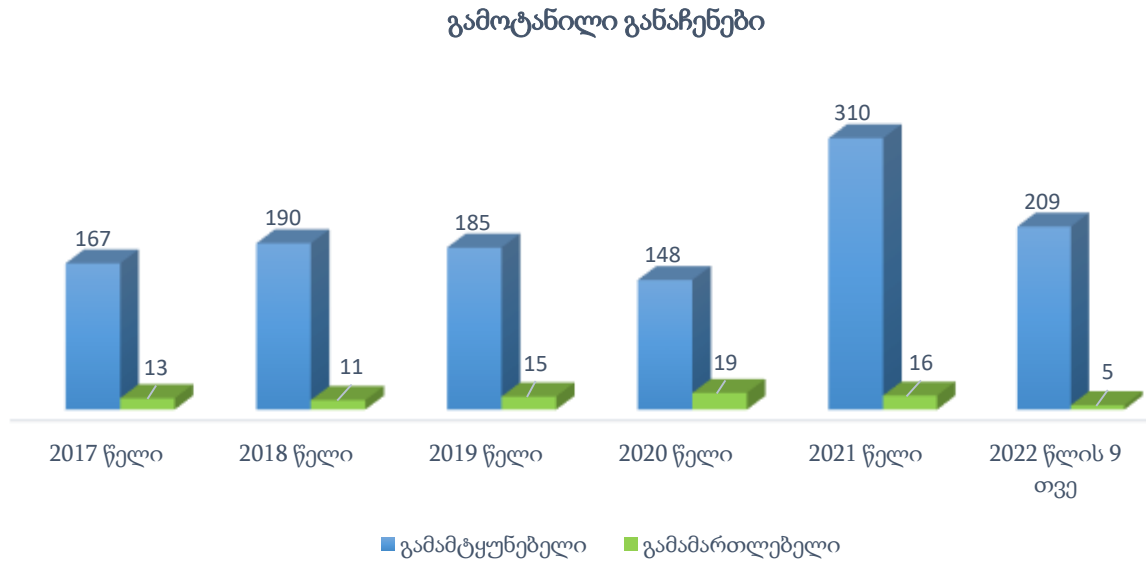

მოხელეების მიმართ დაწყებული დევნის მუხლობრივი მაჩვენებელი

განაჩენები

2022 წლის 9 თვის მონაცემებით, გამამტყუნებელი განაჩენი გამოტანილი იქნა 209, ხოლო გამამართლებელი - 5 პირის მიმართ.

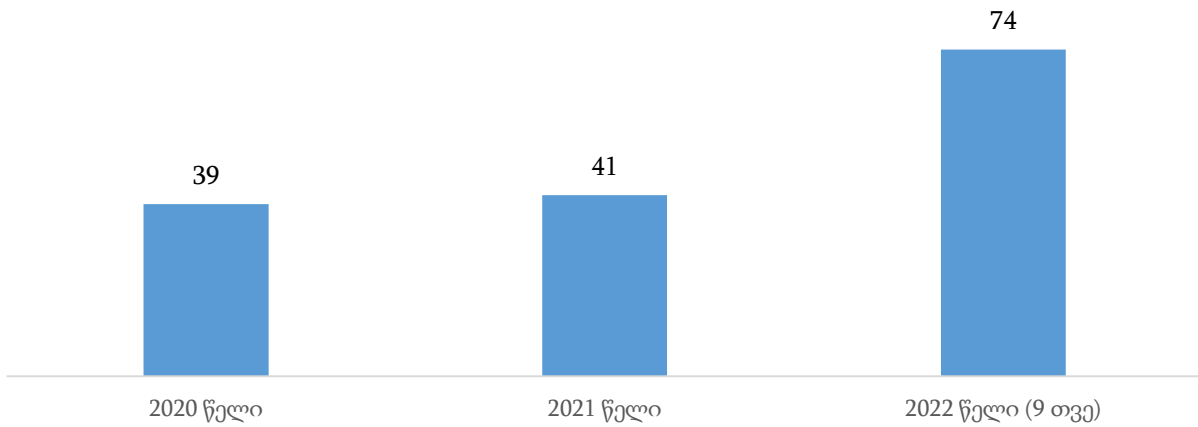
ცალკეულ დანაშაულთა წინააღმდეგ ბრძოლა

უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაცია

საქართველოს პროკურატურის ერთ-ერთ მთავარ პრიორიტეტულ მიმართულებას ფულის გათეთრების დანაშაულის გამოძიება და სისხლისსამართლებრივი დევნა წარმოადგენს.

➤ 2022 წლის 9 თვის მანძილზე საქართველოს პროკურატურის საგამოძიებო დანაყოფებში გამოძიება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 194-ე მუხლით დაიწყო 74 საქმეზე.

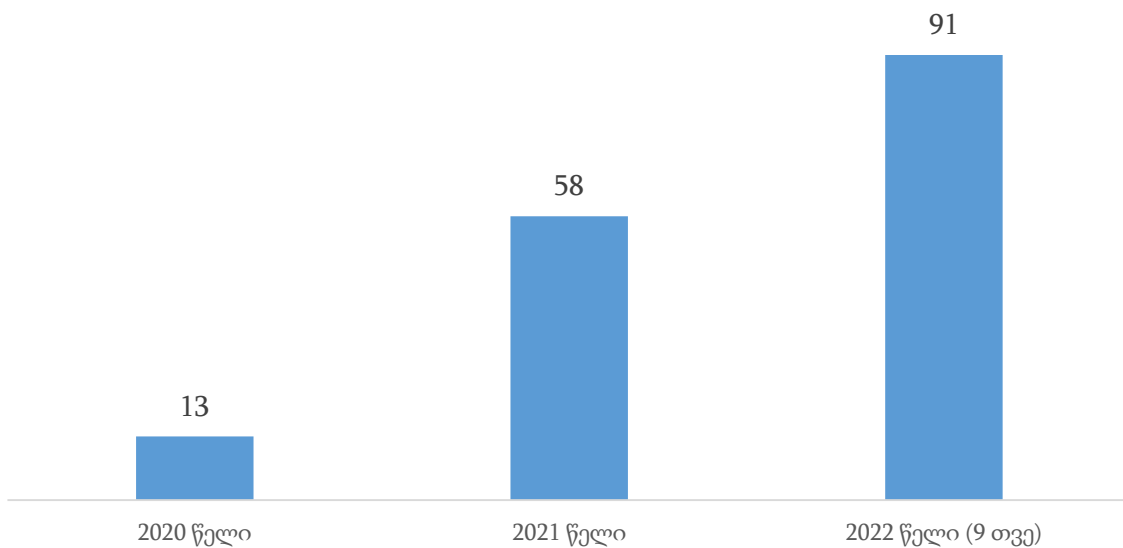
გამომიების დაწყების მაჩვენებელი

ბოლო წლებში, საქართველოს პროკურატურის საგამომიებო დანაყოფებში ფულის გათეთრების ფაქტებზე გამომიების დაწყების მაჩვენებელი მნიშვნელოვნად გაზრდილია. აღნიშნული ძირითადად განპირობებულია ფულის გათეთრების დანაშაულის გამოვლენის გასაუმჯობესებლად საქართველოს პროკურატურის სტრატეგიის ფარგლებში განხორციელებული აქტივობებით და ასევე პარალელური ფინანსური გამომიების წარმოების შესახებ სახელმძღვანელო დოკუმენტის შემუშავებით.

2022 წლის 9 თვეში საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 194-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულისთვის სისხლისსამართლებრივი დევნა 91 პირის მიმართ დაიწყო.

სისხლისსამართლებრივი დევნის მაჩვენებელი

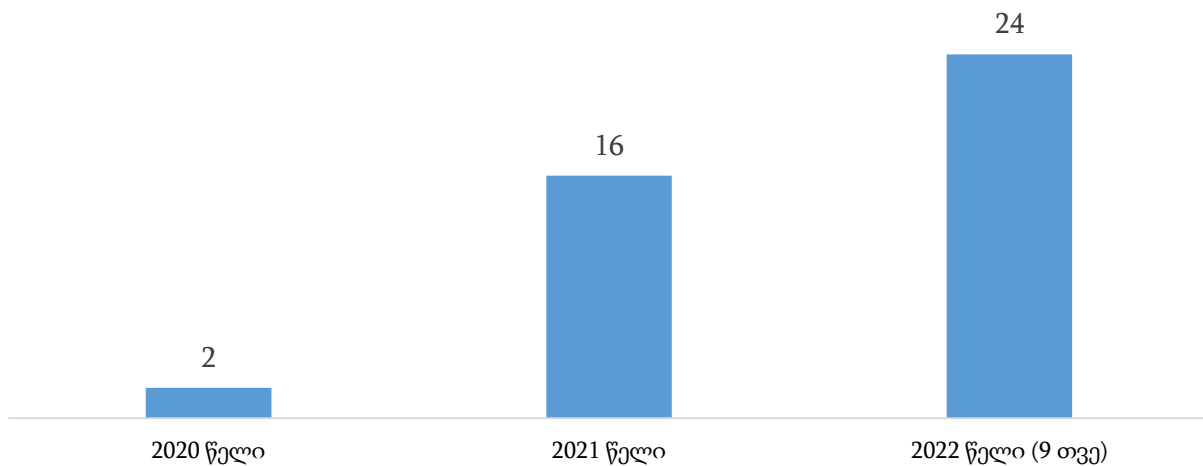
➤ „ევროპის საბჭოს ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ მიმართულ ღონისძიებათა შემფასებელ რჩეულ ექსპერტთა კომიტეტის“ მოწოდების შესაბამისად, საქართველოს პროკურატურის მიერ განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა იურიდიული პირების ჩართულობის გამოვლენას ფულის გათეთრების დანაშაულის პროცესში და მათ მიმართ ეფექტიანი სისხლისსამართლებრივი დევნის განხორციელებას.

Moneyval-ის მეხუთე რაუნდის ანგარიშის თანახმად, საქართველოს პროკურატურის მიერ ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის ეფექტიანობის გაზრდის მიზნით გატარებული ღონისძიებები, ასევე, ფულის გათეთრების მოძიებისა და სისხლისსამართლებრივი დევნის კუთხით არსებული სტრატეგია პოზიტიურად შეფასდა.

პოზიტიური შეფასების ფონზე, კომიტეტმა ასევე მოუწოდა პროკურატურას განაგრძოს იმ ინიციატივების განხორციელება, რომლებიც ეხება ფულის გათეთრების დანაშაულის აღმოჩენის გაუმჯობესებას და პროკურორებმა გააუმჯობესონ დევნადასაწყები საქმეების არეალი, რომლებიც ეხება იურიდიული პირების პასუხისმგებლობას.

2022 წლის 9 თვეში საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 194-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულისთვის სისხლისსამართლებრივი დევნა 24 იურიდიული პირის მიმართ დაიწყო, რაც არსებითად აღემატება წინა წლის მონაცემებს და ადასტურებს საქართველოს პროკურატურის ეფექტიანობის ზრდას იურიდიული პირების სისხლისსამართლებრივი დევნის მიმართულებით.

იურიდიული პირების მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნის მაჩვენებელი

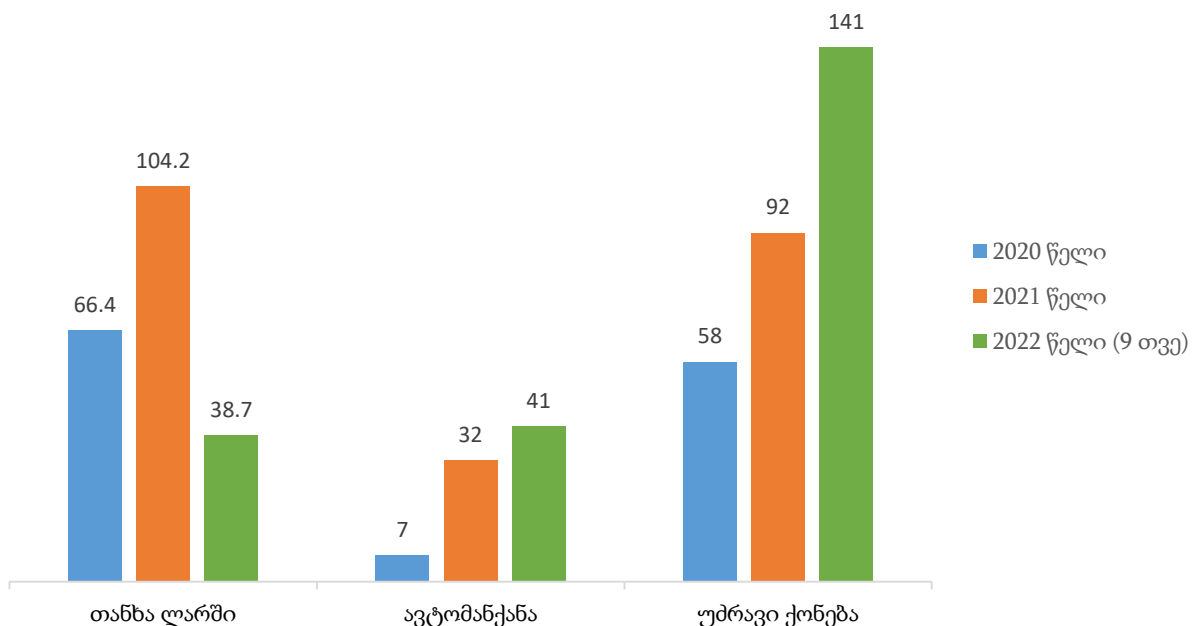
ამავდროულად, ევროპის საბჭოს „ვარშავის კონვენციის“ კომიტეტის 2022 წელს გამოქვეყნებული შეფასების თანახმად, საქართველო ერთ-ერთია იმ ჩვიდმეტ ქვეყანას შორის, როგორებიცაა შვედეთი, იტალია, ხორვატია, ლატვია, ლიეტუვა და ა.შ., რომელსაც სრულად აქვს იმპლემენტირებული „დანაშაულებრივი გზით მიღებული შემოსავლების გათეთრების, მოძიების, ამოღების და კონფისკაციის და ტერორიზმის დაფინანსების შესახებ“ ევროპის საბჭოს კონვენციის მოთხოვნები ფულის გათეთრების დანაშაულებზე იურიდიული

პირებისთვის პასუხისმგებლობის დაკისრებასთან დაკავშირებით და საქართველოს სისტემის ეფექტიანობა ბოლო წლების განმავლობაში მნიშვნელოვნად გაზრდილია.

➤ ევროპის საბჭოს რეკომენდაციების გათვალისწინებით, ბოლო პერიოდში, საქართველოს პროკურატურამ მნიშვნელოვნად გაზარდა ფულის გათეთრების საქმეებზე ექვივალენტური ღირებულების ქონების, ასევე დანაშაულის იარაღის და დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული ქონების მოძიების, დაყადაღების, ამოღების და ჩამორთმევის სისხლისსამართლებრივი მექანიზმების ეფექტიანობა. შედეგად მნიშვნელოვნად გაიზარდა ფულის გათეთრებისა და პრედიკატ დანაშაულებზე დაყადაღებული და ამოღებული, ასევე დაზარალებულისათვის დაბრუნებული და სახელმწიფოს სასარგებლოდ უსასყიდლოდ ჩამორთმეული დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული ქონებების ოდენობა.

2022 წლის 9 თვეში დაყადაღებული/ამოღებული იქნა სავარაუდო დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული 81 192 332 ლარის ღირებულების ფული, ფასიანი ქაღალდები, ვირტუალური აქტივები და უძრავ-მოდრავი ქონება.

დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული ქონების ყადაღა-ამოღების მაჩვენებელი

შენიშვნა: დიაგრამაზე ამოღებული-დაყადაღებული თანხის ოდენობა მოცემულია მილიონებში.

დაყადაღებული/ამოღებული ქონების დეტალური მაჩვენებელი წლების მიხედვით:

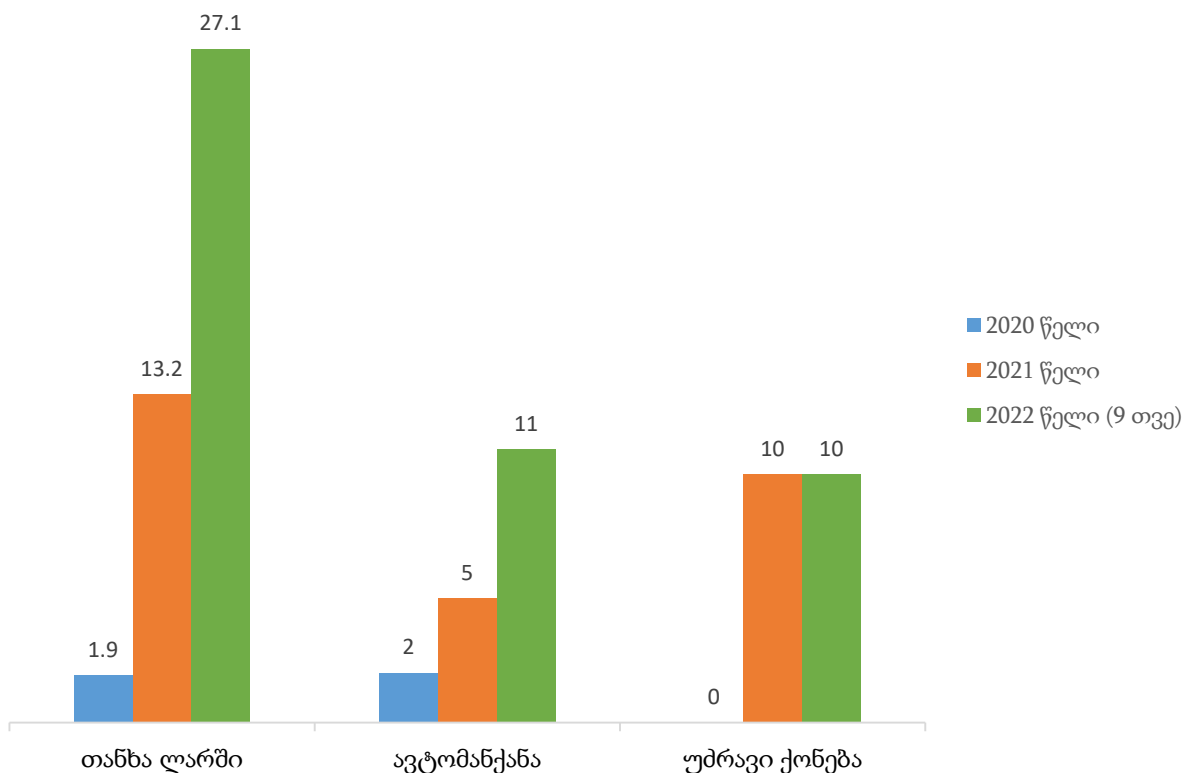
✓ 2020 - თანხა 66 429 643 ლარი, 7 ავტომანქანა - ღირებულებით 350 000 ლარი, 58 უძრავი ქონება - ღირებულებით 16 607 000 ლარი. საერთო ჯამი - 83 036 993 ლარი.

✓ 2021 - თანხა 104 262 962 ლარი, 32 ავტომანქანა - ღირებულებით 1 591 000 ლარი, 92 უძრავი ქონება - 26 343 000. საერთო ჯამი - 132 196 962 ლარი.

✓ 2022 - თანხა 38 779 332 ლარი, 41 ავტომანქანა - ღირებულებით 2 039 000 ლარი, 141 უძრავი ქონება - ღირებულებით 40 374 000. საერთო ჯამი - 81 192 332 ლარი.

➤ 2022 წლის 9 თვის მანძილზე ჩამორთმეული იქნა დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული დაახლოებით 34 722 506 ლარის ღირებულების ფული, ფასიანი ქაღალდები და უძრავ-მოძრავი ქონება.

დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული ქონების ჩამორთმევის მაჩვენებელი

შენიშვნა: დიაგრამაზე ამოღებული-დაყადაღებული თანხის ოდენობა მოცემულია მილიონებში.

ჩამორთმეული ქონების დეტალური მაჩვენებელი წლების მიხედვით:

✓ 2020 - თანხა 1 967 203 ლარი, 2 ავტომანქანა - ღირებულებით 100 000 ლარი. საერთო ჯამი - 2 067 203 ლარი.

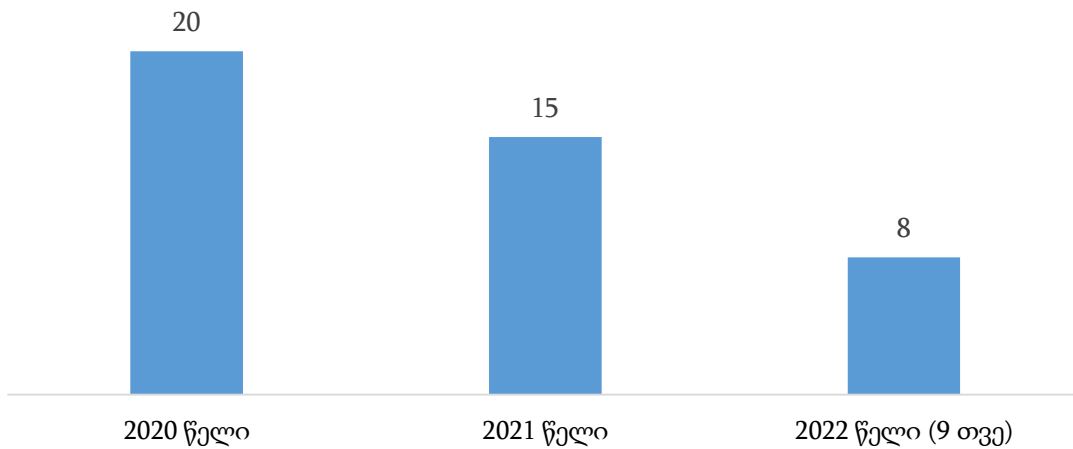
✓ 2021 - თანხა 13 230 974 ლარი, 5 ავტომანქანა - ღირებულებით 249 000 ლარი, 10 უძრავი ქონება - ღირებულებით 2 863 400 ლარი. საერთო ჯამი - 16 343 374 ლარი.

✓ 2022 - თანხა 27 198 506 ლარი, 11 ავტომანქანა - ღირებულებით 947 000 ლარი, 10 უძრავი ქონება - ღირებულებით 6 577 000. საერთო ჯამი - 34 722 506 ლარი.

სხვა სამართალდამცავი უწყებების მაჩვენებლები:

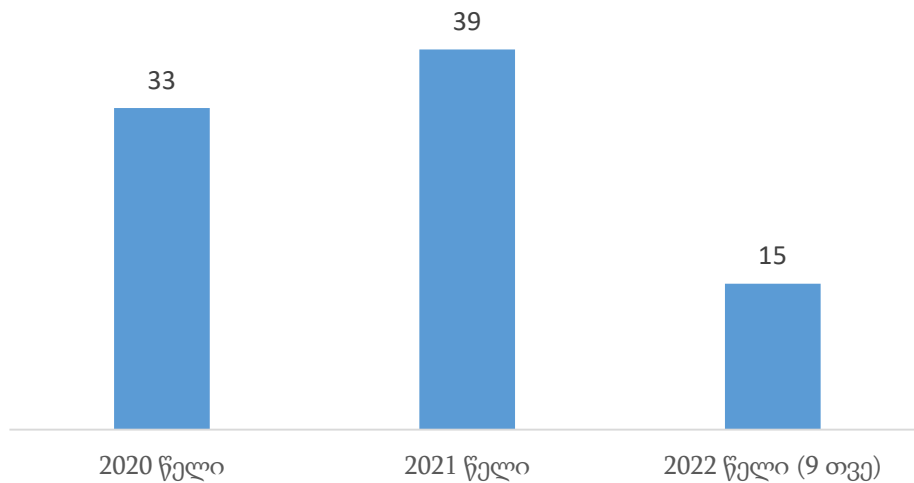
2022 წლის 9 თვის მანძილზე, საქართველოს პროკურატურის საგამოძიებო დანაყოფების გარდა, სხვა სამართალდამცავ უწყებებში გამოძიება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 194-ე მუხლით დაიწყო 8 სისხლის სამართლის საქმეზე.

გამოძიების დაწყების მაჩვენებელი

ამავე სამართალდამცავ უწყებებში, 2022 წლის 9 თვის მანძილზე, საქართველოს სსკ-ის 194-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულისთვის სისხლისსამართლებრივი დევნა 15 პირის მიმართ დაიწყო.

სისხლისსამართლებრივი დევნის მაჩვენებელი

აღსანიშნავია, რომ გაიზარდა ფულის გათეთრების საქმეებში იურიდიულ პირთა ჩართულობის გამოვლენის მაჩვენებელი სხვა სამართალდამცავ უწყებებშიც. კერძოდ,

საქართველოს სსკ-ის 194-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულისთვის, 2022 წლის 9 თვის მანძილზე, სისხლისსამართლებრივი დევნა 2 იურიდიული პირის მიმართ დაიწყო.

იურიდიული პირების მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნის მაჩვენებელი

ე.წ. „თაღლითური ქოლ-ცენტრები“-ს წინააღმდეგ ბრძოლა:

საქართველოს პროკურატურის, როგორც საგამომიებო უფლებამოსილების განმახორციელებელი ორგანოს მიერ, საანგარიშო პერიოდში, მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადაიდგა ტრანსნაციონალურ დანაშაულთან ბრძოლის მიმართულებით.

არსებული მსოფლიო გამოწვევების საპასუხოდ, იმ ფონზე, როდესაც საერთაშორისო მასშტაბით მომრავლდა თაღლითობის და ფულის გათეთრების შემთხვევები ე.წ. „ქოლცენტრების“ მეშვეობით, მიზანშეწონილია ყურადღება გამახვილდეს საქართველოს პროკურატურის მიერ გაწეულ სამუშაოზე მსგავსი ტიპოლოგიის დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის პროცესში.

პრაქტიკის ანალიზი ცხადყოფს, რომ უმეტეს შემთხვევებში მსგავსი დანაშაულებრივი ჯგუფის საქმიანობა მოიცავს სხვადასხვა ქვეყნებში, მათ შორის, საქართველოში, კომპანიების დაფუძნებას და მათ ბაზაზე ე.წ. „ქოლცენტრების“ მოწყობას. აღნიშნული ქოლცენტრების მეშვეობით მილიონობით ევროს თაღლითურად დაუფლებას და შემდგომში მათ გათეთრებას.

დანაშაულებრივი ჯგუფის წევრები ე.წ. ქოლ-ცენტრის ფუნქციონირებისათვის, სხვადასხვა საფირმო სახელწოდებით ქმნიან ელექტრონულ სავაჭრო პლატფორმებს, რომლებიც უზრუნველყოფს მომხმარებლისაგან თაღლითურად მოპოვებული თანხების განთავსებას ფიქტიური საწარმოების საბანკო ანგარიშებზე.

ე.წ. ქოლ-ცენტრის თანამშრომლები, წინასწარ შემუშავებული გეგმის შესაბამისად, ცრუ სატელეფონო ნომრების გამოყენებით უკავშირდებიან ძირითადად ევროკავშირის წევრი

ქვეყნების მოქალაქეებს, ეცნობიან მათ გამოგონილი სახელებით და სთავაზობენ ფასიანი ქაღალდების, აქციების, სასაქონლო აქტივების, ვალუტების და კრიპტოვალუტების ელექტრონულ ვაჭრობაში მონაწილეობის მიღებას.

ე.წ. „ქოლ-ცენტრის“ ოპერატორები მომხმარებლებს არწმუნებენ, რომ მათი დახმარებით ფასების ზრდა-შემცირებაზე ელექტრონული ვაჭრობის შემთხვევაში, შეძლებენ სოლიდური მოგების მიღებას. დაზარალებულებისაგან თანხმობის მიღების შემდგომ, თითქოსდა ელექტრონული ვაჭრობისთვის გამოყოფილი თანხები, თავსდება დანაშაულებრივი ჯგუფის კონტროლის ქვეშ არსებულ საბანკო ანგარიშებზე და შემდგომში, მრავალჯერადი ფიქტიური ტრანზაქციებით ხდება დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული ფულადი თანხების გათეთრება.

აღსანიშნავია, რომ 2022 წლის 9 თვეში საქართველოს გენერალური პროკურატურის საგამოძიებო ნაწილში ანალოგიურ ფაქტებზე გამოძიება დაიწყო 7 სისხლის სამართლის საქმეზე, ხოლო სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 26 ფიზიკური და 2 იურიდიული პირის მიმართ, ყადაღა დაედო სავარაუდო დანაშაულებრივი გზით მოპოვებულ 23 898 776 ლარის ღირებულების ფულს, უძრავ-მოდრავ ქონებას და კრიპტოვალუტას.

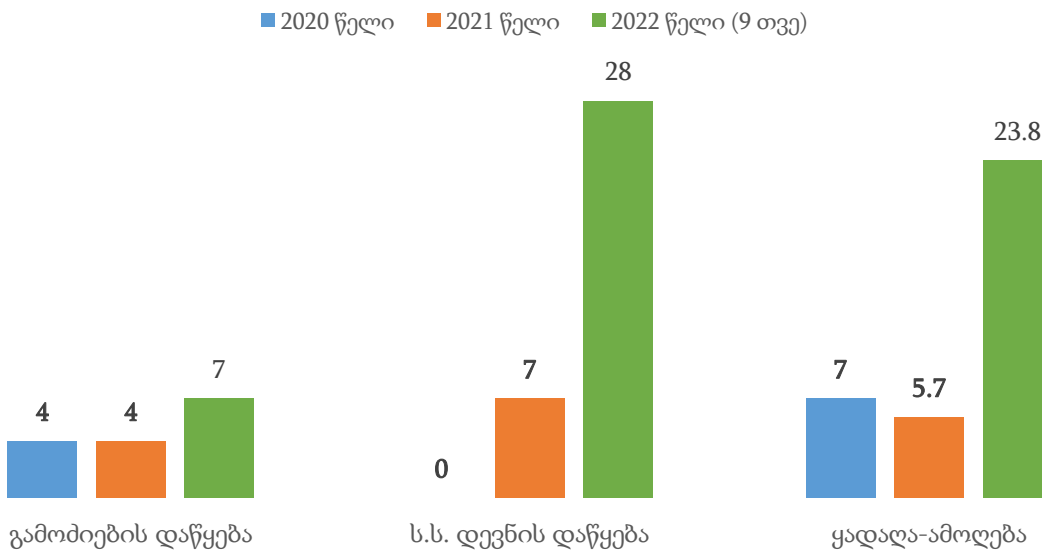
უნდა აღინიშნოს, რომ ტრანსნაციონალური დანაშაულების გამოძიების პროცესში საქართველოს პროკურატურის წარმატება, მნიშვნელოვნად განაპირობა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან და პარტნიორ უწყებებთან აქტიურმა თანამშრომლობამ. საქართველოს პროკურატურა, „ევროჯასტი“ საქართველოს მეკავშირე პროკურორის ჩართულობით, ეფექტიანად თანამშრომლობს „ევროჯასტის“ წევრ ქვეყნებთან და უწყებას მსგავსი ნაყოფიერი თანამშრომლობის უკვე მდიდარი გამოცდილება აქვს.

აღნიშნულის ნათელი მაგალითია, საქართველოს პროკურატურის და უცხო ქვეყნის კომპეტენტური უწყებების წარმომადგენლების ჩართულობით, ევროჯასტის მხარდაჭერით შექმნილი საერთაშორისო საგამოძიებო ჯგუფების ფარგლებში, ერთდროულად სხვადასხვა ქვეყნის ტერიტორიებზე ჩატარებული ფართომასშტაბიანი ღონისძიებები, რომელთა შედეგადაც არაერთი ტრანსნაციონალური დანაშაულებრივი ჯგუფი გამოვლინდა.

საქართველოს პროკურატურის გამომძიებლები და პროკურორები, მომავალშიც აქტიურად განაგრძობენ მონაწილეობას ევროკავშირის წევრი და არაწევრი სახელმწიფოების სამართალდამცავი უწყებების წარმომადგენლებით დაკომპლექტებულ საერთაშორისო საგამოძიებო ჯგუფებში, რაც კიდევ უფრო გაზრდის უწყების ეფექტიანობას ტრანსნაციონალურ დანაშაულთან ბრძოლის პროცესში.

ე.წ. „ქოლცენტრების“ მემვეობით თაღლითობის და ფულის გათეთრების ფაქტებზე საქართველოს პროკურატურის საგამოძიებო დანაყოფების სტატისტიკური მაჩვენებლები შემდეგია:

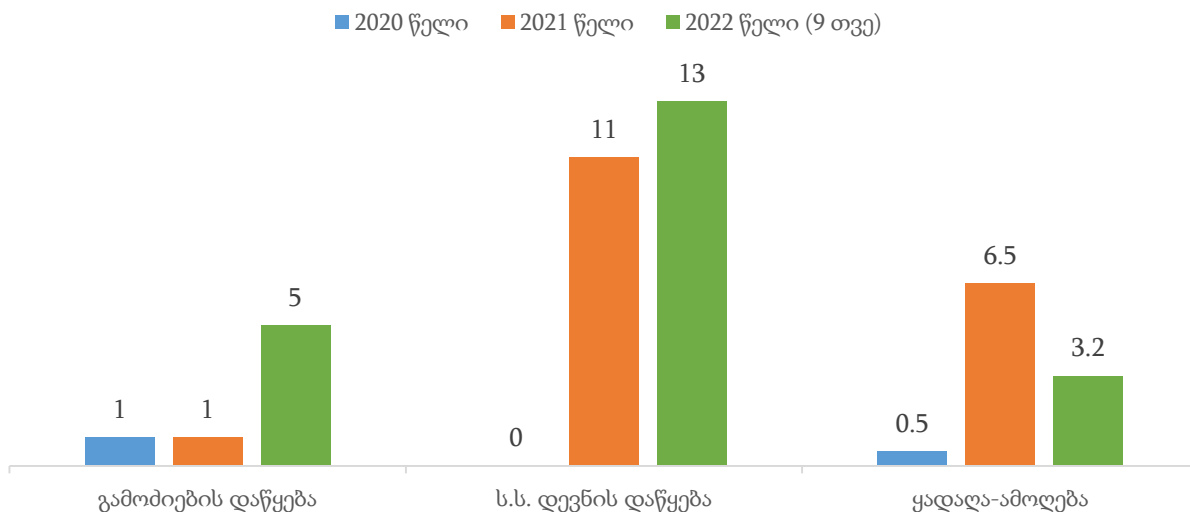
ე.წ. „ქოლცენტრების“ საქმეებზე სტატისტიკური მონაცემები

შენიშვნა: დიაგრამაზე ამოღებული-დაცადაღებული თანხის ოდენობა მოცემულია მილიონებში.

ე.წ. „ქოლცენტრების“ მეშვეობით თაღლითობის და ფულის გათეთრების ფაქტების გამოძიების პროცესში, გარდა საქართველოს პროკურატურის საგამომძიებო დანაყოფებისა, აქტიურად ჩართულია სხვა სამართალდამცავი უწყებებიც და წყების მიხედვით საქმეების სტატისტიკური მაჩვენებლები შემდეგია:

ე.წ. „ქოლცენტრების“ საქმეებზე სტატისტიკური მონაცემები სხვა სამართალდამცავი უწყებები

შენიშვნა: დიაგრამაზე ამოღებული-დაცადაღებული თანხის ოდენობა მოცემულია მილიონებში.

➤ საანგარიშო პერიოდში, წინა წლების მსგავსად, ასევე განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო საქართველოს პროკურატურის თანამშრომლების კვალიფიკაციის ამაღლებას ფულის გათეთრების საქმეების გამოძიების და სისხლისსამართლებრივი დევნის თემატიკაზე.

საქართველოს პროკურატურის პროკურორები და გამომძიებლები დაესწრნენ არაერთ ტრენინგს და სამუშაო შეხვედრას თემებზე: პარალელური ფინანსური გამოძიება, „ფინანსურ დანაშაულთან და ფულის გათეთრებასთან ბრძოლა“, „ტერორიზმის დაფინანსების საქმეების გამოძიება და სისხლისსამართლებრივი დევნა“.

პროკურორების და პროკურატურის გამომძიებლების მონაწილეობით გაიმართა სასწავლო ვიზიტები და გასვლითი სემინარები სტრასბურგში თემაზე „ფინანსური ოპერატიული დანაყოფების სტრატეგიულ და ოპერატიულ ანალიზში შედარებითი გადაწყვეტილებები და კარგი პრაქტიკა“. პრალაში განხორციელდა სასწავლო ვიზიტი თემაზე „ფინანსური გამოძიების ტექნიკები“, ასევე სემინარი ბაქოში თემაზე „აქტივების აღდგენა კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლაში, ახალი ტენდენციები და გამოწვევები“. ტრენინგი ტაშკენტში „მოთხოვნები დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული ქონების წარმატებით ამოღებისათვის: პოლიტიკა, კანონმდებლობა და პრაქტიკა“.

ფულის გათეთრების საქმეების ეფექტიანი გამოძიების და სისხლისსამართლებრივი დევნის უზრუნველსაყოფად, პროკურორების და პროკურატურის გამომძიებლების სწავლება საქართველოს პროკურატურაში შეუქცევად ხასიათს ატარებს და მომავალშიც აქტიურად გაგრძელდება.

➤ საქართველოს პროკურატურის საქმიანობის 2021 წლის ანგარიშით იდენტიფიცირებული გამოწვევის, კერძოდ, მატერიალური სარგებლით მოტივირებულ დანაშაულებზე საგამომძიებო უწყებების მიერ პოტენციური ფულის გათეთრების დანაშაულის აღმოჩენის გაუმჯობესების მიზნით, 2022 წელს საქართველოს გენერალური პროკურატურის საგამომძიებო ნაწილში შექმნილმა სპეციალურმა სამუშაო ჯგუფმა შეიმუშავა სახელმძღვანელო მითითება პარალელური ფინანსური გამოძიების წარმოების შესახებ.

სახელმძღვანელო მიზნად ისახავს დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული ქონების მოძიება /ჩამორთმევის, ფულის გათეთრების და მასთან დაკავშირებული დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლის ეფექტიანობის გაუმჯობესებას და ასევე, პარალელური ფინანსური გამოძიების წარმოების ერთგვაროვანი პრაქტიკის ჩამოყალიბებას.

დოკუმენტი განკუთვნილია საგამომძიებო ორგანოების იმ თანამშრომლებისთვის, რომლებიც ახდენენ მატერიალური სარგებლით მოტივირებული დანაშაულების ან/და უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის საქმეების გამოძიებას ან/და საპროცესო ზედამხედველობას. აღნიშნული მიმართულებით საქართველოს პროკურატურაში დაწყებულია პროკურორთა და გამომძიებელთა გადამზადების პროცესი, რაც პირდაპირ ასახავს ჰპოვებს ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის ეფექტიანობის გაუმჯობესებაზე სხვა სამართალდამცავ უწყებებშიც.

კიბერდანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლა

2022 წლის ივნისში, საქართველოს გენერალური პროკურატურის საგამომძიებო დეპარტამენტში სპეციალიზირებული დანაყოფი - კიბერდანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის სამმართველო შეიქმნა.

სპეციალიზირებული დანაყოფის შექმნის ერთ-ერთი მთავარი მიზეზი კომპიუტერული სისტემების გამოყენებით კიბერსივრცეში ჩადენილ დანაშაულთა მზარდი სტატისტიკა გახდა, რაც მათ შორის აქტიურად ვლინდებოდა პროკურატურის საგამომიებო ქვემდებარეობას მიკუთვნებულ დანაშაულებში. აღნიშნული ტენდენცია კი თანამედროვე ტექნოლოგიების განვითარებამ და ციფრულ ეკონომიკაზე გადასვლამ გამოიწვია, რომელმაც მოიცვა საქმიანობის თითქმის ყველა სფერო და გაზარდა კიბერსაფრთხეების მიმართ მათი მოწყვლადობა.

ახლად შექმნილი, კიბერდანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის სამმართველოს ძირითადი მიზანია გამოავლინოს პროკურატურის საგამომიებო ქვემდებარეობას მიკუთვნებული და მასთან დაკავშირებული კიბერდანაშაულების ფაქტები, რეაგირება მოახდინოს კიბერდანაშაულის შესახებ შეტყობინებებზე და განახორციელოს კიბერდანაშაულის ფაქტებზე ეფექტიანი გამოძიება და სისხლისსამართლებრივი დევნა.

სამმართველოს საქმიანობის 3 თვის სტატისტიკური მონაცემები ასეთია:

- ✓ გამოძიების დაწყება - 9 სისხლის სამართლის საქმე;
- ✓ სისხლისსამართლებრივი დევნა - 3 პირის მიმართ;
- ✓ ყადაღა/ამოღება - 1 643 000 ლარის ღირებულების უძრავ-მოძრავი ქონება;
- ✓ 1 500 000 ლარის ღირებულების კრიპტო ვალუტა.

➤ სპეციალიზირებული დანაყოფის ჩამოყალიბების პარალელურად, ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოს და იუსტიციის დეპარტამენტის მხარდაჭერით, საქართველოს გენერალური პროკურატურის საგამომიებო ნაწილში, ციფრული გამოძიების სპეციალური ლიცენზირებული პროგრამით და დაკავშირებული საჭირო ტექნიკით აღჭურვილი ციფრული ლაბორატორია შეიქმნა, რაც მნიშვნელოვნად ზრდის დანაყოფის შესაძლებლობებს და ეფექტიანს ხდის კიბერდანაშაულის მასშტაბური დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლაში.

ციფრული ლაბორატორიის მხარდაჭერით, 2022 წელს საქართველოს გენერალურმა პროკურატურამ, გამოძიების ფარგლებში მოპოვებული ელექტრონული მოწყობილობებიდან ინფორმაციის გამოთხოვის ახალი მიდგომის დანერგვა დაიწყო. აღნიშნული მიმართულებით, არსებული პრაქტიკის მიხედვით, ელექტრონული მოწყობილობებიდან ინფორმაციის ამოღება კომპიუტერული ექსპერტიზის ფარგლებში ხორციელდება, რაც სათანადო ადამიანური რესურსების არარსებობის გამო, დროში გაწეილი პროცედურაა და მნიშვნელოვნად აფერხებს გამოძიების ეფექტურობას.

საკითხისადმი ახლებული მიდგომა გულისხმობს გამოძიების ფარგლებში მოპოვებული ელექტრონული მოწყობილობებიდან ინფორმაციის ამოღებას გამოძიების მწარმოებელი უწყების სათანადო ცოდნის მქონე გამომძიებლის ან სხვა უფლებამოსილი თანამშრომლის მიერ.

აღსანიშნავია, რომ საქართველოს პროკურატურაში, ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოს მხარდაჭერით, დაინერგა და საერთაშორისო ექსპერტების ჩართულობით, ამჟამად

მიმდინარეობს ერთწლიანი სალექციო და პრაქტიკული სასწავლო კურსი, რომლის მიზანია პროკურორებისა და გამომძიებლების შესაძლებლობების გაძლიერება ციფრული მტკიცებულებების გამოვლენის, შენახვისა და გაანალიზების მიმართულებით.

გარდა ზემოაღნიშნულისა, კიბერსივრცეში ჩადენილ დანაშაულთან ბრძოლის ეფექტიანობის გაზრდის მიზნით, საქართველოს გენერალურ პროკურატურაში შექმნილმა სპეციალურმა ჯგუფმა, ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოს მხარდაჭერით და დახმარებით, 2022 წელს შეიმუშავა ვირტუალური აქტივების ამოღების შესახებ სახელმძღვანელო, რომლის შექმნის მიზანია სამართალდამცავი უწყებების წარმომადგენლებს, გამომძიებლებს, ჰქონდეთ შესაბამისი ცოდნა და პრაქტიკული გამოცდილება ვირტუალურ აქტივებთან დაკავშირებით და საჭიროების შემთხვევაში მათი ამოღება წარმატებით მოახდინონ.

ვირტუალური აქტივების სახელმძღვანელოში განხილულია ის საუკეთესო პრაქტიკები, რომელიც დაეხმარება პროკურორებს და გამომძიებლებს სათანადო პროცედურების დაცვით, ეფექტიანად ამოიღონ მესამე პირების მფლობელობაში არსებული დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული ვირტუალური აქტივები.

სახელმძღვანელოს შექმნა განაპირობა ვირტუალური აქტივების პოპულარიზაციასთან ერთად მისი გამოყენების არეალის ზრდამ დანაშაულებრივ საქმიანობაში, რის გამოც დღის წესრიგში დადგა საგამომძიებო ორგანოების მიერ დროული და ეფექტიანი რეაგირების აუცილებლობა ვირტუალური აქტივების მოძიებისა და ამოღების მიმართულებით.

მნიშვნელოვანია, რომ სახელმძღვანელოში გაწერილი პროცედურების დაცვით, საანგარიშო პერიოდში, საქართველოს გენერალური პროკურატურის სპეციალიზებული დანაყოფის თანამშრომლებმა, მოახდინეს სავარაუდოდ დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული, დიდი ოდენობით ღირებულების კრიპტოვალუტის მოძიება და ამოღება, რაც საქართველოს სამართალდამცავი უწყებების პრაქტიკაში იმ მომენტისათვის უპრეცედენტო შემთხვევა იყო. ამჟამად კი უწყებას ამ მიმართულებით უკვე კარგი გამოცდილება აქვს.

➤ კიბერდანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის ეფექტიანობის გაუმჯობესების მიზნით, საქართველოს პროკურატურამ 2022 წელს მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა თანამშრომელთა სპეციალიზაციის და გადამზადების მიმართულებით.

2022 წლის იანვრიდან სექტემბრის ჩათვლით, პარტნიორ ორგანიზაციებთან თანამშრომლობით, კიბერდანაშაულის თემაზე განხორციელდა არაერთი სასწავლო აქტივობა, მათ შორის ტრენინგები კრიპტოვალუტის მოძიებისა და ამოღების თემაზე.

საქართველოს პროკურატურის პროკურორები და გამომძიებლები დაესწრნენ ათამდე ტრენინგს, მათ შორის ტრენინგები: „ფინანსური გამოძიება, კრიპტოვალუტა და დარქნეტი“, „კრისტალ ბლოკჩეინის კრიპტოს მიდევნების ტრენინგი“, „კრიტიკული ინფრასტრუქტურის დაცვა და კიბერდანაშაულის საკითხები“, „მავნე კოდისა და ლოგების ანალიზი“, ტრენინგთა ტრენინგი თემაზე „ელექტრონული მტკიცებულებები“, ასევე სამუშაო შეხვედრა „კრიპტოვალუტის რისკები და მასთან დაკავშირებული საგამომძიებო მოქმედებები“.

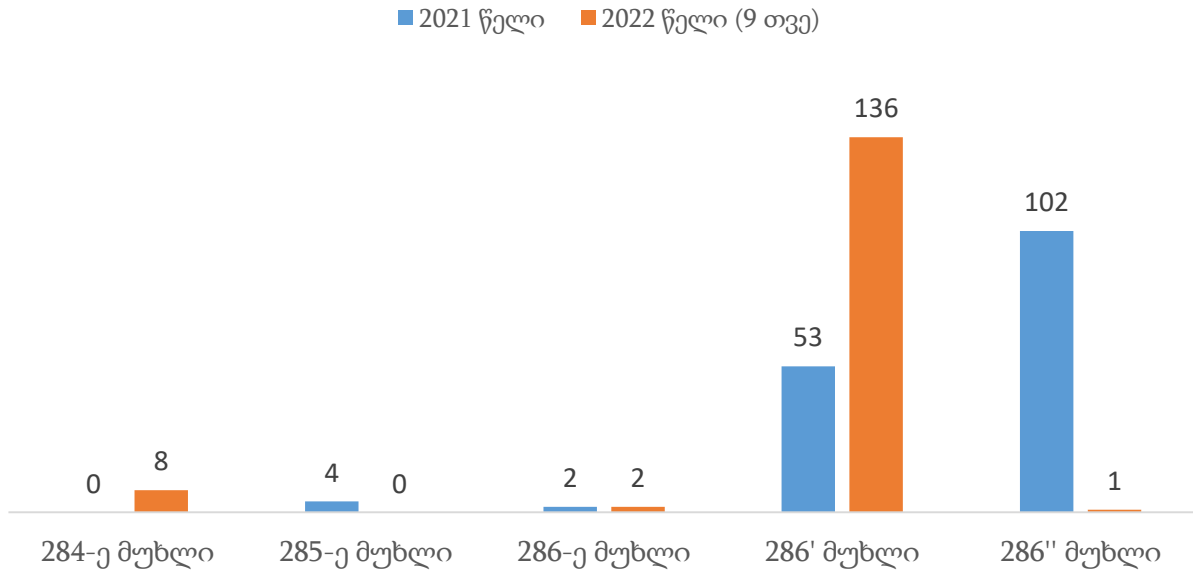
საერთაშორისო პრაქტიკის გაცნობის მიზნით პროკურორებმა და პროკურატურის გამომძიებლებმა მონაწილეობა მიიღეს საზღვარგარეთ სასწავლო ვიზიტებში, ტრენინგებში, კონფერენციებსა და რეგიონულ ფორუმებში, მათ შორის აშშ-ში თემაზე კიბერდანაშაული, ელექტრონული მტკიცებულებები და თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენება სამართალდამცავი უწყებებისა და პროკურორების სამუშაო პროცესში. ასევე ორ სამუშაო შეხვედრაში, სტამბულში, კიბერდანაშაულისა და კიბერუსაფრთხოების საკითხებზე. კიბერდანაშაულთან დაკავშირებულ სამ ტრენინგში ბუდაპეშტში, ასევე რეგიონულ ფორუმში ბუქარესტში კიბერდანაშაულისა და კიბერუსაფრთხოების შესახებ.

➤ ვირტუალური აქტივების პოპულარიზაცია და დანაშაულებრივი საქმიანობისას ელექტრონული ფულის გამოყენება, თანამედროვე დანაშაულებრივ სამყაროსთან ბრძოლის მიმართულებით ერთ-ერთ მნიშვნელოვან გამოწვევას წარმოადგენს. გამომძიების პროცესს განსაკუთრებით აფერხებს ვირტუალური აქტივების სერვისის არარეზიდენტ მიმწოდებლებთან თანამშრომლობა. მართალია, ათეულობით კრიპტოპლატფორმა (მაგ: Binance; Gate.io; Moonpay; Coinbase; OpenSea; Bitstamp; cex.io; ViaBTC; Huobi; Kraken და ა.შ.) აქტიურად თანამშრომლობს ქართულ სამართალდამცავ უწყებებთან, თუმცა ჯერ კიდევ დიდია რიცხვი ვირტუალური აქტივების სერვისის მიმწოდებლებისა, რომლებთანაც დაცული, გამომძიებისათვის მნიშვნელოვანი ელექტრონული ინფორმაციის მოპოვება, დროში გაწეილი საერთაშორისო სამართლებრივ პროცედურებთან არის დაკავშირებული.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, მნიშვნელოვანია კიდევ უფრო გაძლიერდეს საერთაშორისო თანამშრომლობა სხვა ქვეყნის კომპეტენტურ ორგანოებთან, საერთაშორისო თანამშრომლობის უწყებათაშორის ქსელებთან, რათა გამომძიებისთვის მნიშვნელოვან ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობა უფრო სწრაფი და ეფექტური გახდეს. აღნიშნული, მათ შორის ხელს შეუწყობს საზღვარგარეთ დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული ქონების მოძიების, დაყადაღების და ამ ქონების მიმართ შესაბამისი სამართლებრივი პროცედურების ეფექტურად გატარებას.

➤ კიბერდანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლა, როგორც საქართველოს პროკურატურის, ასევე ყველა სამართალდამცავი უწყების, პრიორიტეტულ მიმართულებას წარმოადგენს. მსგავსი კატეგორიის დანაშაულის გამოვლენის მაჩვენებელი ბოლო წლებში მზარდია, რაც განპირობებულია კომპეტენტური უწყებების წარმომადგენლების, მათ შორის საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სპეციალიზირებული დანაყოფების შესაბამისი უნარების მქონე გამომძიებლების და ამ მიმართულების სპეციალიზირებული საპროცესო ხელმძღვანელი პროკურორების ეფექტიანი საქმიანობით.

კიბერდანაშაულზე დევნის დაწყების მაჩვენებელი

ციფრული ტექნოლოგიების განვითარების და ამ სივრცეში დანაშაულის ზრდის საპასუხოდ, 2021 წელს განხორციელებული საკანონმდებლო ცვლილების თანახმად, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსს დაემატა 286' მუხლი - „კომპიუტერული მონაცემის ან/და კომპიუტერული სისტემის ხელყოფა ფინანსური სარგებლის მიღების მიზნით“.

პრაქტიკაში აღნიშნული მუხლით კვალიფიცირდება ციფრულ სივრცეში განხორციელებული ფულადი თანხის ხელყოფის, მათ შორის, დაზარალებულის ნების საწინააღმდეგოდ, პლასტიკური ბარათის გამოყენებით, უკანონოდ მიღებულ მცირე ოდენობის მატერიალური სარგებლის ფაქტებიც. ანალოგიურ შემთხვევებში, ისევე როგორც ქურდობის დროს, მცირე მნიშვნელობის ზიანის არსებობისასაც, გამოძიება და სისხლისსამართლებრივი დევნა იწყება სისხლის სამართლის კოდექსის 286' მუხლით, რამაც განაპირობა სტატისტიკურ მოდულში 286' მუხლის მაჩვენებლის ზრდა.

კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლა

საქართველოს პროკურატურის 2022-2027 წლების სტრატეგიის თანახმად, კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლა გამოცხადდა ერთ-ერთ პრიორიტეტულ მიმართულებად. კორუფციული დანაშაულის წინააღმდეგ ეფექტიანი ბრძოლა დემოკრატიულ საზოგადოებაში განსაკუთრებით მნიშვნელოვან ამოცანას წარმოადგენს, რადგან კორუფცია საფრთხეს უქმნის კანონის უზენაესობას, დემოკრატიასა და ადამიანის უფლებებს. ამ ბრძოლის წარმატებაზე მნიშვნელოვნადაა დამოკიდებული სახელმწიფო ორგანოების რეპუტაცია და გამართული ფუნქციონირება.

კორუფციული დანაშაული მისი სპეციფიკიდან, საზოგადოებრივი საშიშროების ხარისხიდან და სისხლისსამართლებრივი პოლიტიკის პრიორიტეტებიდან გამომდინარე განსაკუთრებულ

ყურადღებას იმსახურებს, რის გამოც კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის ეფექტიანობის ზრდა საქართველოს პროკურატურის სტრატეგიულ მიზანს წარმოადგენს.

საქართველოში კორუფციულ დანაშაულთან ბრძოლა არაცენტრალიზებულია. კორუფციული დანაშაულების გამოძიება მიეკუთვნება პროკურატურის, სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურისა და ფინანსთა სამინისტროს საგამომიებო სამსახურის უფლებამოსილებას.

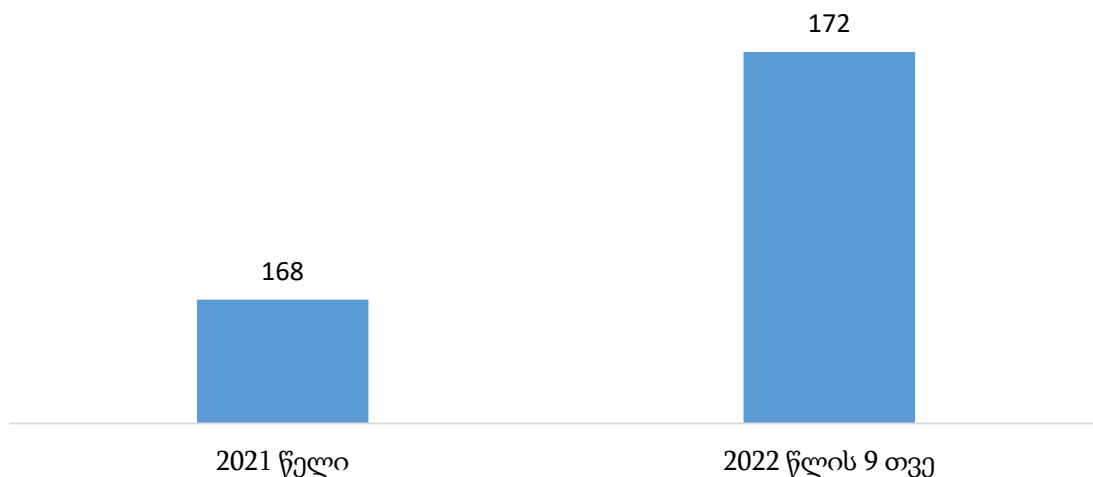
საქართველოს პროკურატურა ახორციელებს საპროცესო ხელმძღვანელობას ყველა უწყების ანტიკორუფციული საგამომიებო დანაყოფის წარმოებაში არსებულ სისხლის სამართლის საქმეებზე, აგრეთვე, კანონმდებლობით განსაზღვრულ შემთხვევებში, კორუფციულ დანაშაულზე თავად აწარმოებს გამოძიებას სრული მოცულობით. ამ მიზნით საქართველოს პროკურატურის სისტემაში შექმნილია სპეციალიზებული დანაყოფი - კორუფციულ დანაშაულზე სისხლისსამართლებრივი დევნის სამმართველო, რომელიც დაკომპლექტებულია გამოცდილი და მაღალპროფესიონალი კადრებით და სრულად უზრუნველყოფილია სათანადო რესურსებით, რაც იძლევა მათი ფუნქციების ეფექტიანად შესრულების გარანტიას.

კორუფცია საჯარო სექტორში

კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის ფარგლებში 2022 წელს გამოძიება დაიწყო საჯარო სექტორში ჩადენილ კორუფციულ დანაშაულთან დაკავშირებულ 172 სისხლის სამართლის საქმეზე.

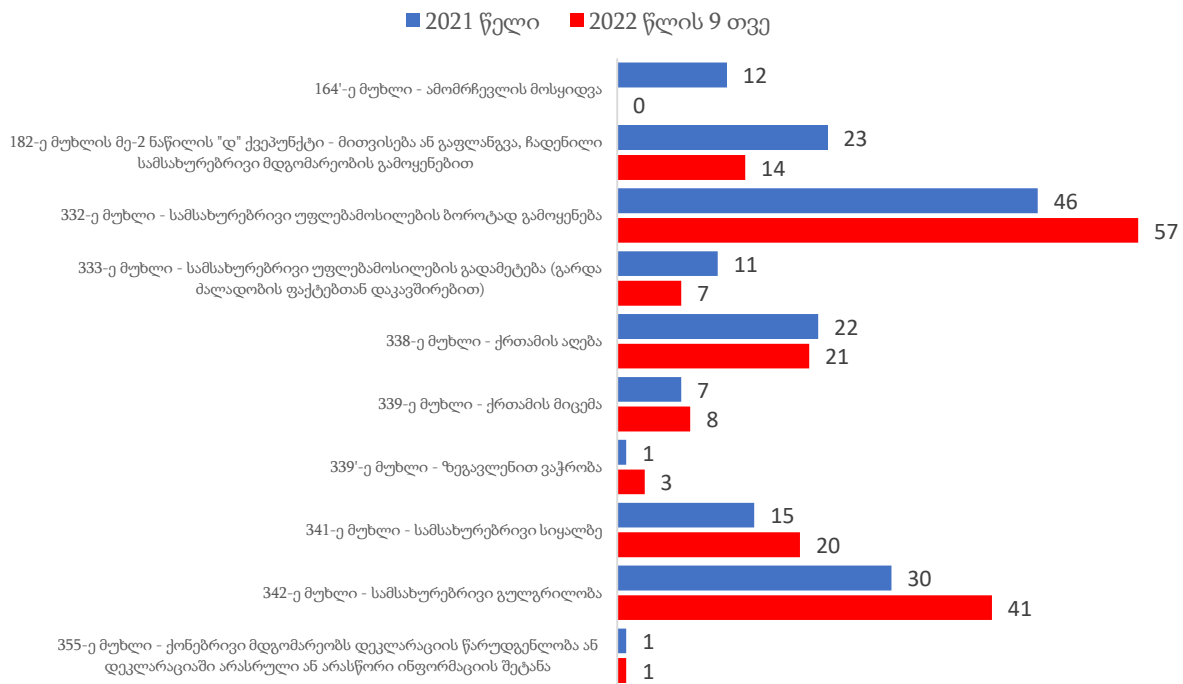
2021 წელს აღნიშნული კატეგორიის დანაშაულზე გამოძიება დაიწყო სისხლის სამართლის 168 საქმეზე.

გამომიების დაწყების მაჩვენებელი 2021-2022 წლებში
(კორუფცია საჯარო სექტორში)

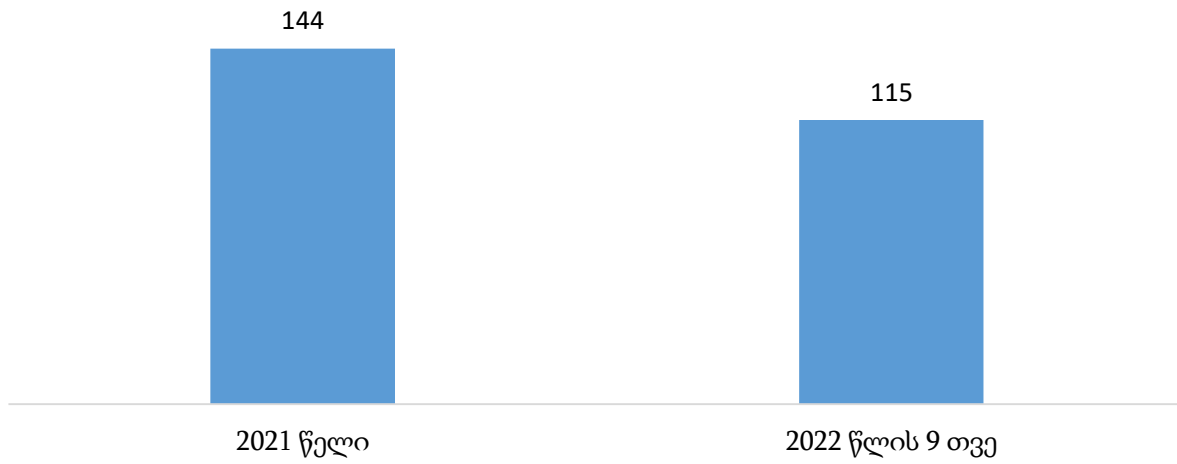
მონაცემების ანალიზის შედეგად, გამოიკვეთა გამოძიების დაწყების ძირითადი წყაროები, ესენია - ოპერატიული საქმიანობის შედეგად მოპოვებული ინფორმაცია, სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის და ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის მიერ მოწოდებული ინფორმაცია, მოქალაქეების განცხადება/საჩივრები, ასევე საჯარო დაწესებულებების შიდა აუდიტის სამსახურების მიერ მოწოდებული ინფორმაცია.

გამოძიების დაწყების მუხლობრივი მაჩვენებელი 2021-2022 წლებში (კორუფცია საჯარო სექტორში)

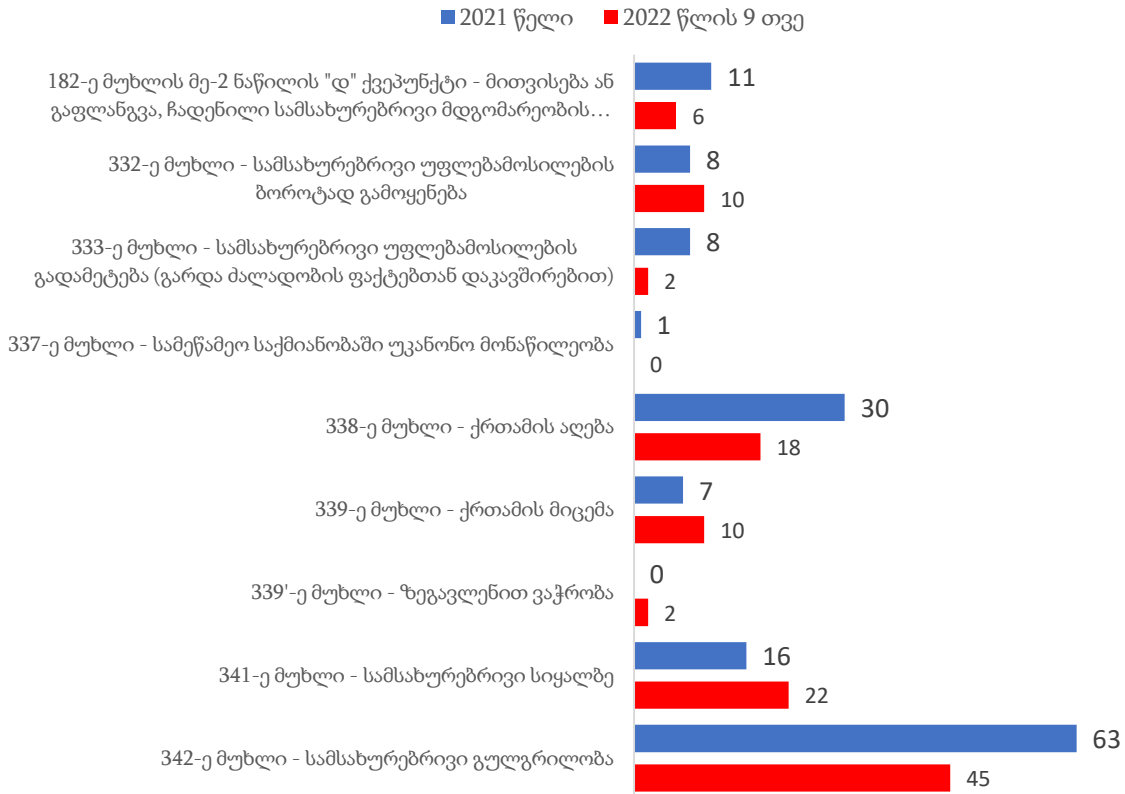
2022 წლის 9 თვის განმავლობაში საჯარო სექტორში კორუფციული დანაშაულის ჩადენის ფაქტებზე საქართველოს პროკურატურის მიერ სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 115 პირის მიმართ. რაც შეეხება 2021 წელს, სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო აღნიშნული კატეგორიის დანაშაულის ჩადენაში მხილებული 144 პირის მიმართ.

სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების მაჩვენებელი 2021-2022
წლებში
(კორუფცია საჯარო სექტორში)

2022 წელს ყველაზე მეტი - 45 პირის მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 342-ე მუხლით - სამსახურებრივი გულგრილობის ჩადენის ფაქტებზე, სისხლის სამართლის კოდექსის 341-ე მუხლით გათვალისწინებული სამსახურებრივი სიყალბის ფაქტებზე სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 22 პირის მიმართ.

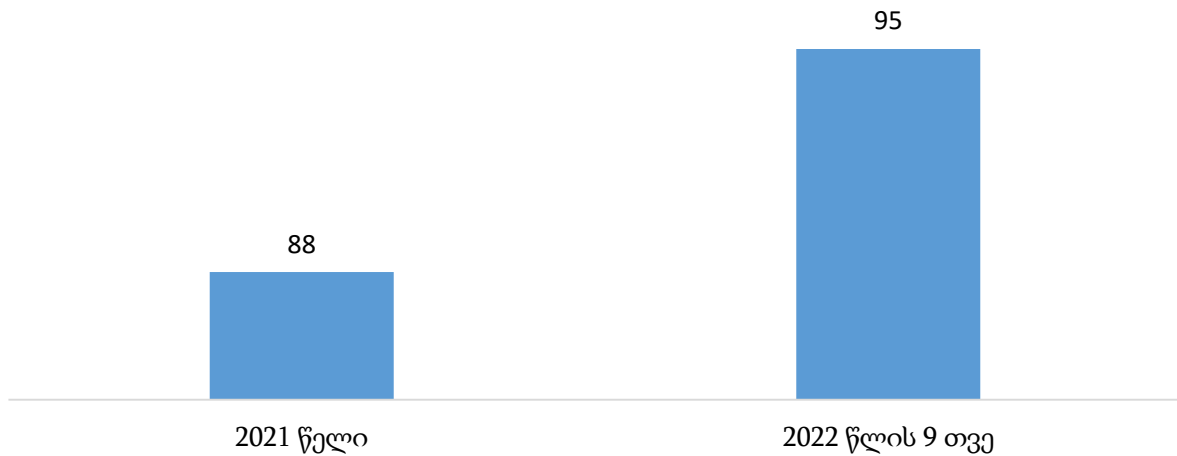
**სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების მუხლობრივი მაჩვენებელი 2021-2022 წლებში
(კორუფცია საჯარო სექტორში)**

2022 წლის 9 თვეში სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 90 პირის მიმართ, რომლებიც კორუფციული დანაშაულის ჩადენის მომენტში დასაქმებულნი იყვნენ საჯარო სამსახურში, ხოლო მათგან 5 ბრალდებული დანაშაულის ჩადენისას წარმოადგენდა მაღალი თანამდებობის პირს, ესენი არიან: სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის უფროსის პირველი მოადგილე, მუნიციპალიტეტის გამგებლები, მერი, საკრებულოს თავმჯდომარე და საკრებულოს ერთ-ერთი კომისიის თავმჯდომარე. აღსანიშნავია, რომ ბრალდებულ საჯარო მოხელეთა უდიდეს ნაწილს ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებში დასაქმებული პირები წარმოადგენენ (სულ 55 პირი, რაც შეადგენს ბრალდებულ საჯარო მოხელეთა 61%-ს).

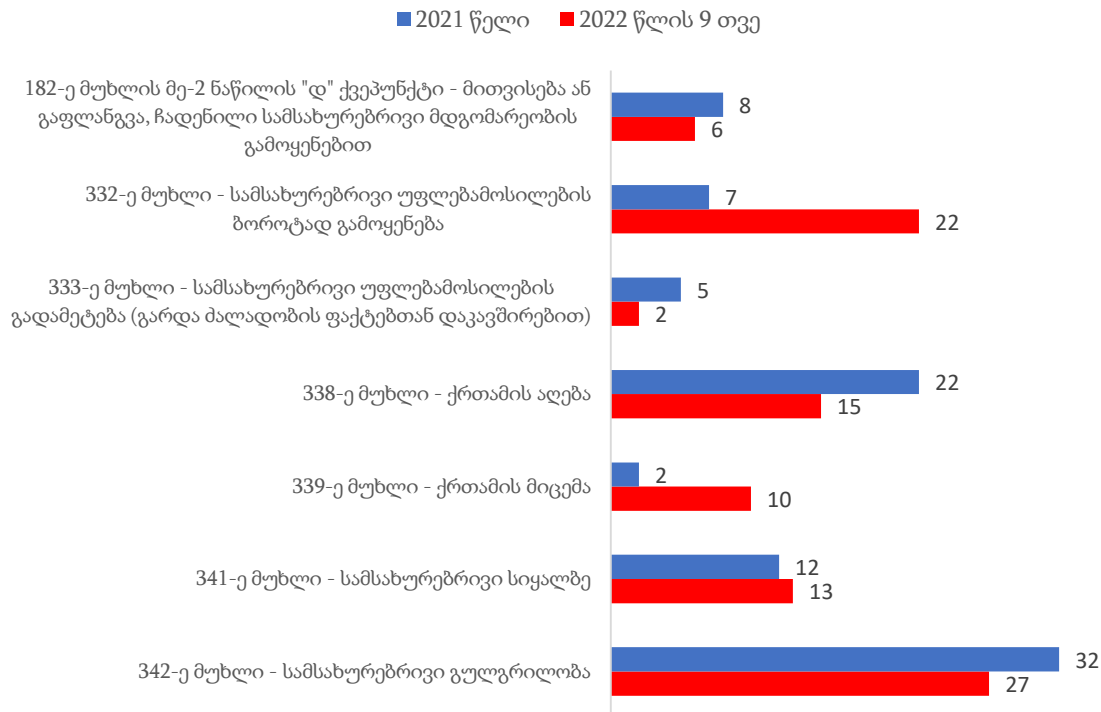
საანგარიშო პერიოდში, სასამართლოს მიერ გამამტყუნებელი განაჩენი გამოტანილი იქნა საჯარო სექტორში ჩადენილ კორუფციულ დანაშაულში მხილებული 95 პირის მიმართ.

**გამამტყუნებელი განაჩენის მაჩვენებელი 2021-2022 წლებში
(კორუფცია საჯარო სექტორში)**

2022 წლის 9 თვეში სასამართლოს მიერ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 342-ე მუხლით (სამსახურებრივი გულგრილობა) დამნაშავედ იქნა ცნობილი 27 პირი, 332-ე მუხლით (სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში დამნაშავედ იქნა ცნობილი 22 პირი, აღნიშნული მაჩვენებელი კი 2021 წელს შეადგენდა 7 პირს.

**გამამტყუნებელი განაჩენის მუხლობრივი მაჩვენებელი 2021-2022 წლებში
(კორუფცია საჯარო სექტორში)**

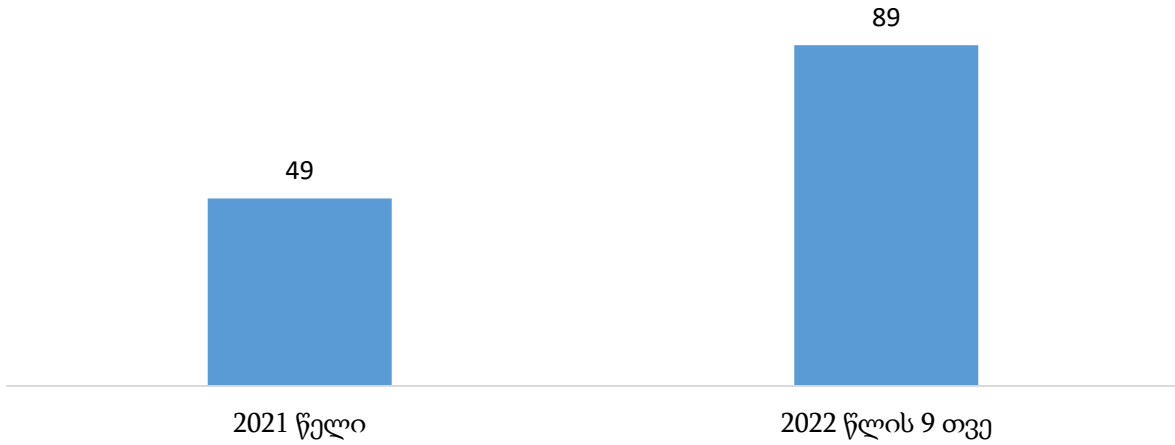

აღსანიშნავია, რომ 2022 წლის 9 თვეში კორუფციული დანაშაულის ჩადენაში სასამართლოს მიერ დამნაშავედ იქნა ცნობილი 6 პირი, რომლებიც დანაშაულის ჩადენის მომენტში იკავებდნენ მაღალ თანამდებობას, კერძოდ: მუნიციპალიტეტის 2 მერი, მერის მოადგილე და გამგებელი, რაიონული პროკურორის მოადგილე, ასევე საჯარო სამართლის იურიდიული პირის ხელმძღვანელი.

კორუფცია კერძო სექტორში

2022 წლის 9 თვეში გამოძიება დაიწყო კერძო სექტორში ჩადენილ კორუფციულ დანაშაულთან დაკავშირებულ 89 სისხლის სამართლის საქმეზე, ხოლო 2021 წელს გამოძიება დაიწყო 49 სისხლის სამართლის საქმეზე.

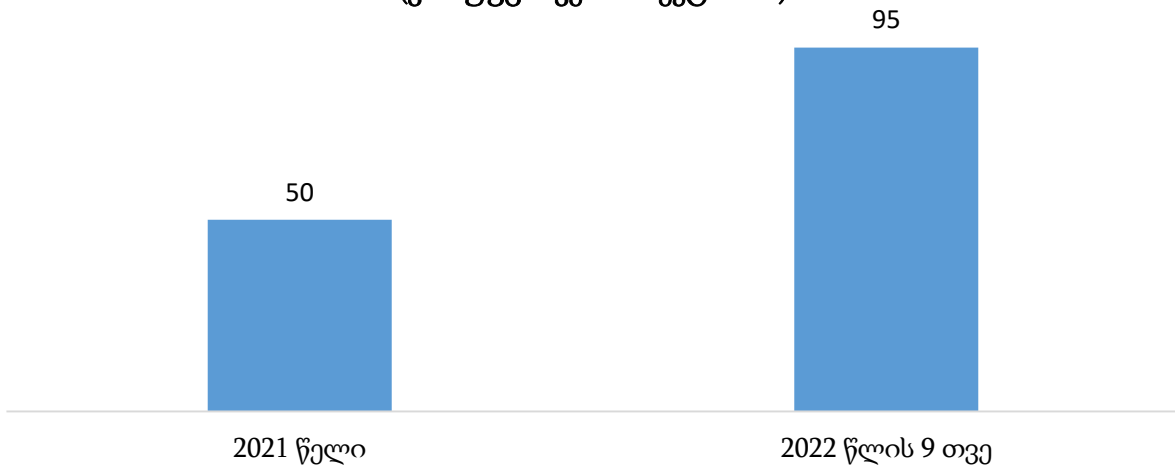
გამოდების დაწყების მაჩვენებელი 2021-2022 წლებში
(კორუფცია კერძო სექტორში)

აღსანიშნავია, რომ 2022 წლის 9 თვეში საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 221-ე მუხლით გათვალისწინებულ კერძო სექტორში ჩადენილ კომერციული მოსყიდვის ფაქტებზე გამოძიება დაიწყო 52 საქმეზე, ხოლო სისხლის სამართლის კოდექსის 182-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ (მითვისება ან გაფლანგვა, ჩადენილი სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით) ფაქტებზე 34 საქმეზე.

2022 წლის 9 თვეში კერძო სექტორში კორუფციული დანაშაულის ჩადენის ფაქტებზე საქართველოს პროკურატურის მიერ სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 95 პირის მიმართ. 2021 წელს ამ კატეგორიის დანაშაულზე კი სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 50 პირის მიმართ.

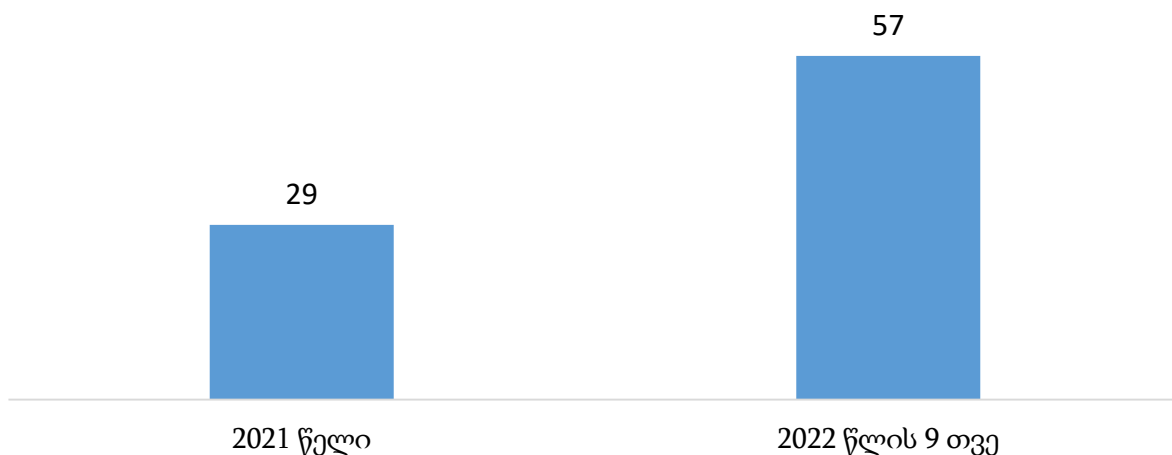
სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების მაჩვენებელი 2021-2022
წლებში
(კორუფცია კერძო სექტორში)

2022 წლის 9 თვეში საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 182-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ (მითვისება ან გაფლანგვა, ჩადენილი სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით) ფაქტებზე დევნა დაიწყო 43 პირის მიმართ.

საანგარიშო პერიოდში, სასამართლოს მიერ გამამტყუნებელი განაჩენი გამოტანილ იქნა კერძო სექტორში ჩადენილ კორუფციულ დანაშაულში მხილებული 57 პირის მიმართ. ხოლო 2021 წელს სასამართლოს მიერ დამნაშავედ იქნა ცნობილი ამ კატეგორიის დანაშაულში ბრალდებული 29 პირი.

**გამამტყუნებელი განაჩენის მაჩვენებელი
2021-2022 წლებში
(კორუფცია კერძო სექტორში)**

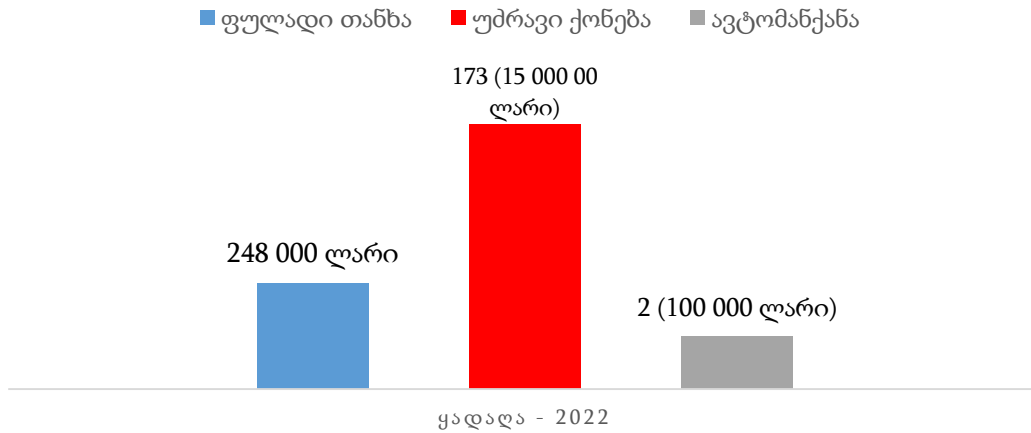

2022 წლის 9 თვეში სასამართლოს მიერ დამნაშავედ იქნა ცნობილი საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 221-ე მუხლით გათვალისწინებულ დანაშაულში (კომერციული მოსყიდვა) ბრალდებული 38 პირი, აღნიშნული მაჩვენებელი 2021 წელს კი შეადგენდა 5 პირს. რაც შეეხება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 182-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ (მითვისება ან გაფლანგვა, ჩადენილი სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით) ფაქტებზე სასამართლოს მიერ დამნაშავედ ცნობილ პირთა მონაცემებს, 2022 წლის 9 თვეში გამამტყუნებელი განაჩენი გამოტანილი იქნა 18 პირის მიმართ, ხოლო 2021 წელს დამნაშავედ იქნა ცნობილი 22 პირი.

ქონების დაყადაღება და ჩამორთმევა

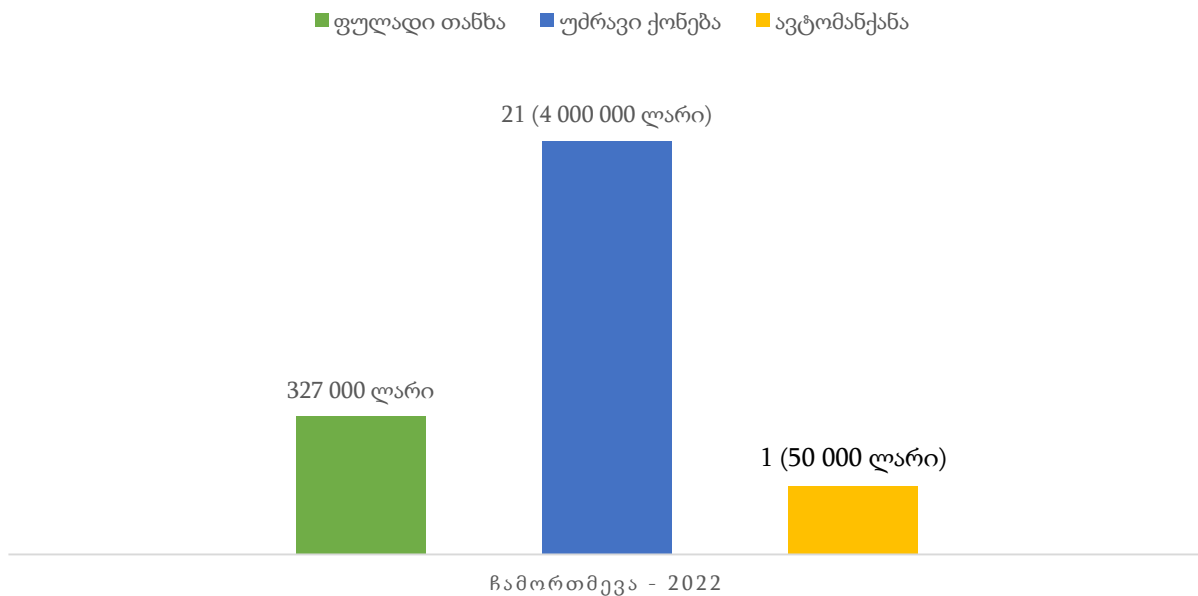
კორუფციასთან დაკავშირებულ დანაშაულებზე მიმდინარე სისხლის სამართლის საქმეების გამოძიების პროცესში, მართლმსაჯულების ინტერესების უზრუნველსაყოფად, 2022 წლის 9 თვეში ყადაღა დაედო სავარაუდოდ დანაშაულებრივი გზით მოპოვებულ შემდეგი ოდენობის აქტივებსა და ქონებებს: 248 000 ლარი, 173 უძრავი ქონება (15 000 000 ლარი) და 2 ავტომანქანა. (100 000 ლარი)

დაყადაღებული ქონება - 2022 წლის 9 თვე

საანგარიშო პერიოდში, ჩამორთმეული იქნა კორუფციული დანაშაულის ჩადენის შედეგად მოპოვებული შემდეგი ოდენობის აქტივები და ქონება: 327 000 ლარი, 21 უძრავი ქონება (4 000 000 ლარი) და 1 ავტომანქანა (50 000 ლარი).

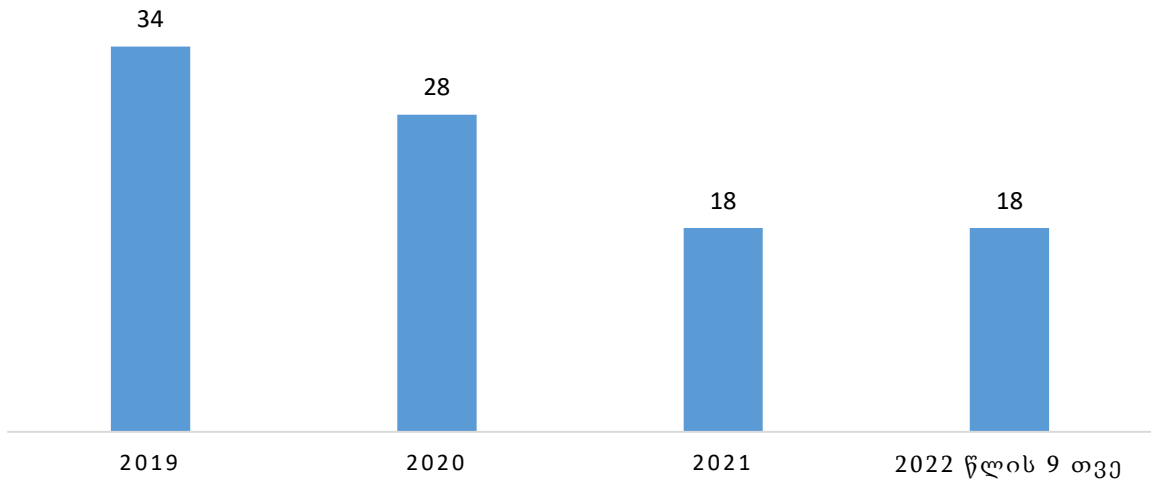
ჩამორთმეული ქონება - 2022 წლის 9 თვე

სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის ანგარიშები

საქართველოს პროკურატურის ერთ-ერთ პრიორიტეტულ მიმართულებას წარმოადგენს სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის ანგარიშების საფუძველზე დაწყებული გამოძიების ეფექტიანად ჩატარება. 2022 წლის 9 თვეში სახელმწიფო აუდიტის სამსახურიდან გადმოიგზავნა 18 ანგარიში, ამავე რაოდენობის ანგარიშის გადმოგზავნა მოხდა 2021 წელს.

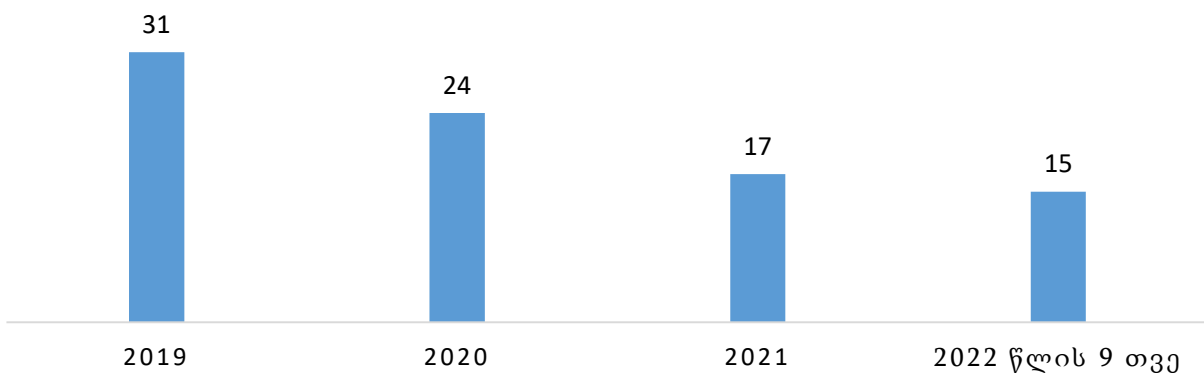
სახელმწიფო აუდიტის სამსახურიდან მიღებული ანგარიშები 2019-2022 წლებში

კორუფციული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის პროცესში საქართველოს პროკურატურისათვის უაღრესად მნიშვნელოვანია სახელმწიფო აუდიტის სამსახურიდან მიღებულ ანგარიშებზე ეფექტიანი გამოძიებისა და საპროკურორო ზედამხედველობის განხორციელება, რა მიზნითაც პროკურატურა აგრძელებს მჭიდრო თანამშრომლობას სახელმწიფო აუდიტის სამსახურთან.

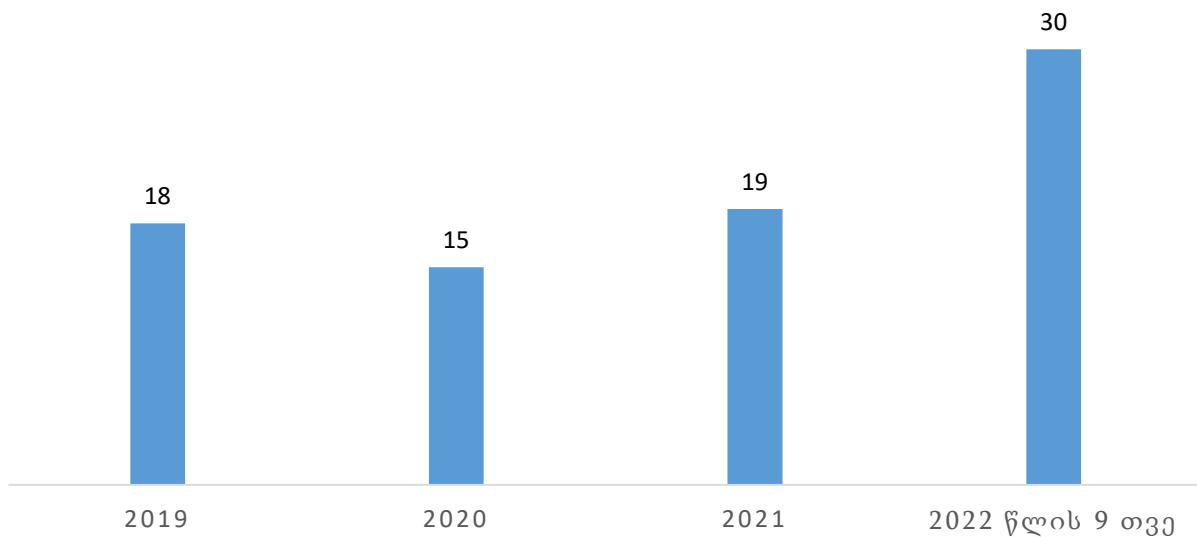
მიღებული ანგარიშების საფუძველზე, 2022 წლის 9 თვეში გამოძიება დაიწყო სისხლის სამართლის 15 საქმეზე. აუდიტის სამსახურის 2 ანგარიში თემატურად დაერთო მანამდე დაწყებულ სისხლის სამართლის საქმეებს, ხოლო 1 ანგარიშთან დაკავშირებით საქართველოს პროკურატურაში მიმდინარეობს მასში დაფიქსირებული გარემოებების შესწავლა. აღსანიშნავია, რომ 2021 წელს გამოძიება დაიწყო 17 სისხლის სამართლის საქმეზე.

სახელმწიფო აუდიტის სამსახურიდან მიღებული ანგარიშების საფუძველზე გამოძიების დაწყების მაჩვენებელი 2019-2022 წლებში

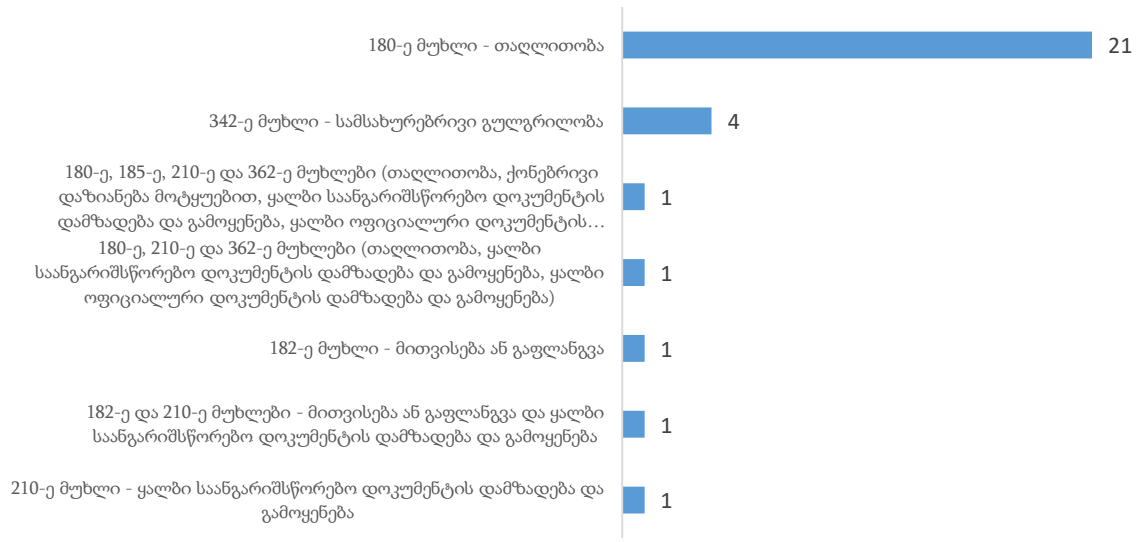
რაც შეეხება სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების მაჩვენებელს, 2022 წლის 9 თვეში პროკურატურის მიერ გატარებული სამართლებრივი რეაგირების შედეგად, 30 პირის მიმართ დაიწყო სისხლისსამართლებრივი დევნა. აღსანიშნავია, რომ მათგან 16 პირი დანაშაულის ჩადენის მომენტში მუშაობდა საჯარო სექტორში. დევნის დაწყების მაჩვენებელი 2021 წელს შეადგენდა 19 პირს, შესაბამისად გაზრდილია დევნის დაწყების მაჩვენებელი 58%-ით.

სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის ანგარიშებთან დაკავშირებით სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების მაჩვენებელი 2019-2022 წლებში

სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის ანგარიშების საფუძველზე ჩატარებული გამოძიების შედეგად გამოვლენილი იქნა და სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებულ შემდეგ მუხლებით:

აუდიტის ანგარიშებზე სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების მუხლობრივი მაჩვენებელი - 2022 წლის 9 თვე

არასათანადო მოპყრობის წინააღმდეგ ბრძოლა

საქართველოს გენერალური პროკურატურის ადამიანის უფლებათა დაცვის სამმართველო, ყოველდღიურ რეჟიმში ახორციელებს მოხელის ან მასთან გათანაბრებული პირების მიერ ჩადენილი არასათანადო მოპყრობის ფაქტებზე მიმდინარე სისხლის სამართლის საქმეების მონიტორინგს. 2022 წელს, წინა წლების მსგავსად მონიტორინგს დაექვემდებარა, საქართველოს პროკურატურის საგამოძიებო სამმართველოების და სპეციალური საგამოძიებო სამსახურის წარმოებაში არსებული სისხლის სამართლის საქმეები.

2022 წლის 9 თვეში საქართველოს პროკურატურის სტრუქტურულ დანაყოფებში პენიტენციურ დაწესებულებებში პატიმართა მიმართ განხორციელებული არასათანადო მოპყრობის ფაქტებზე გამოძიება დაიწყო 1 სისხლის სამართლის საქმეზე, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 333-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით. საქართველოს პროკურატურის წარმოებაში არსებულ სისხლის სამართლის საქმეზე, სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო პენიტენციური დაწესებულების 3 თანამშრომლის მიმართ, სსკ-ის 144³ მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“ „დ“ „ე“ და „ზ“ ქვეპუნქტებით.

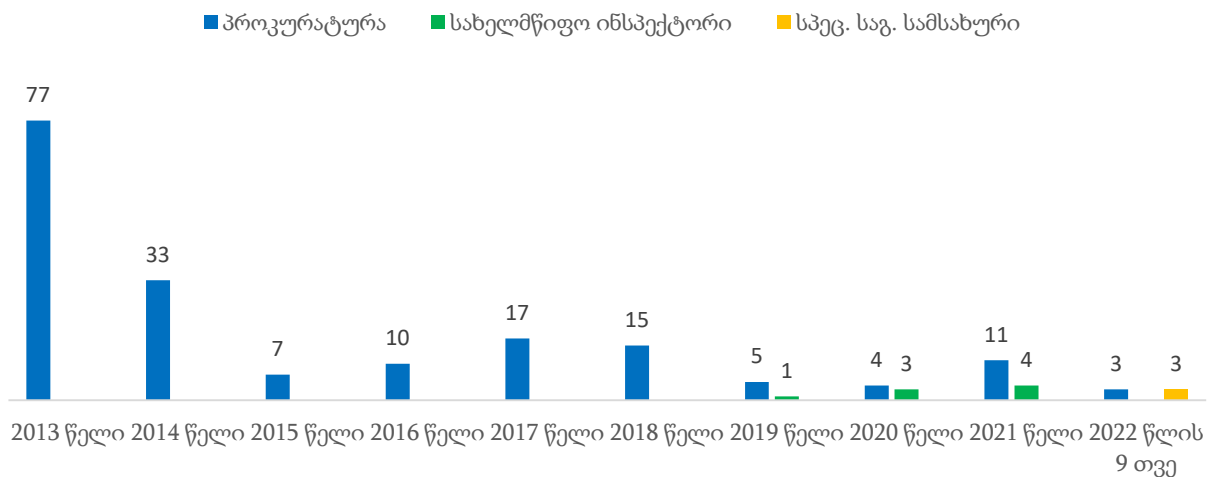
2022 წლის 9 თვეში საქართველოს პროკურატურის სტრუქტურულ დანაყოფებში პოლიციის თანამშრომლების მხრიდან განხორციელებული არასათანადო მოპყრობის ფაქტებზე გამოძიება დაიწყო 6 სისხლის სამართლის საქმეზე, მათგან, 5 საქმეზე - საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 333-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით, ხოლო 1 საქმეზე - სსკ-ის 144³ მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ და „ვ“ ქვეპუნქტებით.

სპეციალური საგამოძიებო სამსახურის წარმოებაში არსებულ სისხლის სამართლის საქმეებზე, სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 3 პოლიციელის მიმართ. მათგან, 2 პოლიციელის

მიმართ - სსკ-ის 333-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით, ხოლო 1 პოლიციელის მიმართ სსკ-ის 144³ მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“ და „ზ“ ქვეპუნქტებით.

რაც შეეხება წინა წლების მონაცემებს, 2013-2021 წლებში არასათანადო მოპყრობის ფაქტებზე, სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო პენიტენციური სამსახურის და საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს 187 თანამშრომლის მიმართ. ამათგან, 83 პირი იყო პენიტენციური სამსახურის თანამშრომელი, ხოლო 104 პირი პოლიციის თანამშრომელი.

არასათანადო მოპყრობის ფაქტებზე სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების მაჩვენებელი

საქართველოს 2021 წლის 30 დეკემბრის კანონით, სახელმწიფო ინსპექტორის სამსახურის საგამოძიებო უფლებამოსილების განხორციელების ფუნქცია, 2022 წლის 1 მარტიდან დაეკისრა სპეციალურ საგამოძიებო სამსახურს. ამავე კანონით, ახლადშექმნილი საგამოძიებო სამსახურის საგამოძიებო უფლებამოსილება გაფართოვდა და მოიცვა ისეთი დანაშაულები, რომელთა გამოძიება სახელმწიფო ინსპექტორის სამსახურის კომპეტენციას არ განეკუთვნებოდა.

დღეის მდგომარეობით, სპეციალური საგამოძიებო სამსახურის საგამოძიებო ქვემდებარეობა ვრცელდება 2019 წლის 1 ნოემბრის შემდგომ ჩადენილ:

- ა) საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 144¹-144³ მუხლებით, 332-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით, 333-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით, 335-ე მუხლით ან/და 378-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებულ დანაშაულზე, თუ იგი ჩადენილია სამართალდამცავი ორგანოს წარმომადგენლის, მოხელის ან მასთან გათანაბრებული პირის მიერ;
- ბ) სამართალდამცავი ორგანოს წარმომადგენლის, მოხელის ან მასთან გათანაბრებული პირის მიერ ჩადენილ სხვა დანაშაულზე, რომელმაც გამოიწვია პირის სიცოცხლის მოსპობა და რომლის ჩადენის დროს ეს პირი იმყოფებოდა დროებითი მოთავსების იზოლატორში ან პენიტენციურ დაწესებულებაში ანდა ნებისმიერ სხვა ადგილას, სადაც სამართალდამცავი ორგანოს წარმომადგენლის, მოხელის ან მასთან

გათანაბრებული პირის მიერ, თავისი ნების საწინააღმდეგოდ, აკრძალული ჰქონდა ადგილსამყოფლის დატოვება, ანდა აღნიშნული პირი სხვაგვარად იმყოფებოდა სახელმწიფოს ეფექტიანი კონტროლის ქვეშ.

სპეციალური საგამოძიებო სამსახურის საგამოძიებო ქვემდებარეობა, ასევე ვრცელდება 2022 წლის 28 თებერვლის შემდეგ ჩადენილ:

- ა) საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 108-ე, 109-ე, 111-ე, 113-ე-118-ე, 120-ე-124-ე, 126-ე, 126¹, 137-ე-139-ე, 143-ე-144-ე და 150-ე-151¹ მუხლებით გათვალისწინებულ დანაშაულზე, თუ იგი ჩადენილია სამართალდამცავი ორგანოს წარმომადგენლის მიერ (გარდა პროკურორისა);
- ბ) საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 153-ე-159-ე, 162-ე-163-ე და 164⁴ მუხლებით გათვალისწინებულ დანაშაულზე;
- გ) საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის შესაბამისი მუხლით გათვალისწინებულ დანაშაულზე, რომელიც უკავშირდება ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილებით დადგენილ ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის მე-18 მუხლის დარღვევის ფაქტს.

საქართველოს გენერალური პროკურატურის სპეციალურ საგამოძიებო სამსახურში გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობის დეპარტამენტი, სპეციალურ საგამოძიებო სამსახურში გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობას, ქვეყნის მასშტაბით ახორციელებს 4 პროკურორის და 1 მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორის რესურსით.

საანგარიშო პერიოდში სპეციალურმა საგამოძიებო სამსახურმა გამოძიება დაიწყო 291 სისხლის სამართლის საქმეზე ხოლო სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 45 პირის მიმართ.

მათ შორის სისხლისსამართლებრივი დევნა:

- 1 პირის მიმართ დაიწყო საქართველოს სსკ-ის 144³-ე მუხლით;
- 1 პირის მიმართ დაიწყო საქართველოს სსკ-ის 332-ე მუხლით;
- 4 პირის მიმართ დაიწყო საქართველოს სსკ-ის 333-ე მუხლით;
- 4 პირის მიმართ დაიწყო საქართველოს სსკ-ის 342-ე მუხლით;
- 1 პირის მიმართ დაიწყო საქართველოს სსკ-ის 108-ე მუხლით;
- 1 პირის მიმართ დაიწყო საქართველოს სსკ-ის 120-ე და 151-ე მუხლებით;
- 2 პირის მიმართ დაიწყო საქართველოს სსკ-ის 126-ე მუხლით;
- 5 პირის მიმართ დაიწყო საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლით;
- 5 პირის მიმართ დაიწყო საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე და 151-ე მუხლებით;
- 1 პირის მიმართ დაიწყო საქართველოს სსკ-ის 151-ე მუხლით;
- 3 პირის მიმართ დაიწყო საქართველოს სსკ-ის 154-ე და 156-ე მუხლებით;

- 1 პირის მიმართ დაიწყო საქართველოს სსკ-ის 154-ე და 151-ე მუხლებით;
- 3 პირის მიმართ დაიწყო საქართველოს სსკ-ის 156-ე მუხლით;
- 12 პირის მიმართ დაიწყო საქართველოს სსკ-ის 157¹-ე მუხლით;
- 1 პირის მიმართ დაიწყო საქართველოს სსკ-ის 159-ე მუხლით.

აღნიშნული 45 პირიდან:

- 18 - შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომელი;
- 5 - სპეციალური პენიტენციური სამსახურის თანამშრომელი;
- 1 - თავდაცვის სამინისტროს თანამშრომელი.

2022 წლის პერიოდში განაჩენი გამოტანილ იქნა 14 პირის მიმართ:

საანგარიშო პერიოდში, გამოძიების შეწყვეტის შესახებ გადაწყვეტილება მიღებულ იქნა 23 სისხლის სამართლის საქმეზე.

სპეციალური საგამოძიებო სამსახურის წარმოებაში არსებული ცალკეული სისხლის სამართლის საქმეების ეფექტიანი გამოძიების უზრუნველყოფის მიზნით, პროკურორების მიერ გაიცა 20 სავალდებულო წერილობითი მითითება.

საანგარიშო პერიოდში, სპეციალური საგამოძიებო სამსახურის შესახებ საქართველოს კანონის მე-19 მუხლის მე-6 პუნქტის საფუძველზე წარმოდგენილ იქნა 14 წინადადება, რომელთაგან:

- 5 წინადადება (სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყება) - დაკმაყოფილდა სრულად;
- 1 წინადადება (სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყება) - არ დაკმაყოფილდა;
- 3 წინადადება (გამოთხოვა) - დაკმაყოფილდა სრულად;
- 1 წინადადება (გამოთხოვა) - დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ;
- 1 წინადადება (გამოთხოვა) - არ დაკმაყოფილდა;
- 3 წინადადება (ამოღება) - დაკმაყოფილდა სრულად.

იძულებით ჩამორთმეული ქონების დაბრუნება

2022 წლის 9 თვეში საქართველოს გენერალური პროკურატურის სამართალწარმოების პროცესში ჩადენილი დანაშაულის გამოძიების დეპარტამენტის მიერ გამოვლენილი იქნა მოქალაქეთათვის ქონების იძულებით ჩამორთმევის 10 ფაქტი და დაზარალებულად ცნობილი იქნა 17 პირი.

საქართველოს პროკურატურის შემაჯამებელი გადაწყვეტილების შედეგად, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ დაზარალებულებს დაუბრუნდათ (ან დაბრუნების პროცესშია) დაახლოებით 231 926 ლარის ღირებულების მიწის ნაკვეთები, საერთო ფართობით დაახლოებით 27 266 კვადრატული მეტრი, 2 ავტომანქანა და ერთი

საცხოვრებელი ბინა. ამდენად 9 თვის მონაცემებით დაბრუნდა ან დაბრუნების პროცესშია ჯამში 459 562 ლარის ლარის ოდენობის უძრავ-მოძრავი ქონება.

2022 წლის 1 იანვრიდან 30 სექტემბრის ჩათვლით პერიოდში საქართველოს პროკურატურამ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს მიმართა 6 მსჯავრდებულის მიმართ განაჩენის გადასინჯვის მოთხოვნით. აღნიშნულ საქმეებზე ჩატარდა ხელახალი სრულყოფილი და ობიექტური გამოძიება. რომლის ფარგლებშიც მოპოვებულმა მტკიცებულებებმა გამორიცხა ხსენებული პირების მიერ რაიმე სახის დანაშაულის ჩადენის ფაქტები. ამავე პერიოდში, სამართალწარმოების პროცესში ჩადენილი დანაშაულის გამოძიების დეპარტამენტის შუამდგომლობის საფუძველზე, გამოტანილი იქნა გამამართლებელი განაჩენი 16 პირის მიმართ, მათგან 12 პირს მინიჭებული აქვს პოლიტპატიმრის სტატუსი. ასევე თბილისის სააპელაციო სასამართლოში საქმის არსებითი განხილვის პროცესში ბრალდების მხარის შუამდგომლობით უარი ითქვა ბრალდებაზე 2 პირის მიმართ.

2022 წლის 9 თვეში სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 1 პირის მიმართ, ხოლო 4 პირის მიმართ გამოყენებული იქნა განრიდება.

სამართალწარმოების პროცესში ჩადენილი დანაშაულის გამოძიების დეპარტამენტის მიერ 2015-2022 წლებში გამოვლენილი იქნა მოქალაქეთათვის ქონების იძულებით ჩამორთმევის 208 ფაქტი, მხილებული იქნა 56 საჯარო მოხელე, რომელთაგან 41-ის მიმართ, გამოძიების წინაშე მათი განსაკუთრებული თანამშრომლობის გამო, გამოყენებული იქნა პროკურორის დისკრეციული უფლებამოსილება. 6 საჯარო მოხელის მიმართ შეწყდა გამოძიება მათი გარდაცვალების გამო, ხოლო 15 პირის მიმართ დაიწყო სისხლისსამართლებრივი დევნა, საიდანაც 12 პირის მიმართ დადგენილი იქნა გამამტუნებელი განაჩენი. დეპარტამენტის შექმნიდან დღემდე დაზარალებულად იქნა ცნობილი 455 პირი, რომელთაგან 323 პირს პროკურატურის შემაჯამებელი გადაწყვეტილების შედეგად, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ დაუბრუნდათ (ან დაპრუნების პროცესშია) დაახლოებით 60 000 000 ლარის ღირებულების უძრავი და მოძრავი ქონება. მათ შორის :

- 168 მიწის ნაკვეთი, საერთო ფართობით დაახლოებით 22,875,438კვ.მ;
- 7 საცხოვრებელი ბინა;
- 2 აგარაკი;
- საოფისე და კომერციული ფართები;
- სს „ენგურის სამედიცინო კომპლექსი“;
- „აკურას“ ღვინის ქარხანა;
- გორში მდებარე სასტუმრო და საცურაო კომპლექსები;
- შოვის პანსიონატის ტერიტორია;
- 2 თვითმფრინავი და 13 შვეულმფრენი;
- 82 ერთეული ავტომანქანა;
- ოქროს ნაკეთობები;
- ფიროსმანის ფერწერული 2 ტილო;
- ანტიკვარული წიგნი და სხვა ქონებები.

➤ აბრა „კახური ღვინო“

დღეის მდგომარეობით სამართალწარმოების პროცესში ჩადენილი დანაშაულის გამოძიების დეპარტამენტმა 115 მსჯავრდებულის მიმართ მიიღო გადაწყვეტილება განაჩენის გადასინჯვის მოთხოვნით სასამართლოსთვის მიმართვის თაობაზე, მათგან 30 ატარებდა პოლიტპატიმრის სტატუსს. დღეის მდგომარეობით 106 პირის მიმართ სასამართლომ გამოიტანა გამამართლებელი განაჩენი, ხოლო დანარჩენ მსჯავრდებულებზე გრძელდება საქმის განხილვა.

გარდა ამისა საქართველოს გენერალური პროკურატურის სამართალწარმოების პროცესში ჩადენილი დანაშაულის გამოძიების დეპარტამენტის მუშაობის შედეგად 18 პირის მიმართ, რომელთაგან 12 ატარებდა პოლიტპატიმრის სტატუსს, დადგენილი იქნა უფლებების არსებითად დარღვევის ფაქტები, გამოტანილი იქნა შეზამისი დადგენილებები და უარი ითქვა სახელმწიფო ბრალდების მხარდაჭერაზე. აღნიშნულ პირთა მიმართ ასევე დადგენილი იქნა გამამართლებელი განაჩენები.

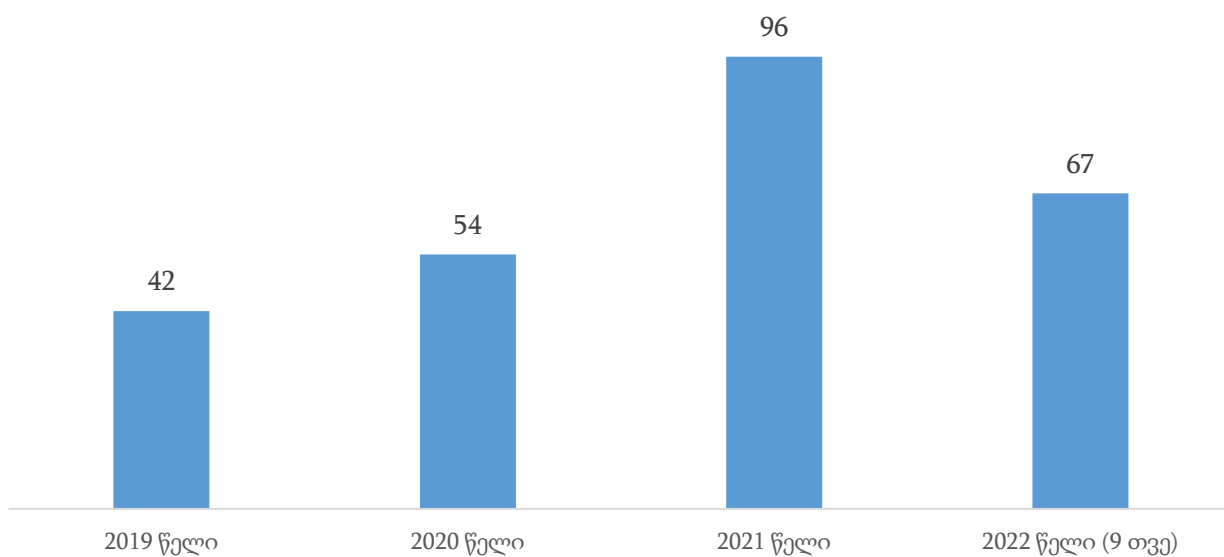
ქურდული სამყაროს წინააღმდეგ ბრძოლა

საქართველოს პროკურატურისთვის პრიორიტეტულ მიმართულებას წარმოადგენს ორგანიზებული დანაშაულის ერთ-ერთი გავრცელებული ფორმის „ქურდული სამყაროს“ წინააღმდეგ ბრძოლა. სამართალდამცავი ორგანოების აქტიური ქმედებებისა და სწორი სისხლის სამართლის პოლიტიკის შედეგად, ბოლო წლებში ფიქსირდება ამგვარ დანაშაულებზე სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების ზრდის დადებითი დინამიკა. რაც შეეხება უშუალოდ 2022 წლის მონაცემებს, მხოლოდ 9 თვეში საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 223¹, 223², 223³ და 223⁴-ე მუხლებით სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 67 პირის მიმართ, მათ შორის:

- ქურდული სამყაროს წევრობის ფაქტზე 32 პირის მიმართ,
- კანონიერი ქურდობის ფაქტზე 5 პირის მიმართ,
- ქურდული სამყაროს საქმიანობის მხარდაჭერის ფაქტზე 13 პირის მიმართ,
- „კანონიერი ქურდისთვის“ მიმართვის ფაქტზე 17 პირის მიმართ.

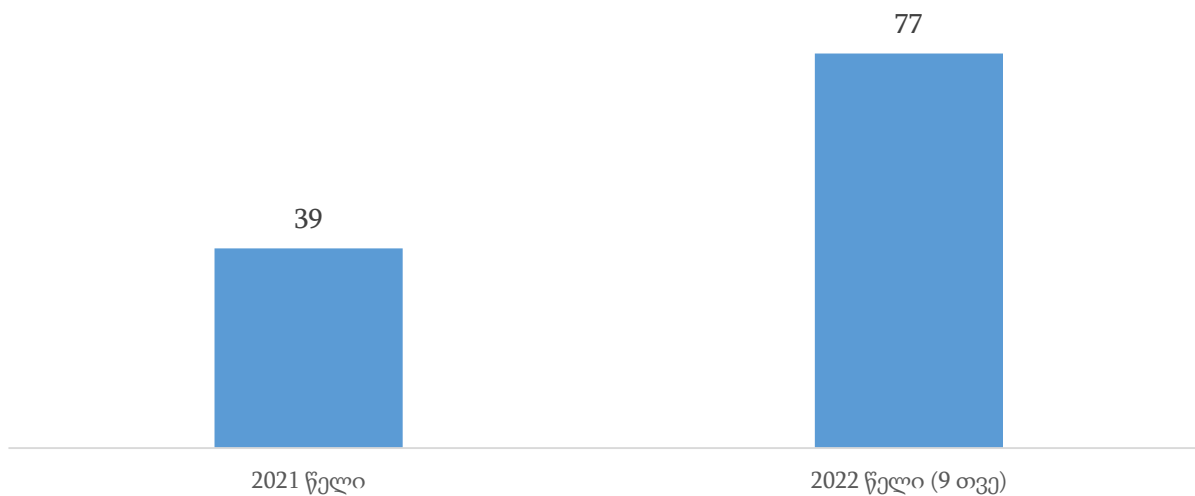
რაც შეეხება წინა წლების მონაცემებს, „ქურდული სამყაროს“ დანაშაულის საქმეებზე, 2019 წელს სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 42 პირის მიმართ, 2020 წელს 54 პირის მიმართ და 2021 წელს 96 პირის მიმართ.

„ქურდული სამყაროს“ საქმეებზე დევნის დაწყების მაჩვენებელი

რაც შეეხება საანგარიშო პერიოდში „ქურდული სამყაროს“ საქმეებზე დამდგარ განაჩენებს, 2022 წლის 9 თვეში, სისხლის სამართლის კოდექსის 223¹, 223², 223³ და 223⁴-ე მუხლებით მსჯავრდებულ იქნა 77 პირი, 2021 წელს კი 39 პირი.

„ქურდული სამყაროს“ საქმეებზე მსჯავრდების მაჩვენებელი

აღსანიშნავია, რომ საქართველოს პროკურატურამ ბოლო წლებში, ქურდული სამყაროს წინააღმდეგ ბრძოლის კუთხით დაანერგა პარალელური ფინანსური გამოძიებების პრაქტიკა, რომლის ფარგლებშიც ხდება იმ უკანონო ფინანსური თუ მატერიალური აქტივების მოძიება, რომლებიც ქურდული სამყაროს წევრების მიერ მოპოვებულია დანაშაულებრივი საქმიანობის შედეგად. ამ მიმართულებით უკვე გვაქვს კონკრეტული შედეგები. კერძოდ, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 194-ე მუხლით (უკანონო შემოსავლის

ლეგალიზაცია), სისხლისსამართლებრივი დევნა განხორციელდა ქურდული სამყაროს წევრობისთვის ბრალდებულის მიმართ და მსგავსი პრაქტიკა ამ მიმართულებით მომავალშიც აქტიურად გაგრძელდება.

უნდა აღინიშნოს რომ, პროკურატურის მიერ გატარებული სისხლის სამართლის პოლიტიკა აღნიშნული კატეგორიის დანაშაულის ჩამდენი პირების მიმართ არის უმკაცრესი. აღნიშნული მუხლებით ბრალდებული ყველა პირის მიმართ პროკურორების მიერ აღკვეთის ღონისძიების სახით მოთხოვნილი იქნა პატიმრობა, რაც სასამართლოს მიერ ყველა შემთხვევაში დაკმაყოფილდა. ქურდულ სამყაროსთან დაკავშირებული სისხლის სამართლის საქმეები არსებითად განსახილველად იგზავნება სასამართლოში და საქართველოს პროკურატურა აღნიშნული კატეგორიის საქმეებზე საპროცესო შეთანხმების ინსტიტუტს მხოლოდ განსაკუთრებული თანამშრომლობის და მამხილებელი ჩვენების მიცემისას გამონაკლის შემთხვევებში იყენებს.

მიუხედავად მიღწეული წარმატებებისა, „ქურდული სამყაროს“ დანაშაულებთან ბრძოლის კუთხით კვლავ არსებობს მნიშვნელოვანი გამოწვევები, როგორებიცაა:

საქართველოს გეოგრაფიული მდებარეობა და ოკუპირებული ტერიტორიების არსებობა, რაც მიმზიდველი ფაქტორია ორგანიზებული დანაშაულებრივი დაჯგუფებებისთვის. ქვეყნის გარედან „ქურდული სამყაროს“ გავლენის აღდგენის მცდელობა. მეზობელ სახელმწიფოებში „ქურდული სამყაროს“ მოქმედი ქართული დაჯგუფებები ერთ-ერთ ყველაზე ძლიერ კრიმინალურ სინდიკატად ითვლება, რამაც შეიძლება საქართველოში არსებულ კრიმინოგენულ ვითარებაზე გარკვეული ზეგავლენა იქონიოს. საზოგადოების არასათანადო ინფორმირებულობა. „ქურდული სამყარო“ საზოგადოების ამა თუ იმ წრეში კვლავაც გარკვეული პოპულარობით სარგებლობს და მოქალაქეები თავს იკავებენ მიმართონ სამართალდამცავ ორგანოებს. ამ მხრივ საზოგადოების ყველაზე მოწყვლადი ნაწილი მოზარდები და სოციალურად დაუცველი ფენის წარმომადგენლები არიან, რომლებიც სხვადასხვა მიზეზების გამო ადვილად ექცევიან კრიმინალური ე.წ. „ავტორიტეტებისა“ და ზოგადად, კრიმინალური სამყაროს გავლენის ქვეშ. აღნიშნულიდან გამომდინარე, საქართველოს პროკურატურა აქტიურად ატარებს შესაბამის ღონისძიებებს საზოგადოებრივი მართლშეგნებისა და ცნობიერების ამაღლების მიზნით, რასაც მომავალშიც გააგრძელებს.

ნარკოტიკული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლა

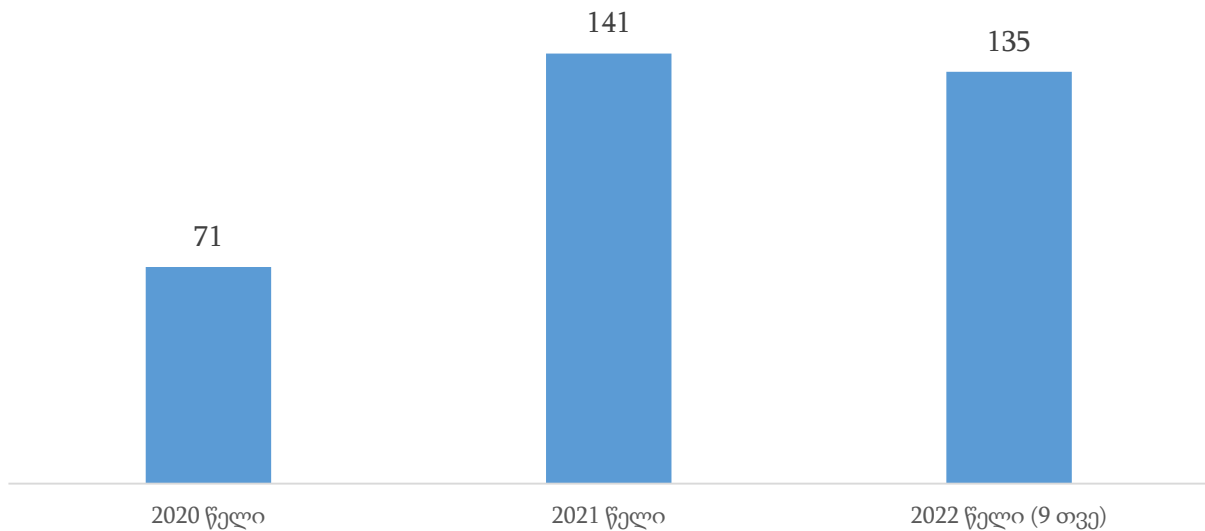
საქართველოს პროკურატურის სისხლის სამართლის პოლიტიკა ნარკოტიკული დანაშაულის ჩამდენი პირების მიმართ მათ მიერ ჩადენილი დანაშაულის მიხედვით განსხვავებულია. განსაკუთრებით მკაცრია სისხლის სამართლის პოლიტიკა ნარკორეალიზატორების მიმართ.

2022 წლის 9 თვეში სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 135 ნარკორეალიზატორის მიმართ, მათ შორის:

- საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 260-ე მუხლის 4-ე ნაწილით - 46 პირის მიმართ;
- 260-ე მუხლის მე-5 ნაწილით - 63 პირის მიმართ;
- 260-ე მუხლის მე-7 ნაწილით - 25 პირის მიმართ;
- 261-ე მუხლის 4 ნაწილით - 1 პირის მიმართ.

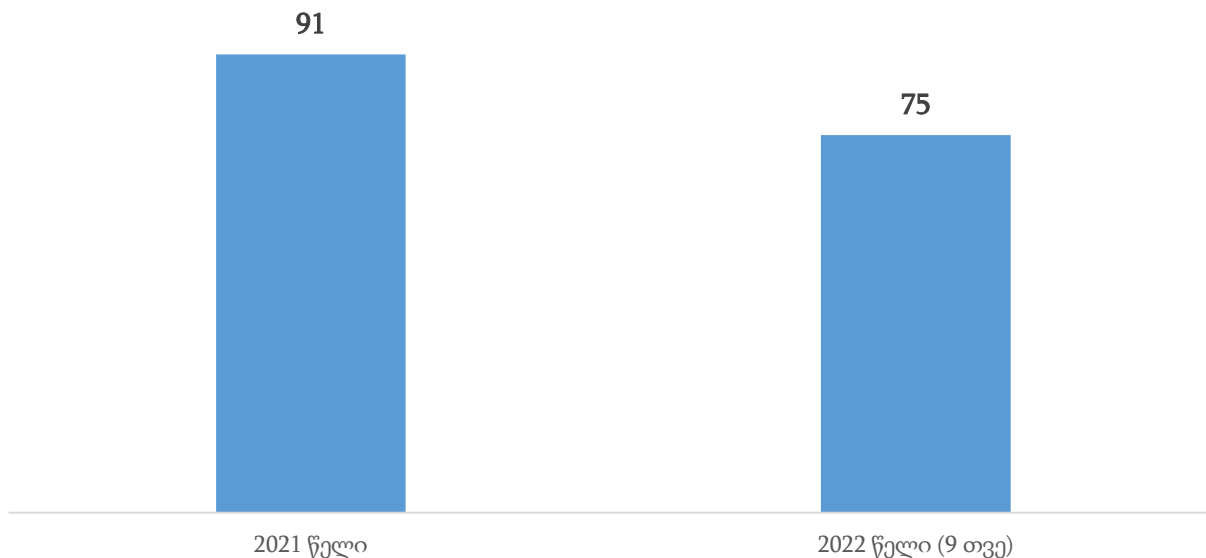
რაც შეეხება წინა წლების მონაცემებს, 2020 წელს სსკ-ის 260-ე მუხლით სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 71 ნარკორეალიზატორის მიმართ, 2021 წელს კი 141 ნარკორეალიზატორის მიმართ.

ნარკორეალიზატორთა მიმართ დევნის დაწყების მაჩვენებელი

რაც შეეხება საანგარიშო პერიოდში ნარკორეალიზატორთა საქმეებზე სასამართლოს მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებს, 2022 წლის 9 თვეში გამამტყუნებელი განაჩენი გამოტანილ იქნა 75 პირის მიმართ, 2021 წელს კი 91 პირის მიმართ.

ნარკორეალიზატორთა მიმართ მსჯავრდების მაჩვენებელი

წარმოდგენილი სტატისტიკური მონაცემები ცხადყოფს, რომ ბოლო წლების განმავლობაში, სამართალდამცავი ორგანოების მიერ გატარებული მნიშვნელოვანი სამუშაოს შედეგად, სტაბილურად იზრდება ნარკოტიკული საშუალებების გამსაღებელ პირთა გამოვლენისა და სისხლისსამართლებრივი დევნის მაჩვენებელი, რაც ნარკოდანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის სწორ აქცენტებზე მიუთითებს. აღნიშნულ პირთა გამოსავლენად ყველა შემთხვევაში გამოყენებულ იქნა ისეთი მეთოდები, როგორებიცაა საკონტროლო შესყიდვა, ფარული აუდიო-ვიდეო გადაღება, სატელეფონო საუბრების ფარული მიყურადება, რომლებიც სხვა ნეიტრალური მტკიცებულებებთან ერთად საფუძვლად დაედო ამ პირთა მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნის წარმატებით განხორციელებას.

ნარკოტიკების გასაღებისთვის ბრალდებული პირების მიმართ, ყველა შემთხვევაში გამოიყენებულ იქნა საპატიმრო აღკვეთის ღონისძიებები. ამავე პირების მიმართ, სასამართლოს განაჩენების საფუძველზე დანიშნულია მკაცრი სასჯელები, რაც დაკავშირებულია ხანგრძლივი ვადით თავისუფლების აღკვეთასთან. თუკი წინა წლებში განსაკუთრებით დიდ რაოდენობით ნარკოტიკული საშუალების უკანაონო გასაღებისთვის საჯელის ზომა, საშუალოდ 9 წლით თავისუფლების აღკვეთას შეადგენდა, 2022 წელს სასჯელის ზომა ასეთი დანაშაულისთვის საშუალოდ 15 წლით თავისუფლების აღკვეთას შეადგენს, რაც 2021 წლის დეკემბერში საკანონმდებლო ცვლილების საუბველზე განხორციელებულმა სასჯელების გამკაცრებამ გამოიწვია. როგორც წესი, ნარკოტიკული საშუალებების გამსაღებელ პირებთან არ ფორმდება საპროცესო შეთანხმებები.

გარდა ამისა, დანაშაულის პრევენციის მიზნით, ნარკოტიკული საშუალებების გამავრცელებელი პირების მიმართ ხდება მათი მატერიალური და ფინანსური აქტივების მოძიება და მიდევნება, იმის გასარკვევად, ხომ არ იყო ქონება მოპოვებული დანაშაულებრივი

საქმიანობის შედეგად, შემდგომში ამ აქტივების კანონით დადგენილი წესით ჩამორთმევის უზრუნველსაყოფად. 2022 წლის 9 თვის მონაცემებით, საქართველოს სსკ-ის 52-ე მუხლის საფუძველზე, ნარკორეალიზატორთათვის ჩამორთმეულ იქნა 100 000 ლარამდე ღირებულების 5 ა/მანქანა.

ნარკოტიკული საშუალებების გასაღებასთან ბრძოლის გაძლიერების მიზნით პროკურატურისა და შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლები ჩართული არიან განგრძობადი სწავლების პროცესში. პროკურატურისა და შინაგან საქმეთა სამინისტროს წარმომადგენლებმა მონაწილეობა მიიღეს აღნიშნულ თემაზე ჩატარებულ არაერთ ტრენინგში, ადგილობრივ, საერთაშორისო და რეგიონულ სამუშაო შეხვედრასა და კონფერენციაში. საქართველოს გენერალურ პროკურატურაში, მიმდინარე წელს სპეციალურად შემუშავებული სასწავლო პროგრამის საფუძველზე, პროკურორებმა გადამზადება გაიარეს ნარკოტიკულ დანაშაულთან დაკავშირებით პარალელური ფინანსური გამოძიების საკითხებზე.

საქართველო, გეოგრაფიული მდებარეობიდან გამომდინარე, რიგ შემთხვევებში სატრანზიტო დერეფანს წარმოადგენს. ბოლო წლების განმავლობაში, ფიქსირდება ტვირთბრუნვის ზრდა საქართველოს გავლით, რაც ხელსაყრელ გარემოებას წარმოადგენს საერთაშორისო დანაშაულის ჩამდენ პირთათვის, რომ გამოიყენონ საქართველოს როგორც სახმელეთო, ასევე საჰაერო და საზღვაო გზები ნარკოტიკული საშუალებების უკანონო შემოტანისა და ტრანზიტის მიზნით. ამ გამოწვევების გათვალისწინებით შსს ცენტრალური კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტში შეიქმნა სპეციალიზებული სტრუქტურული ქვედანაყოფი და 2022 წლის 9 თვის პერიოდში ნარკოტიკული საშუალებების საქართველოში უკანონოდ შემოტანის ფაქტებთან დაკავშირებით, მხოლოდ ზემოხსენებული დანაყოფის წარმოებაში არსებულ საქმეებზე საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 262-ე მუხლით დევნა დაწყებულია 18 პირის მიმართ, რაც გასულ 2021 წელთან შედარებით მნიშვნელოვნად მეტია (2021 წელს დევნა 10 პირის მიმართ).

2022 წელს კვლავ მნიშვნელოვან გამოწვევად რჩება საკომუნიკაციო საშუალებებით განხორციელებული ნარკოვაჭრობა. ასეთ შემთხვევებში გამსაღებელი შემდგომთან ურთიერთობას ახორციელებს დისტანციურად, სხვადასხვა საკომუნიკაციო საშუალების გამოყენებით, ანგარიშსწორება ძირითად კრიპტოვალუტით ხორციელდება, ხოლო უშუალოდ ნარკოტიკის გადაცემა სხვადასხვა, წინასწარ შერჩეულ ლოკაციებზე განთავსების გზით ხდება. აღნიშნული გარემოებები ართულებს დამნაშავეთა გამოვლენასა და შესაბამისი ღონისძიებების გატარებას. მიუხედავად ამისა, გამოვლენილი იქნა ნარკოტიკებით ამდაგვარი მეთოდით ვაჭრობის არაერთი ფაქტი. 2022 წლის განვლილ პერიოდში სისხლისსამართლებრივი დევნა განხორციელდა საკომუნიკაციო საშუალებებით ვაჭრობაში მონაწილე 42 პირის მიმართ, რომელთა უმრავლესობა უცხო ქვეყნის მოქალაქეები არიან. ამასთან, ყველა საქმეზე უზრუნველყოფილი იქნა გასაღებისთვის მომზადებული და სხვადასხვა ლოკაციებზე გასაღებისთვის ფარულად განთავსებული მნიშვნელოვანი რაოდენობის ნარკოტიკული საშუალებების ამოღება.

ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) წინააღმდეგ ბრძოლა

ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო დეპარტამენტის 2022 წლის 19 ივლისის ანგარიშის თანახმად, ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) წინააღმდეგ სახელმწიფოების მიერ განხორციელებული ღონისძიებებით საქართველო მსოფლიოს მასშტაბით კვლავ ინარჩუნებს ადგილს უმაღლეს საფეხურზე – პირველ კალათაში.

სახელმწიფო დეპარტამენტის მიერ შეფასებულ ქვეყნებს შორის საქართველო მსოფლიოში იმ საუკეთესო 30 სახელმწიფოს შორისაა, რომლებიც სრულად აკმაყოფილებენ ტრეფიკინგთან ბრძოლის სტანდარტებს და მუდმივ რეჟიმში აგრძელებენ თანმიმდევრულ და კოორდინირებულ ღონისძიებებს ტრეფიკინგთან ბრძოლის მიმართულებით.

ამ მონაცემით, საქართველო უსწრებს ევროკავშირის წევრ 13 სახელმწიფოს (ბულგარეთი, ხორვატია, დანია, საბერძნეთი, უნგრეთი, ირლანდია, იტალია, ლატვია, მალტა, პოლონეთი, პორტუგალია, რუმინეთი, სლოვაკეთი) და წელსაც ერთადერთია აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებიდან (საქართველო, უკრაინა, მოლდოვა, ბელარუსი, სომხეთი, აზერბაიჯანი), რომელიც პირველ კალათაში იკავებს ადგილს. საქართველო ევროკავშირის ქვეყნების - ავსტრიის, ბელგიის, ჩეხეთის, ესტონეთის, საფრანგეთის, ფინეთის, ლიტვის, ლუქსემბურგის, ნიდერლანდების, ესპანეთის, შვედეთის, სლოვენისა, ასევე ამერიკის შეერთებული შტატებისა და დიდი ბრიტანეთის გვერდითაა.

ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო დეპარტამენტის 2022 წლის ანგარიშში პოზიტიურად ფასდება როგორც ტრეფიკინგის შემთხვევების გამოძიებისა და სისხლისსამართლებრივი დევნის მაჩვენებელი, ასევე სამართალდამცავთა საქმიანობა დანაშაულის პროაქტიულად გამოვლენისა და ტრეფიკიორთა პასუხისგებაში მიცემის კუთხით.

საქართველოს პროკურატურამ 2016-2021 წლებში სისხლისსამართლებრივი დევნა 50 ტრეფიკიორის მიმართ დაიწყო, ამათგან სრულწლოვნის ტრეფიკინგის ფაქტებზე სისხლის სამართლის კოდექსის 143¹ მუხლით სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო - 13 პირის მიმართ, ხოლო არასრულწლოვნის ტრეფიკინგის ფაქტებზე - სისხლის სამართლის კოდექსის 143² მუხლით - 37 პირის მიმართ. რაც შეეხება განაჩენებს, 47 ტრეფიკიორის მიმართ სასამართლოს მიერ გამოტანილია გამამტყუნებელი განაჩენი.

2022 წლის 9 თვის მონაცემებით სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 2 ტრეფიკიორის მიმართ, სისხლის სამართლის კოდექსის 143¹ მუხლით. დაზარალებულად ცნობილია 1 პირი.

2022 წლის 4 მაისს, ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) წინააღმდეგ მიმართული ღონისძიებების განმახორციელებელი უწყებათაშორისი საკოორდინაციო საბჭოს ფარგლებში და მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის (IOM) მხარდაჭერით, ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) საკითხებზე პროკურორების, მოსამართლეებისა და გამომძიებლების ერთობლივი სამუშაო შეხვედრა გაიმართა.

მონაწილეებმა იმსჯელეს სექსუალური და შრომითი ექსპლუატაციის სისხლისსამართლებრივი დევნისა და სასამართლოში საქმის განხილვის პრაქტიკულ

ასპექტებზე. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) მსხვერპლზე ორიენტირებული მიდგომისა და ეფექტიანი მხარდაჭერის საკითხებს. აქცენტი გაკეთდა უწყებებს შორის კოორდინირებული საქმიანობისა და მულტისექტორული თანამშრომლობის მნიშვნელობაზე, მომავალში თანამშრომლობის გაღრმავებისა და ერთობლივი სამუშაო შეხვედრების გაგრძელებაზე.

2022 წლის 23 ივნისს, ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის ორგანიზაციის (ეუთო) და შვეიცარიის საელჩოს მხარდაჭერით, საქართველოში ადამიანით ვაჭრობის წინააღმდეგ ეროვნული სიმულაციური ტრენინგები დაიწყო. სწავლება ხორციელდება პროექტის ფარგლებში „ადამიანით ვაჭრობის წინააღმდეგ ბრძოლა: უწყებათაშორისი თანამშრომლობის მდგრადობა ეროვნული სიმულაციური ტრენინგის განხორციელების გზით“.

სწავლება ერთობლივი ფორმატისაა და მასში პროკურორებთან ერთად გამომძიებლები, შრომის ინსპექტორები, ფსიქოლოგები, სოციალური მუშაკები და მსხვერპლებთან მომუშავე პირები მიიღებენ მონაწილეობას. სასწავლო კურსი პროფესიონალებს დაეხმარება პრაქტიკული უნარ-ჩვევების გაუმჯობესებასა და ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) შემთხვევებზე ეფექტიან რეაგირებაში, ასევე, პასუხისმგებელ პირთა იდენტიფიცირებასა და დასჯაში.

საქართველო მოწინავე სახელმწიფოა რეგიონში, სადაც აღნიშნული სასწავლო კურსი იწარმოება. პროექტის განხორციელება კიდევ ერთხელ უსვამს ხაზს ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) წინააღმდეგ ბრძოლის პრიორიტეტულობას ქვეყანაში და საქართველოს უწყვეტ ძალისხმევას აღნიშნული მიმართულებით.

2022 წლის 9 თვეში ტრეფიკინგის მიმართულებით ჩატარდა შემდეგი სასწავლო აქტივობები:

- „ბავშვთა ექსპლუატაციის წინააღმდეგ ბრძოლა - სამართალდამცავი ორგანოების პერსპექტივა“. ტრენინგი მოიცავდა შემდეგ საკითხებს: ადამიანით ვაჭრობა (ტრეფიკინგი) - ბავშვთა ტრეფიკინგი საქართველოში, ზოგადი და სამართლებრივი ჩარჩოს მიმოხილვა, მოლდოვას გამოცდილება - ბავშვთა ექსპლუატაციის ზოგადი და სპეციფიკური ასპექტები, მსხვერპლი ბავშვის იდენტიფიცირება, ბავშვთა ექსპლუატაცია ინტერნეტში, ბავშვთა სექსუალური ექსპლუატაციის ონლაინ შემთხვევების გამოძიების პრაქტიკა, ქუჩაში მცხოვრები და მომუშავე ბავშვების შესახებ საქართველოს და მოლდოვას გამოცდილებების განხილვა. ტრენინგში მონაწილეობას იღებდნენ სხვადასხვა უწყების წარმომადგენლები (შსს, იუსტიციის სამინისტრო, საქართველოს პროკურატურა). აღნიშნულ ტრენინგს საქართველოს პროკურატურიდან ესწრებოდა 7 მონაწილე.
- მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაციასთან თანამშრომლობითა და ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოს დაფინანსებით (INL) ჩატარდა ტრენინგი თემაზე საქართველოს მოქალაქეების ევროკავშირში უკანონოდ დარჩენის ხელშეწყობასთან ბრძოლის საკითხებზე. აღნიშნულ სწავლებაში მონაწილეობდა 7 თანამშრომელი.
- ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოს ანტინარკოტიკულ და სამართალდამცავ ორგანოებთან თანამშრომლობის ბიუროს (INL) მიერ დაფინანსებული პროექტის ფარგლებში მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის (IOM) ორგანიზებით, უზბეკეთის დედაქალაქში,

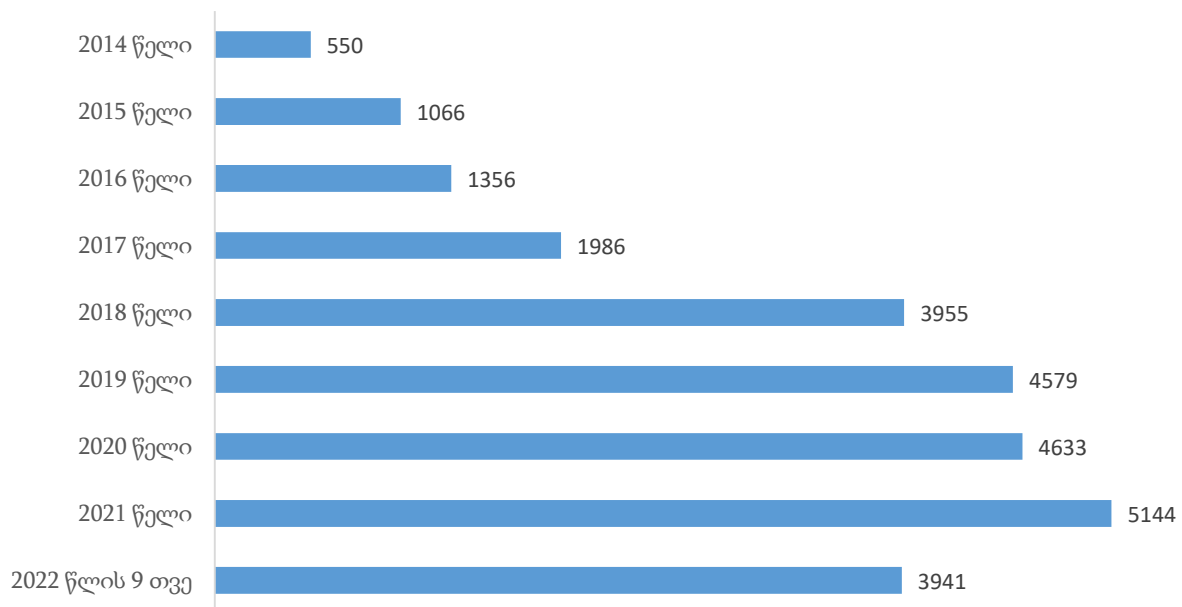
ტაშკენტში განხორციელდა ქართველი დელეგაციის ვიზიტი ადამიანთ ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) წინააღმდეგ ბრძოლის თემაზე. ვიზიტის მიზანი იყო ორ მხარეს შორის თანამშრომლობის გაღრმავება და გამოწვევებსა და სამომავლო თანამშრომლობის პერსპექტივებზე ერთობლივი მსჯელობა. საქართველოს პროკურატურიდან ვიზიტში მონაწილეობა მიიღო სამმა თანამშრომელმა.

ქალთა მიმართ ძალადობა და ოჯახური დანაშაული

საქართველოს პროკურატურისთვის 2022 წელს, ისევე როგორც ბოლო წლებში, მნიშვნელოვან მიმართულებად რჩება ქალთა მიმართ ძალადობა და ოჯახური დანაშაული.

2022 წლის ცხრა თვეში ოჯახურ დანაშაულზე სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 3941 პირის მიმართ, დევნის დაწყების მაჩვენებელი კი წლების მიხედვით ამგვარია:

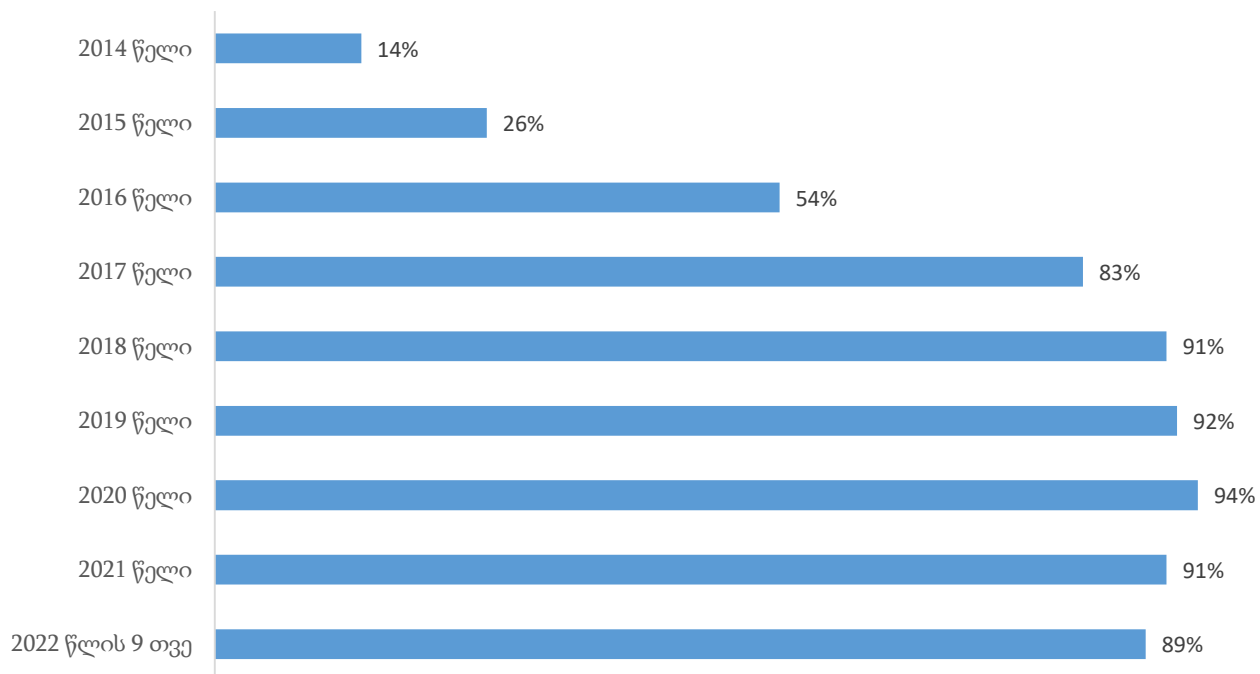
ოჯახურ დანაშაულზე დევნის დაწყების მაჩვენებელი

2022 წლის 9 თვეში ოჯახურ დანაშაულზე პატიმრობის მოთხოვნის პროცენტულმა მაჩვენებელმა 89% შეადგინა. 2014-2021 წლებში მუდმივად მზარდი იყო პროკურორების მიერ ოჯახური დანაშაულის ჩამდენ პირთა მიმართ აღკვეთის ღონისძიების სახით პატიმრობის მოთხოვნის პროცენტული მაჩვენებელი.

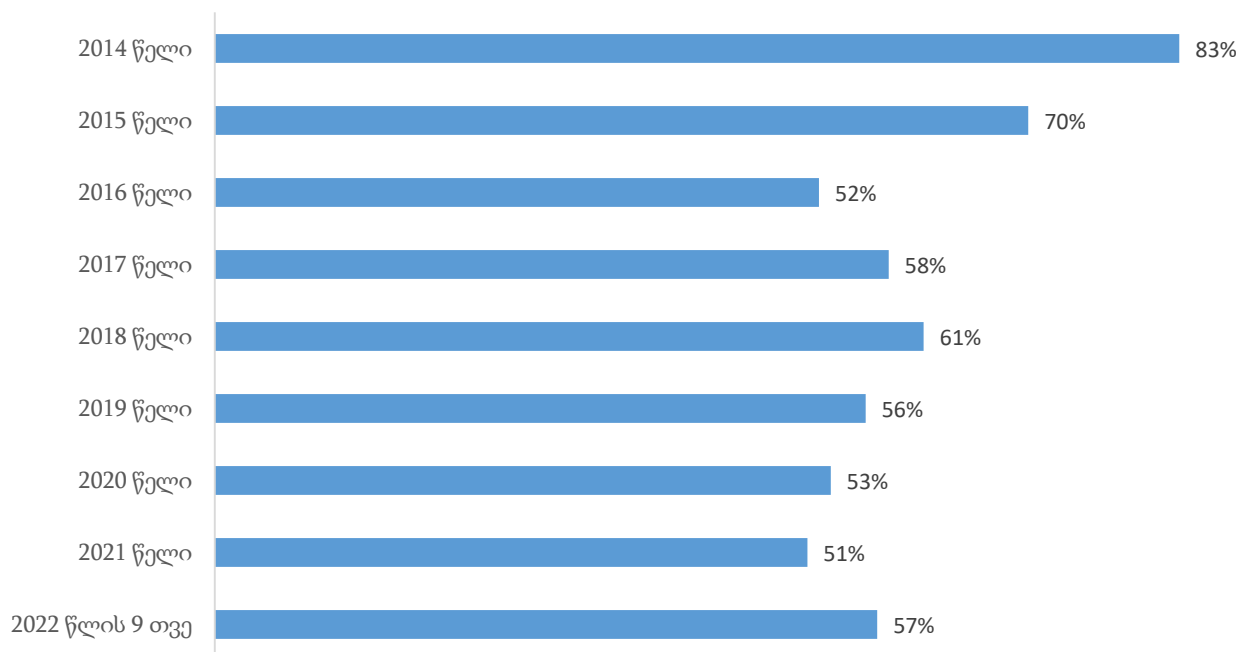
ოჯახურ დანაშაულზე პატიმრობის მოთხოვნის მაჩვენებელი წლების მიხედვით შემდეგია:

ოჯახურ დანაშაულზე პატიმრობის მოთხოვნის მაჩვენებელი

ოჯახურ დანაშაულზე აღკვეთის ღონისძიების სახით პატიმრობის შეფარდების შუამდგომლობებიდან სასამართლომ 2022 წლის 9 თვეში დააკმაყოფილა 57%.

ოჯახურ დანაშაულზე მოთხოვნილი პატიმრობის დაკმაყოფილების მაჩვენებელი

2022 წლის ცხრა თვეში განხორციელდა ოჯახური დანაშაულის საქმეთა მონიტორინგი და სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების ანალიზი. მიღებული შედეგების საფუძველზე დაგეგმილია საქართველოს პროკურატურის თანამშრომელთათვის არსებული რეკომენდაციის განახლება.

2022 წელს დასრულდა მუშაობა „ოჯახური დანაშაულის საქმეებზე საპროცესო შეთანხმების გაფორმების შესახებ“ სახელმძღვანელო მითითების განახლებულ ვერსიაზე. „ოჯახში ძალადობის საქმეებზე საპროცესო შეთანხმების გაფორმების შესახებ“ სახელმძღვანელო მითითებაში დეტალურად გაიწერა აღნიშნული დანაშაულის საქმეებზე საპროცესო შეთანხმების გაფორმების წინაპირობები. სახელმძღვანელო მითითება ერთის მხრივ მაქსიმალურად შეუწყობს ხელს ოჯახური დანაშაულების საქმეებზე სწორი და ერთგვაროვანი სისხლის სამართლის პოლიტიკის გატარებას, ხოლო, მეორე მხრივ, მნიშვნელოვნად დაზოგავს სასამართლოს და პროკურატურის რესურსს. ასევე, ხელს შეუწყობს სწრაფი და ეფექტიანი მართლმსაჯულების გახორციელებას.

2022 წელს ჩატარდა ოჯახში ძალადობის და ოჯახური დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის თემაზე სპეციალიზაციის კურსი მენეჯერებისთვის. ტრენინგზე განხილულ იქნა საერთაშორისო და რეგიონული სამართლებრივი ჩარჩო - ქალთა უფლებების, ქალთა და გოგონათა მიმართ გენდერული ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის შესახებ, ოჯახში ძალადობის აღკვეთის სხვა სამართლებრივი მექანიზმები და მათი კავშირი სისხლისსამართალწარმოებასთან, განხორციელებული საკანონმდებლო ცვლილებები და პრაქტიკა, პროკურორის როლი მართლმსაჯულებისადმი ქალთა ხელმისაწვდომობაში, ოჯახური დანაშაულის ტენდენციები, გამოძიების ხარვეზები, რეკომენდაციები, განხილული იქნა საქმეთა მონიტორინგისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ანალიზის საფუძველზე იდენტიფიცირებული სხვა მნიშვნელოვანი საკითხები.

საქართველოს პროკურატურა ჩართული იყო ოჯახური დანაშაულის კანონმდებლობის დამუშავების პროცესში. მომზადდა პროკურატურის პოზიცია საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში და „ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის აღკვეთის, ძალადობის მსხვერპლთა დაცვისა და დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონში ოჯახის წევრის ცნების გაფართოების მიზნით შემოთავაზებულ ცვლილებებზე. აგრეთვე პროკურატურა ჩართული იყო სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 57-ე მუხლსა და „იურიდიული დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონში ოჯახური დანაშაულის დაზარალებულთა მიერ უფასო იურიდიული დახმარების უფლებით სარგებლობის შესახებ განხორციელებული საკანონმდებლო ცვლილების დამუშავებაში.

აღსანიშნავია რომ პროკურატურა აგრძელებს ქალთა მიმართ და ოჯახში ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლის წარმატებული გამოცდილების გაზიარებას სხვა ქვეყნებისთვის. მიმდინარე პერიოდში საქართველოს გენერალურ პროკურატურაში სომხეთის რესპუბლიკის დელეგაციასთან შეხვედრა გაიმართა, რომლის მიზანს ქალთა მიმართ გენდერული და ოჯახში ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლის მიმართულებით საქართველოს გამოცდილების გაზიარება წარმოადგენდა.

ქალთა მიმართ გენდერული ძალადობისა და ოჯახური დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლა გენდერული დისკრიმინაციის მოტივის იდენტიფიცირება

სისხლის სამართლის საქმეების მონიტორინგისას განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა ქალთა მიმართ გენდერული ძალადობის, ოჯახში ძალადობისა და ფემიციდის საქმეებში გენდერული დისკრიმინაციის მოტივის გამოკვეთას. 2022 წელს სპეციალიზებული პროკურორების მიერ ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის სისხლის სამართლის საქმეებზე აქტიურად ხდებოდა გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივის გამოკვეთა.

2022 წელს ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის სისხლის სამართლის საქმეებში 2021 წლის მსგავსად გენდერული დისკრიმინაციის მოტივის იდენტიფიცირების მაღალი მაჩვენელი კვლავ შენარჩუნდა.

გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით დანაშაულის ჩადენა

- 2016 წელს გამოიკვეთა - 3 ბრალდებულის მიმართ,
- 2017 წელს - 25 ბრალდებულის მიმართ,
- 2018 წელს - 111 ბრალდებულის მიმართ,
- 2019 წელს - 120 ბრალდებულის მიმართ,
- 2020 წელს - 208 ბრალდებულის მიმართ,
- 2021 წელს - 732 ბრალდებულის მიმართ,
- 2022 წლის 9 თვეში კი გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 712 პირის მიმართ, მათ შორის გენდერისა და დისკრიმინაციის სხვა ნიშნების ერთობლიობით (ეთნიკური, სოციალური კუთვნილება, შშმ) – 3 პირის მიმართ.

დაზარალებულად ცნობილი იქნა 722 პირი, მათგან 711 ქალი და 11 კაცი.

ამდენად, 2022 წლის 9 თვის მონაცემები ფაქტიურად უტოლდება 2021 წლის სრული საანგარიშო პერიოდის მონაცემებს, რაც სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების ყოველწლიური სტატისტიკური მაჩვენებლების ზრდის მნიშვნელოვანი პროგრესია.

2022 წელს, პროკურორებისა და პროკურატურის გამომძიებლებისთვის შემუშავდა სახელმძღვანელო მითითებები „გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილ დანაშაულებზე ეფექტიანი საპროცესო ხელმძღვანელობის შესახებ“ და „ქალთა მიმართ გენდერული ძალადობის საქმეებზე საქართველოს წინააღმდეგ გამოტანილ გადაწყვეტილებათა ეფექტიანი აღსრულების შესახებ“.

2022 წელს ევროპის საბჭოს პროექტის ფარგლებში „ქალთა მიმართ ძალადობის აღსაკვეთად ინტეგრირებული მიდგომის ხელშეწყობა და გენდერული თანასწორობის გაძლიერება საქართველოში“, ქალთა მიმართ სექსუალური ძალადობის საკითხებზე შვედეთის რესპუბლიკის დედაქალაქ სტოკჰოლმში განხორციელდა სასწავლო ვიზიტი. სასწავლო ვიზიტი მიზნად, სექსუალური ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლაში ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის პრევენციისა და აღკვეთის შესახებ ევროპის საბჭოს კონვენციის ეფექტიან იმპლემენტაციას, თანხმობაზე დაფუძნებული სისხლის სამართლის კანონმდებლობისა და კარგი პრაქტიკის გაზიარებას ისახავდა.

2022 წელს კვლავ წარმატებით განხორციელდა ევროპის საბჭოს HELP-ის პროგრამის სასწავლო კურსი - „ქალთა ხელმისაწვდომობა მართლმსაჯულებაზე“.

კურსის დანერგვას წინ უძღოდა ქალთა მართლმსაჯულების ხელმისაწვდომობის თემაზე საქართველოს პროკურატურაში განხორციელებული მენტორინგის პროგრამა. პროგრამის ფარგლებში შეირჩნენ წარმატებული პროკურორები, რომელთაც ევროპის საბჭოს მხარდაჭერით, 2022 წლის 21-23 ივნისს, ქ. ბუდაპეშტში, ქალებისათვის მართლმსაჯულების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის თემაზე ტრენინგთა ტრენინგი გაიარეს. ტრენინგის წარმატებული 5 პროკურორი მიმდინარე წელს მენტორობას გაუწევს ოჯახში ძალადობისა და ოჯახური დანაშაულის მიმართულებით სპეციალიზებულ 15 პროკურორს.

2022 წელს საქართველოს გენერალური პროკურატურის ადამიანის უფლებათა დაცვის დეპარტამენტის განსაკუთრებული ძალისხმევა მიმართული იყო ქალთა მკვლელობების საქმეებზე. სახალხო დამცველის აპარატთან თანამშრომლობით, ფემიციდის მონიტორინგის მექანიზმის ფარგლებში, 2 სასწავლო აქტივობა ჩატარდა. სწავლებაში საქართველოს პროკურატურის 34 მენეჯერი და სპეციალიზებულმა პროკურორი იყო ჩართული. კურსის ფარგლებში მიმოხილულ იქნა ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოსა და ქალთა მიმართ დისკრიმინაციის აღმოფხვრის (CEDAW) კომიტეტის უახლესი გადაწყვეტილებები საქართველოს წინააღმდეგ და სახელმწიფოს ვალდებულებები გადაწყვეტილებების ეფექტიანად აღსრულების პროცესში. მონაწილეებმა ასევე განიხილეს ფემიციდის სახეები და ტიპები საერთაშორისო და ეროვნული კანონმდებლობისა და პრაქტიკის მიხედვით,

2022 წლის 6 ოქტომბერს, საქართველოს პროკურატურაში გენდერული ნიშნით მოტივირებული ქალთა მკვლელობების - ფემიციდის წინააღმდეგ მასშტაბური საინფორმაციო კამპანია „არა ფემიციდს“ დაიწყო. ფემიციდის წინააღმდეგ საინფორმაციო კამპანიის მიზანი ქალთა მიმართ და ოჯახში ძალადობის წინააღმდეგ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება და ფემიციდის დანაშაულების პრევენციაა.

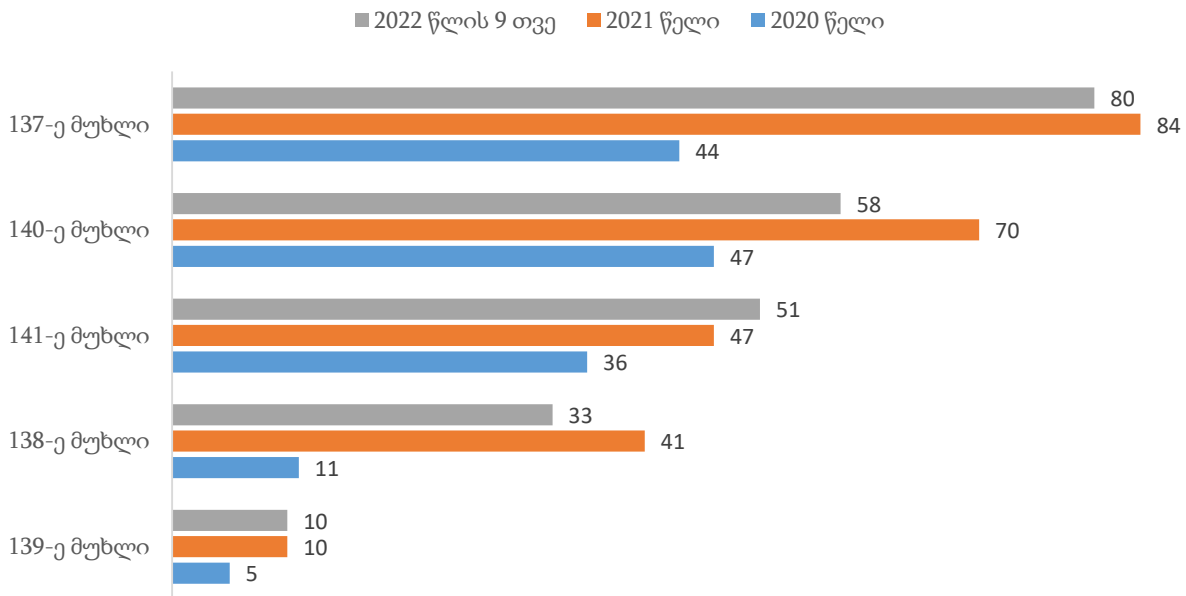
სქესობრივი თავისუფლებისა და ხელშეუხებლობის წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულები

საქართველოს პროკურატურისთვის ასევე მნიშვნელოვან მიმართულებას წარმოადგენს ქალთა და არასრულწლოვანთა მიმართ ჩადენილი სქესობრივი დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლა.

2021 წლის 16 მარტის ბრძანების შესაბამისად, 2021 წლის 10 აპრილიდან სქესობრივი თავისუფლებისა და ხელშეუხებლობის წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულის საქმეებზე საგამომიებო და საპროკურორო უფლებამოსილებას ახორციელებენ მხოლოდ სპეციალიზებული პროკურორები და პროკურატურის გამომძიებლები.

სქესობრივ დანაშაულებზე პროკურორთა სპეციალიზაციის შემოღების შემდეგ, მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა აღნიშნული კატეგორიის საქმეებზე საპროკურორო საქმიანობის ეფექტიანობა, რაც სისხლისსამართლებრივი დევნის მონაცემების ფაქტიურად გაორმაგებაში გამოიხატა.

2020-2022 წლებში სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების მაჩვენებელი სქესობრივი თავისუფლებისა და ხელშეუხებლობის წინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულებზე

ამჟამად მიმდინარეობს და მომავალშიც გაგრძელდება სქესობრივი დანაშაულის სისხლის სამართლის საქმეების მონიტორინგი, გაანალიზდება სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებები, რაც შესაძლებლობას მოგვცემს სწორად და დროულად შეფასდეს, როგორც მიღწეული პროგრესი, ასევე გამოვლინდეს ხარვეზები და საჭიროებები.

2022 წელს გაეროს ქალთა ორგანიზაციასთან (UN Women) თანამშრომლობის ფარგლებში მენეჯერებისთვის და პროკურორებისთვის ჩატარდა სქესობრივი თავისუფლებისა და ხელშეუხებლობის წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულების სპეციალიზაციის კურსი. კურსი მოიცავდა შემდეგ თემებს: სექსუალური ძალადობა - საერთაშორისო სტანდარტები და სახელმწიფოს პოზიტიური ვალდებულებები, სქესობრივი დანაშაულების გამოძიების პრობლემური საკითხები - მტკიცებულებები და სქესობრივი დანაშაულებზე მტკიცებულებითი სტანდარტი, სქესობრივი დანაშაულების გამოძიების პრობლემური საკითხები - მსხვერპლზე ორიენტირებული მიდგომა, არასრულწლოვან დაზარალებულთან დაკავშირებული საკითხები, გენდერული დისკრიმინაციის მოტივი სქესობრივ დანაშაულებში, ფსიქოლოგიური ნაწილი და სხვა საკითხები.

2022 წელს ჩატარდა სქესობრივი თავისუფლებისა და ხელშეუხებლობის წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულების სპეციალიზაციის კურსი მენეჯერებისთვის, რომლის ფარგლებშიც გადამზადდნენ რაიონული პროკურორები და სამმართველოს უფროსები. ტრენინგის განმავლობაში მონაწილეებს მიეწოდათ ინფორმაცია საერთაშორისო სტანდარტების და სახელმწიფოს პოზიტიური ვალდებულებების შესახებ, ასევე განხილულ იქნა ძალადობის ფსიქოლოგიური ასპექტები, სქესობრივი დანაშაულების გამოძიების პრობლემური საკითხები, მტკიცებულებები და სქესობრივი დანაშაულებზე მტკიცებულებითი სტანდარტი, არასრულწლოვან დაზარალებულთან დაკავშირებული

საკითხები, განხილული იქნა საქმეთა მონიტორინგისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ანალიზის საფუძველზე იდენტიფიცირებული მნიშვნელოვანი საკითხები.

პროკურატურა, უწყვეტი გადამზადების სისტემის ფარგლებში, მომავალშიც გეგმავს სქესობრივი დანაშაულის სპეციალიზებულ პროკურორთა და გამომძიებელთა კვალიფიკაციის კიდევ უფრო ამაღლებას, რაც საუკეთესო საგამოძიებო, საპროკურორო გამოცდილებას და სასამართლო პრაქტიკის ანალიზს დაეფუძნება.

რაც შეეხება ქალთა მიმართ ძალადობის, ოჯახური და სქესობრივი დანაშაულების მიმართულებით საქართველოს პროკურატურის სამომავლო აქტივობებს.

წინა წლების მსგავსად ქალთა და ოჯახური დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლა კვლავ პრიორიტეტულ მიმართულებად რჩება და პროკურატურა შემდგომი წლების განმავლობაში განაგრძობს ოჯახში ძალადობისა და ქალთა მიმართ ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლას კიდევ უფრო მეტი პროგრესის მისაღწევად. კერძოდ:

- გაგრძელდება პროკურორთა და პროკურატურის გამომძიებელთა სპეციალიზაცია ოჯახური დანაშაულის და სქესობრივი დანაშაულების თემაზე. უზრუნველყოფილი იქნება სპეციალიზებული თანამშრომლების მუდმივი გადამზადება და კვალიფიკაციის ამაღლება.
- მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორები პრიორიტეტულად ჩაერთვებიან ქალთა მიმართ გენდერული ძალადობის, ოჯახური დანაშაულისა და სქესობრივი დანაშაულების საქმეებში მსხვერპლთა ფსიქოლოგიური, ემოციური და ინფორმაციული მხარდაჭერის მიზნით. აღნიშნული ფუნქციის სრულყოფილად შესასრულებლად გადამზადდებიან მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორები.
- მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორების საქმიანობის ეფექტიანობის გაზრდის მიზნით, ჩატარდება მულტიდისციპლინური შეხვედრები სერვისის მიწოდებელ ორგანიზაციებთან და უწყებებთან, მათი თანამშრომლობის ხარისხის გაუმჯობესების, არსებული სერვისების შესახებ სრულყოფილი ინფორმაციის ფლობის და კომუნიკაციის გამარტივების მიზნით. აღნიშნული უზრუნველყოფს დაზარალებულთა საჭიროებების დროულად დაკმაყოფილებას.
- ქალთა მიმართ გენდერული და ოჯახში ძალადობის სისხლის სამართლის საქმეებზე სწორი სისხლის სამართლის პოლიტიკის გატარების მიზნით გაანალიზდება სასამართლოს გადაწყვეტილებები - განაჩენები და განჩინებები. გაანალიზდება აღკვეთის ღონისძიებების გამოყენებისა და სასჯელების დანიშვნის პრაქტიკა, რათა ზუსტად განისაზღვროს გარემოებები, რომლებსაც მხედველობაში იღებს სასამართლო სასჯელებისა და აღკვეთის ღონისძიებების გამოყენებისას. მოხდება სასამართლო პრაქტიკის გაცნობა პროკურორებისთვის და გათვალისწინება სასწავლო მოდულში. შემუშავდება სახელმძღვანელო მითითება გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილ დანაშაულებზე ეფექტიანი საპროცესო ხელმძღვანელობის შესახებ.

განახლდება სახელმძღვანელო მითითება „სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹ და 126¹ მუხლებით გათვალისწინებულ დანაშაულებზე გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობის განხორციელების შესახებ“.

- აქტიურად გაგრძელდება ოჯახური დანაშაულის, ქალთა მიმართ გენდერული ძალადობის და სქესობრივი დანაშაულების საქმეების მონიტორინგი.
- გაუმჯობესდება სეგრეგირებული სტატისტიკური მონაცემების აღრიცხვა „ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის აღკვეთის და პრევენციის წინააღმდეგ ევროპის საბჭოს“ კონვენციის მოთხოვნათა შესაბამისად და პერიოდულად მოხდება ოჯახურ დანაშაულზე, ქალთა მიმართ გენდერულ ძალადობასა და სქესობრივ დანაშაულებზე არსებული სტატისტიკური მონაცემების გამოქვეყნება პროკურატურის ვებ-გვერდზე.
- შესწავლილ იქნება ოჯახური და სქესობრივი დანაშაულების საქმეებზე სპეციალიზებულ პროკურორთა დატვირთვა, საჭიროების შემთხვევაში დამატებით განისაზღვრება სპეციალიზებულ პროკურორთა რაოდენობა.
- გაიზრდება შემაჯამებელი გადაწყვეტილების მიღების მაჩვენებელი სქესობრივი თავისუფლებისა და ხელშეუხებლობის წინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულებზე.
- განხორციელდება „მეუღლის/პარტნიორის მხრიდან ქალთა მიმართ განხორციელებული ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლის ეფექტიანობის კვლევა“. აღნიშნული კვლევა შეისწავლის სახელმწიფოს სისხლისსამართლებრივი პოლიტიკისა და განხორციელებული ღონისძიებების ეფექტიანობას. შეფასდება, თუ რამდენად მიიღწევა დანაშაულის პრევენციისა და დამნაშავის რესოციალიზაციის მიზნები მკაცრი სისხლის სამართლის პოლიტიკის პირობებში და აგრეთვე კვლევა დაადგენს დაზარალებულთა მხრიდან ჩვენების მიცემაზე უარის თქმის განმაპირობებელ ფაქტორებს.
- ჩვენ ვგეგმავთ გავაგრძელოთ მკაცრ სისხლის სამართლის პოლიტიკა სქესობრივ დანაშაულში ბრალდებული პირების მიმართ და ასევე დაიგეგმება ღონისძიებები ადრეულ ასაკში ქორწინების პრევენციის მიზნით.
- შესწავლილი იქნება მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორების დატვირთვა. განხორციელდება „სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილის გამოყენების შესახებ“ სახელმძღვანელო მითითების შესრულების მონიტორინგი და გაანალიზდება შედეგები. კოორდინატორთა ჩართულობა უფრო ეფექტიანს გახდის ქალთა მიმართ გენდერული ძალადობის, ოჯახში ძალადობის და სქესობრივი დანაშაულის წინააღმდეგ პროკურატურის მუშაობას.
- გაგრძელდება მენეჯერთა გადამზადება სქესობრივი თავისუფლებისა და ხელშეუხებლობის წინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულებში. ასევე იგეგმება მოწმისა და

დაზარალებულთა კოორდინატორების გადამზადება სქესობრივი თავისუფლებისა და ხელშეუხებლობის წინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულებზე, რაც ხელს შეუწყობს ამ დანაშაულების მსხვერპლთა ეფექტიან დაცვას და დროული დახმარების აღმოჩენას, მეორეული ვიქტიმიზაციის რისკების შემცირებას.

- გაგრძელდება პროკურატურის და სასამართლოს თანამშრომლობა ქალთა მიმართ გენდერული, ოჯახური და სქესობრივი დანაშაულების სისხლის სამართლის საქმეებში არსებული გამოწვევების იდენტიფიცირების, გამოცდილების გაზიარებისა და ერთგვაროვანი პრაქტიკის ჩამოყალიბების მიზნით.

შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილი დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლა

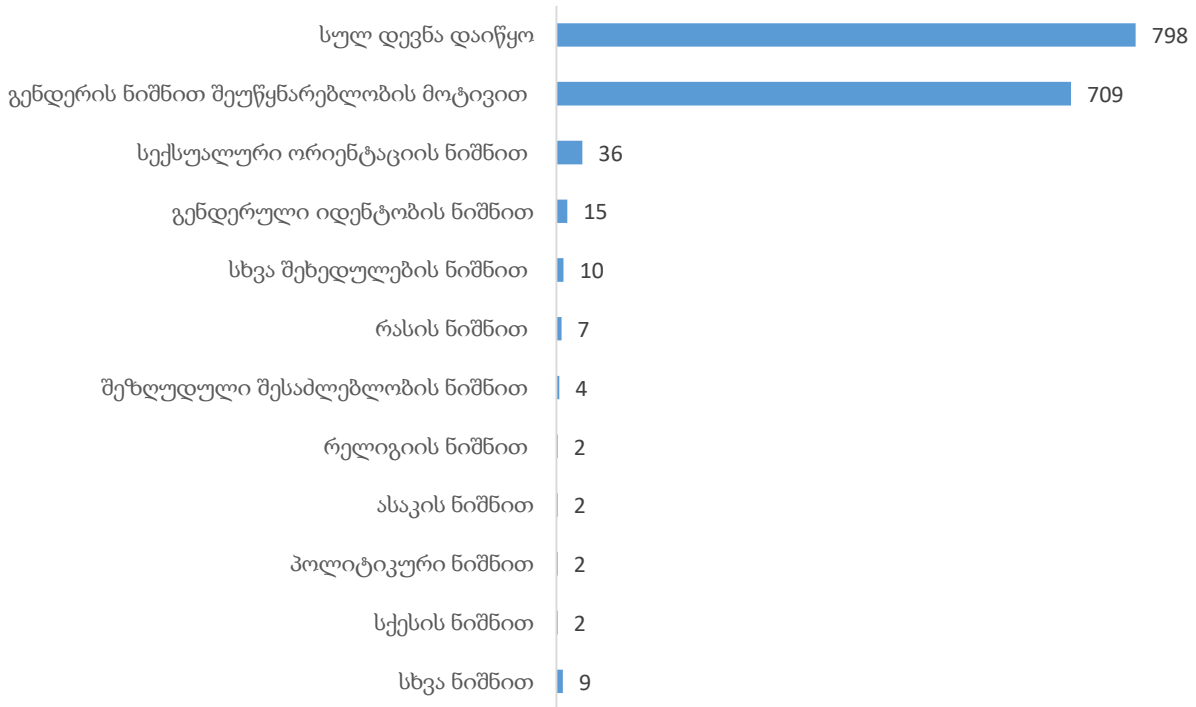
შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილი დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლა საქართველოს პროკურატურისთვის კვლავ პრიორიტეტულ მიმართულებას წარმოადგენს. 2020 წლიდან შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილ დანაშაულებზე საპროცესო ხელმძღვანელობას სპეციალიზებული პროკურორები ახორციელებენ. ამ ეტაპზე სპეციალიზებულია 150 თანამშრომელი, მათ შორის - 35 მენეჯერი, 97 პროკურორი და პროკურატურის გამომძიებელი, 18 მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორი.

საქართველოს პროკურატურაში ბოლო წლებში განხორციელებული რეფორმების შედეგად, რომელიც გამოიხატა სპეციალიზაციის დანერგვაში, სპეციალიზებულ პროკურორთა კვალიფიკაციის ამაღლებასა და განგრძობად ტრენინგებში, მემორანდუმით გათვალისწინებული საერთაშორისო ვალდებულებების ჯეროვნად შესრულებასა და პროკურორებისთვის სახელმძღვანელო მითითებების შემუშავებაში, შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილ დანაშაულებზე დისკრიმინაციის მოტივის იდენტიფიცირების მაჩვენებლები მკვეთრად გაიზარდა კერძოდ:

2016-2021 წლის მონაცემებით შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილ დანაშაულებზე სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო სულ 1509 პირის მიმართ.

2022 წელს შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილ დანაშაულებზე სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების მზარდი ტენდენცია გაგრძელდა და 9 თვეში შეუწყნარებლობით მოტივირებულ დანაშაულებზე სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 798 პირის მიმართ, მათ შორის:

2022 წლის 9 თვეში შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილ დანაშაულებზე
სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების მაჩვენებელი

2022 წელს, საქართველოს გენერალური პროკურატურის ადამიანის უფლებათა დაცვის დეპარტამენტი ყოველდღიურ რეჟიმში ახორციელებდა დისკრიმინაციის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილ დანაშაულებზე სისხლის სამართლის საქმეთა მონიტორინგს. ამჟამად, მიმდინარეობს პროკურორებისთვის სახელმძღვანელო მითითების განახლება დისკრიმინაციის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივის ჩადენილ დანაშაულებზე ეფექტიანი საპროცესო ხელმძღვანელობის შესახებ.

2022 წლის 24-25 ივნისს, ევროპის საბჭოს ცნობიერების ამაღლების კამპანიის ფარგლებში „მე ვირჩევ თანასწორობას“, ადამიანის უფლებათა დაცვის დეპარტამენტის პროკურორებმა და მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორებმა მონაწილეობა მიიღეს „Tbilisi Open Air“-ის ფესტივალში. ფესტივალზე დამსწრე საზოგადოების ცნობიერების ამაღლების მიზნით, პროკურატურის წარმომადგენლებმა დაინტერესებულ პირებს მიაწოდეს ინფორმაცია შეუწყნარებლობით მოტივირებულ დანაშაულზე პროკურატურის მიერ განხორციელებული რეფორმების შესახებ. ასევე, მონაწილეობა მიიღეს ევროპის საბჭოს აქტივობებში, რომელთა მიზანს თანასწორობის, მრავალფეროვნებისა და დისკრიმინაციის ფაქტებზე სამართლებრივი რეაგირების მექანიზმების შესახებ საზოგადოების ინფორმირება წარმოადგენდა. თანასწორობის უზრუნველყოფის მიმართულებით, საზოგადოებრივი პროექტების განხორციელება და ახალგაზრდა თაობის სამართლებრივი ცნობიერების ამაღლება, მომავალშიც აქტიურად გაგრძელდება.

საქართველოს პროკურატურას, საქართველოს უზენაეს სასამართლოს, შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და სტატისტიკის ეროვნულ სამსახურს შორის „დისკრიმინაციის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილი დანაშაულის სტატისტიკის წარმოებისა და ერთიანი ანგარიშის გამოცემის შესახებ თანამშრომლობის მემორანდუმით“ ნაკისრი ვალდებულების და ახალი მეთოდოლოგიის შესაბამისად, დამუშავდა და საქართველოს სტატისტიკის ეროვნულ სამსახურს მიეწოდა მონაცემები დისკრიმინაციის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილ დანაშაულებზე.

2022 წლის 1 მარტს, საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ვებ-გვერდზე, ქართულ და ინგლისურ ენებზე გამოქვეყნდა დისკრიმინაციის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილი დანაშაულის 2021 წლის სტატისტიკური მონაცემები².

2022 წლის 9-10 ივნისს, ევროპის საბჭოს პროექტის „დისკრიმინაციის, სიძულვილის ენისა და სიძულვილის მოტივით ჩადენილი დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლის“ ფარგლებში, მემორანდუმის მონაწილე მხარეებმა ერთობლივი სამუშაო შეხვედრა გამართეს. საქართველოს პროკურატურის, შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და უზენაესი სასამართლოს, ასევე სპეციალური საგამომიებო სამსახურის წარმომადგენლებმა იმსჯელეს სტატისტიკის წარმოების პროცესის მიღწევებსა და გამოწვევებზე.

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების დაცვა

საქართველოს პროკურატურისთვის შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა მიმართ ჩადენილი დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლა, შშმ პირთა სისხლის სამართლის მართლმსაჯულებისადმი ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა და სისხლის სამართლის პროცესში მონაწილე შშმ პირების უფლებების დაცვა მნიშვნელოვანია და საერთაშორისო პრინციპი „არაფერი ჩვენს შესახებ ჩვენს გარეშე“ საქართველოს პროკურატურისთვის პრიორიტეტია.

2022 წლის 9 თვეში, „შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა უფლებების შესახებ“ გაეროს კონვენციისა და „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების შესახებ“ საქართველოს კანონით დაკისრებულ ვალდებულებათა ჯეროვნად შესრულების მიზნით, საქართველოს პროკურატურაში მნიშვნელოვანი ღონისძიებები განახორციელდა.

კერძოდ, მომზადდა „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების დაცვის სამოქმედო გეგმა“. აღნიშნული სამოქმედო გეგმა საჯაროდ ხელმისაწვდომია საქართველოს პროკურატურის ვებ-გვერდზე.³

საქართველოს პროკურატურის შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების დაცვის 2022 წლის სამოქმედო გეგმის ძირითად მიზნებს შშმ პირთა ექსპლუატაციისგან,

² https://www.geostat.ge/media/43558/diskriminaciis-niSniT_2021.pdf

<https://www.geostat.ge/media/43559/Hate-crimes-2021.pdf>

³ <https://pog.gov.ge/uploads/4e828b09-saqarTvelos-prokuraturis-shshm-pirTa-uflebebis-dacvis-samoqmed.pdf>

არასათანადო მოპყრობისაგან და დისკრიმინაციისაგან დაცვა, შშმ პირთა მიმართ ჩადენილ დანაშაულებზე ეფექტიანი რეაგირება და მართლმსაჯულებაზე მისაწვდომობის უზრუნველყოფა წარმოადგენს.

ამ მიზნების მისაღწევად საქართველოს პროკურატურა ოთხ ამოცანას შეასრულებს.

კერძოდ, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების, მათი საჭიროებების გათვალისწინებით, შშმ პირების უფლებებზე პროკურატურის თანამშრომელთა კვალიფიკაციის განგრძობადი ამაღლება, შშმ პირთა წინააღმდეგ ჩადენილი ძალადობრივი დანაშაულისა და შეზღუდული შესაძლებლობის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილი დანაშაულის ეფექტიანი სისხლისსამართლებრივი დევნის განხორციელება და შშმ პირთა უფლებრივი მდგომარეობის გაუმჯობესების, სისხლის სამართალწარმოებაში გამოვლენილი გამოწვევების გაზიარებისა და გადაჭრის მიზნით, საზოგადოებასთან და დაინტერესებულ პირებთან კომუნიკაციის ხარისხის გაუმჯობესება.

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების მართლმსაჯულებაზე ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესებისა და საერთაშორისო სტანდარტების პრაქტიკაში იმპლემენტაციის მიზნით, 2022 წელს საქართველოს გენერალური პროკურატურის ადამიანის უფლებათა დაცვის დეპარტამენტი ყოველდღიურ რეჟიმში ახორციელებდა შშმ პირთა მიმართ ჩადენილი დანაშაულების სისხლის სამართლის საქმეებისა და პროკურორებისა და გამომძიებლების მიერ „შშმ მოწმესთან, დაზარალებულთან და ბრალდებულთან მუშაობის სტანდარტების შესახებ“, ასევე „არასრულწლოვან შშმ მოწმესთან, დაზარალებულთან და ბრალდებულთან მუშაობის სტანდარტების შესახებ“ სახელმძღვანელო მითითებების შესრულების მონიტორინგს.

მონიტორინგის შედეგების შესაბამისად, მომზადდა შშმ პირთა მიმართ ჩადენილი დანაშაულების სისხლის სამართლის საქმეთა ანალიზი, რომელიც ქართულ და ინგლისურ ენებზე გასაჯაროვდება საქართველოს პროკურატურის ოფიციალურ ვებ-გვერდზე.

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა მართლმსაჯულებაზე მისაწვდომობის გაუმჯობესების, ასევე შშმ თემის წარმომადგენლებთან თანამშრომლობისა და ანგარიშვალდებულების გაღრმავების მიზნით, დაგეგმილია სამუშაო შეხვედრის ჩატარება შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციის პოპულარიზაციის, დაცვისა და იმპლემენტაციის მონიტორინგის საკონსულტაციო საბჭოსთან და შშმ თემის წარმომადგენლებთან.

ჟურნალისტებისა და უფლებადამცველების მიმართ ჩადენილი დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლა

ჟურნალისტებისა და უფლებადამცველების მიმართ ჩადენილ დანაშაულებზე ეფექტიანი საპროცესო ხელმძღვანელობა საქართველოს პროკურატურის პრიორიტეტია. საქართველოს პროკურატურამ გაიზიარა სახალხო დამცველის რეკომენდაცია და გენერალური პროკურატურის ადამიანის უფლებათა დაცვის დეპარტამენტი 2016 წლიდან აწარმოებს

სპეციალურ სტატისტიკას, როგორც ჟურნალისტიკისთვის პროფესიულ საქმიანობაში უკანონოდ ხელის შეშლის, ასევე ჟურნალისტების მიმართ ჩადენილი სხვა დანაშაულების ფაქტებზე.

კერძოდ, ჟურნალისტიკისთვის პროფესიულ საქმიანობაში უკანონოდ ხელის შეშლის ფაქტებზე, 2015-2021 წლებში სისხლის სამართლის კოდექსის 154-ე მუხლით, სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 44 პირის მიმართ. 2022 წლის 9 თვეში კი სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 4 პირის მიმართ, ხოლო დაზარალებულად ცნობილია 8 ჟურნალისტი.

ჟურნალისტიკის მიმართ ჩადენილი სხვა დანაშაულის ფაქტებზე 2016-2021 წლებში სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 29 პირის მიმართ. 2022 წლის 9 თვეში კი სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 4 პირის მიმართ. დაზარალებულად ცნობილია 42 ჟურნალისტი და 4 ტელე/რადიო სამაუწყებლო კომპანია.

საქართველოს გენერალური პროკურატურის ადამიანის უფლებათა დაცვის დეპარტამენტი ყოველდღიურ რეჟიმში მონიტორინგს უწევს უფლებადამცველების მიმართ ჩადენილ დანაშაულებზე მიმდინარე სისხლის სამართლის საქმეებს და პროკურორებისთვის შემუშავებული სახელმძღვანელო მითითების „ადამიანის უფლებათა დამცველის მონაწილეობით არსებული სისხლის სამართლის საქმეების გამოძიებისა და საპროცესო ხელმძღვანელობის თაობაზე“ შესრულებას.

სახელმძღვანელო მითითების მიზანია ადამიანის უფლებათა დამცველების მონაწილეობით არსებული სისხლის სამართლის საქმეების გამოძიებისა და საპროცესო ხელმძღვანელობის თანხვედრა საერთაშორისო დეკლარაციებთან, ადამიანის უფლებათა დამცველების დაცვის სფეროში უნივერსალური და რეგიონული საერთაშორისო ორგანიზაციების რეკომენდაციებთან.

2018-2021 წლებში უფლებადამცველების მიმართ ჩადენილი სავარაუდო დანაშაულის ფაქტებზე სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 14 პირის მიმართ. 2022 წლის 9 თვეში უფლებადამცველების მიმართ დანაშაულის ჩადენის ფაქტებზე, სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 5 პირის მიმართ, დაზარალებულად ცნობილია 14 უფლებადამცველი.

2022 წელს უფლებადამცველების, მათ შორის უფლებადამცველი ჟურნალისტების მიმართ ჩადენილი დანაშაულების თაობაზე, ასევე სახელმძღვანელო მითითებით - „ადამიანის უფლებათა დამცველის მონაწილეობით არსებული სისხლის სამართლის საქმეების გამოძიებისა და საპროცესო ხელმძღვანელობის შესახებ“ - გათვალისწინებული მოთხოვნების პრაქტიკაში ეფექტიანად იმპლემენტაციის მიზნით, ორთვიანი ინტენსიური მომზადების კურსის ფარგლებში გადამზადდა პროკურატურის 38 სტაჟიორი.

ნაფიცი მსაჯულების მიერ საქმეთა განხილვა

ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს ინსტიტუტი საქართველოში 2011 წლიდან ამოქმედდა, თუმცა 2015 წლიდან პროკურატურაში ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლების, უწყების თანამშრომლების პროფესიული განვითარების და ინსტიტუტის გამართულად ფუნქციონირებისთვის პერმანენტულად ხორციელდება მნიშვნელოვანი ღონისძიებები.

სწორედ ამ მიზნით საქართველოს პროკურატურაში კიდევ ერთი ცვლილება განხორციელდა და 2022 წლის 27 მაისს შეიქმნა საქართველოს გენერალური პროკურატურის ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს განსახილველ საქმეებზე ზედამხედველობისა და სახელმწიფო ბრალდების ეფექტიანი მხარდაჭერის უზრუნველყოფის დეპარტამენტი. დეპარტამენტი გააგრძელებს მსაჯულთა სასამართლო პროცესებზე სახელმწიფო ბრალდების მხარდაჭერას, ამავე დროს მოამზადებს რეკომენდაციებს საქმის წარმოების პროცესში გამოვლენილი სხვადასხვა ხარვეზების აღმოფხვრის, სასამართლო განხილვის დაჩქარების და გამარტივების მიზნით. დეპარტამენტი ასევე ფოკუსირებას მოახდენს ხარისხის გაუმჯობესებაზე, პროკურორთა კვალიფიკაციის ამაღლებაზე და უზრუნველყოფს ქვეყნის მასშტაბით მსაჯულთა განსახილველი საქმეების მონიტორინგს, რაც მაქსიმალურად დააზღვევს პროცესს ხარვეზებისა და ნაკლოვანებებისაგან.

დეპარტამენტში არის ორი სამმართველო. კერძოდ ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს განსახილველ საქმეებზე ზედამხედველობის სამმართველო და ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს განსახილველ საქმეებზე სახელმწიფო ბრალდების ეფექტიანი მხარდაჭერის უზრუნველყოფის სამმართველო.

ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს განსახილველ საქმეებზე ზედამხედველობის სამმართველოს კომპეტენციას განეკუთვნება: ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს განსჯადობას დაქვემდებარებული სისხლის სამართლის საქმეების შესწავლა და მონიტორინგი, არსებული პრაქტიკის განზოგადება და სათანადო ანალიზი, გენერალური პროკურორის ან გენერალური პროკურორის უფლებამოსილი მოადგილის დავალებით ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს განსახილველ საქმეებზე სახელმწიფო ბრალდების მხარდაჭერა. რაც შეეხება ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს განსახილველ საქმეებზე სახელმწიფო ბრალდების ეფექტიანი მხარდაჭერის უზრუნველყოფის სამმართველოს, მისი ფუნქციები განისაზღვრა შემდეგი შინაარსით: ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს განსახილველი საქმეების შესწავლა და სასამართლო პროცესების მონიტორინგი, ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს განსახილველ საქმეებზე სახელმწიფო ბრალდების მხარდაჭერი პროკურორისთვის მითითების მიცემა, რეკომენდაციების მომზადება სახელმწიფო ბრალდების მხარდაჭერის პროცესში ხარვეზების თავიდან არიდებისა და სათანადო სტრატეგიის შემუშავების მიზნით, გენერალური პროკურორის ან გენერალური პროკურორის უფლებამოსილი მოადგილის დავალებით ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს განსახილველ საქმეებზე სახელმწიფო ბრალდების მხარდაჭერა.

დეპარტამენტის ამოქმედებიდან პროკურორებმა შეისწავლეს და წერილობითი რეკომენდაცია გასცეს 33 სისხლის სამართლის საქმეზე. აღსანიშნავია რომ რეკომენდაციები ძირითადად შეეხო საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 108-ე და 109-ე მუხლებით დაკვალიფიცირებულ საქმეებს.

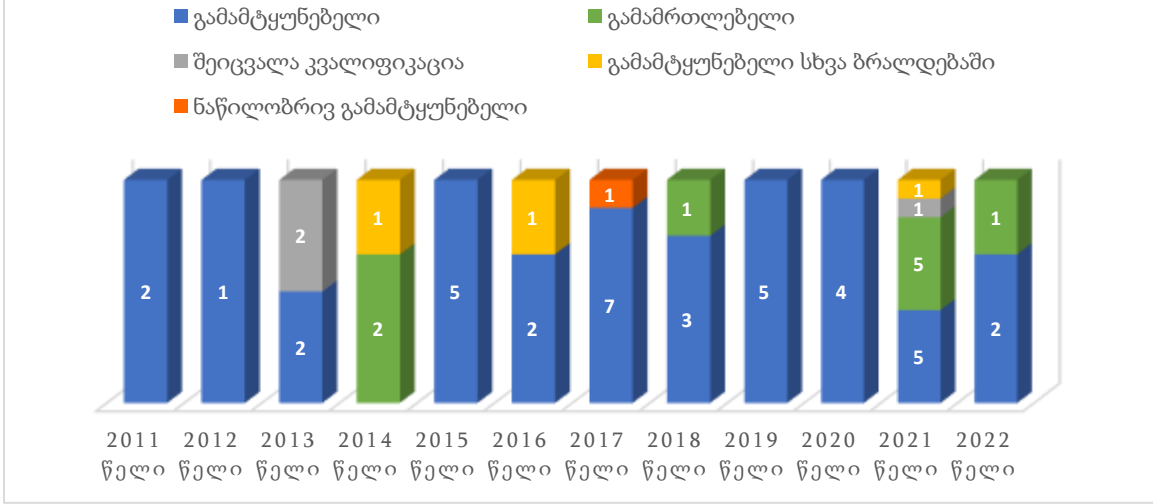
ნაფიც მსაჯულთა მონაწილეობით 2011 წლიდან დღემდე სულ გაიმართა 73 სისხლის სამართლის საქმის პროცესი, რომელთაგან

- ✓ 54 საქმე დაკვალიფიცირებული იყო განზრახ მკვლელობით ან/და დამამძიმებელ გარემოებებში ჩადენილი განზრახ მკვლელობით;
- ✓ 8 საქმე შეეხებოდა სამოხელეო და ფინანსურ დანაშაულებს;
- ✓ 3 საქმე შეეხებოდა ოჯახში მომხდარ ძალადობას;
- ✓ 3 საქმე თავისუფლების უკანონო აღკვეთას;
- ✓ 4 - საქმე არაადამიანურ მოპყრობას;
- ✓ 1 საქმე ჯანმრთელობის განზრახ მძიმე დაზიანებას, რამაც გამოიწვია სიცოცხლის მოსპობა.

მკვლელობის 54 სისხლის სამართლის საქმიდან:

- ✓ 38-ზე დადგა გამამტყუნებელი განაჩენი განზრახი მკვლელობის კვალიფიკაციით;
- ✓ 3 საქმეზე მსაჯულთა შემადგენლობამ გაიზიარა დაცვის მხარის მიერ შემოთავაზებული ალტერნატიული ვერდიქტი და შეიცვალა არსებული კვალიფიკაცია;
- ✓ 3 საქმეზე ბრალდებულები დამნაშავედ იქნენ ცნობილნი საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 108-ე და 109-ე მუხლთან ერთად წარდგენილ სხვა ბრალდებებში;
- ✓ 9 საქმეზე დადგა სრულად გამამართლებელი განაჩენი;
- ✓ 1 საქმეზე ნაწილობრივ გამამტყუნებელი განაჩენი.

მკვლელობის საქმეებზე ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს მიერ გამოტანილი ვერდიქტები

დარჩენილი 19 სისხლის სამართლის საქმე შეეხებოდა ძირითადად თანამდებობის პირების მიერ ჩადენილ დანაშაულებს და ასევე, იმ დანაშაულებს, რომლებიც არ შეიცავს საქართველოს სისხლის სამართლის 108-ე და 109-ე მუხლებით გათვალისწინებული ქმედების შემადგენლობას. აღნიშნული საქმეების განხილვის დასასრულს 6 შემთხვევაში მსაჯულებმა მიიღეს გამამტყუნებელი, ხოლო 13 საქმეზე გამამართლებელი ვერდიქტი. ამ საქმეთა შორის აღსანიშნავია ოჯახში ძალადობის საქმე, რომელიც 2022 წლის დასაწყისში განიხილა მსაჯულთა შემადგენლობამ.

მსაჯულთა სასამართლო ინსტიტუტის ცნობადობის გაზრდის და საზოგადოების სკეპტიკურად განწყობილი ნაწილის დამოკიდებულებების შეცვლის მიზნით საქართველოს პროკურატურა პერიოდულად მართავს შეხვედრებს მოქალაქეთა სხვადასხვა სეგმენტთან. 2022 წლის ივნისის გაიმართა შეხვედრა თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის სტუდენტებთან. შეხვედრაზე მონაწილეებმა დისკუსია გამართეს ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტის საჭიროებებისა და მოქალაქეთა ინფორმირების საკითხებზე. საუბარი შეეხო ასევე იმ დანაშაულებს, რომლებსაც მსაჯულთა სასამართლო განიხილავს, მათი მაინკრიმინირებელი შემადგენლობების სპეციფიკა და საზოგადოებაში არსებული დამოკიდებულებების გავლენა სისხლის სამართლის საქმეთა განხილვის პროცესში.

საპროკურორო საქმიანობის ხარისხის ამაღლება და ანალიტიკური საქმიანობა

საქართველოს პროკურატურის განვითარების, საპროკურორო საქმიანობის ეფექტიანობის და ხარისხის ამაღლების უზრუნველყოფის მიზნით საქართველოს პროკურატურის საპროკურორო საქმიანობაზე ზედამხედველობის და სტრატეგიული განვითარების დეპარტამენტის მიერ 2022 წლის ცხრა თვეში მნიშვნელოვანი სამუშაო იქნა გაწეული.

გამამართლებელი განაჩენების ანალიზი

2022 წელს შესწავლილ იქნა 2021 წელს გამოტანილი ნაწილობრივ გამამართლებელი და სრულად გამამართლებელი განაჩენები, რომელთა შესწავლის შემდეგ განზოგადდა მიზეზები, რაც საფუძვლად დაედო სასამართლოს მიერ გამამართლებელი განაჩენის გამოტანას. კვლევის მიზანია, გამოვლენილი ტენდენციები გაზიარებულ იქნეს საქართველოს პროკურატურის ყველა თანამშრომელთან, რათა მომავალში მინიმუმამდე იქნეს დაყვანილი საპროცესო და კვალიფიკაციის ხარვეზების დაშვების ალბათობა.

სასამართლოს გადაწყვეტილებების საფუძველზე გამოვლენილი გამოძიების ხარვეზების ანალიზი

2022 წელს შესწავლილ იქნა ყველა სისხლის სამართლის საქმე, სადაც 2021 წლის ბოლო 6 თვის განმავლობაში სასამართლომ მიიღო შემდეგი გადაწყვეტილებები: განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულის საქმეებზე შეცვალა კვალიფიკაცია, პირველი წარდგენის სხდომაზე დაკავებიდან გაათავისუფლა ბრალდებული, უკანონოდ ცნო გადაუდებელი აუცილებლობით ჩატარებული საგამოძიებო მოქმედება, უარი თქვა ბრალდების მხარის მიერ წარდგენილი საპროცესო შეთანხმების დამტკიცებაზე, დაუშვებლად ცნო წინასასამართლო სხდომაზე ბრალდების მხარის მტკიცებულებები და შეწყვიტა სისხლისსამართლებრივი დევნა. სასამართლოს მიერ მიღებული მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებების გაანალიზებისა და მიზეზების განზოგადების შემდგომ გამოვლენილი ტენდენციები გაზიარებული იქნება საქართველოს პროკურატურის თანამშრომლებისთვის, რაც ხელს შეუწყობს გამოძიების, საპროცესო ზედამხედველობისა და სასამართლოში სახელმწიფო ბრალდების მხარდაჭერის ხარისხის გაუმჯობესებას.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს და საკონსტიტუციო სასამართლოს განმარტებების სახელმძღვანელო

2022 წელს მომზადდა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს და საკონსტიტუციო სასამართლოს განმარტებების სახელმძღვანელო დოკუმენტი. აღნიშნული დოკუმენტი მომზადდა საქართველოს უზენაესი და საკონსტიტუციო სასამართლოების მიერ 2021 წლის ბოლო 6 თვის მანძილზე გამოტანილი გადაწყვეტილებების შესწავლის საფუძველზე. დოკუმენტის მიზანია პროკურორებს დამუშავებული სახით მიეწოდოთ ინფორმაცია უზენაესი და საკონსტიტუციო სასამართლოების გადაწყვეტილებებში განმარტებულ სამართლებრივ საკითხებზე რაც ხელს შეუწყობს კანონიერი და დასაბუთებული

გადაწყვეტილებების მიღებას, სამართალწარმოების სწორი პროცედურების დანერგვას, სამართალწარმოების პროცესში ადამიანის უფლებათა დაცვის ხარისხის გაზრდას.

სამუშაოს წარმოებისას უსაფრთხოების წესების დარღვევის შედეგად ჩადენილ დანაშაულთა საქმეების ანალიზი

2022 წელს ძალიან მნიშვნელოვანი სამუშაო იქნა გაწეული და შესწავლილ იქნა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 240-ე და 170-ე მუხლებით დაკვალიფიცირებული 200-მდე სისხლის სამართლის საქმე, რომელზეც გამოძიება და სისხლისსამართლებრივი დევნა დაიწყო 2019-2021 წლებში. საქმეთა შესწავლის საფუძველზე მომზადდა ანალიზი - „სამუშაოს წარმოებისას უსაფრთხოების წესების დარღვევის შედეგად ჩადენილ დანაშაულთა გამოძიების ეფექტიანობა“, რომელიც მოიცავს როგორც მონაცემთა ანალიტიკას, ასევე შინაარსობრივ კომპონენტს. ჩატარებული კვლევა აერთიანებს ზემოთ მითითებული მუხლებით კვალიფიცირებულ საქმეთა გამოძიების ხარისხის ამაღლებისთვის საჭირო მთელ რიგ მიმართულებებს: ბლანკეტურ ნორმატა დეტალური ანალიტიკა, შრომის უსაფრთხოების წესების დაცვაზე პასუხისმგებელი პირების იდენტიფიცირება, დანაშაულის კვალიფიკაციასთან დაკავშირებული პრობლემები, ექსპერტიზის დანიშვნისა და ექსპერტი მოწმის დაკითხვის სირთულეები და სხვა. გარდა ზემოაღნიშნულისა, კვლევის ფარგლებში ჩატარდა მულტიდისციპლინური და მულტისექტორული შეხვედრები როგორც ლ.სამხარაულის სახელობის ექსპერტიზის ეროვნულ ბიუროს, ასევე შრომის ინსპექციის წარმომადგენლებთან. კვლევის მიზანია ერთგვაროვანი მიდგომის ჩამოყალიბება ისეთ მნიშვნელოვან საკითხებზე, როგორცაა დანაშაულის კვალიფიკაცია, ექსპერტიზის წინაშე გადასაწყვეტი საკითხები, დაზარალებულად ცნობა, სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყება და პასუხისმგებელი პირების სწორად იდენტიფიცირება. სწორედ ამ მიზნით, ჩატარებული ანალიზის საფუძველზე მომზადდა სახელმძღვანელო რეკომენდაციები პრაქტიკოსი პროკურორებისა და გამომძიებლებისთვის, რომელიც პერიოდულად დაეჭვმდებარეება გადახედვასა და განახლებას სამომავლოდ წამოჭრილი საქმეების შესაბამისად.

უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა მიმართ ჩადენილი დანაშაულების ანალიზი

2022 წელს შესწავლილ იქნა 650-ზე მეტი სისხლის სამართლის საქმე, რომლებშიც 2020-2021 წლებში დაზარალებულის სტატუსი მინიჭებული აქვთ უცხო ქვეყნის მოქალაქეებს და მოქალაქეობის არმქონე პირებს. გაანალიზდა უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა მიმართ ჩადენილ დანაშაულთა ტენდენციები, მუხლობრივი მაჩვენებელი და დანაშაულის ჩადენის მოტივები. დადგინდა ტერიტორიული ერთეულები ან/და კონკრეტული ადგილები, რომლებშიც ყველაზე მეტია ასეთი დანაშაულის მაჩვენებელი, ანალიზში ყურადღება დაეთმო ასევე დაზარალებულების და ბრალდებულების პიროვნულ მახასიათებლებს, როგორცაა - ასაკი, სქესი, ეროვნება თუ სხვა ნიშნები. კვლევის მიზანი იყო ასევე იმის დადგენა, წარმოებს თუ არა მსგავსი ტიპის საქმეებზე სწრაფი და ეფექტური მართლმსაჯულება, დროულად ხდება თუ არა უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა დაზარალებულად ცნობა და მათი ჩართულობით შესაბამისი საგამომძიებო თუ საპროცესო მოქმედებების ჩატარება.

საგამოძიებო და საპროცესო მოქმედებების სახელმძღვანელო:

2022 წელს შემუშავდა საგამოძიებო და საპროცესო მოქმედებების სახელმძღვანელო, რომელიც მიზნად ისახავს გავრცელებულ დანაშაულებზე ჩასატარებელი საგამოძიებო/საპროცესო მოქმედებათა სრულყოფილი სტანდარტების დამკვიდრებას და გამოძიების ერთგვაროვანი პრაქტიკის ჩამოყალიბებას. სახელმძღვანელო დოკუმენტი მნიშვნელოვნად დაეხმარება პრაქტიკოს პროკურორებსა და გამომძიებლებს საქმიანობის ეფექტურად წარმართვაში, გაზრდის როგორც საპროკურორო ზედამხედველობის, ასევე გამოძიების ხარისხს, ხელს შეუწყობს საქმეებზე გამოძიების დროულად დასრულებას და შემაჯამებელი გადაწყვეტილებების მიღებას.

საერთაშორისო კვლევები

აღკვეთის ღონისძიების სახით ელექტრონული მონიტორინგის გამოყენების პრაქტიკის შესწავლა საზღვარგარეთის ქვეყნების მაგალითზე

იმის დასადგენად, თუ რა შემთხვევებში, რა ფორმით და მიზნით გამოიყენება სხვა ქვეყნების მიერ ბრალდებული პირების მიმართ ელექტრონული მონიტორინგის მექანიზმი, საერთაშორისო კვლევის ფარგლებში შესწავლილ იქნა წამყვანი ევროპული ქვეყნების კანონმდებლობა. ძირითადი საკითხები, რომელიც დაისვა მკვლევარების წინაშე იყო შემდეგი: ელექტრონული მონიტორინგის მექანიზმის გამოყენება წარმოადგენს აღკვეთის ღონისძიების სახეს თუ გამოიყენება როგორც დამატებითი ღონისძიება, რა მასშტაბებით ხდება ელექტრონული მონიტორინგის გამოყენება და როგორია მისი აღსრულების მექანიზმი, რა კატეგორიის დანაშაულებით არის შეზღუდული და რა სპეციფიკით ხასიათდება იგი სხვადასხვა ქვეყნებში. ჩატარებული კვლევის მიზანი იყო საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსში საკანონმდებლო ცვლილებების მომზადებისას უცხო ქვეყნების საუკეთესო პრაქტიკის გათვალისწინება.

ახლად გამოვლენილ გარემოებათა გამო განაჩენის გადასინჯვის საფუძვლების შესახებ საერთაშორისო კვლევა

2022 წელს ჩატარდა საერთაშორისო კვლევა ახლად გამოვლენილ გარემოებათა გამო განაჩენის გადასინჯვის საფუძვლების შესახებ. კერძოდ, საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 310-ე მუხლის „დ“ ქვეპუნქტის დებულების შინაარსი შედარებულ იქნა ევროპის რამდენიმე ქვეყნის კანონმდებლობასთან. კვლევის მიზანს წარმოადგენდა იმის დადგენა, ევროპის სახელმწიფოების შემთხვევაში რომელი ინსტანციის სასამართლო იხილავს აღნიშნულ საკითხებს, რა გარემოებები მიიჩნევა ახლად გამოვლენილ გარემოებად, რა პროცედურებია დადგენილი და ა.შ. აქვე, შესწავლილ იქნა ევროპის ადამიანის უფლებათა სასამართლოს გადაწყვეტილებები აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით.

ადამიანური რესურსები და პროფესიული განვითარება

2022 წლის 30 სექტემბრის მდგომარეობით საქართველოს პროკურატურაში მუშაობდა 826 თანამშრომელი, მათ შორის, 338 ქალი და 488 მამაკაცი.

826 თანამშრომლიდან:

- 419 არის პროკურორი. მათ შორის 140 არის ქალი, 279 - მამაკაცი;
- 81 არის გამომძიებელი. მათ შორის 9 არის ქალი, 72 - მამაკაცი;
- 137 არის პროფესიული საჯარო მოხელე. მათ შორის 119 არის ქალი, 18 - მამაკაცი;
- 152 არის ხელშეკრულებით მიღებული თანამშრომელი. მათ შორის 53 არის ქალი, 99 - მამაკაცი.

826 თანამშრომლიდან მენეჯერულ პოზიციას იკავებდა 140 თანამშრომელი, მათ შორის 17 არის ქალი. მენეჯერულ პოზიციაზე მყოფი ქალებიდან:

- 1 გენერალური პროკურორის მოადგილე;
- 4 დეპარტამენტის უფროსი;
- 2 დეპარტამენტის უფროსის მოადგილე;
- 2 სამმართველოს უფროსი;
- 1 სამმართველოს უფროსის მოადგილე;
- 3 რაიონული პროკურორი;
- 4 რაიონული პროკურორის მოადგილე.

2022 წლის 9 თვეში საქართველოს პროკურატურაში დაინიშნა 73 ახალი თანამშრომელი - მათ შორის 5 პროკურორი, 3 გამომძიებელი, 2 პროფესიული საჯარო მოხელე, 38 სტაჟიორი და 25 შრომითი ხელშეკრულებით დასაქმებული პირი.

2022 წელს საქართველოს პროკურატურიდან დათხოვნილ იქნა 32 თანამშრომელი - მათ შორის 15 პროკურორი, 2 გამომძიებელი, 1 პროფესიული საჯარო მოხელე, 1 სტაჟიორი და 13 შრომითი ხელშეკრულებით დასაქმებული პირი.

განხორციელდა 131 შიდა საკადრო გადაადგილება.

2022 წლის 9 თვეში წახალისებულ იქნა 136 თანამშრომელი, მათ შორის 96 თანამშრომელს გამოეცხადა მაღლობა, 34 თანამშრომელს ვადამდე მიენიჭა წოდება, 6 თანამშრომელს მიენიჭა პროკურატურის საპატიო თანამშრომლის წოდება და დაჯილდოვდა შესაბამისი სამკერდე ნიშნით.

2022 წლის 9 თვეში პროფესიული საჯარო მოხელის შესარჩევად ჩატარდა 9 ღია კონკურსი, ხოლო ხელშეკრულებით მისაღები პირის შესარჩევად 2 გამარტივებული კონკურსი.

გენდერული ორგანიზაციული პოლიტიკის გაუმჯობესება

გენერალური პროკურორის 2021 წლის 3 დეკემბრის ბრძანებით, საქართველოს პროკურატურაში სექსუალური შევიწროების პრევენციისა და რეაგირების მექანიზმი დამტკიცდა. გენდერული აუდიტით განსაზღვრული რეკომენდაციის საფუძველზე, საქართველოს პროკურატურაში გენდერული თანასწორობის სტრატეგიის, სამოქმედო გეგმისა და ღონისძიებების ეფექტიანად დაგეგმვისა და განხორციელების მიზნით, შეიქმნა გენდერულ საკითხებზე მომუშავე ჯგუფი და სექსუალურ შევიწროებაზე რეაგირების მექანიზმის ეფექტიანად აღსრულების მიზნით, საქართველოს გენერალური პროკურორის ბრძანებით, ასევე შეიქმნა მხარდაჭერის ჯგუფი.

სექსუალური შევიწროების ფაქტის შესახებ ინფორმაცია მკაცრად კონფიდენციალურია, მექანიზმის დებულებათა დარღვევა იწვევს პროკურატურის თანამშრომლის დისციპლინურ პასუხისმგებლობას. პირს უფლება აქვს სავარაუდო სექსუალური შევიწროების ფაქტის შესახებ საჩივარი/განცხადება წარადგინოს სპეციალურად შექმნილ ელექტრონულ მისამართზე empower@pog.gov.ge.

2022 წელს საქართველოს პროკურატურისა და გაეროს ქალთა ორგანიზაციის ერთობლივი თანამშრომლობის ფარგლებში, საქართველოს პროკურატურის თანამშრომლებისთვის დაიწყო ტრენინგების ციკლი თემაზე - სექსუალური შევიწროება სამუშაო ადგილზე: პრევენცია და რეაგირების მექანიზმები. ტრენინგები მიზნად ისახავს, სექსუალური შევიწროებისგან დაცვის მექანიზმების, სექსუალური შევიწროების ფსიქო-სოციალური ფაქტორებისა და ინდიკატორების შესახებ მონაწილეთა ცოდნის ამაღლებასა და აღნიშნული მექანიზმის საქართველოს პროკურატურაში წარმატებით იმპლემენტაციას. სექსუალური შევიწროების პრევენციის საკითხებთან დაკავშირებით თანამშრომელთა პროაქტიული ინფორმირებისა და სექსუალურ შევიწროებაზე რეაგირების მექანიზმის ეფექტიანად აღსრულების მიზნით, თანამშრომლების კასკადური ტრენინგების პარალელურად, ტრენინგები ჩატარდა მენეჯერებისთვისაც.

2022 წლის 9 თვის მონაცემებით, სექსუალური შევიწროების პრევენციისა და რეაგირების მექანიზმის შესახებ ჩატარდა 19 სასწავლო აქტივობა და გადამზადდა პროკურატურის 424 თანამშრომელი. წლის ბოლომდე დაგეგმილია პროკურატურის თანამშრომელთა გადამზადების გაგრძელება.

აღნიშნული ღონისძიებები ხელს შეუწყობს საქართველოს პროკურატურაში გენდერული პოლიტიკის გაუმჯობესებას და გენდერული აუდიტით განსაზღვრული რეკომენდაციების წარმატებით შესრულებას.

საქართველოს პროკურატურაში გენდერული აუდიტით განსაზღვრული რეკომენდაციის საფუძველზე, გაეროს ქალთა ორგანიზაციის ექსპერტული მხარდაჭერით ამჟამად მიმდინარეობს გენდერული თანასწორობის 6 წლიანი (2022- 2028 წლების) სტრატეგიისა და გენდერული თანასწორობის 3 წლიანი (2022-2025 წლების) სამოქმედო გეგმის შემუშავება.

მნიშვნელოვანია გენდერული მეინსტრიმინგის შესახებ ინფორმაციისა და ცოდნის მართვას ორგანიზაციაში ჰქონდეს თანმიმდევრული ხასიათი, გენდერული თანასწორობის პრინციპები აისახოს პროკურატურის სერვისებსა და საზოგადოებრივ იმიჯში, ხოლო ადამიანური რესურსების მართვაში დაინერგოს გენდერული პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები.

სტაჟიორთა კონკურსი

საქართველოს პროკურატურის ახალი კადრებით შევსების ძირითადი საფუძველი სტაჟირების სისტემაა. პროკურატურა ახალი და კვალიფიციური კადრების მოზიდვის მიზნით, პროკურორის და პროკურატურის გამომძიებლის უფლებამოსილების განმახორციელებელ სტაჟიორთა მისაღებად, ყოველ წელს ტრადიციულად აცხადებს კონკურსს.

2021 წლის 6 სექტემბერს გამოცხადებულ სტაჟიორთა კონკურსზე სულ განაცხადი 984-მა კანდიდატმა შემოიტანა. კონკურსის 4 ეტაპის გავლის შემდეგ (აპლიკაციების გადარჩევა, ტესტირება სპეციალობაში, ტესტირება ზოგად უნარებში და გასაუბრება) სტაჟირების გასაღწევად შეირჩა 38 კანდიდატი - 34 საპროკურორო და 4 გამომძიებლის უფლებამოსილებით. კონკურსის შედეგად შერჩეულმა 38 სტაჟიორმა საქართველოს პროკურატურის სასწავლო ცენტრში გაიარა 2 თვიანი სწავლება და 2022 წლის 6 ივნისიდან დაინიშნენ პროკურატურის ორგანოებში. მათ განესაზღვრათ სტაჟირების ხელმძღვანელები და მენტორები. დაუდგინდათ სტაჟირების პროცესში შესასრულებელი აქტივობების მინიმალური პროგრამა. საქართველოს გენერალური პროკურატურის HR დეპარტამენტი კი ახორციელებს სტაჟირების გავლის პროცესის პერმანენტულ ზედამხედველობას. სტაჟიორ-პროკურორის და სტაჟიორ-გამომძიებლის ხელფასი 2020 წელს გაიზარდა და ყოველთვიურად 960 ლარს შეადგენს.

პროკურატურის თანამშრომელთა გადამზადება და კვალიფიკაციის ამაღლება

2022 წელს საქართველოს პროკურატურის თანამშრომლებისთვის, შიდა რესურსის გამოყენებით და საერთაორისო დონორი ორგანიზაციების მხარდაჭერით, სულ განხორციელდა 114 აქტივობა, რომელშიც 1200 მონაწილე იყო ჩართული.

ქალთა მიმართ გენდერული ძალადობა, ოჯახში ძალადობა და ქალთა გაძლიერება

➤ გენდერული ნიშნით მოტივირებული ქალთა მკვლევანობების თემაზე 2 ტრენინგი ჩატარდა. აქტივობა საქართველოს პროკურატურისა და გაეროს ქალთა ორგანიზაციის (UN Women) ერთობლივი თანამშრომლობის ფარგლებში განხორციელდა და ტრენინგს მიზანი იყო სახალხო დამცველის მიერ ფემიციდის მონიტორინგის შედეგების საფუძველზე იდენტიფიცირებული პრაქტიკული საკითხების, გამოწვევებისა და მიღწევების განხილვა. კურსის მონაწილეებმა განიხილეს ქალთა მიმართ გენდერული ძალადობის საქმეებზე

საქართველოს წინააღმდეგ გამოტანილ გადაწყვეტილებათა ეფექტიანი აღსრულება, გენდერულად მგრძობიარე მართლმსაჯულების განხორციელება ფემიციდის დანაშაულებზე, გენდერული ნიშნით მოტივირებული ქალთა მკვლელობების სისხლის სამართლის საქმეთა ანალიზი, მონიტორინგის შედეგები და სხვა მნიშვნელოვანი საკითხები.

- ოჯახში ძალადობისა და ოჯახური დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის თემაზე გაეროს ქალთა ორგანიზაციასთან (UN Women) თანამშრომლობის ფარგლებში საქართველოს პროკურატურის თანამშრომლებისთვის სპეციალიზაციის მორიგი კურსი ჩატარდა. სპეციალიზაციის მიზანია, ოჯახში ძალადობისა და ოჯახური დანაშაულის საქმეებზე საპროკურორო საქმიანობის ხარისხის გაზრდა, დაზარალებულთა ეფექტიანად დაცვა და მხარდაჭერა.
- ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოსთან თანამშრომლობით, სამართალდამცავ უწყებებში მომუშავე ქალთა გაძლიერების მიზნით, ჩატარდა ტრენინგი თემაზე - ქალთა ლიდერობის უნარების განვითარება. სწავლება ერთობლივი იყო და მასში სხვა სამართალდამცავ უწყებებთან ერთად საქართველოს პროკურატურის თანამშრომლებიც მონაწილეობდნენ.
- ევროკავშირის პროექტის - „ევროკავშირი გენდერული თანასწორობისთვის: რეფორმების ტექნიკური ჯგუფი“ - ფარგლებში, საქართველოს გენერალური პროკურატურის შესაბამისი დანაყოფების თანამშრომლებისთვის, ტრენინგითა ტრენინგი ჩატარდა თემაზე „გენდერული გავლენის შეფასება (GIA)“. ტრენინგზე, მოწვეულმა ექსპერტებმა ისეთი საკითხები განიხილეს, როგორცაა გენდერული თანასწორობის ძირითადი ცნებები და პრინციპები, ნორმატიული ჩარჩო და ინსტიტუციური მექანიზმები, გენდერული გავლენის შეფასების შემადგენელი ნაბიჯები და გენდერული შესაბამისობის შეფასება.
- უნგრეთში, ქალაქ ბუდაპეშტში ჩატარდა ქალთა მართლმსაჯულებისადმი ხელმისაწვდომობის თემაზე მენტორინგის ტრენინგითა ტრენინგი. საერთაშორისო სწავლება აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებისთვის განხორციელდა და საქართველოს პროკურატურიდან მონაწილეობას იღებდა ოჯახში ძალადობისა და ოჯახურ დანაშაულში სპეციალიზებული 5 პროკურორი. ტრენინგითა ტრენინგის შემდგომ იგეგმება მენტორინგის 8 თვიანი პროგრამა ქალთა მართლმსაჯულებისადმი ხელმისაწვდომობის თემაზე.
- საქართველოს პროკურატურის თანამშრომელმა მონაწილეობა მიიღო ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოს ანტინარკოტიკულ და სამართალდამცავ ორგანოებთან ურთიერთობის საერთაშორისო ბიუროს (INL) ორგანიზებით ჩატარებულ მულტიდისციპლინური ჯგუფის სამუშაო შეხვედრაში თემაზე - ოჯახში ძალადობა და გენდერული ძალადობა. შეხვედრის მონაწილე სხვადასხვა უწყებების წარმომადგენლებმა იმსჯელეს არსებულ გამოწვევებზე და მომავალში განსახორციელებელი ქმედებების შესახებ რეკომენდაციები შეიმუშავეს.

სქესობრივი თავისუფლებისა და ხელშეუხებლობის წინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულებთან ბრძოლა

- სქესობრივი თავისუფლებისა და ხელშეუხებლობის წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულების თემაზე გაეროს ქალთა ორგანიზაციასთან (UN Women) თანამშრომლობის ფარგლებში სპეციალიზაციის მორიგი კურსი ჩატარდა. სპეციალიზაციის მიზანია, აღნიშნული კატეგორიის საქმეებზე საპროკურორო საქმიანობის ხარისხის გაზრდა, სახელმწიფო ბრალდების ეფექტიანი წარმოება, დაზარალებულთა ეფექტიანად დაცვა და მხარდაჭერა.
- სქესობრივი თავისუფლებისა და ხელშეუხებლობის წინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულებზე სპეციალიზებული პროკურორებისთვის ორგანიზაცია „საფართან“ თანამშრომლობის ფარგლებში ორდღიანი ონლაინ ტრენინგი ჩატარდა თემაზე - „საერთაშორისო პრეცედენტული გადაწყვეტილებები გაუპატიურების დანაშაულზე“. ტრენინგი მოიცავდა შემდეგ თემებს: სტერეოტიპები და გენდერული მიკერძოება სქესობრივ დანაშაულებში - საერთაშორისო პრეცედენტული გადაწყვეტილებები, სქესობრივი დანაშაულების ქმედების ელემენტები (ACTUS REUS), სექსუალური ძალადობა და ფსიქოლოგიური ტრავმა და თანხმობის ნაკლოვანების შესახებ პრეზუმფციები.
- საქართველოს პროკურატურისა და გაეროს ქალთა ორგანიზაციის ერთობლივი თანამშრომლობის ფარგლებში, საქართველოს პროკურატურის თანამშრომლებისთვის დაიწყო ტრენინგების ციკლი თემაზე - სექსუალური შევიწროება სამუშაო ადგილზე: პრევენცია და რეაგირების მექანიზმები. ტრენინგები მიზნად ისახავს, სექსუალური შევიწროებისგან დაცვის მექანიზმების, სექსუალური შევიწროების ფსიქო-სოციალური ფაქტორებისა და ინდიკატორების შესახებ მონაწილეთა ცოდნის ამღლებასა და აღნიშნული მექანიზმის საქართველოს პროკურატურაში წარმატებით იმპლემენტაციას. სექსუალური შევიწროების პრევენციის საკითხებთან დაკავშირებით თანამშრომელთა პროაქტიული ინფორმირებისა და სექსუალურ შევიწროებაზე რეაგირების მექანიზმის ეფექტიანად აღსრულების მიზნით, თანამშრომლების კასკადური ტრენინგების პარალელურად, ტრენინგები ჩატარდა მენეჯერებისთვისაც.

არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულება

- არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულებაში სპეციალიზებული პროკურორებისთვის განგრძობადი სწავლების ფარგლებში ჩატარდა 8 სამუშაო შეხვედრა. შეხვედრების მიზანი იყო პრაქტიკაში არსებული გამოწვევებისა და მათი გადაჭრის გზების, ასევე არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულებასთან დაკავშირებული ახალი და განახლებული სახელმძღვანელო მითითებების განხილვა.
- გაეროს ბავშვთა ფონდის მხარდაჭერით, ონლაინ ტრენინგი ჩატარდა 4 ჯგუფისთვის თემაზე „ფსიქოლოგიურ-სოციალური მომსახურების ცენტრის კონცეფციითა და სტანდარტული ოპერაციული პროცედურებით გათვალისწინებული საკითხები“.

ტრენინგის მონაწილეებმა განიხილეს არასრულწლოვანთა მიმართ ჩადენილი სექსუალური ძალადობის ფაქტებზე რეაგირების ძირითადი პრინციპები, არასრულწლოვანთა მიმართ ჩადენილი სექსუალური ძალადობის ფაქტებზე რეაგირების პროცედურები, ფსიქოსოციალური რეაბილიტაცია და ცენტრიდან ინფორმაციის გამოთხოვა.

- გაეროს ბავშვთა ფონდთან (UNICEF) და წამების მსხვერპლთა ფსიქოსოციალური და სამედიცინო რეაბილიტაციის ცენტრთან (GCRT) თანამშრომლობის ფარგლებში გაიმართა არასრულწლოვანთა განრიდებისა და მედიაციის საკითხებზე უწყებათაშორისი 6 სამუშაო შეხვედრა. აღნიშნული სამუშაო შეხვედრების მიზანია უწყებათაშორისი კოორდინაციის გაუმჯობესება და ერთიანი მიდგომების დანერგვა.
- საქართველოს პროკურატურის თანამშრომელმა, აამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოს ანტინარკოტიკული და სამართალდამცავ ორგანოებთან თანამშრომლობის ბიუროს (INL) მხარდაჭერით მონაწილეობა მიიღო მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე მასშტაბურ, საერთაშორისოდ აღიარებულ, კონფერენციაში, რომელიც ბავშვის მიმართ ჩადენილ დანაშაულებთან მებრძოლ და ბავშვთა რეაბილიტაციაში ჩართულ პროფესიონალთა ფართო სპექტრისთვისაა განკუთვნილი. კონფერენცია ყოველწლიურად იმართება დალასის ბავშვთა დაცვის ცენტრის ორგანიზებით (The Dallas Children's Advocacy Center -DCAC). საქართველოს პროკურატურის თანამშრომლისთვის 2022 წლის „ბავშვთა მიმართ ჩადენილი დანაშაულების შესახებ 34-ე ყოველწლიური კონფერენცია“-ზე დასწრება უნიკალური შესაძლებლობა იყო მსოფლიოს წამყვანი ექსპერტებისგან მიეღო უახლესი ინფორმაცია ბავშვთა ვიქტიმიზაციის ყველა ტიპის იდენტიფიკაციის, გამოძიების, სისხლის სამართლებრივი დევნისა და რეაბილიტაციის შესახებ.

სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლა

- შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილ დანაშაულებზე სპეციალიზაციის მორიგი კურსი ევროპის საბჭოს პროექტის - „დისკრიმინაციის, სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულისა და სიძულვილის ენის წინააღმდეგ ბრძოლა საქართველოში“- ფარგლებში ჩატარდა. 2022 წელს შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილ დანაშაულებზე სპეციალიზაციის კურსი საქართველოს პროკურატურის 21 პროკურორმა და გამომძიებელმა გაიარა .
- ევროპის საბჭოს მხარდაჭერით შეუწყნარებლობით მოტივირებულ დანაშაულზე სპეციალიზებული პროკურორებისთვის ჩატარდა ჩაღრმავებული ტრენინგი თემაზე - „გამომძიების ეფექტიანი საპროცესო ხელმძღვანელობისა და სისხლისსამართლებრივი დევნის პრაქტიკული ასპექტები“. ჩაღრმავებული ტრენინგის მიზანს წარმოადგენდა სპეციალიზებული პროკურორებისთვის ცოდნის გაღრმავება ისეთ საკითხებზე, როგორცაა საზოგადოების დამოკიდებულება შეუწყნარებლობით მოტივირებულ დანაშაულზე და პროკურატურის ეფექტიანობის შეფასება გარე აქტორთა მიერ, გენდერის და ინტერსექციული ნიშნებით შეუწყნარებლობით მოტივირებულ დანაშაულზე ეფექტიანი რეაგირების პრაქტიკული ასპექტები, სექსუალური ორიენტაციისა და

გენდერული იდენტობის (SOGIE) ნიშნებით შეუწყნარებლობით მოტივირებულ დანაშაულზე ეფექტიანი რეაგირების პრაქტიკული ასპექტები და შეუწყნარებლობით მოტივირებული დანაშაულების გამოძიების სახელმძღვანელო პრინციპები საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით.

➤ 2021 წელს, ევროპის საბჭომ მოამზადა ანგარიში საქართველოში სიძულვილის ენაზე რეაგირების ეროვნულ მექანიზმთა სისტემური რუკის შესახებ. აღნიშნულ ანგარიშში გამოვლენილი გამოწვევების, შესაძლო თანამშრომლობის გზებისა და შემოთავაზებული რეკომენდაციების გაზიარების მიზნით ჩატარდა თემატური შეხვედრა - „ცნობიერების ამაღლების, კონტრ-მეტყველებისა და განათლების როლი სიძულვილის ენის წინააღმდეგ ბრძოლაში“. შეხვედრაში მონაწილეობა მიიღო სახელმწიფო ინსტიტუტების, სახალხო დამცველის აპარატის, ადამიანის უფლებათა დაცვის არასამთავრობო ორგანიზაციების, მედიის, მედიის ადვოკატირებისა და მონიტორინგის ორგანიზაციების, სამოქალაქო და სათემო ორგანიზაციების წარმომადგენლებმა. შეხვედრის მიზანი იყო ყველა დაინტერესებული მხარის - შეკრება მათი ძალისხმევის გასაერთიანებლად დეზინფორმაციასთან ბრძოლისას თუ საპირისპირო ნარატივის გავრცელებისას. ასევე, შეხვედრისას მნიშვნელოვანი ყურადღება დაეთმო სიძულვილის ენის შესახებ მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლებაში თითოეული დაინტერესებული მხარის პასუხისმგებლობის წილის გააზრებას.

კიბერდანაშაული და კრიპტოვალუტები

➤ ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოსთან თანამშრომლობით, საქართველოს პროკურატურის და სხვა სამართალდამცავი ორგანოების წარმომადგენლების მონაწილეობით ჩატარდა ტრენინგი თემაზე „კრიპტოვალუტის მოძიება და ამოღება“. სწავლებას ამერიკის შეერთებული შტატებიდან მოწვეული ექსპერტები უძღვებოდნენ და ტრენინგი მოიცავდა შემდეგ საკითხებს: კრიპტოვალუტასთან დაკავშირებული გამოცდილების გაზიარება, კრიპტოვალუტის საფუძვლები, ინტერნეტ შავი ბაზრის მიმოხილვა, ფარული TOR სერვისები, ვირტუალური აქტივების მოძიება და ამოღება, გაცნობითი პრეზენტაცია კრიპტოვალუტის სხვა სახეობაზე-ალტკოინებზე, ფულის გათეთრების მეთოდები, ვირტუალური აქტივების დანაშაულებრივი გამოყენება, ბლოკჩეინის ანალიზი, საფუძვლები და ტექნიკა, კრიპტოვალუტის საგამომიებო ანალიზი, FBI-ის მიერ გამოძიებული საქმის განხილვა. ტრენინგის პროგრამა გაჯერებული იყო პრაქტიკული სავარჯიშოებითა (ღია წყაროები, პროგრამული უზრუნველყოფა და კრიპტო საფულის შექმნა, ბლოკჩეინი და კრიპტოვალუტის მოძიების პროგრამის პრეზენტაცია, კრიპტოვალუტის მოძიება და ანალიზი, ვერიფიკაცია და დამაგრება). სწავლებას წინ უძღოდა კრიპტოვალუტის ამოღების პროტოკოლის შემუშავების მიზნით უწყებათაშორისი სამუშაო ჯგუფის შექმნა, რომლის მუშაობის შედეგადაც შეიქმნა „კრიპტოვალუტის მოძიებისა და ამოღების“ პროტოკოლი.

- ევროპის საბჭოსთან თანამშრომლობის ფარგლებში, პროკურატურისა და საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს წარმომადგენლებისთვის ჩატარდა ტრენინგი თემაზე - „ფინანსური გამოძიება, კრიპტოვალუტა და დარქნეტი“. აღნიშნული ღონისძიება ევროკავშირისა და ევროპის საბჭოს ერთობლივი პროექტის CyberEast დაფინანსებით განხორციელდა და მიზნად ისახავდა პროექტში მონაწილე ქვეყნების სამართალდამცავი ორგანოების შესაძლებლობების გაძლიერებას კიბერდანაშაულიდან მიღებული შემოსავლების ჩხრეკის, ამოღების, კონფისკაციის, ასევე, ინტერნეტში ფულის გათეთრების აღკვეთისა და ელექტრონული მტკიცებულებების დაცვის სფეროში.
- ევროპის საბჭოსა და ევროკავშირის ერთობლივი პროექტის CyberEast ფარგლებში, საქართველოს პროკურატურასთან თანამშრომლობით განხორციელდა ტრენინგთა ტრენინგი თემაზე „ელექტრონული მტკიცებულებები“. ტრენინგის ფარგლებში გადამზადდა 14 თანამშრომელი. ტრენინგს უძღვებოდნენ სერბეთის გენერალური პროკურორის მოადგილე და ევროპის საბჭოს ექსპერტი. აღნიშნული კურსი თეორიულ სწავლებასთან ერთად დატვირთული იყო პრაქტიკული სავარჯიშოებით და ექსპერტებმა მომავალ ტრენინგებთან განიხილეს რეალური შემთხვევები და დადგეს იმიტირებული სასამართლო პროცესები.
- კიბერუსაფრთხოების/კიბერდანაშაულის გამოწვევებზე ეფექტური რეაგირების საჭიროების საპასუხოდ ევროკავშირისა და ევროპის საბჭოს ერთობლივი პროექტის CyberEast ფარგლებში ჩატარდა ტრენინგი თემაზე - “კრიტიკული ინფრასტრუქტურის დაცვა და კიბერდანაშაულის საკითხები“.
- კრისტალის (CRYSTAL) წარმომადგენლების მიერ გაიმართა სწავლება თემაზე "კრისტალ ბლოკჩეინის კრიპტოს მიდევნების ტრენინგი" (CRYSTAL BLOCKCHAIN CRYPRO COMPLIANCE TRAINING PROGRAM). ტრენინგის ფარგლებში მონაწილეებმა გაიარეს შემდეგი საკითხები: ბლოკჩეინის ტექნოლოგიის პრინციპები, კრიპტოდანაშაულების გამოძიება და საექვო ტრანზაქციების იდენტიფიცირება ბლოკჩეინზე კრისტალის საშუალებით, ელექტრონული საფულის რისკების აღმოჩენა და იდენტიფიცირება, მომხმარებელთა საქმიანობის ნავიგაციისა და მონიტორინგის შესაძლებლობა.
- „ციფრული მმართველობის სააგენტოს“ ორგანიზებით ევროკავშირის ტვინინგის (Twinning) პროექტის ფარგლებში, ჩატარდა ტრენინგი მავნე კოდისა და ლოგების ანალიზის შესახებ.
- ევროკავშირის პროექტის ფარგლებში ”საჯარო მმართველობის რეფორმის მხარდაჭერა საქართველოში“ ჩატარდა სამუშაო შეხვედრა თემაზე - „კრიპტოვალუტის რისკები და მასთან დაკავშირებული საგამოძიებო მოქმედებები“. შეხვედრის მიზანი იყო უსაფრთხოების სექტორში არსებული კრიპტოდანაშაულის საკითხებზე მომუშავე უწყებებისთვის, კრიპტოვალუტის რისკებთან და საგამოძიებო მოქმედებებთან დაკავშირებული საერთაშორისო პრაქტიკისა და მეთოდების გაზიარება. სამუშაო შეხვედრა განკუთვნილი იყო იმ თანამშრომლებისთვის, რომელთა საქმიანობა დაკავშირებულია კრიპტოაქტივების საკითხებთან, როგორცაა კრიპტოაქტივების მოკვლევა, ჩამორთმევა, კონფისკაცია.

- კიბერდანაშაულსა და კიბერუსაფრთხოების საკითხებზე სტამბულში განხორციელდა სასწავლო ვიზიტი, რომელსაც ესწრებოდნენ სომხეთის, აზერბაიჯანისა და მოლდოვეთის წარმომადგენლები.
- ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული პროექტის „სასწავლო და ოპერატიული პარტნიორობა ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ TOPCOP“-ის ფარგლებში უნგრეთის დედაქალაქში, ბუდაპეშტში გამართულ ტრენინგში თემაზე - კიბერდანაშაულის გამოძიება, მონაწილეობა მიიღო საქართველოს პროკურატურის 2-მა წარმომადგენელმა.
- ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული პროექტის „სასწავლო და ოპერატიული პარტნიორობა ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ (TOPCOP)” - ის ფარგლებში უნგრეთში, ქალაქ ბუდაპეშტში, ჩატარდა რეგიონული ტრენინგი შემდეგ თემაზე: კიბერშეტევები-კრიტოვალუტები, ონლაინ გადახდა და თაღლითობა, მავნე პროგრამები. ტრენინგის მიზანს წარმოადგენდა კიბერდანაშაულის გამომძიებლების საგამოძიებო შესაძლებლობების გაუმჯობესება დამნაშავეების ქმედებების ვებ-საიტების გამოყენებით იდენტიფიკაციითა და ანალიზით. დამატებით, შეხვედრის ფარგლებში გათვალისწინებული იყო ერთიანი სამუშაო მეთოდოლოგიის შექმნა აღნიშნული ფენომენების აღმოსაფხვრელად. საქართველოს პროკურატურის წარმომადგენლის გარდა ტრენინგში მონაწილეობას იღებდა სომხეთის, აზერბაიჯანისა და მოლდოვეთის კიბერშეტევების სფეროს პროფესიონალები.
- აშშ-ის საელჩოსა და ბუდაპეშტის სამართალდამცავთა საერთაშორისო აკადემიასთან თანამშრომლობის ფარგლებში უნგრეთის დედაქალაქში, ბუდაპეშტში ჩატარდა 5 დღიანი კურსი თემაზე - კიბერდანაშაულის გამოძიება. მონაწილე ქვეყნები იყვნენ: ხორვატია, საქართველო, მოლდოვა და მონტენეგრო.
- აშშ-ის იუსტიციის დეპარტამენტის ორგანიზებით, ამერიკის შეერთებულ შტატებში, კოლორადოს შტატის დედაქალაქში, დენვერში, განხორციელდა სასწავლო ვიზიტი თემაზე - კიბერდანაშაული, ელექტრონული მტკიცებულებები და თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენება სამართალდამცავი უწყებებისა და პროკურორების სამუშაო პროცესში. მონაწილეები დაესწრნენ ზაფხულის სამიტს ციფრული სისხლისსამართლებრივი დევნის განვითარების შესახებ. სასწავლო ვიზიტის მეორე ნაწილი ითვალისწინებდა ქართული დელეგაციის სტუმრობას კოლორადოსა და დენვერის საოლქო პროკურატურებში. დამატებით, საქართველოს პროკურატურის წარმომადგენლებს ჰქონდათ შესაძლებლობა კოლორადოსა და დენვერში სასამართლოში საქმეების განხილვასაც დასწრებოდნენ.
- ევროკავშირისა და ევროპის საბჭოს ერთობლივი პროექტის CyberEast-ის პროექტის ფარგლებში, რუმინეთის დედაქალაქში, ბუქარესტში, ჩატარდა რეგიონული თანამშრომლობის მეორე ფორუმი თემაზე - კიბერდანაშაული და კიბერუსაფრთხოება.
- ევროკავშირისა და ევროსაბჭოს ერთობლივ პროექტთან (CyberEast) თანამშრომლობის ფარგლებში თურქეთში, ქალაქ სტამბოლში, კიბერდანაშაულის საკითხებზე რეგიონული თანამშრომლობის მორიგი სამუშაო შეხვედრა ჩატარდა, რომელსაც საქართველოს პროკურატურის წარმომადგენელი დაესწრო.
- ევროკავშირისა და ევროსაბჭოს ერთობლივი პროექტის - CyberEast - თანამშრომლობის ფარგლებში საფრანგეთში, ქალაქ სტრასბურგში, ჩატარდა კონფერენცია ჩრდილოვანი

ეკონომიკის შესახებ. კონფერენციაში სამართალდამცავი უწყებების, კიბერუსაფრთხოების სფეროს, კერძო სექტორისა და აკადემიური სფეროს 500-მდე წარმომადგენელი მონაწილეობდა. საქართველოს პროკურატურის წარმომადგენელს კონფერენციის ფარგლებში შესაძლებლობა ჰქონდა გაცნობოდა რამდენიმე გამორჩეული პრეზენტატორისა და ტრენერის რეალური საქმეების განხილვას. კონფერენცია ძირითადი პლენარული სესიების გარდა, პრაქტიკულ ვორქშოფებსაც მოიცავდა.

ცალკეული დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლა

- ევროკავშირის პროექტის ”საჯარო მმართველობის რეფორმის მხარდაჭერა საქართველოში” (PARTA) ფარგლებში, პარალელური ფინანსური გამოძიების თემაზე სამუშაო შეხვედრა გაიმართა. შეხვედრის მიზანი საერთაშორისო გამოცდილების გაცნობა, უწყებათშორისი თანამშრომლობის მნიშვნელობის გააზრება, საქართველოში არსებული სიტუაციის განხილვა და პრაქტიკის გაუმჯობესების მიზნით საჭირო ქმედებების გამოკვეთა იყო.
- ევროპის საბჭოს დაფინანსებით საქართველოს პროკურატურის თანამშრომლებისთვის ჩატარდა ტრენინგი ფულის გათეთრების თემაზე სახელწოდებით - „ფინანსურ დანაშაულთან და ფულის გათეთრებასთან ბრძოლა“.
- ჩეხეთის რესპუბლიკაში, ქალაქ პრაღაში, განხორციელდა სასწავლო ვიზიტი თემაზე - ფინანსური გამოძიების ტექნიკები. ღონისძიება ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოს საქართველოში მხარდაჭერით გაიმართა. ვიზიტში საქართველოს პროკურატურიდან 14 წარმომადგენელი მონაწილეობდა. სემინარზე განხილული საკითხები შემდეგია: ფინანსური ინფორმაციის წყაროები, ფინანსური პროფაილი, ფინანსური ინტერვიუ, ფინანსური დანაშაული, ფულის გათეთრება და აქტივების კონფისკაცია, ფინანსური ძიების ორდერები, სემინარი დატვირთული იყო გამოძიებასთან დაკავშირებული პრაქტიკული სავარჯიშოებით.
- საფრანგეთში, ქალაქ სტრასბურგში, „ეკონომიკური დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციის“ რეგიონალური პროექტის ფარგლებში, ევროკავშირისა და ევროპის საბჭოს ორგანიზებით გაიმართა სემინარი - „ფინანსური ოპერატიული დანაყოფების სტრატეგიულ და ოპერატიულ ანალიზში შედარებითი გადაწყვეტილებები და კარგი პრაქტიკა“. ღონისძიების მიზანი გამოწვევებისა და შესაძლებლობების განხილვისთვის საერთო პლატფორმის შექმნა იყო, რომელიც ფინანსური ოპერატიული დანაყოფების (Financial Intelligence Units –FIU) სტრატეგიული და ოპერატიული ანალიზის გაუმჯობესებას შეუწყობს ხელს. სემინარს ევროკავშირის ქვეყნებიდან, დიდი ბრიტანეთიდან, ისრაელიდან, აღმოსავლური პარტნიორობისა და ცენტრალური აზიის ქვეყნებიდან 60-ზე მეტი საჯარო მოხელე დაესწრო.
- საქართველოს პროკურატურის თანამშრომლებმა გაიარეს ტრენინგი თემაზე „ტერორიზმის დაფინანსების საქმეების გამოძიება და სისხლისსამართლებრივი დევნა“. სწავლებას ასევე ესწრებოდნენ სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის, ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურისა და ფინანსური მონიტორინგის წარმომადგენლებისთვის.

- ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული პროექტის “TOPCOP” ფარგლებში გაიმართა ონლაინ ვებინარი ნარკოტრეფიკინგის გამოძიებაზე. სწავლებას ევროპოლისა და ევროკავშირის სამართლებრივი თანამშრომლობის სააგენტოს (Eurojust) ექსპერტები უძღვებოდნენ. მონაწილეებმა განიხილეს ისეთ საკითხები, როგორცაა: დამნაშავეთა დაკითხვის მეთოდები, ადამიანის ფუნდამენტალური უფლებები ნარკოტრეფიკინგის კონტექსტში, საერთაშორისო თანამშრომლობა სამართალდამცავ სტრუქტურებს შორის და სხვა.
- საქართველოს პროკურატურის თანამშრომელი დაესწრო ნარკოტიკების ავადმობმარების პრევენციის საკითხზე ტრენინგს, რომელიც ევროპის საბჭოს პომპიდუ ჯგუფის (Pompidou Group) პროექტის - „ნარკოპრევენციის მხარდამჭერი ქსელის განვითარება მშობლებისთვის და პროფესიონალებისთვის საქართველოში” ფარგლებში ჩატარდა. პროექტი ორიენტირებულია ნარკოტიკების ავადმობმარების პრევენციის საკითხებზე.
- ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული პროექტის “TOPCOP” ფარგლებში, CEPOL-თან თანამშრომლობით, საერთაშორისო ონლაინ ტრენინგი გაიმართა თემაზე „ქურდული სამყაროს მსგავსი ორგანიზებული კრიმინალური დაჯგუფებები და ქმედებები ევროკავშირის წევრ სახელმწიფოებში“. ტრენინგზე შემდეგი თემები განიხილეს: მაღალი რისკის მქონე კრიმინალური დაჯგუფებების გამოვლენის მეთოდები, ქურდული სამყაროს მსგავს კრიმინალურ დაჯგუფებებთან დაკავშირებული ფინანსური დანაშაულებების გამოძიება, ადამიანის უფლებები, კანონის უზენაესობა და სხვა ფუნდამენტური უფლებები.
- აზერბაიჯანის რესპუბლიკის იუსტიციის სამინისტრომ, როგორც ანტიკორუფციული მმართველობის საერთაშორისო ასოციაციის ორგანიზაციული წევრმა, ქ. ბაქოში გამართა რეგიონალური საერთაშორისო სემინარი თემაზე - "აქტივების აღდგენა კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლაში: ახალი ტენდენციები და გამოწვევები". კორუფციის წინააღმდეგ გლობალურ ბრძოლაში აქტივების აღდგენის მზარდი როლის გათვალისწინებით, სემინარის მიზანს წარმოადგენდა აქტივების აღდგენაში თურქეთის, ლიეტუვას, რუმინეთის, ბელგიის და საქართველოს საუკეთესო პრაქტიკების განხილვა და ამ სფეროში ისეთი გავლენიანი საერთაშორისო ორგანიზაციების პერსპექტივების შესწავლა, როგორცაა IAACA (ანტიკორუფციული მმართველობის საერთაშორისო ასოციაცია) და EPAC (ევროპული პარტნიორები კორუფციის წინააღმდეგ).
- უზბეკეთის რესპუბლიკის გენერალური პროკურატურისა და დასავლეთ და ცენტრალურ აზიაში აქტივების ამოღების უწყებათაშორისი ქსელი (ARIN-WCA) მხარდაჭერით, უზბეკეთის რესპუბლიკაში, ქალაქ ტაშკენტში, ჩატარდა სასწავლო აქტივობა და ვიზიტის ფარგლებში საქართველოს პროკურატურის წარმომადგენელი დაესწრო ტრენინგს - „მოთხოვნები დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული ქონების წარმატებით ამოღებისათვის: პოლიტიკა, კანონმდებლობა და პრაქტიკა“.
- გარემოს წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლის მიზნით, Flora Fauna International-თან თანამშრომლობით გაიმართა ტრენინგი ველურ ბუნებასთან დაკავშირებულ დანაშაულის საკითხებზე, რომელიც წარიმართა ჰიბრიდულად და გადამზადდა 18 პროკურორი და გამომძიებელი. დამატებით, ჩატარდა ონლაინ შეხვედრა თემაზე აღდგენითი მართლმსაჯულება და გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის

კანონმდებლობა საქართველოში, რომელსაც დაესწრო 6 მონაწილე საქართველოს პროკურატურის სხვადასხვა ტერიტორიული ორგანოდან.

- ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოსთან თანამშრომლობის ფარგლებში, ამერიკის შეერთებულ შტატებში, ქალაქ ვაშინგტონში, სასწავლო ვიზიტით თემაზე - „გარემოსდაცვითი დანაშაულის კანონმდებლობა, სტრატეგია და აღსრულება“ - საქართველოს პროკურატურის 2 წარმომადგენელი იმყოფებოდა. სასწავლო ვიზიტის ფარგლებში მონაწილეებმა შემდეგ საკითხებზე მიიღეს ინფორმაცია: გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების შესახებ კანონმდებლობის ზედამხედველობა და აღსრულება, ამერიკის შეერთებულ შტატებში მოცემულ საკითხზე არსებული კანონმდებლობა, საკანონმდებლო ბაზის გასაუმჯობესებლად შესაბამისი პროგრამების შექმნა და სხვა მნიშვნელოვანი საკითხები.
- საქართველოს პროკურატურაში გაიმართა სამუშაო შეხვედრები თემაზე - „შრომის უსაფრთხოების საკითხები“. აღნიშნულ შეხვედრაში მონაწილეობდა საქართველოს პროკურატურის 5 თანამშრომელი.
- საქართველოს პროკურატურის წარმომადგენელი დაესწრო ამერიკის შეერთებული შტატების თავდაცვის საფრთხეების შემცირების სააგენტოს (DTRA) ქიმიური, ბიოლოგიური, რადიოლოგიური და ბირთვული უსაფრთხოებისა და თანამშრომლობის პროგრამის ფარგლებში (CBRN Security and Cooperation Program -CSCEP) ჩატარებულ ეროვნული რეაგირების ჩარჩოს მაღალი დონის აღმასრულებელ სემინარს (National Response Framework Senior Executive Seminar -NRF-SES).
- ამერიკის შეერთებული შტატების თავდაცვის საფრთხეების შემცირების სააგენტოს (DTRA) კონტრპროლიფერაციის საერთაშორისო პროგრამის (Counter-proliferation Program - ICP) ფარგლებში ჩატარდა მასობრივი განადგურების იარაღის (WMD) გამოყენების შემთხვევების გამოძიებებისა და ოპერაციების კურსი (WIO). კურსის ძირითად მიზანს წარმოადგენდა შემდეგი თემის განხილვა: თუ როგორ უნდა მოხდეს მასობრივი განადგურების იარაღების, როგორცაა ქიმიური, ბიოლოგიური, რადიოლოგიური და ბირთვული (CBRN) მასალები ან სხვა საშიში ნივთიერებების შემცველი დანაშაულის ჩადენის სავარაუდო ადგილის უსაფრთხო გამოძიება.
- ევროკავშირისა და საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების შესახებ პროექტის (EUGIPP) ფარგლებში, გაიმართა ღონისძიება თემაზე - „დაინტერესებულ მხარეთა კონსულტაცია კერძო სექტორთან აღსრულებასთან დაკავშირებული საკანონმდებლო ცვლილებების შესახებ, სემინარი პრაქტიკის შესახებ და აღსრულების სახელმძღვანელოებთან დაკავშირებული ტრენინგი“. ღონისძიება მიზნად ისახავდა კერძო სექტორის წარმომადგენლების შესაძლებლობების გაძლიერებას, მხარეთა მოსაზრებების გაზიარებას ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების აღსრულების სფეროში საქართველოს კანონმდებლობის ამჟამინდელ სტატუსთან დაკავშირებით ევროკავშირის პრაქტიკასთან შემდგომი ჰარმონიზების მიზნით. კონსულტაციის შემდეგ გაიმართა სემინარი, რომლის განმავლობაშიც ევროკავშირის ინტელექტუალური საკუთრების ოფისის (EUIPO) წარმომადგენლებმა განიხილეს ევროკავშირის დონეზე არსებული სიახლეები აღსრულებასთან დაკავშირებული კანონმდებლობისა და პრაქტიკის შესახებ.

ლონისძიების დასკვნით ნაწილში საჯარო უწყებების წარმომადგენლებისათვის გაიმართა სემინარი აღსრულებასთან დაკავშირებული სახელმძღვანელოების შესახებ, რომლებიც მოცემული პროექტის ფარგლებში შემუშავდა.

HELP-ის სასწავლო აქტივობები

- 2022 წელს HELP-ის პლატფორმის მეშვეობით განხორციელდა 2 თვიანი სასწავლო კურსი თემაზე „ქალთა ხელმისაწვდომობა მართლმსაჯულებაზე“. სასწავლო კურსის დაწყებას წინ უძღოდა ქალთა მართლმსაჯულებისადმი ხელმისაწვდომობის თემაზე გახსნითი შეხვედრა. აღნიშნული სასწავლო აქტივობების მიზანია, ოჯახში ძალადობისა და ოჯახური დანაშაულის თემაზე სპეციალიზებული პროკურორების პროფესიულ განვითარებაში ხელშეწყობა და იმ ბარიერების შესახებ ინფორმაციის მიწოდება, რომლებსაც ქალები აწყდებიან სამართლდამცავ უწყებებთან თანამშრომლობისას.
- ევროპის საბჭოს HELP-ის დისტანციური სწავლების პლატფორმის გამოყენებით ჩატარდა ტრენინგთა ტრენინგი და HELP-ის კურსის ტუტორობისთვის გადამზადდა საქართველოს პროკურატურის 4 თანამშრომელი. დღევანდელი მონაცემებით, საქართველოს პროკურატურას ევროპის საბჭოს მიერ სერტიფიცირებული 8 ტუტორი ჰყავს.
- ევროპის საბჭოსთან თანამშრომლობით, განხორციელდა HELP-ის კურსი 2 ჯგუფისთვის თემაზე - საპროცესო გარანტიები სისხლის სამართალწარმოებაში და დაზარალებულთა უფლებები. აღნიშნულ კურსში ჩართული იყვნენ მოსამართლეებიც.
- ევროპის საბჭოსთან თანამშრომლის ფარგლებში HELP-ის დისტანციური პლატფორმის გამოყენებით განხორციელდა ონლაინ სასწავლო კურსი თემაზე - გარდამავალი მართლმსაჯულება და ადამიანის უფლებები.
- საფრანგეთში, ქალაქ სტრასბურგში ევროპის საბჭოს ორგანიზებით ჩატარდა HELP-ის ქსელის ყოველწლიურ კონფერენცია, რომელსაც დაესწრო საქართველოს პროკურატურიდან HELP-ის დისტანციური სწავლების ეროვნული წარმომადგენელი. კონფერენცია მიზნად ისახავდა ადამიანის უფლებების ევროპული სტანდარტების დანერგვის საკითხების განხილვას და წლიური პროგრესის შეჯამებას HELP-ის დისტანციური სწავლების პლატფორმის გამოყენებით განხორციელებულ აქტივობებზე დაყრდნობით.

პროფესიული უნარების განვითარებაზე მიმართული სასწავლო აქტივობები

- საქართველოს პროკურატურისა და ევროპის საბჭოსთან თანამშრომლობის ფარგლებში, ჩატარდა ტრენინგი თემაზე აღკვეთის ღონისძიების დასაბუთება ეროვნული კანონმდებლობისა და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მიერ დადგენილი სტანდარტების შესაბამისად.
- ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოს ანტინარკოტიკულ და სამართალდამცავ ორგანოებთან თანამშრომლობის ბიუროსთან (INL) თანამშრომლობის ფარგლებში ჩატარდა 2 ტრენინგი თემაზე - დაკითხვის/გამოკითხვის ტექნიკები. ტრენინგი მოიცავდა შემდეგ თემებს: გამოკითხვის დროს გასათვალისწინებელი საკითხები და გამოკითხვისთვის

მომზადება, გამოკითხვის პრინციპები, კითხვის დასმის ტექნიკები, ქცევის ანალიზი, დაზარალებულის (მსხვერპლის) და მოწმის გამოკითხვა, ცრუ აღიარება, დამნაშავეს ეჭვიმტანილის დაკითხვა.

➤ საქართველოს პროკურატურის თანამშრომლებისთვის 4 ტრენინგი ჩატარდა სახელწოდებით - „სპიკერების მომზადება - მედია ტრენინგი“. სწავლება მიზნად ისახავდა მედიასთან და საზოგადოებასთან ეფექტიანი კომუნიკაციის, სატელევიზიო თუ ფორმალური დებატების მიმართულებით პროკურორების შესაძლებლობების გაძლიერებას.

➤ საქართველოს პროკურატურის თანამშრომელმა გაიარა მონაცემთა მეცნიერების საბაზისო კურსი (DATA SCIENCE) და აიმაღლა კომპეტენცია შემდეგი მიმართულებებით: მონაცემთა ანალიზი ბიზნესში; Python-ის პროგრამირების ენის საწყისები, მონაცემების დამუშავება, მანქანური დასწავლის ალგორითმები და რეალური პროექტების გარჩევა.

პროკურატურის შესაძლებლობების გაძლიერებისკენ მიმართული სასწავლო აქტივობები

- ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოს მხარდაჭერით, საქართველოს გენერალური პროკურატურის ორმა თანამშრომელმა ამერიკის შეერთებული შტატების გამოძიების ფედერალური ბიუროს ეროვნულ აკადემიაში სამთვიანი სასწავლო კურსი გაიარა. სასწავლო პროგრამა მიზნად ისახავს სამართალდამცავი სისტემის თანამშრომელთა კვალიფიკაციის ამაღლებას და მსოფლიოს მასშტაბით სამართალმდაცავ უწყებებს შორის თანამშრომლობის გაუმჯობესებას. გამოძიების ფედერალური ბიუროს (FBI) ეროვნული აკადემია არის სასწავლო ინსტიტუტი აშშ-სა და საერთაშორისო სამართალდამცავი ორგანოების პროფესიონალებისთვის.
- საქართველოს პროკურატურაში დანერგილი მენტორების ინსტიტუტის ფარგლებში 2022 წელს 14 მენტორი გადამზადდა. აღნიშნული ინსტიტუტი გულისხმობს ყველა სტრუქტურულ და ტერიტორიულ დანაყოფში კომპეტენტური და სპეციალურად მომზადებული პირის არსებობას, რომელიც ახალდანიშნულ თანამშრომლებს/სტაჟიორებს საწყის ეტაპზე გაუწევს დახმარებას პროფესიულ საქმიანობაში და ამასთან, იზრუნებს გუნდში მათ ინტეგრაციასა და სათანადო პროფესიული უნარების გამომუშავებაზე.

საქართველოს გენერალური პროკურორის სათათბირო ორგანოები

„პროკურატურის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 21-ე მუხლის შესაბამისად პროკურატურის საქმიანობის ხელშეწყობის მიზნით არსებობს გენერალური პროკურორის მუდმივმოქმედი ორი სათათბირო ორგანო - კარიერის მართვის, ეთიკის და წახალისების საბჭო და სტრატეგიული განვითარების და სისხლის სამართლის პოლიტიკის საბჭო. აღნიშნული საბჭოების ფუნქციები განსაზღვრულია კანონით, ხოლო საბჭოს შემადგენლობა და საქმიანობის წესი დარეგულირებულია კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით.

კარიერის მართვის, ეთიკისა და წახალისების საბჭო

კარიერის მართვის, ეთიკისა და წახალისების საბჭოს უფლებამოსილებაა პროკურატურის თანამშრომელთა დისციპლინური გადაცდომის, წახალისების და დაწინაურების საკითხების განხილვა და რეკომენდაციის გაცემა.

2022 წლის 9 თვეში ჩატარდა საქართველოს კარიერის მართვის, ეთიკისა და წახალისების საბჭოს 3 სხდომა, რომლის ფარგლებშიც განხილულ იქნა, გენერალური პროკურორის მიერ განსაზღვრული წესის შესაბამისად, თანამშრომელთა დისციპლინური გადაცდომის, წახალისებისა და დაწინაურების საკითხები.

საბჭოს 3 სხდომაზე განხილულ იქნა 107 თანამშრომლის საკითხი კერძოდ:

- მადლობის გამოსაცხადებლად წარმოდგენილი 91 თანამშრომლიდან საბჭომ რეკომენდაცია გაუწია 75 თანამშრომელს;
 - დასაწინაურებლად წარმოდგენილი 10 თანამშრომლიდან - 3 თანამშრომელს;
 - განხილულ იქნა 6 თანამშრომლის დისციპლინური პასუხისმგებლობის საკითხი. საბჭოს წევრებმა მიიღეს რეკომენდაცია 4 თანამშრომლის მიმართ დისციპლინური სახდელის გამოყენების, ხოლო ერთი თანამშრომლის მიმართ დისციპლინურის სახდელის ნაცვლად რეკომენდაციის გაცემის თაობაზე.
- საქართველოს გენერალურმა პროკურორმა გაითვალისწინა საბჭოს ყველა რეკომენდაცია.

სტრატეგიული განვითარების და სისხლის სამართლის პოლიტიკის საბჭო

სტრატეგიული განვითარების და სისხლის სამართლის პოლიტიკის საბჭოს უფლებამოსილებაა პროკურატურის სისტემის საქმიანობის ძირითადი მიმართულებების და განვითარების გეგმის სრულყოფის, პროგრამებისა და სხვა საჭიროებების განსაზღვრის და სისხლის სამართლის პოლიტიკიდან გამომდინარე მისი სახელმძღვანელო პრინციპების, სტრატეგიის, სამოქმედო გეგმის შემუშავების და სრულყოფის საკითხების განხილვა და რეკომენდაციების გაცემა.

2022 წლის ცხრა თვეში ჩატარდა საქართველოს გენერალური პროკურორის მუდმივმოქმედი სათათბირო ორგანოს - სტრატეგიული განვითარების და სისხლის სამართლის პოლიტიკის საბჭოს 4 სხდომა.

- საბჭოს ერთ სხდომაზე განხილულ იქნა საქართველოს პროკურატურის 2022-2027 წლების სტრატეგიის პროექტი.

- საბჭოს ერთ სხდომაზე განხილულ იქნა საქართველოს პროკურატურის პროკურორთა და პროკურატურის გამომძიებელთა შეფასების სისტემაში შესატანი ცვლილებების პროექტი.
- საბჭოს 2 სხდომაზე კი მოსმენილ იქნა საქართველოს პროკურატურის ტერიტორიული და სტრუქტურული დანაყოფების 2021 წლის საქმიანობის ანგარიშები, პრიორიტეტული მიმართულებები და პრობლემური საკითხები.

რანგირების საბჭო

საქართველოს პროკურატურაში 2020 წლიდან დაინერგა საქართველოს პროკურატურის თანამშრომელთა რანგირების სისტემა და საქართველოს გენერალური პროკურორის 2020 წლის 21 აგვისტოს №036 ბრძანებით, დამტკიცდა „საქართველოს პროკურატურის თანამშრომელთა რანგირების წესი“, რომელიც ამოქმედდა 2020 წლის 1 სექტემბრიდან. რანგირების სისტემის ამოქმედებასთან ერთად „პროკურატურის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 21-ე მუხლის შესაბამისად გენერალური პროკურორის ბრძანებით შეიქმნა გენერალური პროკურორის სათათბირო ორგანო „რანგირების საბჭო“.

2022 წლის 9 თვეში ჩატარდა საქართველოს გენერალური პროკურორის სათათბირო ორგანოს – რანგირების საბჭოს ერთი სხდომა.

სხდომაზე რანგირების საბჭოს სამდივნომ საბჭოს წარუდგინა ინფორმაცია და მასალები 48 პროკურორისთვის და პროკურატურის გამომძიებლისთვის მეორე ან/და პირველი რანგის მინიჭების ან/და რანგში დაწინაურების თაობაზე.

საქართველოს გენერალური პროკურორის სათათბირო ორგანოს - რანგირების საბჭოს რეკომენდაციის საფუძველზე 2022 წლის 1 ივნისიდან:

- I რანგის მიენიჭა - 9 პროკურორს და პროკურატურის 3 გამომძიებელს;
- II რანგი მიენიჭა - 19 პროკურორს და პროკურატურის 6 გამომძიებელს.

2022 წლის 1 ოქტომბრის მონაცემებით, რანგირების საბჭოს რეკომენდაციის საფუძველზე I და II რანგი მინიჭებული აქვს 150 პროკურორს და პროკურატურის გამომძიებელს.

მათ შორის:

- I რანგი - 41 პროკურორს და პროკურატურის 10 გამომძიებელს;
- II რანგი – 76 პროკურორს და პროკურატურის 23 გამომძიებელს.

გენერალური ინსპექციის მუშაობა

2022 წლის 01 იანვრიდან 2022 წლის 30 სექტემბრის ჩათვლით საქართველოს გენერალური პროკურატურის გენერალურ ინსპექციაში ჩატარდა 17 სამსახურებრივი შემოწმება პროკურატურის 16 თანამშრომლის მიმართ.

მათ შორის:

- 6 თანამშრომლის მიმართ დადასტურებული იქნა დისციპლინური გადაცდომის ფაქტი და სამსახურებრივი შემოწმების დასკვნები განსახილველად წარედგინა საქართველოს გენერალურ პროკურორთან არსებულ კარიერის მართვის, ეთიკისა და წახალისების საბჭოს.
- 2 თანამშრომლის მიმართ (მათ შორის ერთი თანამშრომლის მიმართ მიმდინარეობდა 2 სამსახურებრივი შემოწმება) დადასტურებული იქნა დისციპლინური გადაცდომის ფაქტი და საქართველოს გენერალურ პროკურორთან არსებული კარიერის მართვის, ეთიკისა და წახალისების საბჭოს მიერ სამსახურებრივი შემოწმების შესახებ დასკვნის განხილვამდე, პირადი განცხადებით, დათხოვნილი იქნენ საქართველოს პროკურატურიდან.
- 2 თანამშრომლის მიმართ დადასტურებული იქნა დისციპლინური გადაცდომის ფაქტი და საქართველოს გენერალურ პროკურორთან არსებული კარიერის მართვის, ეთიკისა და წახალისების საბჭოს გადაწყვეტილებით, მათ მიეცათ რეკომენდაცია.
- 6 თანამშრომლის მიმართ არ დადასტურდა დისციპლინური გადაცდომის ფაქტი და შეწყდა სამსახურებრივი შემოწმება.

➤

2022 წლის 30 სექტემბრის მონაცემებით, გენერალური ინსპექცია, შესაძლო დისციპლინური დარღვევებზე აწარმოებს 24 სამსახურებრივ შემოწმებას.

2022 წლის 01 იანვრიდან 2022 წლის 30 სექტემბრის ჩათვლით, საქართველოს გენერალური პროკურატურის გენერალურ ინსპექციაში გამოძიება დაიწყო 10 სისხლის სამართლის საქმეზე.

გამამტყუნებელი განაჩენი კი დადგა 3 პირის მიმართ 3 სისხლის სამართლის საქმეზე. კერძოდ,

- საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 338-ე მუხლის მეორე ნაწილის „გ“ და მესამე ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტებით;
- საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის პირველი ნაწილით;
- საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 137-ე მუხლის პირველი ნაწილით.

საქართველოს გენერალური პროკურატურის გენერალური ინსპექციის საქმიანობის მთავარი მიზანი არის პროკურატურის სისტემაში არსებული ხარვეზების გამოვლენა და აღმოფხვრა, რაც ერთი მხრივ, ხელს უწყობს პროკურატურის, როგორც სახელმწიფო ინსტიტუციის გამართულად და შეუფერხებლად ფუნქციონირებას და მეორე მხრივ, საზოგადოებაში უწყების მიმართ ნდობის ამაღლებას.

საერთაშორისო თანამშრომლობა

საქართველოს პროკურატურა აქტიურად თანამშრომლობს კომპეტენტურ საერთაშორისო ორგანიზაციებთან, მათ შორის ევროკავშირთან, ევროპის საბჭოსთან, გაერთიანებული ერების

ორგანიზაციასთან და ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციასთან. ასევე საქართველოს პროკურატურა მჭიდროდ თანამშრომლობს სხვა ქვეყნების პროკურატურებთან. აღნიშნული თანამშრომლობა შეეხება პროკურატურის ინსტიტუციური გაძლიერებისა და რეფორმირების საკითხებს, მისი ეფექტიანობისა და გამჭვირვალობის გაზრდის მიზნით.

- 2022 წლის 1 აპრილს საქართველოს გენერალური პროკურატურის დელეგაცია სამუშაო ვიზიტით EUROJUST- ოფისში იმყოფებოდა. ვიზიტის ფარგლებში საქართველოს პროკურატურასა და EUROJUST-ს შორის ტრანსნაციონალური და ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის მიმართულებით გატარებული ერთობლივ ღონისძიებები, მიღწეული შედეგები და სამომავლო გეგმები განიხილეს. აღსანიშნავია, რომ საქართველო EUROJUST-ის არხებს პარტნიორ ევროპულ ქვეყნებთან ურთიერთობისათვის 2015 წლიდან იყენებს, 2019 წელს კი საქართველოსა და EUROJUST-ს შორის თანამშრომლობის თაობაზე გაფორმებული ხელშეკრულების ფარგლებში 2020 წლის მარტიდან საქართველოს მუდმივი მეკავშირე პროკურორი ყავს სააგენტოში და შესაბამისად მხარეებს შორის თანამშრომლობა კიდევ უფრო ინტენსიური და მრავალმხრივია.
- 2022 წლის აპრილში საქართველოს პროკურატურის დელეგაცია ოფიციალური სამუშაო ვიზიტით სომხეთის რესპუბლიკის პროკურატურაში იმყოფებოდა. შეხვედრის მიზანი იყო სამართლებრივ სფეროში თანამშრომლობის გაღრმავება, მეზობელი ქვეყნების უსაფრთხოების და განსაკუთრებით ტრანსნაციონალური დანაშაულის წინააღმდეგ ეფექტიანი ბრძოლის მიმართულებით. შეხვედრის ფარგლებში, სომხეთსა და საქართველოს პროკურატურას შორის თანამშრომლობის შესახებ ურთიერთგაგების მემორანდუმი გაფორმდა, რომელიც სისხლის სამართლის სფეროში კონკრეტული ღონისძიებების პროგრამის შემუშავებას, გამოცდილების გაზიარებას და პროკურორთა პროფესიული უნარ-ჩვევების განვითარებას ითვალისწინებს.
- 2022 წლის 5-6 მაისს საქართველოს გენერალური პროკურორი, ევროპის საბჭოს წევრი ქვეყნების გენერალურ პროკურორებთან ერთად, ევროპის პროკურორთა საერთაშორისო კონფერენციაში მონაწილეობდა. კონფერენცია იტალიის საკასაციო სასამართლოს გენერალური პროკურატურის, იტალიის საგარეო საქმეთა და იუსტიციის სამინისტროს მიერ ევროპის საბჭოსთან თანამშრომლობით ჩატარდა. ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტმა, 2005 წლის ივლისში მიიღო ევროპის გენერალური პროკურორების კონფერენციების რეგულარულად ჩატარების გადაწყვეტილება და დააარსა ევროპის პროკურორების საკონსულტაციო საბჭო (CCPE). აღნიშნულ საკონსულტაციო ორგანოს, რომელიც შედგება ყველა წევრი სახელმწიფოს მაღალი დონის პროკურორებისგან, ევალება მოსაზრებების მომზადება მინისტრთა კომიტეტისთვის პროკურატურასთან დაკავშირებულ საკითხებზე, რათა ხელი შეუწყოს პროკურატურის როლის შესახებ სისხლის სამართლის სისტემაში რეკომენდაციის შესრულებას და ევროპის მასშტაბით პროკურატურის ფუნქციონირების შესახებ ინფორმაციის შეგროვებას.

- 2022 წლის 10-17 ივნისს საქართველოს გენერალური პროკურატურის დელეგაცია გენერალური პროკურორის, ხელმძღვანელობით, სამუშაო ვიზიტით ამერიკის შეერთებულ შტატებში იმყოფებოდა. ვიზიტის ფარგლებში სამუშაო შეხვედრები გამართა ლოს-ანჯელესის მთავარ პროკურორთან ჯორჯ გასკონთან, კალიფორნიის ცენტრალური ოლქის მთავარ პროკურორთან, ოლქის პროკურორებთან და მოსამართლეებთან.
- 2022 წლის 25-29 სექტემბერს პროკურორთა საერთაშორისო ასოციაციის ფარგლებში მიმდინარე კონფერენციაზე მყოფი სტუმრებიდან ორმხრივი სამუშაო შეხვედრები გაიმართა ამერიკის შეერთებული შტატების, დიდი ბრიტანეთის და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს, შვეიცარიის კონფედერაციის, სლოვაკეთის, თურქეთის, აზერბაიჯანის, ხორვატიის, საუდის არაბეთის, სინგაპურის, არგენტინის, ბაჰრეინის, ლიეტუვას, არაბთა გაერთიანებული საემიროების, საფრანგეთის, პროკურორებთან. სამუშაო შეხვედრები ასევე გაიმართა სპეციალური მოწვევით კონფერენციაზე დასაწრებად ჩამოსულ ევროჯასტის პრეზიდენტთან ლადისლავ ჰამრანთან, ევროკავშირის მთავარ პროკურორთან ლაურა კოვეშთან და ჰააგის სისხლის სამართლის საერთაშორისო სასამართლოს მთავარი პროკურორის მოადგილესთან ნაჟატ შამენ ხანთან.

ორმხრივი შეხვედრების მიმდინარეობისას განხილული იქნა სისხლის სამართლის სფეროში ქვეყნებსა და ორგანიზაციებს შორის ორმხრივი თანამშრომლობის აქტუალური საკითხები, ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ეფექტურად ბრძოლის მიზნით გასატარებელი ღონისძიებები და ურთიერთანამშრომლობის გაღრმავების უზრუნველსაყოფად მომავალში განსახორციელებელი ერთობლივი აქტივობები.

პროკურორთა საერთაშორისო ასოციაციის IAP 27-ე წლიურ კონფერენცია და გენერალური შეხვედრა თემაზე „გლობალური მოვლენები, რომლებმაც შეცვალეს სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების სისტემები“.

2022 წლის 25-29 სექტემბერს ქვეყნის და საქართველოს პროკურატურის ისტორიაში პირველად საქართველოს პროკურატურამ უმასპინძლა პროკურორთა საერთაშორისო ასოციაციის (IAP) 27-ე ყოველწლიურ კონფერენციას და გენერალურ შეხვედრას თემაზე „გლობალური მოვლენები, რომლებმაც შეცვალეს სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების სისტემები“. ოთხდღიანი კონფერენციის ფარგლებში მსოფლიოდან წარმოდგენილმა სპიკერებმა იმსჯელეს ისეთ მნიშვნელოვან საკითხებზე როგორცაა - პროკურატურის ორგანოების დამოუკიდებლობა, პროკურატურებს შორის პირდაპირი საერთაშორისო თანამშრომლობა, კოვიდ პანდემიის შედეგად შექმნილი ინსტიტუციური გამოწვევები და საპასუხო ღონისძიებები, კიბერ დანაშაულის ტიპოლოგიების ევოლუცია, უცხო სახელმწიფოში არსებული ელექტრონული მტკიცებულების მოპოვებასთან დაკავშირებული გამოწვევები, ფულის გათეთრება ვირტუალური აქტივების გამოყენებით, პარალელური ფინანსური გამოძიება პრაქტიკაში, ვირტუალური აქტივების მოძიება, ამოღება, დაყადაღება, გამოხატვის თავისუფლება და სოციალური მედია და სხვა პარალელური სესიები და ვორქშოპები.

2022 წლის 25-29 სექტემბერს თბილისში ჩატარებულ პროკურორთა საერთაშორისო კონფერენციას 60-ზე მეტი ქვეყნის 350 პროკურორი და გაეროს, ევროკავშირის, ევროპის საბჭოს, ამერიკის შეერთებული შტატების იუსტიციის დეპარტამენტის (DOJ) სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების სფეროს წარმომადგენლები და აღნიშნულ სფეროში მომუშავე მაღალი დონის ექსპერტები დაესწრნენ. კონფერენციაზე სპიკერები იყვნენ და სესიებს უძღვებოდნენ ამერიკის შეერთებული შტატების, არგენტინის, ბრაზილიის, კანადის, ავსტრიის, შვეიცარიის, ნიდერლანდების, ბელგიის, ხორვატიის, შვედეთის, ესტონეთის, ლიეტუვას, პოლონეთის, რუმინეთის, ლუქსემბურგის, ირლანდიის, დიდი ბრიტანეთის, შოტლანდიის, სლოვაკეთის, საფრანგეთის, ნორვეგიის, სამხრეთ აფრიკის, სინგაპურის, სამხრეთ კორეის, მალტის, თურქეთის, აზერბაიჯანის, საუდის არაბეთის, არაბთა გაერთიანებული საემიროების და სხვა ქვეყნების გენერალური პროკურორები და მათი მოადგილეები,

2022 წლის 25-29 სექტემბრის ღონისძიებაში, საქართველოს პროკურატურის სპეციალური მოწვევით მონაწილეობას იღებდნენ ევროჯასტის (EUROJUST) პრეზიდენტი, ლადისლავ ჰამრანი, ევროპის (EPPO) მთავარი პროკურორი, ლაურა კოვეში და გაეროს, სისხლის სამართლის საერთაშორისო სასამართლოს (ICC) პროკურორის მოადგილე ნაჟატ შამემ ხანი.

საქართველოს პროკურატურა საერთაშორისო ასოციაციის ორგანიზაციული წევრია 2011 წლიდან, თუმცა ასოციაციისთან მჭიდროდ თანამშრომლობს 2014 წლიდან. ამის დასტური, არის ის რომ 2018 წლის მაისში საქართველოს პროკურატურის წარმომადგენელი არჩეული იქნა IAP მმართველობით ორგანოს - აღმასრულებელ კომიტეტის წევრად და შესაბამისად საქართველოს პროკურატურა ჩართული გახდა ასოციაციის მმართველობით საქმიანობაში თუმცა, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ის რომ, 2022 წლის 28 სექტემბერს, პროკურორთა საერთაშორისო ასოციაციის (IAP) 27-ე წლიური კონფერენციის - სხდომაზე საქართველოს წარმომადგენელი IAP -ში და EUROJUST-ში გიორგი გოგაძე პროკურორთა საერთაშორისო ასოციაციის ვიცე პრეზიდენტად აირჩიეს.

პროკურორთა საერთაშორისო ასოციაციის ფარგლებში გამართული კონფერენციები სხვადასხვა ქვეყნის პროკურატურებს შორის საუკეთესო პრაქტიკების და გამოცდილების გაზიარების, მნიშვნელოვან მიმართულებებზე სიახლეების გაცნობისთვის და საერთაშორისო თანამშრომლობის გაღრმავებისა და გაძლიერებისთვის საუკეთესო პლატფორმას წარმოადგენს.

საქართველოს პროკურატურა, IAP- თან და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან მჭიდრო თანამშრომლობას მომავალშიც გააგრძელებს.

ევროკავშირის პროკურატურასთან EPPO ურთიერთთანამშრომლობის შეთანხმება.

2022 წლის 28 სექტემბერს საქართველოს პროკურატურასა და ევროკავშირის პროკურატურას შორის თანამშრომლობის გაღრმავების მიზნით, ურთიერთთანამშრომლობის შეთანხმებას მოეწერა ხელი.

მხარეებმა შესაბამისი საერთაშორისო ხელშეკრულებების საფუძველზე თანამშრომლობის, სამართლებრივი დახმარების აღმოჩენის, ექსტრადიციისა და დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული აქტივების დაბრუნების პროცესში მხარდაჭერის, ასევე გამოცდილებისა და საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარების მიზნით, სტრატეგიულ და ოპერატიულ დონეზე ორმხრივი შეხვედრების გამართვის მზაობა გამოხატეს. სტრატეგიის მოქმედების პერიოდში საქართველოს პროკურატურისთვის ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტი იქნება ევროკავშირის პროკურატურასთან თანამშრომლობის გაღრმავება ისეთ დანაშაულებთან დაკავშირებით, რომლებიც ხსენებული უწყების კომპეტენციას განეკუთვნება (ევროკავშირის ფინანსური ინტერესების წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულები).

აღსანიშნავია, რომ ევროკავშირის პროკურატურასთან გაფორმებული შეთანხმებით საქართველოს პროკურატურამ მნიშვნელოვანი ნაბიჯი გადადგა ევროკავშირისა და საქართველოს შორის 2021-2027 წლების ასოცირების დღის წესრიგით გათვალისწინებული პრიორიტეტის შესრულების თვალსაზრისით, რომელიც ითვალისწინებს ევროკავშირის შესაბამის ორგანოებთან, მათ შორის, ევროკავშირის პროკურატურასთან ეფექტური თანამშრომლობის წარმართვას და დახმარების აღმოჩენას ევროკავშირის ფინანსური ინტერესების წინააღმდეგ ჩადენილი დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლაში.

საქართველოს პროკურატურისთვის ევროკავშირის პროკურატურასთან თანამშრომლობა უმნიშვნელოვანესია და ეს მემორანდუმი საქართველოს ევროინტეგრაციის გზაზე გადადგმული კიდევ ერთი ძალიან მნიშვნელოვანი ნაბიჯია.

საერთაშორისო ორგანიზაციების რეკომენდაციები

საქართველოს პროკურატურა ყოველთვის ყურადღებით ეკიდება საერთაშორისო ორგანიზაციების რეკომენდაციებს და კომპეტენციის ფარგლებში უზრუნველყოფს მათ პრაქტიკაში იმპლემენტაციას. არსებობს სრული მზაობა მომავალში ამ ტიპის თანამშრომლობის კიდევ უფრო გაღრმავების თაობაზე.

➤ GRECO-ს ანგარიში

2022 წლის 17 ივნისს, ევროპის საბჭოს კორუფციის წინააღმდეგ სახელწიფოთა ჯგუფმა (GRECO) დაამტკიცა ანგარიში საქართველოს შესახებ. მასში განხილულია GRECO-ს შეფასების მეოთხე რაუნდის ფარგლებში გაცემული რეკომენდაციების შესრულების მდგომარეობა.

ანგარიშში GRECO მიესალმა საქართველოს პროკურატურის თანამშრომელთა დისციპლინური პასუხისმგებლობის საფუძველებისა და დისციპლინური გადაცდომების კატეგორიების შესახებ საქართველოს გენერალური პროკურორის 2022 წლის 16 მაისის ბრძანების გამოცემას და GRECO-ს შეფასებით, აღნიშნულმა ბრძანებამ უფრო ზუსტად განსაზღვრა პროკურორების დისციპლინური გადაცდომების სახეები და პროკურატურის შესახებ ორგანულ კანონთან ერთობლიობაში, უზრუნველყო შესაბამისი დისციპლინური სახდელების გამოყენების პროპორციულობა.

ამ გარემოებების გათვალისწინებით, GRECO-მ მიიჩნია, რომ სრულად შესრულდა მისი რეკომენდაცია პროკურორების დისციპლინური გადაცდომების სიცხადის და სახდელეების პროპორციულობის შესახებ.

დღეის მდგომარეობით, პროკურატურის კომპეტენციას მიკუთვნებულ საკითხებზე გაცემული GRECO-ს მეოთხე რაუნდის შეფასების ხუთი რეკომენდაციიდან, საქართველოს პროკურატურას ხუთივე სრულად აქვს შესრულებული.

ონლაინ მომსახურების მომწოდებლებთან თანამშრომლობა

საქართველოს პროკურატურა აქტიურად თანამშრომლობს უცხოური ონლაინ მომსახურების მომწოდებლებთან.

2016 წლიდან საქართველოს პროკურატურა უცხოური ონლაინ მომსახურების მომწოდებლებისგან რეგულარულად იღებს ელექტრონულ მტკიცებულებებს. დღეის მდგომარეობით საქართველოს პროკურატურა თანამშრომლობს შემდეგ კომპანიებთან: Facebook, WhatsApp, Instagram, Apple, Western Union, MoneyGram, Paypal, Viber, TikTok, Binance, CEX.IO, Gate.io და ViaBTC.

2022 წლის 9 თვეში ონლაინ მომსახურების მომწოდებელ კომპანიებთან 37 სისხლის სამართლის საქმეზე განხორციელდა წარმატებული თანამშრომლობა, რაც 60%-იანი მატებაა 2021 წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით. ონლაინ მომსახურების მომწოდებელმა კომპანიებმა 2022 წელს საქართველოს პროკურატურის მოთხოვნების 90% დააკმაყოფილეს, მაშინ როცა საშუალო გლობალური მაჩვენებელი 72.80% იყო (Facebook). დანარჩენ შემთხვევებში უარის მიზეზი მხოლოდ მომხმარებლების სხვა იურისდიქციაში ყოფნა იყო.

2022 წლის ივნისში საქართველოს პროკურატურა EUROJUST-ისა და EUROPOL-ის ონლაინ მომსახურების მომწოდებლების საკონტაქტო პირების ქსელში გაწევრიანდა.

საქართველოსთან საკონტაქტო პირების ქსელში ევროკავშირის წევრ 17 ქვეყანასთან ერთად არის და ქსელი წევრებს შესაძლებლობას აძლევს დახურულ და უსაფრთხო ელექტრონულ გარემოში ინფორმაცია გაცვალონ ონლაინ მომსახურების მომწოდებლების პოლიტიკის, რეგულაციების, საუკეთესო პრაქტიკისა და შესაბამის სახელმწიფოებში არსებული კანონმდებლობების შესახებ. ქსელი ასევე ოპერატიულ დონეზე თანამშრომლობის შესაძლებლობასაც იძლევა.

გარდა ზემოაღნიშნული საერთაშორისო ორგანიზაციებისა, მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად, საქართველოს პროკურატურა ასევე წარმოადგენს ცენტრალურ კომპეტენტურ ორგანოს სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის საკითხებში. ამ მიზნით, იგი აქტიურად თანამშრომლობს უცხო სახელმწიფოების კომპეტენტურ ორგანოებთან დანაშაულის წანააღმდეგ ბრძოლის საკითხებში.

ექსტრადიცია

2022 წლის პირველ 9 თვეში უცხო სახელმწიფოებში გაიგზავნა ექსტრადიციის 13 შუამდგომლობა, რაც წინა წლის ანალოგიური პერიოდის მაჩვენებლის ტოლია.

რაც შეეხება საქართველოდან უცხო სახელმწიფოებში პირების ექსტრადიციას, 2022 წლის 9 თვეში სულ 53 ექსტრადიცია იქნა დასაშვებად ცნობილი და ჩვენს მიერ 60 ახალი საქმის ინიცირება მოხდა, რაც არსებითად არ განსხვავდება წინა წლის მაჩვენებლისგან.

სამართლებრივი დახმარება

2022 წლის ცხრა თვეში საქართველოს საგამომიებო ორგანოებმა საერთაშორისო სამართლებრივი დახმარებისთვის 109 საქმეზე მიმართეს უცხო სახელმწიფოებს. რაც წინა წლის მონაცემებთან შედარებით შემცირებულია 20%. კლების ძირითადი მიზეზია სამართლებრივი დახმარების ალტერნატიული და ნაკლებად ბიუროკრატიული საშუალებების გამოყენების ზრდა. ასეთი საშუალებები კი არის ელექტრონული მონაცემების პირდაპირ გამოთხოვა უცხო ქვეყნების ინტერნეტ მომსახურების მიმწოდებლებისგან, ცალკეულ ქვეყნებში მოწმეების დისტანციური გამოკითხვა სამართლებრივი დახმარების გარეშე და საპროცესო დოკუმენტების ჩაბარება უცხოეთში მყოფი პირებისათვის პირდაპირ, საფოსტო გზავნილით.

2022 წლის 9 თვეში საქართველოს პროკურატურამ უცხო სახელმწიფოებისგან საერთაშორისო სამართლებრივი დახმარების 1325 შუამდგომლობა მიიღო, რაც 20%-იანი ზრდაა წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით.

საზოგადოებასთან ურთიერთობა

მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორის სამსახური

მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორის სამსახურის მიზანია მოწმისა და დაზარალებულისთვის სამართალწარმოების პროცესში მონაწილეობის გამარტივება, დანაშაულის შედეგად გამოწვეული სტრესის შემცირება, ხელახალი და მეორეული ვიქტიმიზაციის თავიდან აცილება და გამოძიებისა და სასამართლო განხილვის ეტაპზე მათი ინფორმირებულობის უზრუნველყოფა.

2022 წლის 9 თვეში სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული უფლების შეთავაზება პროკურორების მიერ განხორციელდა 29 სტრუქტურულ ერთეულში 282 დაზარალებულთან. მათ შორის, ისეთ რაიონულ პროკურატურებში, სადაც არ ფუნქციონირებს მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორის სამსახური. ასეთი რაიონები იყენებენ საოლქო პროკურატურების მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორის რესურსს, რაც კარგი პრაქტიკაა.

აღსანიშნავია, რომ 282 დაზარალებულიდან, რომლებსაც პროკურორებმა შესთავაზეს საპროცესო კოდექსის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული უფლებით

სარგებლობა, 178(63%) იყო ბრალდებულის მეუღლე (მათ შორის განქორწინებული), 53(19%) მშობელი, 28(10%) შვილი და 8% სხვა.

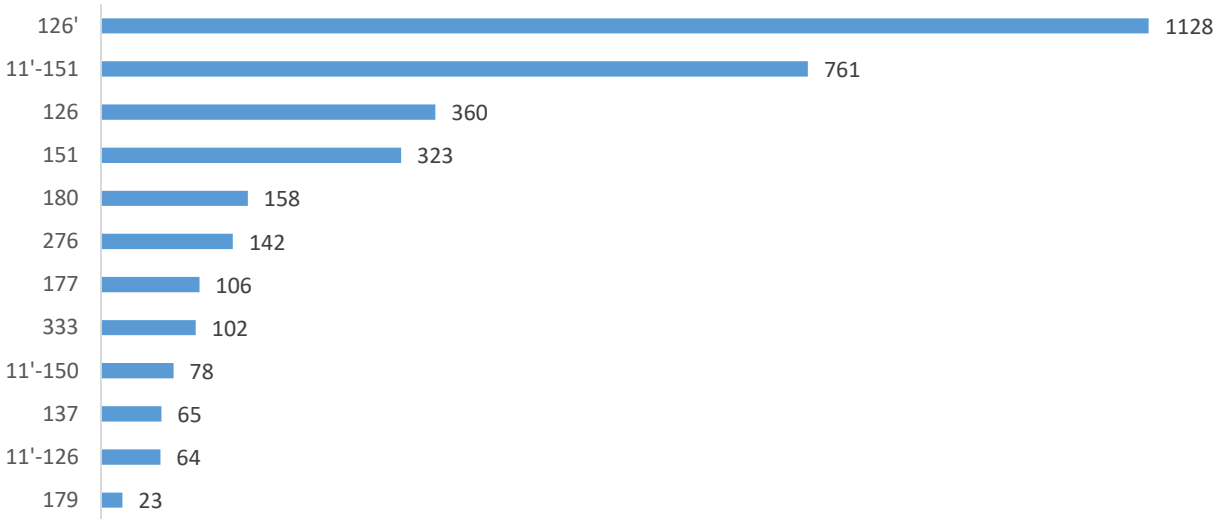
282 დაზარალებულიდან, რომლებსაც პროკურორებმა შესთავაზეს 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული მოსაფიქრებელი ვადა და მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორთან კონსულტაცია, 123-მა (44%) დაზარალებულმა შეთავაზებაზე განაცხადა უარი, ხოლო 159-მა (56%) დაზარალებულმა გამოთქვა სურვილი ისარგებლოს სამ დღიანი მოსაფიქრებელი ვადით და მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორთან კონსულტაციით.

159 დაზარალებულიდან, რომლებმაც თანხმობა განაცხადეს 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებულ შეთავაზებაზე, კოორდინატორთან კონსულტაციის და მოსაფიქრებელი ვადის შემდეგ, სასამართლო პროცესზე ბრალდებულის საწინაღმდეგოდ ჩვენება მისცა 46-მა დაზარალებულმა, ჩვენება არ მისცა 83-მა, 8 მათგანს აღარ მოუწია ჩვენების მიცემა, რადგან ბრალდებულმა/დაცვის მხარემ უდავოდ ცნო მტკიცებულებები, ხოლო 22 დაზარალებულის შემთხვევაში მონაცემთა დამუშავების ეტაპისთვის არ იყო ჩატარებული სასამართლო სხდომა, ამიტომ მათი გადაწყვეტილების შესახებ ინფორმაცია მომდევნო თვეების ანგარიშში აისახება.

პროკურატურა მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორთა რესურსის გამოყენებით, მათი მაქსიმალური ჩართულობით მომავალში კიდევ უფრო აქტიურად შეეცდება საპროცესო კოდექსის 50-ე მუხლით გათვალისწინებული შესაძლებლობის გამოყენებას, რათა ოჯახური დანაშაულის დაზარალებულთა მხრიდან ჩვენების მიცემაზე უარის თქვამდე მოხდეს მათი ინფორმირება მოსალოდნელი შედეგების, ხელახალი ვიქტიმიზაციის არსებული საფრთხეების თაობაზე და ასევე მაქსიმალურად გამოირიცხოს არაინფორმირებული ან დაზარალებულზე შესაძლო უკანონო ზემოქმედების მიზეზით, დაზარალებულის მიერ მისთვის არასასურველი გადაწყვეტილების მიღება.

2022 წლის 9 თვეში მოწმისა და დაზარალებულის კოორდინატორის სამსახურით სულ ისარგებლა 3988-მა მოქალაქემ. აღნიშნულ პერიოდში კოორდინატორებმა ყველაზე ხშირად დახმარება გაუწიეს სისხლის სამართლის კოდექსის შემდეგი მუხლებით გათვალისწინებული დანაშაულების მოწმეებსა და დაზარალებულებს:⁴

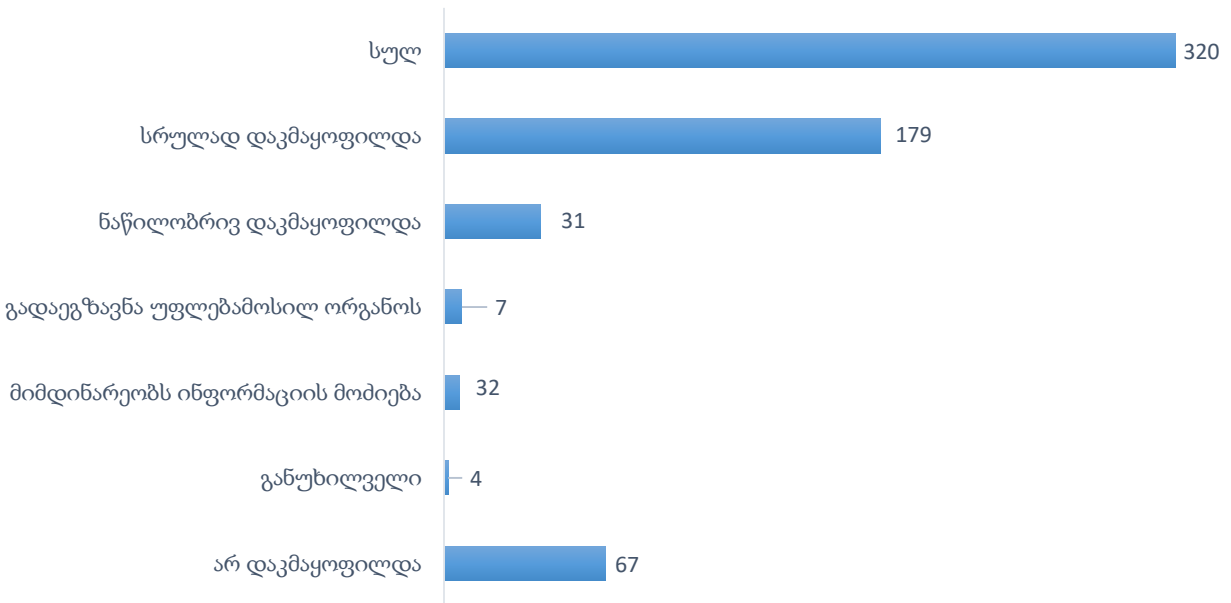
⁴ მონაცემები წარმოდგენილია დანაშაულების/მუხლების და მოწმე/დაზარალებული პირების რაოდენობის მიხედვით, შესაბამისად მათი რაოდენობა შესაძლოა არ იყოს თანხვედრაში სისხლის სამართლის საქმეთა რაოდენობასთან.

საჯარო ინფორმაციის გაცემა

საქართველოს პროკურატურაში 2022 წლის 1 ოქტომბრის მდგომარეობით საჯარო ინფორმაციის გაცემის მოთხოვნით სულ შემოვიდა 320 განცხადება.

2022 წელს საჯარო ინფორმაციის მოთხოვნით შემოსული განცხადებები

საქართველოს გენერალური პროკურატურის მიერ საჯარო ინფორმაციის გაცემაზე უარის თქმა ეფუძნებოდა შემდეგ გარემოებებს:

- 28 შემთხვევაში დაინტერესებული პირის მოთხოვნა უკავშირდებოდა სისხლის სამართლის საქმის წარმოებასა და პირის სისხლისსამართლებრივ დევნას;
- 8 შემთხვევაში დაინტერესებული პირის მიერ მოთხოვნილი ინფორმაცია წარმოადგენდა კანონის განმარტებას და სცილდებოდა საქართველოს პროკურატურის უფლებამოსილების ფარგლებს;
- 14 შემთხვევაში დაინტერესებული პირის მიერ მოთხოვნილ იყო სხვა პირის პერსონალური მონაცემები და აღნიშნულ შემთხვევაში, საქართველოს პროკურატურის უარი ეფუძნებოდა საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 37¹ და 44-ე მუხლების და „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნების დაცვის ინტერესს;
- 17 შემთხვევაში დაინტერესებული პირის მიერ მოთხოვნილი ინფორმაცია არ წარმოადგენდა საქართველოს პროკურატურაში დაცულ, დამუშავებულ, შექმნილ ან/და გაგზავნილ ინფორმაციას.

2022 წელს საჯარო ინფორმაციის გაცემაზე უარის თქმის გამო წარდგენილი იყო 4 ადმინისტრაციული საჩივარი, საიდანაც 2 არ დაკმაყოფილდა, 1 დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ, ხოლო ერთს განხილვაზე ეთქვა უარი, ვინაიდან უკვე გაცემული იყო მოთხოვნილი ინფორმაცია.

საჯარო ინფორმაციის გაცემის მოთხოვნით წარდგენილია და მიმდინარეობს ერთი სარჩელის განხილვა.

განუხილველად იქნა დატოვებული საჯარო ინფორმაციის გაცემის მოთხოვნით წარმოდგენილი ის განცხადებები, რომლებიც არ პასუხობდა საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 78-ე და 83-ე მუხლების მოთხოვნებს.

საჯარო მოსამსახურეთა მიერ ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მოთხოვნების დარღვევის და პასუხისმგებელ პირზე დისციპლინური სახდელის დადების შემთხვევა საქართველოს გენერალურ პროკურატურაში 2022 წლის 9 თვეში არ გამოვლენილა.

საქართველოს გენერალური პროკურატურა საჯარო ინფორმაციის გაცემაზე უარის თქმისას ეყრდნობოდა საქართველოს კონსტიტუციის, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსისა და „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნებს.

საზოგადოებასთან ურთიერთობა და ინფორმაციის გავრცელება

საქართველოს პროკურატურისთვის საზოგადოებრივი ნდობის ამაღლება ერთ-ერთ მნიშვნელოვანი პრიორიტეტია. შესაბამისად საქმიანობის გამჭვირვალობის და საზოგადოებისთვის წინაშე ანგარიშვალდებულების მიზნით ლეგიტიმური საზოგადოებრივი ინტერესის დაკმაყოფილებისთვის პროაქტიულად ახდენს ინფორმაციების გავრცელებას, როგორც ზოგადი სტატისტიკის, მიმდინარე ტენდენციების, ასევე მაღალი საზოგადოებრივი ინტერესის მქონე კონკრეტული სისხლის სამართლის საქმეების შესახებ.

აღნიშნულს ადასტურებს საქართველოს პროკურატურის მიერ ბოლო წლებში გავრცელებული პრესრელიზების, ვიდეოკომენტარების და ჩატარებული ბრიფინგების რაოდენობა.

- 2020 წელს საქართველოს პროკურატურამ გაავრცელა 334 პრესრელიზი, ჩაატარა 14 ბრიფინგი და გააკეთა 27 ვიდეო კომენტარი/ვიდეოკლიპი.
- 2021 წელს პროკურატურამ გაავრცელა 365 პრესრელიზი, ჩაატარა 16 ბრიფინგი, გააკეთა 59 ვიდეოკომენტარი/ვიდეოკლიპი და გაავრცელა 42 ვიდეო მასალა.
- 2022 წლის 9 თვეში საქართველოს პროკურატურამ გაავრცელა 317 პრეს-რელიზი, 59 ვიდეო კომენტარი, 63 ვიდეო მასალა და ჩაატარა 7 ბრიფინგი.

სტუდენტებთან შეხვედრა

საქართველოს პროკურატურისთვის მნიშვნელოვანია სტუდენტებთან, ახალგაზრდა იურისტებთან კომუნიკაცია. საქართველოს პროკურატურის კამპანიის „ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო - შენი ხმა მართლმსაჯულებაში“ ფარგლებში ევროპის იურისტ სტუდენტთა ასოციაციასთან (ELSA Tbilisi) თანამშრომლობით 2022 წლის 9 თვეში ჩატარდა 2 შეხვედრა. შეხვედრებს უძღვებოდნენ საქართველოს გენერალური პროკურატურის ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს განსახილველ საქმეებზე სახელმწიფო ბრალდების ეფექტიანი მხარდაჭერის უზრუნველყოფის დეპარტამენტის როკურორები. სტუდენტებთან შეხვედრისას განიხილეს ისეთი მნიშვნელოვანი საკითხები, როგორცაა: ვინ შეიძლება იყოს ნაფიცი მსაჯული საქართველოში, როგორ ხდება ნაფიც მსაჯულთა შერჩევა, რა სახის გასაუბრების პროცესი იმართება მსაჯულობის კანდიდატებთან, რას გულისხმობს მხარეების მომზადება და პოზიციონირება (რა გარემოებები უნდა იქნას გათვალისწინებული) და ზოგადი მითითებები სასამართლო უნარ-ჩვევების საკითხებზე.

სოციალური გარანტიები და სამუშაო გარემოს გაუმჯობესება

საქართველოს პროკურატურის თანამშრომელთა მოტივაცია უწყების საქმიანობის პროდუქტიულობის და ეფექტიანობის უზრუნველსაყოფად ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია. ამიტომ აუცილებელია თანამშრომელთა საჭიროებების და მოთხოვნილებების სწორად იდენტიფიცირება და მათთვის სათანადო სამუშაო პირობების შექმნა. თანამშრომელთა მოტივაციისთვის მნიშვნელოვანია მათი სამუშაო გარემოს გაუმჯობესება და სამსახურებრივი საქმიანობისთვის საჭირო სათანადო მატერიალურ-ტექნიკური პირობებით აღჭურვა. სწორედ ამ მიზნით საქართველოს პროკურატურაში რამდენიმე მნიშვნელოვანი ინფრასტრუქტურული პროექტი განხორციელდა.

2022 წლის ცხრა თვეში სარეაბილიტაციო და სარემონტო სამუშაოები ჩატარდა სამტრედიის, ზესტაფონის, ფოთის და ზუგდიდის რაიონული პროკურატურების ადმინისტრაციულ შენობებში. რაიონული პროკურატურის თანამშრომლებისთვის შეიქმნა თანამედროვედ მოწყობილი და განახლებული სამუშაო სივრცე.

2022 წელს განხორციელდა საქართველოს გენერალური პროკურატურის II და III სართულების სარემონტო-სარეკონსტრუქციო სამუშაოები, აღნიშნულ სართულებზე განთავსებულია სხვადასხვა დეპარტამენტები, შესაბამისად საქართველოს გენერალური პროკურატურის თანამშრომლებისთვის შეიქმნა თანამედროვედ მოწყობილი, განახლებული და სათანადო ტექნიკური მოწყობილობებით აღჭურვილი სამუშაო სივრცეები.

მწვანე ოფისის კონცეფციის დანერგვის და ბუნებრივი რესურსების მოხმარების ოპტიმიზაციის მიზნით საქართველოს გენერალური პროკურატურის ადმინისტრაციულ შენობაზე მზის ენერჯის პანელები დამონტაჟდა. პროექტი ლიეტუვურ კომპანია „UAB OKATA“-ს, მისი ადგილობრივი პარტნიორის შპს „სოლარ ენერჯი ჯორჯიას“ და საქართველოს პროკურატურას შორის გაფორმებული მემორანდუმის საფუძველზე განხორციელდა. აღნიშნული პროექტის შედეგად, წლის განმავლობაში, მოხმარებული ელექტრო ენერჯის საფასური 50 000 ლარი დაიზოგება სახელმწიფო ბიუჯეტიდან. აღნიშნული პროექტის მიზანია მწვანე ოფისის კონცეფციის დანერგვა, ნახშირორჟანგის (CO2) ემისიის შემცირება, ბუნებრივი რესურსების ოპტიმიზაცია და კომუნალური ხარჯების შემცირება.

საქართველოს პროკურატურა სამომავლოდაც გეგმავს სხვა ადმინისტრაციული შენობების ანალოგიური მზის ენერჯის პანელებით აღჭურვას, რაც მნიშვნელოვნად შეამცირებს მოხმარებული ელექტროენერჯის გადასახადს, აღნიშნული პროექტი ხარჯების დაზოგვის და გარემოზე ზრუნვის პოლიტიკის ერთობლივი კომპონენტია.

2022 წელს საქართველოს გენერალურ პროკურატურაში განახლდა და გარემონტდა სპორტული და სავარჯიშო დარბაზები, რაც მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს საქართველოს პროკურატურის თანამშრომლებს სპორტულ აქტივობას და მათ შორის ჯანსაღი ცხოვრების წესის დამკვიდრებას.

საქართველოს პროკურატურის თანამშრომელთა სამუშაო პირობების გასაუმჯობესებლად ინფრასტრუქტურული პროექტების მომავალშიც აუცილებლად გაგრძელდება.

თანამშრომელთა მოტივაციისთვის მნიშვნელოვანია სოციალური გარანტიები და პირველ რიგში შრომის ანაზღაურება. 2018-2022 წლებში პროკურორებზე, გამომძიებლებზე და სხვა თანამშრომლებზე მოხდა თანამდებობრივი სარგოს ზრდა 50-80 %-ით. ხელფასის ზრდის მიზანი არის პროკურატურის თანამშრომელთა შრომის ანაზღაურების და სოციალური გარანტიების მოსამართლეთა სოციალურ გარანტიებთან გათანაბრება. შესაბამისად 2023 წელსაც იგეგმება ჩვენი თანამშრომლების შრომის ანაზღაურების გაზრდა.

საპროკურორო საბჭოს რეკომენდაციების შესრულება

2022 წლის 25 თებერვალს საპროკურორო საბჭომ რეკომენდაციით მომართა საქართველოს გენერალურ პროკურორს. საბჭოს რეკომენდაციები გათვალისწინებული იქნა კერძოდ,

- კიბერდანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის ეფექტიანობის გაზრდის მიზნით, დაიგეგმოს ტრენინგები გამომძიებელთა და პროკურორებისათვის. ამავდროულად, შედგეს შესაბამისი სახელმძღვანელო, სადაც გაწერილი იქნება ის ძირითადი საგამომძიებო და საპროცესო მოქმედებები, რომელთა ჩატარებაც აუცილებელია ამ ტიპის დანაშაულის გამოსავლენად.

კიბერდანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის ეფექტიანობის გაზრდის მიზნით 2022 წელს საქართველოს პროკურატურაში არაერთი მნიშვნელოვანი ნაბიჯი გადაიდგა და როგორც უკვე აღინიშნა 2022 წლის ივნისში, საქართველოს გენერალური პროკურატურის საგამომძიებო დეპარტამენტში სპეციალიზირებული დანაყოფი - კიბერდანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის სამმართველო შეიქმნა. სპეციალიზირებული დანაყოფის ჩამოყალიბების პარალელურად, ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოს და იუსტიციის დეპარტამენტის მხარდაჭერით, საქართველოს გენერალური პროკურატურის საგამომძიებო ნაწილში შეიქმნა ციფრული გამოძიების სპეციალური ლიცენზირებული პროგრამით და დაკავშირებული საჭირო ტექნიკით აღჭურვილი ციფრული ლაბორატორია.

კიბერსივრცეში ჩადენილ დანაშაულთან ბრძოლის ეფექტიანობის გაზრდის მიზნით, საქართველოს გენერალურ პროკურატურაში შექმნილმა სპეციალურმა ჯგუფმა, აშშ-ის საელჩოს მხარდაჭერით და დახმარებით, 2022 წელს შეიმუშავა ვირტუალური აქტივების ამოღების შესახებ სახელმძღვანელო, რომელიც შექმნის მიზანია სამართალდამცავი უწყებების წარმომადგენლებს, გამომძიებლებს, ჰქონდეთ შესაბამისი ცოდნა და პრაქტიკული გამოცდილება ვირტუალურ აქტივებთან დაკავშირებით და საჭიროების შემთხვევაში მისი ამოღება წარმატებით მოახდინონ. ვირტუალური აქტივების სახელმძღვანელოში განხილულია ის საუკეთესო პრაქტიკები, რომელიც დაეხმარება პროკურორებს და გამომძიებლებს სათანადო პროცედურების დაცვით, ეფექტიანად ამოიღონ მესამე პირების მფლობელობაში არსებული დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული ვირტუალური აქტივები. აღნიშნული სახელმძღვანელოს პრეზენტაცია 2022 წლის 25 მაისს საქართველოს გენერალურ პროკურატურაში გაიმართა. კიბერდანაშაულის თემაზე განხორციელდა არაერთი სასწავლო აქტივობა და პროკურორები და გამომძიებლები დაესწრნენ ათამდე ტრენინგს, რომელთა შორისა ტრენინგები: „ფინანსური გამოძიება, კრიპტოვალუტა და დარქნეტი“, „კრისტალ ბლოკჩეინის კრიპტოს მიდევნების ტრენინგი“, „კრიტიკული ინფრასტრუქტურის დაცვა და კიბერდანაშაულის საკითხები“, „მავნე კოდისა და ლოგების ანალიზი“, ტრენინგთა ტრენინგი თემაზე „ელექტრონული მტკიცებულებები“, ასევე სამუშაო შეხვედრა „კრიპტოვალუტის რისკები და მასთან დაკავშირებული საგამომძიებო მოქმედებები“.

- ფინანსური გამოძიების ეფექტიანობის გაზრდისა და არსებული რეკომენდაციების შესრულების მიზნით, რეკომენდირებულია პროკურორებისა და გამომძიებლებისთვის შემუშავდეს სახელმძღვანელო პარალელური ფინანსური გამოძიების წარმოების შესახებ, რომელშიც დეტალურად იქნება გათვალისწინებული ჩასატარებელი საგამომძიებო/საპროცესო მოქმედებები. სახელმძღვანელოს მიღების შემდეგ, თანამშრომლებს ჩაუტარდეთ დამატებითი ტრენინგები და გადამზადდნენ საკითხის ირგვლივ.

2022 წელს საქართველოს გენერალური პროკურატურის საგამოძიებო ნაწილში შექმნილმა სპეციალურმა სამუშაო ჯგუფმა შეიმუშავა სახელმძღვანელო მითითება პარალელური ფინანსური გამოძიების წარმოების შესახებ. სახელმძღვანელო მიზნად ისახავს დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული ქონების მოძიება /ჩამორთმევის, ფულის გათეთრების და მასთან დაკავშირებული დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლის ეფექტიანობის გაუმჯობესებას და ასევე, პარალელური ფინანსური გამოძიების წარმოების ერთგვაროვანი პრაქტიკის ჩამოყალიბებას. დოკუმენტი განკუთვნილია საგამოძიებო ორგანოების იმ თანამშრომლებისთვის, რომლებიც ახდენენ მატერიალური სარგებლით მოტივირებული დანაშაულების ან/და უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის საქმეების გამოძიებას ან საპროცესო ზედამხედველობას. აღნიშნული მიმართულებით საქართველოს პროკურატურაში დაწყებულია პროკურორთა და გამომძიებელთა გადამზადების პროცესი. პარალელური ფინანსური გამოძიების წარმოების შესახებ სახელმძღვანელოს პრეზენტაცია 2022 წლის 20 სექტემბერს გაიმართა.

- სტრასბურგის ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მიერ დაწესებული სტანდარტების პროკურორების მიერ პრაქტიკაში იმპლემენტაციის და აღნიშნულ სფეროში პროკურორთა კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით ჩატარდეს შესაბამისი ტრენინგები, განხორციელდეს სტრასბურგის სასამართლოს უახლესი გადაწყვეტილებების ანალიზი და შემუშავდეს შესაბამისი რეკომენდაციები და სახელმძღვანელო. გაძლიერდეს მოხელეთა და მოხელეებთან გათანაბრებული პირების მიერ არასათანადო მოყრობის ფაქტების შესახებ არსებული სისხლის სამართლის საქმეების მონიტორინგი.

საქართველოს გენერალური პროკურატურის ადამიანის უფლებათა დაცვის სამმართველო, ყოველდღიურ რეჟიმში ახორციელებს მოხელის ან მასთან გათანაბრებული პირების მიერ ჩადენილი არასათანადო მოპყრობის ფაქტებზე მიმდინარე სისხლის სამართლის საქმეების მონიტორინგს. 2022 წელს, ისევე როგორც წინა წლებში მონიტორინგს დაექვემდებარა, როგორც საქართველოს პროკურატურის საგამოძიებო სამმართველოების ასევე სპეციალური საგამოძიებო სამსახურის წარმოებაში არსებული სისხლის სამართლის საქმეები.

საქართველოს გენერალური პროკურატურის ორგანიზებით და ევროპის საბჭოს მხარდაჭერით და ექსპერტული ჩართულობით, დისკრიმინაციის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილ დანაშაულებზე პროკურორებისთვის შეიქმნა სახელმძღვანელო-„შეუწყნარებლობით მოტივირებული დანაშაულების გამოძიების პრინციპები საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით“. სახელმძღვანელოში მიმოხილულია ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილებები, გაკეთებულია გადაწყვეტილებების ანალიზი და ტენდენციები დისკრიმინაციის სხვადასხვა ნიშნებით წარმოებულ საქმეებზე. აღნიშნული სახელმძღვანელო პირველად პროკურორებს წარედგინათ 2022 წლის 19 ივლისს და ამჟამად აქტიურად გამოიყენება პრაქტიკაში სპეციალიზებული პროკურორების მიერ.

ევროპის საბჭოსთან თანამშრომლობის ფარგლებში, პროკურორებისთვის ჩატარდა არაერთი ტრენინგი აღკვეთის ღონისძიების დასაბუთების, სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულების და ქალთა მიმართ გენდერული ძალადობის საკითხებზე ეროვნული კანონმდებლობისა და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მიერ დადგენილი სტანდარტების შესაბამისად.

- უწყვეტი მართლმსაჯულების უზრუნველყოფის მიზნით, შემუშავდეს სახელმძღვანელო წესები პროკურორებისათვის. მაქსიმალურად გაიზარდოს საქართველოს პროკურატურის ჩართულობა აღნიშნული საკითხის ირგვლივ გამართულ, ე.წ. „ბენჩ-ბარის“ ფორმატის შეხვედრებსა და სამუშაო ჯგუფებში.

როგორც თქვენთვის ცნობილია, 2021 წლის 14 დეკემბერს მართლმსაჯულების საკოორდინაციო საბჭოს ფორმატში სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების პროცესში უწყვეტი სასამართლო განხილვის პრინციპის გამოწვევებზე გაიმართა პროკურორების, მოსამართლეების და ადვოკატების შეხვედრა. აღნიშნული შეხვედრის შემდეგ ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოს ჩართულობით BENCH&BAR მონაწილე მხარეების მიერ შეიქმნა სამუშაო ჯგუფი, რომელმაც 2022 წელს გამართა ორი სამუშაო შეხვედრა, უწყვეტი მართლმსაჯულების უზრუნველყოფის მიზნით რეკომენდაციების შემუშავების საკითხზე. აღნიშნული სამუშაო ჯგუფი განაგრძობს მუშაობას.

2022-2027 წლების სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა

საქართველოს პროკურატურის 2022-2027 წლების სტრატეგიის პირველადი ვერსია წარედგინა საქართველოს გენერალური პროკურატურის სტრატეგიული განვითარებისა და სისხლის სამართლის პოლიტიკის საბჭოს. საბჭოს სხდომაზე მოსმენილი შენიშვნები და წინადადებები აისახა სტრატეგიის პროექტში, რის შემდგომაც პროექტის საექსპერტო შეფასება განახორციელეს ევროსაბჭოს ექსპერტებმა. დოკუმენტზე შენიშვნები და რეკომენდაციები ასევე მოამზადა აშშ-ს საელჩოს მართლმსაჯულების დეპარტამენტმა. სტრატეგიის არსებული დოკუმენტი ასევე წარედგინათ პარტნიორი უწყებებისა, საერთაშორისო და ადგილობრივი არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლებს, რომლებიც გაეცნენ ახალი სტრატეგიით გათვალისწინებულ, პროკურატურის შემდგომი განვითარების და რეფორმირების გეგმას. შეხვედრის მონაწილე პირების და უწყებების მიერ პროკურატურას მოეწოდა მოსაზრებები სტრატეგიის არსებულ პროექტთან დაკავშირებით, რომელთა ნაწილი ასახული იქნა სტრატეგიის დოკუმენტში.

2022 წლის 9 მარტს 2022-2027 წლების სტრატეგია წარედგინა საქართველოს გენერალური პროკურორის მუდმივმოქმედ სათათბირო ორგანოს – სტრატეგიული განვითარებისა და

სისხლის სამართლის პოლიტიკის საბჭოს, რომელმაც ერთხმად დაუჭირა მხარი პროკურატურის სტრატეგიის დამტკიცებას.

საქართველოს პროკურატურის 2022-2027 წლების სტრატეგია ორმხრივ მიდგომას ეფუძნება და მოიცავს როგორც ცალკეულ დანაშაულთა წინააღმდეგ ბრძოლის ეფექტიანობის, ასევე ორგანიზაციის ინსტიტუციური განვითარების საკითხებს.

საქართველოს პროკურატურის 2022-2027 წლების სტრატეგია შედგება **ხუთი სტრატეგიული მიზნისაგან**:

- საპროკურორო საქმიანობის ხარისხის ამაღლება;
- ცალკეულ დანაშაულთა წინააღმდეგ ბრძოლის ეფექტიანობის ზრდა;
- საერთაშორისო თანამშრომლობის გაძლიერება;
- ორგანიზაციული და ინსტიტუციური განვითარების პოლიტიკის გაუმჯობესება;
- საზოგადოების ნდობის ამაღლება.

საპროკურორო საქმიანობის ხარისხის ამაღლება სტრატეგიის მნიშვნელოვანი პრიორიტეტული მიმართულებაა, რამდენადაც იგი უკავშირდება პროკურატურის უმთავრეს ფუნქციას. სამართლებრივი სისტემის სწორი ფუნქციონირება დიდწილადაა დამოკიდებული საპროკურორო საქმიანობის ხარისხზე. სწორედ პროკურორის მაღალ კვალიფიკაციასა და მორალურ მზაობაზეა დამოკიდებული დისკრეციული დევნის მექანიზმის სწორად, კანონიერად და სამართლიანად გამოყენება, საპროცესო ზედამხედველობის ფარგლებში მტკიცებულებების კანონიერი გზით მოპოვების კონტროლი, მტკიცებულებების მაღალპროფესიონალური გზით წარდგენა და გამოკვლევა სასამართლოში, რაც საბოლოოდ უზრუნველყოფს მართლმსაჯულების ეფექტიან ადსრულებას, სასჯელის მიზნების შესრულებას, დანაშაულის შემცირებას და საზოგადოებაში კანონის უზენაესობის რწმენის განმტკიცებას საპროკურორო საქმიანობის ხარისხის ამაღლება მოიცავს ისეთ მნიშვნელოვან ამოცანებს, როგორცაა სახელმწიფო ბრალდების მხარდაჭერისა და საპროკურორო დოკუმენტაციის ხარისხის ამაღლება, მსხვერპლთა დაცვაზე ორიენტირებული სისხლის სამართლის პოლიტიკის წარმოება, საპროცესო შეთანხმების ეფექტიანობის ზრდა, ერთგვაროვანი სისხლის სამართლის პოლიტიკისა და მტკიცებულებებზე დაფუძნებული პოლიტიკის წარმოება, ასევე საგამომიებო და საპროკურორო უფლებამოსილებების გამიჯვნის ხელშეწყობა.

სტრატეგიის მოქმედების პერიოდში პრიორიტეტულად ცხადდება ისეთ დანაშაულებთან ბრძოლის ეფექტიანობის ზრდა, როგორცაა უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაცია, კორუფციული დანაშაული, ქაღალთა მიმართ და ოჯახში ძალადობა, სექსობრივი დანაშაული, არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულება, ბავშვთა მიმართ სექსუალური ძალადობა, შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენილი დანაშაული, შშმ პირთა მიმართ ჩადენილი დანაშაული, ტრეფიკინგი, კიბერდანაშაული, სამუშაოს წარმოებისას უსაფრთხოების წესების დარღვევასთან დაკავშირებული დანაშაული და ეკოლოგიური დანაშაული. ამავდროულად, სტრატეგიის მოქმედების პერიოდში გაძლიერდება მუშაობა უკანონო და დაუსაბუთებელი ქონების ჩამორთმევის მიმართულებით.

იმის გათვალისწინებით, რომ შეუქცევადად იზრდება ისეთ დანაშაულთა რიცხვი, რომლის ჩადენის ფარგლები ერთი სახელმწიფოს საზღვრებს სცდება, მნიშვნელოვან პრიორიტეტს წარმოადგენს საერთაშორისო თანამშრომლობის ხარისხის გაუმჯობესება. აღნიშნული მიზნის ფარგლებში იგეგმება სამართლებრივი დახმარებისა და ექსტრადიციის პროცესის გაუმჯობესება, სამართლებრივი დახმარების გამარტივებულ ფორმებსა და ალტერნატივებზე წვდომის გაფართოება, დანაშაულებრივი ქონების მოძიებისა და დაბრუნების საკითხებზე საერთაშორისო თანამშრომლობის ეფექტიანობის ზრდა, ასევე ტრანსნაციონალური და ორგანიზებული დანაშაულის საქმეებზე საერთაშორისო თანამშრომლობის ეფექტიანობის ზრდა.

პრიორიტეტულ მიზნადაა გამოცხადებული პროკურატურის ინსტიტუციური და ორგანიზაციული განვითარების ხარისხის გაუმჯობესება, რომელიც გულისხმობს პროკურორთა დამოუკიდებლობის ხარისხის ზრდას, პროკურატურის თანამშრომელთა მოტივაციისა და სამუშაო გარემოს გაუმჯობესებას, თანამშრომელთა შერჩევისა და როტაციის სისტემის გაუმჯობესებას, განგრძობადი პროფესიული განათლების უზრუნველყოფას, გენდერული ორგანიზაციული პოლიტიკის გაუმჯობესებასა და „მწვანე ოფისის“ კონცეფციის დანერგვას.

საქართველოს პროკურატურისთვის განსაკუთრებულად მნიშვნელოვანია საზოგადოების ნდობის ამაღლება, რის გამოც აღნიშნული საკითხი ახალი სტრატეგიის პრიორიტეტულ მიზანს წარმოადგენს. მნიშვნელოვანია, რომ საქართველოს პროკურატურის მუშაობა არა მხოლოდ ობიექტურად იყოს კანონშესაბამისი, სამართლიანი, მიუკერძოებელი და მაღალკვალიფიციური, არამედ იგი ამგვარადვე აღიქმებოდეს საზოგადოების თვალში. აღნიშნულიდან გამომდინარე სტრატეგიის მოქმედების პერიოდში საქართველოს პროკურატურა გააძლიერებს კომუნიკაციას საზოგადოებასა და დაინტერესებულ პირებთან, ამავედროულად საზოგადოებასთან კომუნიკაციით უზრუნველყოფს პროკურატურის გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების ზრდას.

სტრატეგიის შესრულების უზრუნველსაყოფად შემუშავდება სამი 2022-2023, 2024-2025 და 2026-2027 წლების სამოქმედო გეგმა. ამავედროულად, დანერგილია სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის შესრულების მონიტორინგის მექანიზმი, რომლის ფარგლებშიც ყოველწლიურად მომზადდება სტრატეგიის შესრულების პროგრეს-ანგარიში. შესრულების მონიტორინგსა და ანგარიშგებას ახორციელებს საქართველოს გენერალური პროკურატურის საპროკურორო საქმიანობაზე ზედამხედველობისა და სტრატეგიული განვითარების დეპარტამენტი.